

ДЗЗД БИЛОГ ПООС

**ПРОЕКТ НА ПРОГРАМА ЗА
ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА
СРЕДА НА ОБЩИНА
ПЛОВДИВ 2022-2031 г.**

Договор №22ДГ-1147 от 12.12.2022 г. с предмет
„Разработване на Програма за опазване на
околната среда на Община Пловдив за
периода 2022-2031 г.“ , Дейност 4

1 СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ.....	10
II. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ. ПРИРОДНО-ГЕОГРАФСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ.....	11
1. Географско местоположение.....	11
2. Релеф.....	12
3. Климат.....	13
4. Води и водни ресурси.....	14
5. Почви.....	15
6. Полезни изкопаеми.....	16
7. Съседни общини.....	16
8. Районни кметства.....	18
III. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА.....	19
1. Климат.....	19
1.1 Климатична оценка на района.....	19
1.1.1 Макроклиматично положение и общи циркуляционни фактори в община Пловдив.....	19
1.1.2 Местни климатични фактори.....	20
1.2 Оценка на промените в климата.....	30
1.3 Изводи и препоръки.....	32
1.3.1 Анализ и оценка на риска и уязвимостта на секторите в община Пловдив...	33
1.3.2 Идентифициране на екосистемен подход за адаптация към изменение на климата	37
2. АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ.....	38
1.1. Общи положения. Задължения и правомощия на общините в сектора.	38
1.2. Качество на атмосферния въздух в община Пловдив.....	42
3. ВОДИ.....	58
1.1. Общи положения. Задължения и правомощия на общините в сектора.....	58
1.2. Състояние на повърхностни води.....	59
1.3. Състояние на подземни води.....	62
1.4. Зони за защита на водите, съгласно чл. 119 а, ал. 1 от ЗВ.....	66
1.5. Територии със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН).....	72
1.6. Водоснабдителна мрежа.....	81

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

1.1.1.	Състояние на водоснабдителна инфраструктура	82
1.1.2.	Пречиствателни станции за питейни води – състояние, мониторинг и пречистване.....	84
1.7.	Канализационна мрежа.....	86
1.1.3.	Пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ).....	87
1.1.4.	Идентифицирани източници на замърсяване.....	89
1.4	Изводи и препоръки.....	91
4.	ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ	91
1.8.	Общи положения. Задължения и правомощия на общините в сектора	91
1.9.	Почвена покривка и разпределение на почвени ресурси	92
1.10.	Състояние на почвите – замърсяване с нефтопродукти, засоляване, вкисляване, запечатване.....	95
1.5	Изводи и препоръки.....	102
5.	ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗОНИ, ГОРИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ.....	103
1.11.	Общи положения. Задължения и правомощия на общините в сектора	103
1.12.	Национална екологична мрежа (НЕМ)	105
1.13.	Защитени територии	106
1.14.	Защитени зони.....	117
6.	ЗЕЛЕНА СИСТЕМА.....	129
1.15.	Законови изисквания за разработване на местна нормативна уредба.....	130
1.16.	Поддържане на зелената система.....	131
1.17.	Аспекти и белези на зелената система в Община Пловдив	132
1.6	Изводи и препоръки.....	139
7.	ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ, ИЗПОЛЗВАНЕ.....	140
1.7	Изводи и препоръки.....	143
8.	ЛАНДШАФТ.....	144
1.8	Изводи и препоръки.....	145
9.	ОТПАДЪЦИ	146
1.18.	Ключови разпоредби на ЗУО. Задължения на органите на местната администрация по реда на ЗУО	146
1.19.	Данни за отпадъците, генерирани на територията на общината	148
1.1.5.	Битови отпадъци	148
1.1.6.	Регионално сдружение и съоръжения	156

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

1.9	Изводи и препоръки:	157
10.	АКУСТИЧНА СРЕДА (ШУМОВО ЗАМЪРСЯВАНЕ)	158
1.20.	Въздействие на шума върху човека	158
1.21.	Показатели на шум и гранични стойности	159
1.22.	Основни източници на шум, свързани с превишаване на граничните стойности на даден показател за шум	162
1.23.	Анализ на данните от пунктовете	170
1.10	Изводи и препоръки	171
11.	РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА, ЙОНИЗИРАЩИ И НЕЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ	172
1.24.	Източници на йонизиращи лъчения	172
1.25.	Източници на нейонизиращи лъчения	173
1.26.	Радиологичен мониторинг	173
1.27.	Източници на йонизиращи лъчения на територията на община Пловдив	175
1.11	Изводи и препоръки	178
IV.	СОЦИАЛНО – ИКОНОМИЧЕСКА СРЕДА	179
1.	Демографска характеристика	179
1.1.	Брой на населението	179
1.2.	Възрастова структура	180
1.3.	Раждаемост и смъртност	181
1.4.	Механично движение на населението	183
1.5.	Заболеваемост и болести	184
2.	Социално-икономическа характеристика	187
2.1.	Средно-годишен доход на човек от населението, сравнение със средното за страната	187
2.2.	Относителен дял на разходите за заплащаните такси за услуги по третиране на отпадъците и ВиК от средногодишните доходи	188
2.3.	Подходна диференциация	189
2.4.	Размер на средната работна заплата	189
2.5.	Заетост	191
2.6.	Състояние и очаквано развитие на отделните отрасли в общината; структуроопределящи отрасли; относителен дял на отделните отрасли в икономиката на общината	193
2.7.	Състояние на инфраструктурата – пътища	200

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

1.12	Изводи и препоръки.....	205
2	V. УПРАВЛЕНСКИ ФАКТОРИ	206
1.	Административна структура на община Пловдив.....	206
2.	Нормативна уредба на национално ниво.....	232
2.1.	ЗАКОНИ.....	232
2.2.	НАРЕДБИ.....	241
2.2.1.	АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ.....	241
2.2.2.	ВОДИ.....	244
2.2.3.	ПОЧВИ.....	246
2.2.4.	ОТПАДЪЦИ	246
2.2.5.	ШУМ	248
2.2.6.	ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ	248
2.2.7.	БИОРАЗНООБРАЗИЕ И ЗАЩИТА НА ПРИРОДАТА.....	249
2.3.	Нормативна уредба на местно ниво	250
3.	Сътрудничество с други общини и организации.....	259
3.1.	Регионално сдружение за управление на отпадъците Пловдив.....	259
3.2.	Взаимодействие с държавни институции и техните регионални структури	262
4.	Предлагани дейности и услуги от община Пловдив	262
4.1.	Дейности и услуги в областта на управлението на отпадъците	263
4.2.	Дейности и услуги по събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране	265
4.3.	Разделно събиране на биоразградими отпадъци:.....	265
4.4.	Разделно събиране на строителни отпадъци от ремонти дейности в домакинствата:	266
4.5.	Разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата:.....	266
4.6.	Дейности и услуги по третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации	267
4.7.	Дейности и услуги по поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината.	267
4.8.	Други дейности и услуги по разделно събиране на отпадъци	269
2.1.1	Разделно събиране на дървесни отпадъци:.....	269
2.1.2	Разделно събиране на събиране и оползотворяване на текстил и обувки: ...	269
2.1.3	Разделно събиране на отпадъци от опаковки (ОО):	269

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

2.1.4	Разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА):	270
2.1.5	Разделно събиране на Излезли от употреба гуми (ИУЕЕО):	270
2.1.6	Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС):	270
2.1.7	Разделно събиране на излезли от употреба гуми (ИУГ):.....	271
2.1.8	Разделно събиране на Отработени масла (ОМ):	271
2.1.9	Площадки за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон	272
2.1.10	Дейности и услуги по озеленяване.....	272
2.1.11	Дейности и услуги по водоснабдяване, канализация и пречистване на води	274
2.1.12	Дейности по осигуряване качеството на въздуха.....	276
2.1.13	Издаване на разрешително за ползване на лечебни растения.....	277
3	VI. ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ	279
1.1	Разходи на общината, свързани с опазване на околната среда.....	280
1.2	Приходи в т.ч. свързани с околната среда.....	284
1.1	Такси за услуги в областта на управление на отпадъците	287
1.2	Такси за услуги в областта на управление на водите.....	292
4	VII. АНАЛИЗ НА СИЛНИ И СЛАБИ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗАПЛАХИ (SWOT АНАЛИЗ)	295
5	VIII. ВИЗИЯ НА ОБЩИНАТА	315
6	IX. ПРИОРИТЕТИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА	316
7	X. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	320
8	XI. ОРГАНИЗАЦИЯ, КОНТРОЛ И МОНИТОРИНГ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	359

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Списък на фигурите

Фигура 1 Географско местоположение – община Пловдив	12
Фигура 2 Административно деление на област Пловдив и място на община Пловдив в областта	16
Фигура 3 Райони на община Пловдив	18
Фигура 4 структура на администрацията на район „Централен“	18
Фигура 5 Годишен ход на скоростта на вятъра, ст. Пловдив, м/сек.	20
Фигура 6 Честота (%) на вятъра по скорости в градации (m/s) за ст. Пловдив; 0-1; 2-5; 6-9; 10-13; 14-17; 18-20; >20 m/s	21
Фигура 7 Средна годишна скорост (%) на вятъра по посоки за ст. Пловдив	22
Фигура 8 Средна скорост на вятъра по посока (м/сек)	22
Фигура 9 Годишен ход на средна, максимална и минимална температура на въздуха (в °C) за ст. Пловдив	24
Фигура 10 Честота (F) на приземните термични инверсии по данни за минималните денонощни температури на въздуха	24
Фигура 11 Месечен ход на средната (в червено) и абсолютната минимална (в синьо) месечна относителна влажност (R) в ст. Пловдив (%)	25
Фигура 12 Годишен ход на средния (в синьо) и максималния (в сиво) месечен брой на дните с мъгли за ст. Пловдив, бр.	26
Фигура 13 Сезон ход на средния (в синьо) и максималния (в сиво) месечен брой на дните с мъгли и тренда на развитие за ст. Пловдив, бр.	26
Фигура 14 Годишен ход на средната месечна облачност за ст. Пловдив, (С – балове)	27
Фигура 15 Годишен ход на ясните дни (cl, в жълто) и мрачните дни (d, в сиво), ст. Пловдив	27
Фигура 16 Годишен ход на месечната продължителност на слънчевото греене в ст. Пловдив, бр. часове по месеци	28
Фигура 17 Брой на дните без слънчево греене, ст. Пловдив	28
Фигура 18 Годишен ход на месечните валежни суми (P) на ст. Пловдив	29
Фигура 19 Средна годишна температура през 1961 -1990 г. (А); Песимистичен климатичен сценарий за средна годишна температура за 2080 (Б)	30
Фигура 20 Средна годишна сума на валежите за периода 1961 – 1990 г. (А); Очаквана сума към 2080 г., съгласно песимистичния сценарий	31
Фигура 21 Райони за оценка и управление на КАВ	42
Фигура 22 Местоположение на ПМ АИС „Каменица“	43
Фигура 23 Местоположение на ПМ АИС „ж.к. Тракия“	43
Фигура 24 Пунктове за мониторинг на КАВ в гр. Пловдив	44
Фигура 25 Средногодишни концентрации на ФПЧ10 за периода 2016 -2020 г. измерени в АИС „Каменица“	49
Фигура 26 Средногодишни концентрации на ФПЧ10 за периода 2016 -2020 г. измерени в АИС „Тракия“	49
Фигура 27 Сравнителна графика по месеци на замърсяването на въздуха с ФПЧ10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ през 2021 г.	50
Фигура 28 Повърхностни водни тела на територията на община Пловдив	61
Фигура 29 Чувствителни зони на територията на ИБР	67
Фигура 30 Приложение №3 към Заповед №РД-660/28.08.2019 г.	68
Фигура 31 Повърхностни водни тела определени като зони за защита на водите	69
Фигура 32 Подземни водни тела използвани за питейни нужди в ИБР	70
Фигура 33 Зони за защита на водите за опазване на стопански ценни видове риба и други водни организми на територията на ИБР	71

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 34 РЗПРН BG3_APSFR_MA_05, р. Марица - от с. Оризари до гр. Първомай, за района на гр. Пловдив	73
Фигура 35 РЗПРН BG3_APSFR_MA_05, р. Марица - от с. Оризари до гр. Първомай, за района на гр. Пловдив	74
Фигура 36 Материал на водоснабдителни тръби, % от общата дължина	83
Фигура 37 Почвено-географско райониране на България по Нинов, 1997 г.	93
Фигура 38 Карта на елементите на екологичната мрежа в Община Пловдив	106
Фигура 39 Природна забележителност „Данов хълм“	110
Фигура 40 Природна забележителност „Младежки хълм“	113
Фигура 41 Природна забележителност „Хълм на освободителите“Източник: ИАОС	116
Фигура 42Защитена местност Нощувка на малък корморан	117
Фигура 43 33 „ Марица Пловдив “ с код BG0002087 Източник: ИАОС	118
Фигура 44 33 „Река Марица“ с код BG0000578	120
Фигура 4533 „Река Пясъчник“ с код BG0000444	121
Фигура 4633 „Рибарници Пловдив“ с код BG0002016	123
Фигура 47 Биогеографско райониране на България	126
Фигура 48 Зоогеографско райониране на България	127
Фигура 49Местоположение на контейнерите за разделно събиране на отпадъци от опаковки на ЕКОПАК АД	149
Фигура 50Местоположение на контейнерите за разделно събиране на отпадъци от опаковки,обслужвани от „Булекопак“ АД.	149
Фигура 51 Стратегическа карта на шума, Пловдив	162
Фигура 52 Локални мониторингови станции, измерващи мощността на дозата	173
Фигура 53 Развитие на броя на населението	177
Фигура 54 Разпределение на населението по райони	178
Фигура 55 Разпределение на населението по възраст и трудоспособност	179
Фигура 56 Живородени - общо	180
Фигура 57 Смъртност - общо	180
Фигура 58 Съотношение на механичния прираст на населението на община Пловдив към област Пловдив	182
Фигура 59 БВП на човек от населението, лв.	185
Фигура 60 Средногодишен доход на лице от домакинството, лв.	185
Фигура 61 Средна брутна заплата в лева общо за област Пловдив по месеци	187
Фигура 62 Средна брутна месечна работна заплата по сектори в лева	188
Фигура 63 Средна брутна месечна работна заплата през IV тримесечие на 2022 година	188
Фигура 64 Заети и безработни лица	189
Фигура 65 Безработица в проценти	189
Фигура 66 Коефициент на икономическа активност в проценти	190
Фигура 67 Тракия икономическа зона	196
Фигура 68 Схема на уличната мрежа по класове	201
Фигура 69 Райони в гр. Пловдив според броя на населението им към 31.12.2021 година	204
Фигура 70Структура на администрацията на Община Пловдив	206
Фигура 71 Органиграма за основни функции по опазване на околната среда	206
Фигура 72Брой съставени Актове за установени административни нарушения за периода 2019г.- 2022г.	216
Фигура 73 Сравнителен анализ на бюджета на община Пловдив по години в лева	277
Фигура 74Разходи за дейности по опазване на околната среда по години в лева	278

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 75 Динамика и дял на разходите по години в лева и %	278
Фигура 76 Сравнителен анализ на разходите свързани с опазване на околната среда на един жител в лева	279
Фигура 77 Капиталови разходи за 2022г. по източници за финансиране в %	279
Фигура 78 Източници на средства за финансиране на разходите за поддържане на дълготрайни материални активи с екологично предназначение в лева	280
Фигура 79 Приходи в общинския бюджет, в т. ч. свързани с околната среда по години в лева	283
Фигура 80 Разпределение на дяловете от приходи в общинския бюджет по години в %	283
Фигура 81 Постъпления от глоби и санкции по години в лева	284
Фигура 82 Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2019 -2023 г.	285
Фигура 83 Разходи за управление на отпадъците по години в лева	286
Фигура 32 Структура на разходите за управление на отпадъците по дейности по години в %	287
Фигура 33 Постъпили в сметката на РИОСВ отчисления по чл. 60 и чл. 64 ЗУО и изразходвани средства по години в лева	288

Списък на таблиците

Таблица 1 Територия на административните райони в град Пловдив	11
Таблица 2 Средна месечна и годишна скорост на вятъра (м/сек.) за ст. Пловдив	20
Таблица 3 Честота (%) на вятъра по скорости в градации (m/s) за ст. Пловдив	21
Таблица 4 Честота на вятъра по посока (%) и Тихо (%) за станция Пловдив	21
Таблица 5 Средна скорост на вятъра по посока за станция Пловдив (м/сек.)	22
Таблица 6 Годишен ход на средна, максимална и минимална температура на въздуха (в °C) за ст. Пловдив	23
Таблица 7 Средна месечна и абсолютна минимална относителна влажност на въздуха (%)	25
Таблица 8 Характеристики на АИС „Каменица“ (Pld2) с код BG 0051A (115678419)	44
Таблица 9 Характеристики на АИС „Ж.К. Тракия“ (Pv5) с код BG 0072A	44
Таблица 10 Норми за качество на атмосферния въздух (КАВ)	45
Таблица 11 Алармени прагове и прагове за информичане на населението	46
Таблица 12 Стойности по показател ФПЧ10, след приспадане на превишенията, дължащи се на пустинен прах за 2021 г.	57
Таблица 13 Повърхностни водни тела в границите на община Пловдив	61
Таблица 14 Екологично състояние/ потенциал и химично състояние на повърхностните водни тела на територията на ИБР през 2021 г.	61
Таблица 15 Подземни водни тела на територията на община Пловдив	62
Таблица 16 Оценка на количествено и химично състояние на подземни водни тела на територията на община Пловдив	64
Таблица 17 Води за къпане, определени по силата на Директива за водите за къпане (76:160/ЕЕС) и Наредба №11 на територията на ИБР	72
Таблица 18 Мерки в ПУРН за РЗПРН BG3_APSFR_MA_05, р. Марица - от с. Оризари до гр. Първомай	76
Таблица 19 Неизпълнени мерки от ПУРН 2016-2021 г.	78
Таблица 20 Водоизточници на питейно водоснабдяване в гр. Пловдив	81
Таблица 21 ПСПВ, обслужващи територията на община Пловдив	81
Таблица 22 Консумирана вода, хил. м ³ /г	81
Таблица 23 Брой аварии на водоснабдителната мрежа в гр. Пловдив	83
Таблица 24 Взети проби от питейни води при крайния потребител през 2020 г.	84

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Таблица 25 Покритие с канализационна мрежа за гр. Пловдив.	86
Таблица 26 Брой аварии по канализационната мрежа на гр. Пловдив, по години	86
Таблица 27 ПСОВ, обслужващи на територията на община Пловдив.	87
Таблица 28 Средногодишни стойности за 2019 г. по показатели за качество на отпадъчни води от ПСОВ	87
Таблица 29 Промислени обекти, източници на отпадъчни води в гр. Пловдив	87
Таблица 30 Баланс на територията на община Пловдив	100
Таблица 31 Разпределение на общата площ по собственост и видове територии	124
Таблица 32 Разпределение на зелената система по райони в община Пловдив	132
Таблица 33 Разпределение на зелени площи за широко обществено ползване м ² на жител по райони в община Пловдив	133
Таблица 34 Количества битови отпадъци в Община Пловдив, събрани чрез системи за организирано сметосъбиране, за периода 2017 - 2020 г. (тона/год.)	148
Таблица 35 Разделно събрани отпадъци и рециклируеми от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки	150
Таблица 36 Местоположение на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата	150
Таблица 37 Количества разделно събрани МРО през периода 2016-2020г.	152
Таблица 38 Количества разделно събрани опасни отпадъци (по код и наименование) от домакинствата общо за община Пловдив	152
Таблица 39 Количества едрогабаритни отпадъци общо за територията на община Пловдив	153
Таблица 40 Гранични стойности на нивата на шум в различни територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях	158
Таблица 41 Резултати от проведен мониторинг на транспортен шум в гр. Пловдив	165
Таблица 42 Издадени лицензи за дейност с ИЙЛ на територията на община Пловдив	174
Таблица 43 Коефициенти на раждаемост, смъртност и естествен прираст	181
Таблица 44 Републиканска пътна мрежа според класа пътища (в километри) за Южен централен район	198
Таблица 45 Републиканска пътна мрежа според вида на настилката за Южен централен район	199
Таблица 46 Административна структура по опазване на околната среда	208
Таблица 47 Брой съставени констативни протоколи и дадени предписания по години	216
Таблица 48 Списък проекти, в които организацията участва като бенефициент	280
Таблица 49 Приходи от такса битови отпадъци по години в лева	285
Таблица 50 Сравнителен анализ за показателите от ТБО на жител	286
Таблица 51 Покритие на разходите за управление на отпадъците с приходи от такса битови отпадъци по години в лева и %	287
Таблица 52 Разходи за управление на отпадъците в абсолютна сума и на 1 жител, на тон отпадъци	288
Таблица 53 Цени на ВиК услуги, предоставяни от „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Пловдив	289
Таблица 54 Връзката между целите и приоритетите на Програмата за опазване на околната среда със стратегическите документи на национално и общинско ниво	314
Таблица 55 План за действие в изпълнение на ПООС 2022-2031	318

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за опазване на околната среда на община Пловдив за периода 2022 – 2031 г. е изготвена на основание чл. 79, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда ЗООС (ДВ, бр. 91/25.09.2002 г., посл. изм. и доп., изм. ДВ, бр. 102 от 23 Декември 2022 г.), съгласно който:

- (1) Кметовете на общините разработват програми за опазване на околната среда за съответната община в съответствия с указания на министъра на околната среда и водите
- (2) Програмите по ал. 1 обхващат период на изпълнение не по-малък от 3 години.

Програмата се разработва за периода 2022- 2031г., обхващайки всички дейности, които произтичат като задължение на общините по опазване на околната среда. Основните задачи, които се поставят с Програмата са свързани с настоящи проблеми, по опазването на околната среда в община Пловдив, бъдещи мероприятия за намаляване на вредните последици от човешката дейност, както и изготвяне на план за действие, съдържащ схеми за организация на изпълнение, източници на финансиране и др., което следва да доведе до дългосрочно планиране.

Програмата отговаря на изискванията за продължителност, минимум три години, съгласно чл. 79, ал. 2 от ЗООС. По смисъла на същия закон, както Националната стратегия за околна среда, така и общинските програми за околна среда са средство за постигане целите за опазване на околната среда и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда по чл. 3 от ЗООС, а именно:

1. Устойчиво развитие;
2. Предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве;
3. Предимство на предотвратяването на замърсяване пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него;
4. Участие на обществеността и прозрачност в процеса на вземане на решения в областта на околната среда;
5. Информираност на гражданите за състоянието на околната среда;
6. Замърсителят плаща за причинените вреди;
7. Съхраняване, развитие и опазване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие;
8. Възстановяване и подобряване на качеството на околната среда в замърсените и увредените райони;
9. Предотвратяване замърсяването и увреждането на чистите райони и на други неблагоприятни въздействия върху тях;
10. Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики за развитие на икономиката и обществените отношения;
11. Достъп до правосъдие по въпроси, отнасящи се до околната среда.

Основната цел на Програмата за опазване на околната среда на община Пловдив е да се постигне устойчиво решаване на екологичните проблеми и подобряване на общото

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

състояние на околната среда в общината, чрез което да се осигури добро качество на живот за жителите на общината и намаляване до минимум на риска за човешкото здраве.

Програмата е изготвена с цел да се открият приоритетите на общината в областта на околната среда в т.ч. за да се набележат ефективни мерки за решаване на съществуващите екологични проблеми, да се насърчи прехода към кръговата икономика, да се подобри използването на природните ресурси на територията на общината, да се аргументират проектите, които ще бъдат предложени за финансиране от фондовете на Европейския съюз (ЕС).

II. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ. ПРИРОДНО-ГЕОГРАФСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ

1. Географско местоположение

Община Пловдив е разположена в Южна Централна България, в Западен Тракийско-Родопски географски регион, по протежението на двата бряга на река Марица, като отстои на 15 км северно от планина Родопи и на 50 км южно от Стара Планина. Административното деление на град Пловдив включва 6 района - „Централен“, „Северен“, „Източен“, „Западен“, „Южен“ и „Тракия“. Районите се управляват от мажоритарно избираеми кметове и от районни администрации. След обособяването на общините „Марица“ и „Родопи“ през 1987 г., община Пловдив включва едно населено място – град Пловдив. Територията на общината обхваща землищата на Пловдив и бившите села Коматево и Прослав, присъединени към административните граници на града през 1969 г.

Таблица 1 Територия на административните райони в град Пловдив

Райони	Северен	Централен	Южен	Западен	Източен	Тракия	Общо
Територия (ha)	1408.18	857.46	921.84	664.00	657.04	931.07	5439.57

Общината е разположена в централната част на област Пловдив. С площта си от 101,981 km² заема 14-то място сред 18-те общините на областта, което съставлява 1,7% от територията на областта. Съседни на общината са:

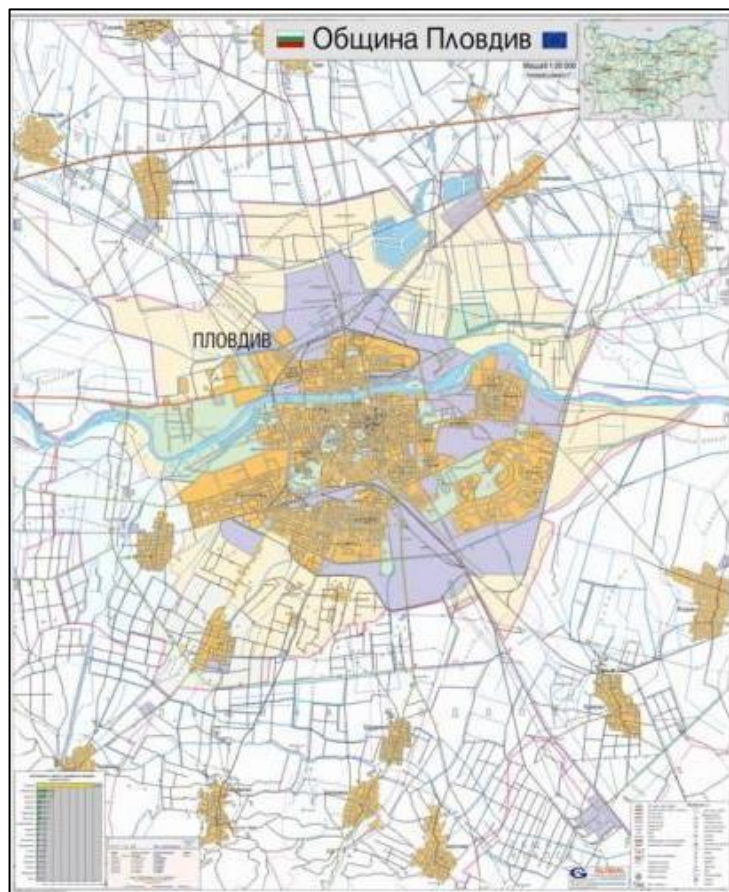
- на северозапад, север и североизток – община Марица;
- на югоизток, юг и югозапад – община Родопи.

Общината е част от област Пловдив и съответно от Южен Централен район за планиране (ниво NUTS 2). Пловдив е административен център на Пловдивска област (ЕКАТТЕ PDV), включваща 18 общини с общо 211 населени места, в т. ч. 18 града. Обща площ на областта 5973 кв. км – 5,4% от площта на страната. Градът е застроен в подножията на шест сиенитни хълма, поради което често се нарича „Градът под тепетата“. Пловдив е най-големия град в Южен Централен район, определен като един от шестте големи града в страната.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Община Пловдив се определя като район с благоприятно географско положение и добра транспортна инфраструктура. Още от древността през града минава историческият „път на коприната“, който свързва Средна Азия със страните от Източна и Западна Европа. В наши дни през територията на общината преминават два европейски транспортни коридора - № 4, №8 и № 10. Района е с добре развита железопътна инфраструктура. Също така в непосредствена близост е летище Пловдив в с. Крумово, което се използва и за граждански и за товарни полети. Непосредствено до града преминава и автомагистрала Тракия.

Фигура 1 Географско местоположение – община Пловдив

2. Релеф

Територията на област Пловдив се отличава с разнообразен релеф. На север тя обхваща стръмните южни склонове на Старопланинската верига, а на юг обхваща част от природно-географския район Задбалкански котловини. Община Пловдив попада в низинния височинен пояс (от 0 до 200 метра н.в.). Тя е с предимно равнинен терен, като хипсометрично площта на територията варира между 153,2 м и до 285,5 м надморска височина (н. м.), със средна н. м. от около 160 м. и попада в обхвата на Тракийско-Странджанската природогеографска област, Горно Тракийска подобласт. В морфографско отношение е развита върху тектонска депресия, оформена от Маришкия дълбочинен разлом.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Градът е разположен на двата бряга на река Марица, като съвременният равнинен релеф на територията на общината е формиран от запълването на Пловдивския грабен с алтерниращи пясъци, чакъли, глини и валуни. В долината на река Марица, по самия Маришки разлом се издига Пловдивският хорст – представен от седем сиенитни хълма. Те са уникални геоморфоложки образувания и са емблематични за града – „Младежки хълм“ (Джендем тепе) – 285,5 метра н.в., „Хълм на освободителите“ (Бунарджика) – 265 метра, н.в., „Данов хълм“ (Сахат тепе) – 227 метра н.в. и Трихълмието (състоящо се от Небет тепе – 207 м.н.в., Джембаз тепе – 212 м.н.в. и Небет тепе – 207 м.н.в.). Едно от тепетата, Марково тепе, е разрушено през 30-те години на XX век. „Младежки хълм“, „Данов хълм“ и „Хълм на освободителите“ са обявени за природни забележителности. Хълмовете се свързват помежду си със седловини.

Района се пресича от Маришката разломна зона и се характеризира с висока сеизмична активност. Потенциалната сътресяемост на територията е от IX степен (по IX-степенната скала на Медведев-Шпонхойер-Карник).

Пловдивското поле е оградено от планини и възвишения, формиращи коритообразна морфоструктура. От северозапад се издигат възвишенията на Същинска и Сърнена Средна гора (1200-1600 m н. в.), на изток са възвишенията – Чирпански (650 m н. в.), Драгойна и Мечковец (300 m н. в.), на юг са стръмните склонове на Родопите (1300 m н. в.), а от запад източните склонове на Рила (1700-2100 m н. в.) и средногорските склонове на масива Еледжик (1200 m н. в.) и Овчите хълмове (531 m н. в.). Склоновете на оградните планини от северозапад и юг са прорязани от много тесни речни долини.

3. Климат

Община Пловдив попада в преходно континенталната климатична област на България, район Горнотракийска низина. Климатът се характеризира със сравнително мека зима, топла и продължителна есен и горещо и сухо лято и като цяло климата се определя като умерено горещ, засушлив до много засушлив.

Коритовидното разположение на Пловдивското поле е причина за проява на характерни климатични процеси като температурни инверсии, преориентация на въздушния поток, фьонов и долинни ветрове. Те са предпоставка за повишаване на концентрацията на замърсители в приземния въздушен слой, което води до влошаване на санитарно-хигиенните условия.

Средната минимална температура е 7,0 °C, като най-студен месец е януари, в който температурите падат до -4,1°C. Средната максимална температура е 18,3 °C, като средната температура на най-топлия месец - юли е 30,3 °C. Средногодишната температура в района е 12,5 °C. Слънчевото греене в района е средно годишно 2264 часа, като максимума е през м. юли – 321 часа, а минимума през м. декември – 78 часа слънчево греене.

Годишната сума на валежите е 540 мм, без равномерно сезонно разпределение, като максимума се наблюдава през февруари – 332 мм, а минимума през месец август – 31 мм. Снежната покривка в района е краткосрочна, като средната ѝ височина е 2-4 см, а

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

максималната достига до 6-13 см. Дните със снежна покривка в района са 23 средногодишно. Средно годишната относителна влажност на въздуха в Пловдив е 73%, като най-ниска е през месец август – 62%.

Характерни явления за района на община Пловдив са мъглите, които се формират под влиянието на температурните инверсии, слабите ветрове и високите количества аерозоли във въздушния басейн. През 33,3 дни от годината в района се наблюдават мъгли. Преобладаващите ветрове са от запад (33 - 60%) и изток (16-33%), но следва да се отбележи и делът на южните ветрове (югозапад и югоизток) - (10,0 %). Средната годишна скорост на вятъра в Пловдив е твърде ниска – до 1 м/сек. Тук се наблюдава и един от най-високите проценти за страната на тихо време (66,4%). Тихото време в комбинация с мъгливите дни са сериозна предпоставка за понижаване на самоочистващата способност на атмосферата.

4. Води и водни ресурси

Област Пловдив, респективно община Пловдив, попада в границите на управление на Източнобеломорския район за басейново управление с център Пловдив. Съгласно хидроложкото райониране на страната (по Йорданова, 1997г), общината е разположена в област с умереноконтинентално влияние. Речната мрежа на територията на община Пловдив включва основните отводнителни артерии р. Марица и нейните притоци - р. Пясъчник и р. Първенецка.

Река Марица е най-голямата река на Балканския полуостров и най-пълноводната река на България, със сравнително постоянен воден дебит. Реката води началото си от Рила планина, от двете Маричини езера под вр. Манчо. Водосборната ѝ площ до границата на Република България и Гърция е 21 992 км², като на територията на общината е 21 034 км². Река Първенецка е десен приток на р. Марица, като се влива в реката в североизточната част на града. Дължината ѝ е 37 км и водосборен басейн 217 км.² Извират от рида Чернатица в Западните Родопи и достига до територията на община Пловдив, като преминава през селата Храбрино и Първенец. Водите ѝ се използват предимно за напояване и частично за промишлено водоснабдяване.

Река Пясъчник е ляв приток на р. Марица, с дължина 72 км и водосборен басейн 663 км.². Извират западно от връх Шилигарка в Средна гора, под името – Меча река. Реката е с дъждовно-снежно подхранване, като нивото на реката зависи изцяло от изпускането на води от яз. „Пясъчник“. Използва се основно за напояване.

Емблематично водно съоръжение, разположено на територията на общината е гребния канал. Разположен е в парк „Отдых и култура“, в западната част на град Пловдив. Изграден е през 1988 г, като е с дължина 2,2 км, широчина 120 м и дълбочина 3 м. Дъното му е застлано с фолио, което спомага за по-лесната му поддръжка. Водните обеми за зареждането на Гребен канал се доставят чрез масивно водохващане изградено на река Първенецка, като водовземането се осъществява чрез дънен праг. Основното зареждане на канала става чрез преработени водни обеми от ВЕЦ Кричим. Гребният канал се използва

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

както за провеждане на спортни състезания, така и за разходка и отдих на жителите и гостите на града.

На територията на Община Пловдив са разположени във водоносните слоеве кватернер и неоген-кватернер подземни водни тела с код BG3G000000Q013 – Порови води в Кватернер – Горнотракийска низина и с код BG3G000000NQ018 Порови води в Неоген – Кватернер – Пазарджик – Пловдивския район. И двете водни тела са обявени в ПУРБ като зони за защита на водите за питейно-битово ползване. Върху формирането и състоянието им оказват влияние също геоложките, литоложките и хидрогеоложките условия на района. Качеството им се повлиява от качеството на повърхностните водни тела, тъй като са в хидравлична връзка с тях. Подземните водни тела се подхранват предимно от речния отток, инфилтрация на валежи и поливни води, както и от съседни водоносни хоризонти. Оказват голямо значение за общината, тъй като са голяма част от населението и промишлеността се водоснабдяват от подземните води, посредством сондажни и шахтови кладенци. В района няма открити минерални извори.

5. Почви

Съгласно почвено-географското райониране на България (по Нинов, 1997), територията на община Пловдив попада в Балканско-Средиземноморска подобласт на Средиземноморската почвена област в провинция – Среднотракийско-тунджанска.

Разположението на Община Пловдив обуславя естественото разпространение на почви от следните класове: Наносни (*Fluvisols*), Глееви (*Gleysols*), Прimitивни (*Leptosols*) и Антропогенни (*Anthrosols*). Алувиалните (*Alluvial Fluvisols*) и Алувиално(делувиално)-ливадните почви (*Fluvisol*) са разположени върху по-голямата част от територията на Общината. Образувани са от алувиални отложения от р. Марица и притоците ѝ. Поради голямото разнообразие на почвообразуващи наноси, отложени в различно време и с различна скорост, развитието на ливадния процес е протичало неравномерно и в голяма зависимост от нивото на подпочвените води, което се различава в отделните части на речните тераси и поройни конуси. Тук се срещат както влажни ливади, така и сухи пасища с различно влияние върху развитието на почвообразователния процес. С развитието на ливадния процес тези интразонални почви, разпространени в района на смолниците, преминават в ливадни смолници, а в близост с канелените и при по-продължителното влияние на горската растителност – в ливадно канелени горски почви.

Блатните (*Gleysols*) – са разпространени северозападно от града, югоизточно от Коматеве и югоизточно от Община Пловдив. Рендзините (Хумусно-карбонатни почви) (*Rendzinas*) – в района се срещат главно южно от Коматеве. Мощността на тези почви е по-голяма от 50 cm. Антропогенни почви (*Antrosols*) - спадат към типа урбаногенни (*Urbic antrosols*). Характерни са за градската част. Образувани са вследствие на антропогенизиране на алувиално – ливадните почви с отпадъци от промишлен, строителен и битов характер. При самото антропогенизиране почвеният профил на естествените почви обикновено е слабо променен, а антропогенизацията се явява главно в промяна на почвообразователния

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

процес. Това показва, че новообразуваните почви имат свойства близки по природа до естествените.

По площ алувиално-ливадните почви се нареждат на първо място по разпространение (53.7%). Алувиално-ливадните почви с 3-та категория при неполивни условия са най-много в района на Пловдив (28,52 ha), кв. Прослав (26,30 ha) и кв. Коматеве (1,65 ha). На второ място по разпространение в община Пловдив се класират алувиално (делувиално) ливадните почви (38.9%), формирани на алувиално-делувиални наноси на север от река Марица и западно от река Пясъчник, и на границата между алувиалните (речни наноси на река Марица, река Пясъчник и река Първенецка. Сравнително слабо разпространение показват алувиалните почви (5,1%) по поречията на река Марица и река Пясъчник, в района на Пловдив, река Първенецка и в кв. Прослав.

Съгласно ОУП на община Пловдив Землището на община Пловдив е заето от земи от II до X категория. Делът на земите от високата II категория е пренебрежимо малък и обхваща едва 0,01% от цялото землище. По-широко разпространение имат земите от III категория, разположени в най-източната и най-западната част на Пловдивското землище. Те обхващат обща площ от около 3,3% от територията. Най-широко разпространени са земите от IV категория – близо 30% от цялата площ, и заемат целите североизточни и югозападни части.

6. Полезни изкопаеми

Територията на община Пловдив е изцяло градска зона, като няма установени находища на рудни и нерудни полезни изкопаеми.

7. Съседни общини

Община Пловдив граничи със следните общини:

- на северозапад, север и североизток – община Марица;
- на югоизток, юг и югозапад – община Родопи.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 2 Административно деление на област Пловдив и място на община Пловдив в областта

Община „Родопи“ е административна единица в състава на Пловдивска област, която от своя страна е териториална част от Южен Централен Район. Община „Родопи“ има територия от 524 кв.км и заема около 10% от площта на Пловдивска област. Административно, Община „Родопи“ е представена от 21 селища – кметства, кметски наместничества и населени места, 7 от които са планински. Селищата, които формират облика на Община „Родопи“ са: Белащица, Бойково, Браниполе, Брестник, Брестовица, Дедево, Златитрап, Извор, Кадиево, Крумово, Лилково, Марково, Оризари, Първенец, Ситово, Скобелево, Устина, Храбрино, Цалапица, Чурен, Ягодово. Природните и климатични дадености на Община „Родопи“ и нейното географско разположение я представят като естествена крайградска зона на гр. Пловдив, с висок потенциален стопански, културен и туристически ресурс.

Община Марица е административно базирана в областния център Пловдив. Разположена е в Горнотракийската низина и заема средишно положение в териториалния обхват на Пловдивска област, респективно на Южен централен район и на страната.

Граничи с общините Пловдив, Раковски, Родопи, Садово, Калояново и Съединение. Заема площ от 34 256,8 ха, с което представлява 5,7% от територията на областта и 0,3% от територията на страната.

Обхваща 19 села – Труд, Маноле, Рогош, Граф Игнатиево, Строево, Скуtare, Царацово, Войводиново, Радиново, Костиево, Бенковски, Войсил, Манолско Конаре, Ясно поле, Динк, Желязно, Трилистник, Калековец, Крислово. По характера на населените места, от които е съставена, селищната мрежа е еднотипна. По брой на населението е на пето място в Пловдивска област.

8. Районни кметства

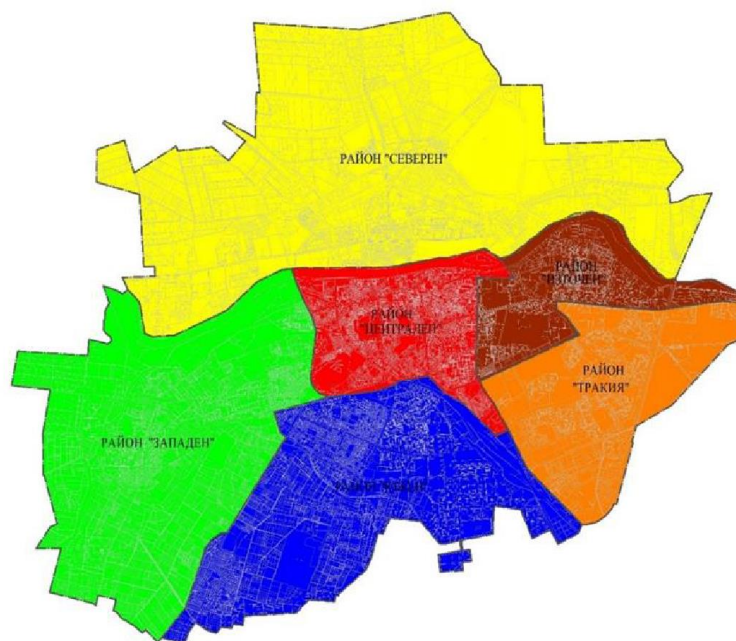
Със Закона за териториалното деление на столичната община и големите градове се урежда териториалното деление на столичната община и градовете в България с население над 300 000 души. По смисъла на този закон градовете с население над 300 000 души са Пловдив и Варна.

В територията и землищните граници на Пловдив се включват землищата на Пловдив и на кварталите Коматеве и Прослав.

В Пловдив се създават шест района със следните наименования и граници:

1. Район „Централен“
2. Район „Източен“
3. Район „Западен“
4. Район „Северен“
5. Район „Южен“
6. Район „Тракия“

Районите се управляват от мажоритарно избираеми кметове и от районни администрации.

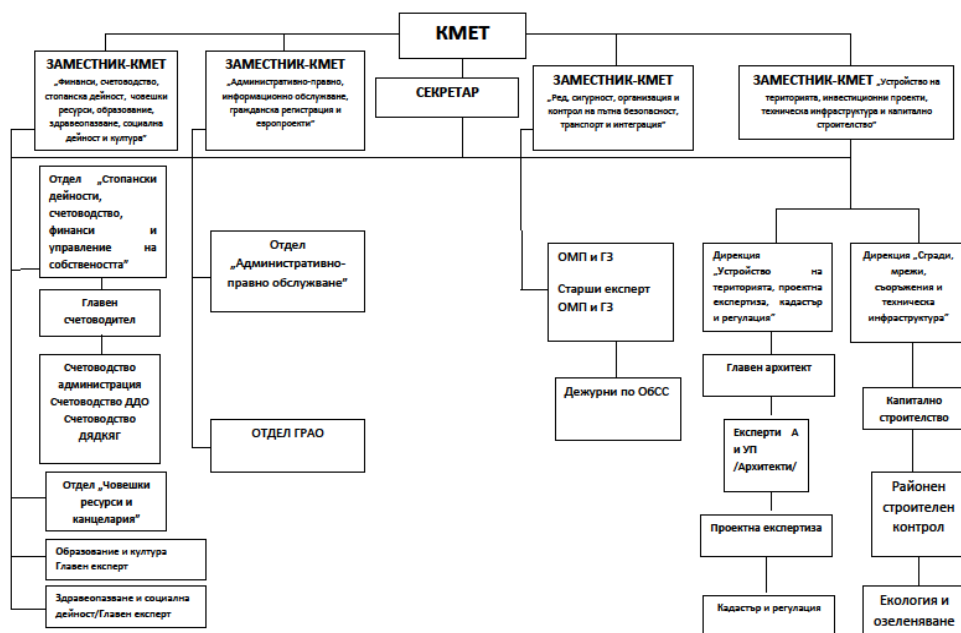
Фигура 3 Райони на община Пловдив

Източник: ПИРО на община Пловдив 2021-2027г.

Районната администрация осигурява изпълнението на законите, подзаконовите нормативни актове, решенията на Общинския съвет, подпомага кмета при осъществяване на правомощията му, осигурява технически дейността му и извършва дейности по административното обслужване на гражданите и юридическите лица. Районната администрация е обща и специализирана.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 4 Структура на администрацията на район „Централен“

III. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА

1. Климат

1.1 Климатична оценка на района

1.1.1 Макроклиматично положение и общи циркуляционни фактори в община Пловдив

Територията на община Пловдив попада изцяло в междинната от трите климатични зони на страната – преходно – континентална в близост до границата ѝ с континентално-средиземноморската зона. В обхвата на преходно-континенталната зона общинската територия е разположена в границите на две климатични под-зони: „Горнотракийска низина“ и „Западни Родопи“. Това разположение на общината спрямо основните климатични единици на страната определя характерния климатичен облик, както и особеностите в различните части на нейната територия.

Макро-климатичното положение на този район обуславя като негов най-общ климатичен белег преходността между умерено-континенталния и континентално-средиземноморския климат. Той се характеризира с топло, до горещо лято и относително по-мека зима (януарска изотерма около 0 °C), с по-малка годишна амплитуда на температурата (около 21 °C), в сравнение с умерено-континенталната зона, с два максимума на валежите – късно-есенен (основен) и пролетен (вторичен) и с ежегодна, но неустойчива снежна покривка.

Параметрите на местния климат зависят и от характера на атмосферната циркулация в обхвата на общия атмосферен пренос. Този пренос, чрез системата на основните барични

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

центрове, обуславя придвижването на различни въздушни маси към територията на страната, и съответно на района. От важно значение в тази система са баричните центрове Исландски и Западно-средиземноморски минимум, както и Азорски, и Източноевропейски максимум. Излъчването от Исландския минимум на Атлантически циклони е целогодишно, но особено силно изразено е влиянието им към края на пролетта и началото на лятото. Тогава настъпващите хладни въздушни маси са неустойчиви, с голям вертикален температурен градиент и мощни конвективни движения, предизвикващи значителни извалявания. Средиземноморските циклони, свързани основно със Западносредиземноморския минимум, се образуват най-често през студено полугодие, с максимум от ноември-декември до януари, обуславяйки съответни вторични валежни максимуми по територията на района. Планинската част от тази територия може да оказва съществено влияние и местно модифициране на характеристиките на въздушните потоци, редуцирайки, регенерирайки, или изменяйки техните скорости и направления на движение.

Азорският и Източноевропейският максимуми са области с високо атмосферно налягане (антициклони), които оказват влияние върху климата главно през лятото и зимата, и по-рядко през преходните сезони. В зависимост от сезона и от температурата на въздуха, времето в антициклона е сухо, ясно и студено през зимата, и ясно и топло през лятото. През зимата е възможно да се образуват мъгли и ниска облачност. Антициклоните, влияещи най-много върху времето и климата в страната, са тези придвижващи се от запад-югозапад, вследствие разпространението на гребен от Азорския максимум на изток. Влияние върху времето и климата на общината оказват и антициклоните, придвижващи се от северозапад и север (т.нар. Скандинавски антициклони), както и от североизток и изток (най-южните гребени на Източноевропейския максимум). Когато Азорският максимум се свърже с гребен на Източноевропейския максимум, през лятото температурите на въздуха са по-високи от средните за сезона. Такива обстановки са свързани с продължителни засушавания, особено характерни в края на лятото и в началото на есента. През зимата подобни ситуации понижават температурите до по-ниски от средната за сезона, липсват валежи и се наблюдават чести и продължителни мъгли.

1.1.2 Местни климатични фактори

Ветрови фактори

Средната годишна скорост на вятъра в ст. Пловдив е 1,8 m/s. Средната месечна скорост е най-висока през февруари – 3,6 m/s, и най-ниска – от октомври до декември – 2,3÷2,4 m/s (таблица №2 и фигура №5). Най-висок относителен дял през годината имат слабите ветрове със скорост под 1,9 m/s, както и тези, със скорост над 2 m/сек. Те представляват съответно по около 64,8% и 26,4% от всички случаи с вятър. На трето място - с 6,9%, се нареждат ветровете със скорост от 6 до 9,9 m/s. Всички останали ветрове, със скорост над 9,9 m/s, представляват само около 1,8% от всички случаи с вятър (таблица №3 и фигура №6).

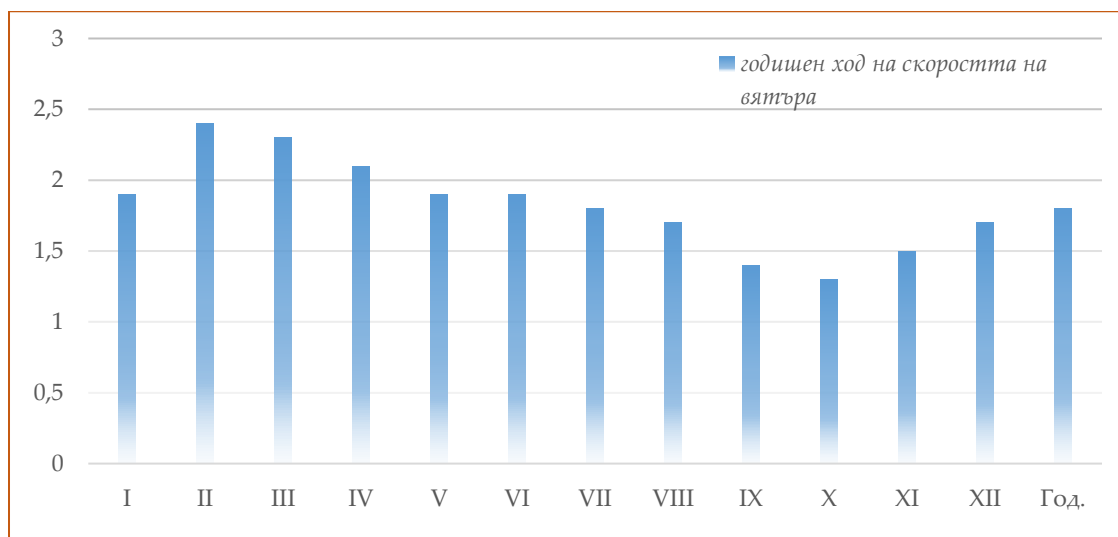

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Таблица 2 Средна месечна и годишна скорост на вятъра (м/сек.) за ст. Пловдив

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
1,9	2,4	2,3	2,1	1,9	1,9	1,8	1,7	1,4	1,3	1,5	1,7	1,8

Източник: Климатичен справочник на България, том IV

Фигура 5 Годишен ход на скоростта на вятъра, ст. Пловдив, м/сек.

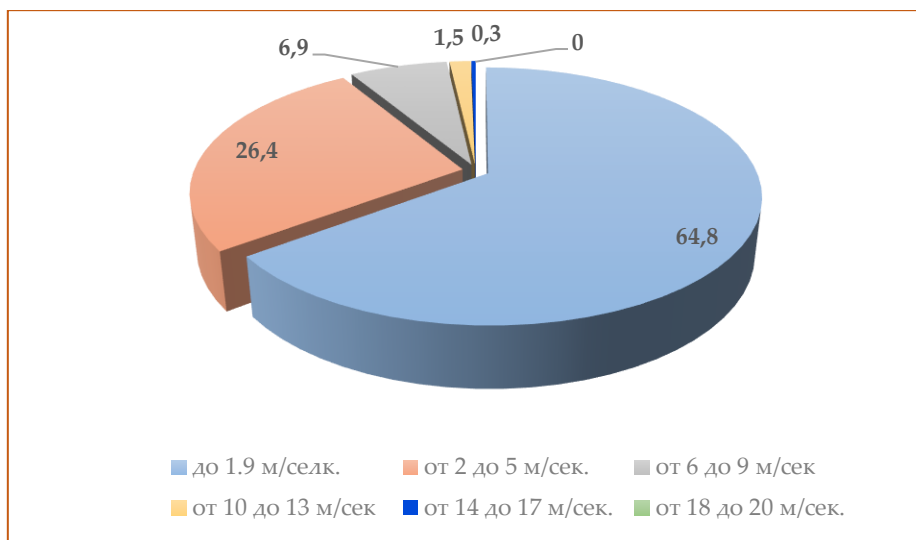
Таблица 3 Честота (%) на вятъра по скорости в градации (m/s) за ст. Пловдив

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
0-1	66,1	61,3	59,5	57,9	57,4	59,3	60,8	65,7	72,2	73,8	72,1	70,5	64,8
2-5	22,0	23,9	27,9	31,1	35,3	32,6	32,5	27,8	22,5	20,5	20,7	20,4	26,4
6-9	9,1	10,0	9,2	8,6	6,2	7,4	5,5	5,6	4,6	4,8	5,5	7,2	6,9
10-13	2,3	4,0	2,6	1,7	0,8	0,6	0,9	0,8	0,6	0,9	1,6	1,4	1,5
14-17	0,5	0,7	0,7	0,4	0,1	0,1	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,4	0,3
18-20	0,1		0,1		0,1				0,1		0,1		
>20		0,1	0,1	0,2									

Източник: Климатичен справочник на България, том IV

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 6 Честота (%) на вятъра по скорости в градации (m/s) за ст. Пловдив; 0-1; 2-5; 6-9; 10-13; 14-17; 18-20; >20 m/s

Средната годишна посока на вятъра има най-висока честота от запад (45.1%), следвана от изток –2.5%, северни и южни ветрове – съответно 2.7% и 2.4%. Посоките югоизток, югозапад и северозапад са представени с честота съответно по 7.7%, 7.3% и 4.6%. Процентът на случаите с тихо време е умерено висок – около 46.5% (таблица №4).

Таблица 4 Честота на вятъра по посока (%) и Тихо (%) за станция Пловдив

посока	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
N	1,3	2,0	2,0	2,4	3,9	3,6	3,6	3,5	2,2	3,3	1,8	2,3	2,7
NE	2,2	3,0	5,3	6,6	6,8	5,5	4,9	4,9	5,2	5,2	3,9	3,3	4,7
E	16,2	20,6	30,9	33,5	33,2	21,0	22,3	26,5	29,9	27,1	26,6	18,4	25,5
SE	3,8	6,9	10,3	9,6	8,0	7,7	7,0	7,1	9,1	10,1	7,4	5,3	7,7
S	0,8	1,7	2,5	2,2	2,0	3,1	3,6	2,8	4,0	2,8	2,2	0,7	2,4
SW	7,1	4,7	4,3	5,7	7,1	9,3	9,8	10,5	8,5	8,8	6,0	5,6	7,3
W	64,7	56,6	40,6	35,0	33,6	44,5	42,4	38,9	36,9	38,9	48,6	61,1	45,1
NW	3,9	4,5	4,2	4,9	5,2	5,3	6,3	5,7	4,2	4,0	3,5	3,4	4,6
тихо	57,8	45,7	40,6	37,1	36,1	38,8	39,1	43,7	53,6	56,9	57,5	56,9	46,5

Източник: Климатичен справочник на България, том IV

По-силните ветрове духат от югозапад и запад– средна годишна скорост 3,5 m/s и 4,2m/s, следвани от тези, от северозапад – 2,7 m/s, и от югоизток – 2,3 m/s. Най-силните ветрове (≥ 14 m/s) духат най-често от запад 45,1%.

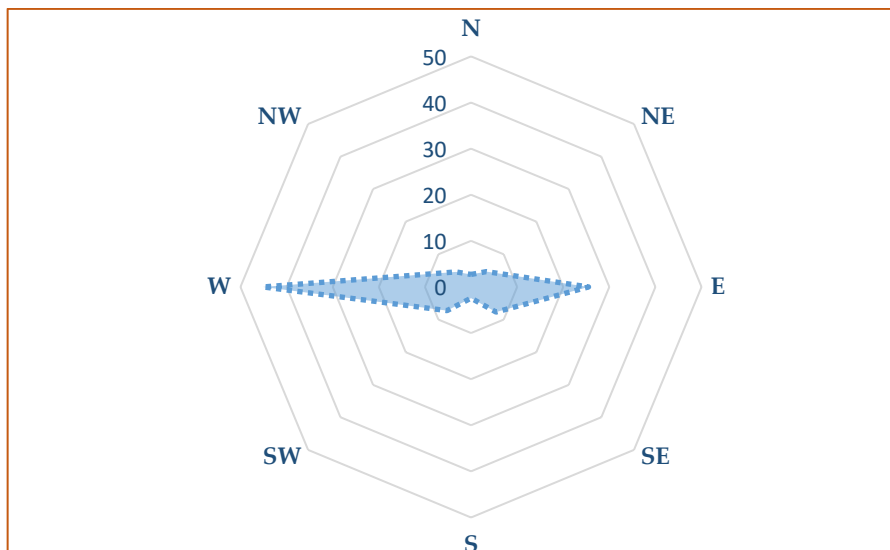
Таблица 5Средна скорост на вятъра по посока за станция Пловдив (м/сек.)

посока	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
N	2,0	1,6	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,0	2,3	1,7	1,9	1,6	2
NE	2,1	1,9	2,3	2,4	2,3	2,2	2,1	2,1	2,0	2,2	1,9	1,7	2.1
E	2,1	2,4	2,6	2,4	2,3	2,0	1,8	1,8	2,0	2,1	2,2	2,1	2.1
SE	2,2	2,2	2,4	2,2	2,1	2,0	1,8	1,7	1,8	2,0	1,9	2,3	2
S	2,0	2,1	1,9	2,0	2,1	1,9	1,8	1,9	1,7	1,6	1,8	1,7	1.8

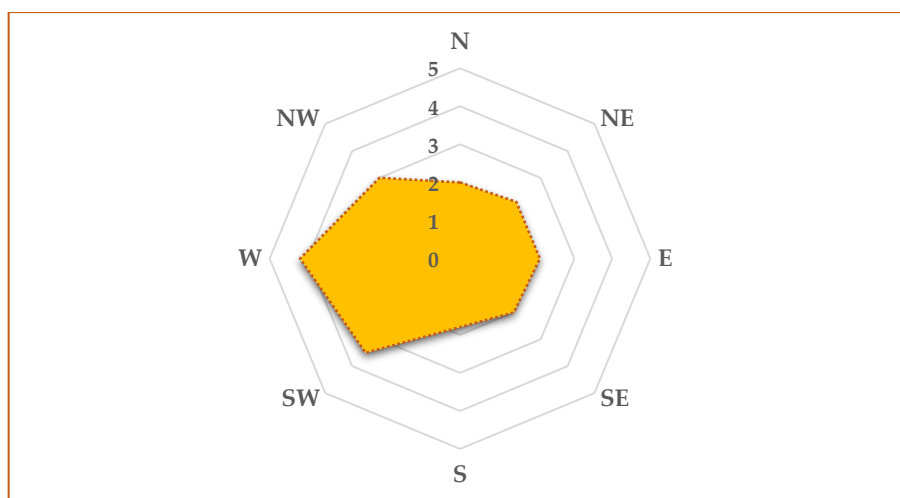

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

SW	3,8	4,0	4,1	3,8	3,4	3,3	3,3	3,2	3,2	3,0	3,0	3,5	3.5
W	4,6	5,4	5,1	4,8	3,7	3,8	3,7	3,8	3,7	4,0	4,3	4,2	4.2
NW	2,5	3,0	4,1	3,7	2,9	3,0	3,0	2,7	2,7	2,4	3,7	2,7	3

Фигура 7 Средна годишна скорост (%) на вятъра по посоки за ст. Пловдив

Фигура 8 Средна скорост на вятъра по посока (м/сек)

Сравнително високият процент на тихо време, както и много високият дял на ветрове с много малка скорост (в групата от 0,1 до 1,9 m/s) – в Пловдив, а също и високата поляризираност спрямо посоките на Хоризонта, характеризират ветровите условия в гр. Пловдив като неблагоприятни по отношение на възможностите за самоочистване от изхвърляните замърсители на въздушния басейн района. Това до известна степен се компенсира от фоновите ветрове, които възникват при част от въздушния пренос от юг, благодарение на бариерното положение на Родопите спрямо него. Относително полекият, топъл южен въздух преодолява планинската преграда лесно, като се извалява по южните планински склонове и се спуска към северното подножие на планината осушен, поривист и с висока скорост, затопляйки се още повече вследствие на низходящото си

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

(катабатично) движение. Той значително прочиства атмосферата от естествени и антропогенни примеси, повишава максимално нейната прозрачност и хоризонталната видимост.

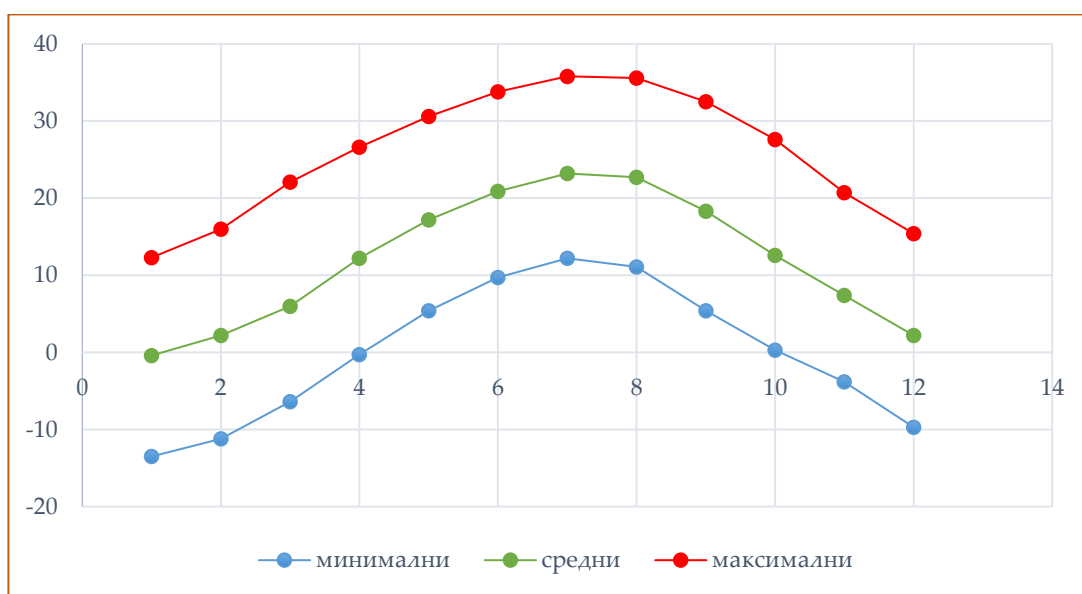
Температурни фактори

Температурата на въздуха в Пловдив има средна годишна стойност 12,0 °С. Характеризира се с добре изразен годишен ход, с максимум през юни - август и минимум през януари (около -0,4 °С) (таблица № 6 и фигура № 9). Максималната температура следва същия годишен ход, но стойностите ѝ са по-високи спрямо средните с около 8÷10 °С през зимата, и с около 10-12 °С през лятото. При абсолютните максимални температури разликата спрямо средните е около 15 °С средно годишно. Минималните температури също следват годишния ход на средните, но са по-ниски и от тях с около 8-10 °С през зимата, и с около 10°С през лятото.

Таблица 6 Годишен ход на средна, максимална и минимална температура на въздуха (в °С) за ст. Пловдив

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
минимални	-13,5	-11,2	-6,4	-0,3	5,4	9,7	12,2	11,1	5,4	0,3	-3,8	-9,7
средни	-0,4	2,2	6,0	12,2	17,2	20,9	23,2	22,7	18,3	12,6	7,4	2,2
максимални	12,3	16	22,1	26,6	30,6	33,8	35,8	35,6	32,5	27,6	20,7	15,4

Източник: Климатичен справочник на България, том III

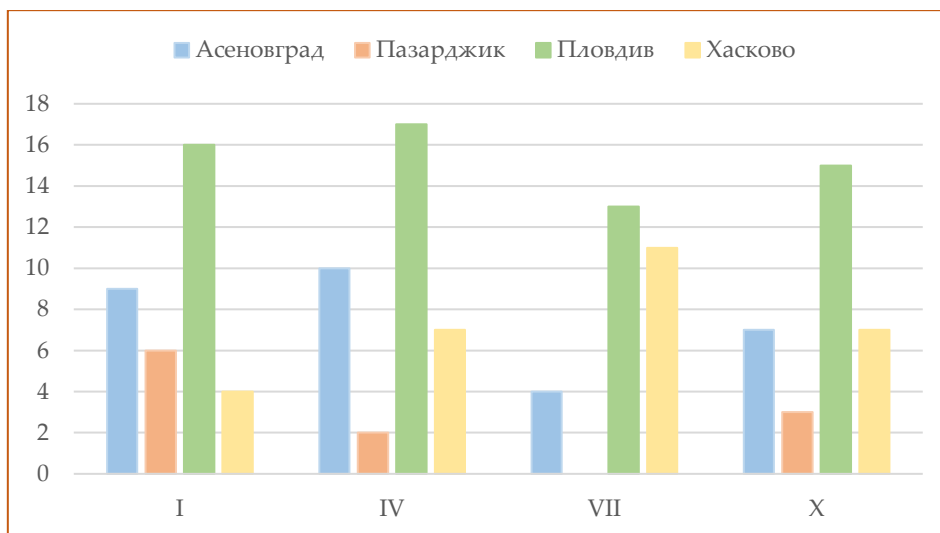

Фигура 9 Годишен ход на средна, максимална и минимална температура на въздуха (в °С) за ст. Пловдив

Температурните инверсии в община Пловдив се формират най-често в ниската част от територията ѝ. На фигура №10, е представена честотата на приземните термични инверсии в гр. Пловдив и още няколко сравнително близко разположени станции. В гр. Пловдив най-голям брой инверсии се наблюдава през пролетния сезон (представен от м. април), следван от есента и зимата (съответно октомври и януари) - и най-малко – през лятото (юли).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 10 Честота (F) на приземните термични инверсии по данни за минималните денонощни температури на въздуха

Валежно-влажностни фактори

Влажността на въздуха се явява една от основните характеристики на режима на атмосферното овлажнение. Влажността на въздуха зависи от особеностите на атмосферната циркулация, физикогеографски особености на мястото (надморска височина, форма на релефа), състояние на почвата и наличието на източници на източници на изпарение. Влиянието на географската ширина, което при разглеждане от континентален и глобален мащаб играе решаваща роля за големината на влажността, при сравнително малката територията на България е твърде слабо изразена в някой месеци. Влажността на въздуха в станция Пловдив е 73% средно годишно, с най-високи стойности през декември и януари (86%) и най-ниски стойности – през август (62%) (фигура №11 и таблица №7). Абсолютната минимална влажност е от 15% през ноември до 23% през февруари.

Таблица 7 Средна месечна и абсолютна минимална относителна влажност на въздуха (%)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Средна месечна относителна влажност	84	81	74	68	69	67	62	62	69	77	84	86
Абсолютна минимална относителна влажност	22	23	17	16	19	19	21	22	20	18	15	22

Източник: Климатичен справочник на България, том II

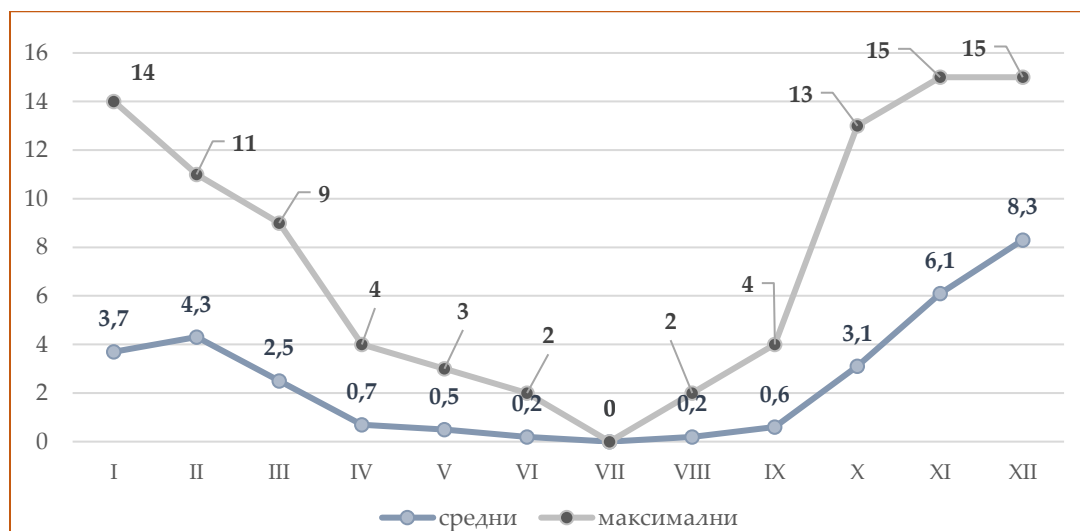
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 11 Месечен ход на средната (в червено) и абсолютната минимална (в синьо) месечна относителна влажност (R) в ст. Пловдив (%)

Мъгли. Пловдив е локалитет с умерен брой на дни с мъгла – около 33 дена годишно. Те са разпределени неравномерно през година, с по-висок брой от ноември до януари – от 4 до 6 дена месечно. През периода февруари – април броят на дни с мъгла намалява от 2,9 до 1, а от май до септември това явление почти напълно отсъства, (фигура №12). Максималния годишен брой на дните с мъгла е 59 с максимален месечен брой от 15 дена през ноември, декември, следван от януари – 14 дена, и февруари – 11 дена. В сравнение с близко разположени станции, (напр. в Козарско максималният годишен брой на дни с мъгла е 51, в Садово – 50, в Пазарджик -52) в Пловдив и в Първомай дните с мъгли са сравнително повече (гр. Пловдив – средно 59 дни, гр. Първомай – средно 76 дни).

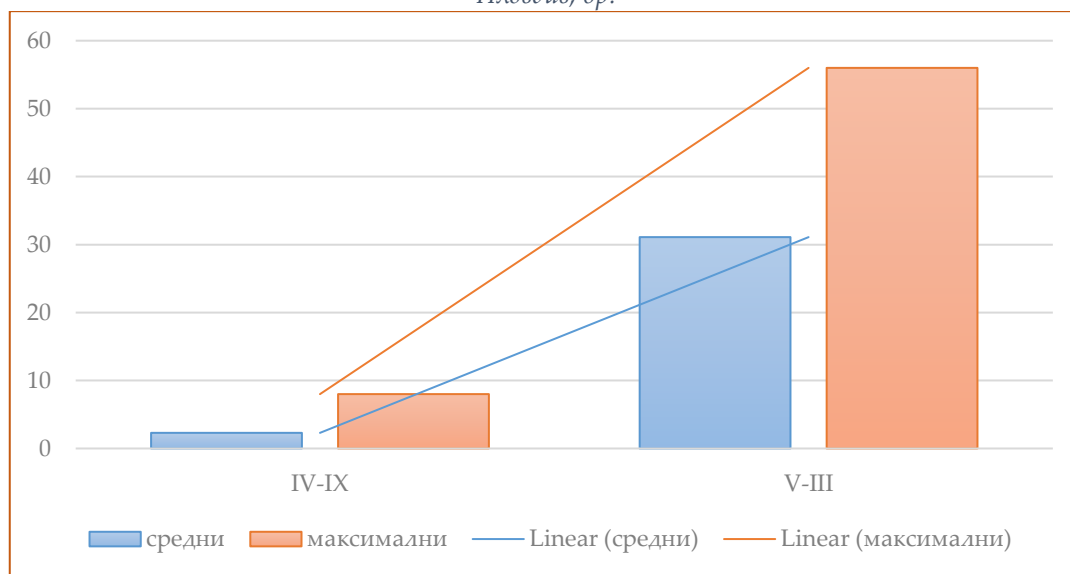
Относително високият брой на дните с мъгли в Пловдив вероятно се дължи на специфични морфологически и ветрови параметри на района, например отсъствие на локални ветрови течения, по-ниска надморска височина, по-рядка поява на фьон през студеното полугодие и заслужава по-нататъшно изследователско внимание.

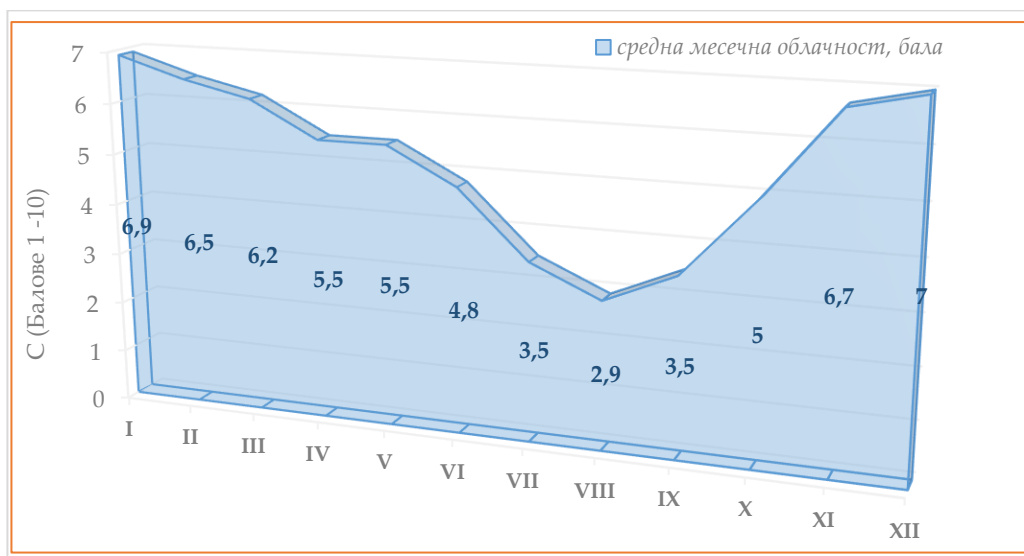
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 12 Годишен ход на средния (в синьо) и максималния (в сиво) месечен брой на дните с мъгли за ст. Пловдив, бр.

Фигура 13 Сезон ход на средния (в синьо) и максималния (в сиво) месечен брой на дните с мъгли и тренда на развитие за ст. Пловдив, бр.

Облачност. Средната годишна обща облачност в Пловдив е 5,3 бала, с по-значителни стойности през периода ноември – март, с около 6-7 бала. Най-ниски са нейните стойности през август – 2,9 бала.(фигура №14)

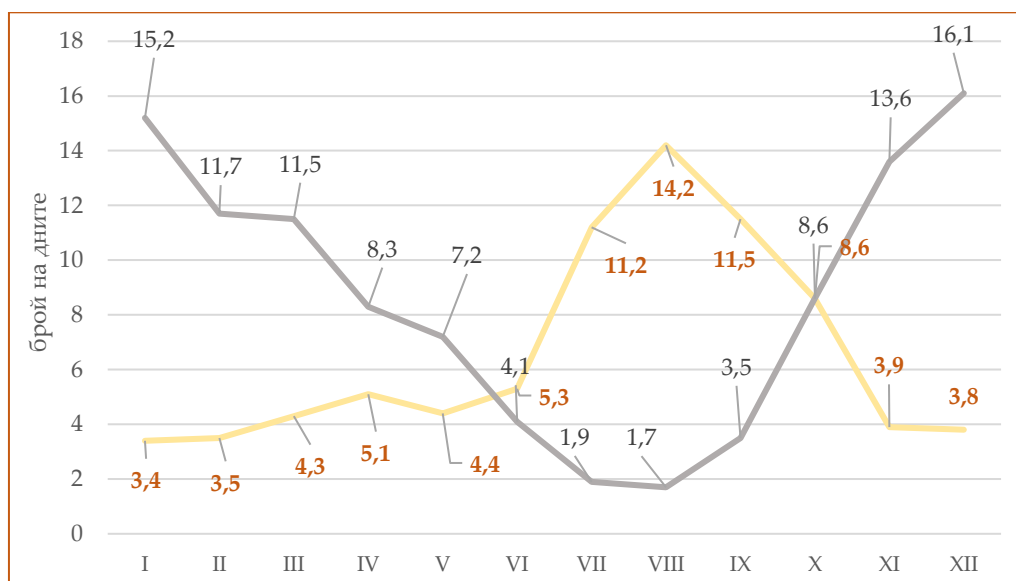
Фигура 14Годишен ход на средната месечна облачност за ст. Пловдив, (С – балове)

Годишният брой на мрачните дни в Пловдив е 103, с максимум през декември, януари – около 15-16 дни, и минимум през юли и август – 1÷2 дни. Ясните дни през годината са общо 79, с противоположен годишен ход спрямо този, на мрачните дни. Максимумът се

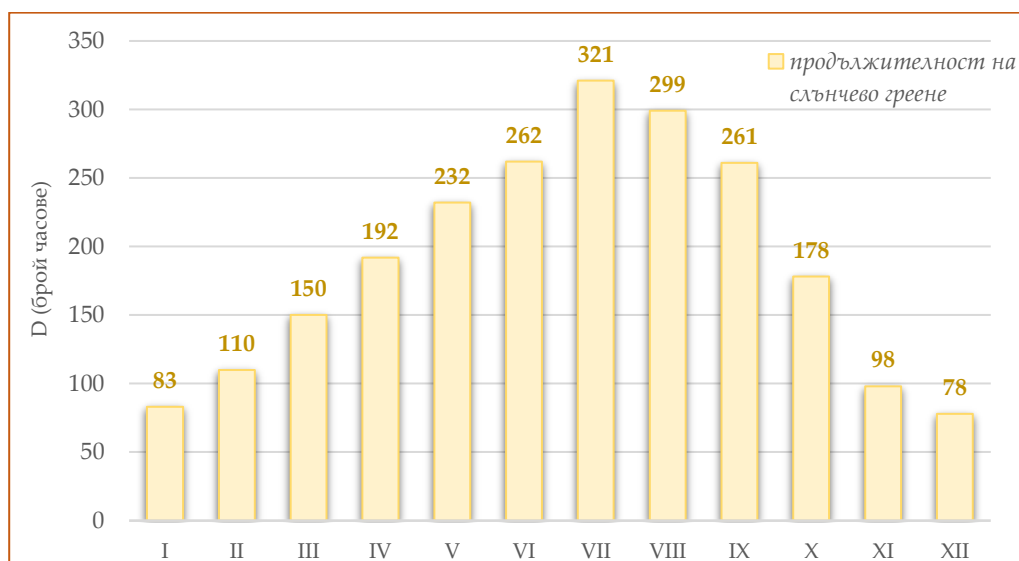
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

наблюдава през август – около 14 дни, а минимумът – през януари-февруари – около 3 дни средно месечно (фигура № 15).

Фигура 15 Годишен ход на ясните дни (d, в жълто) и мрачните дни (cl, в сиво), ст. Пловдив

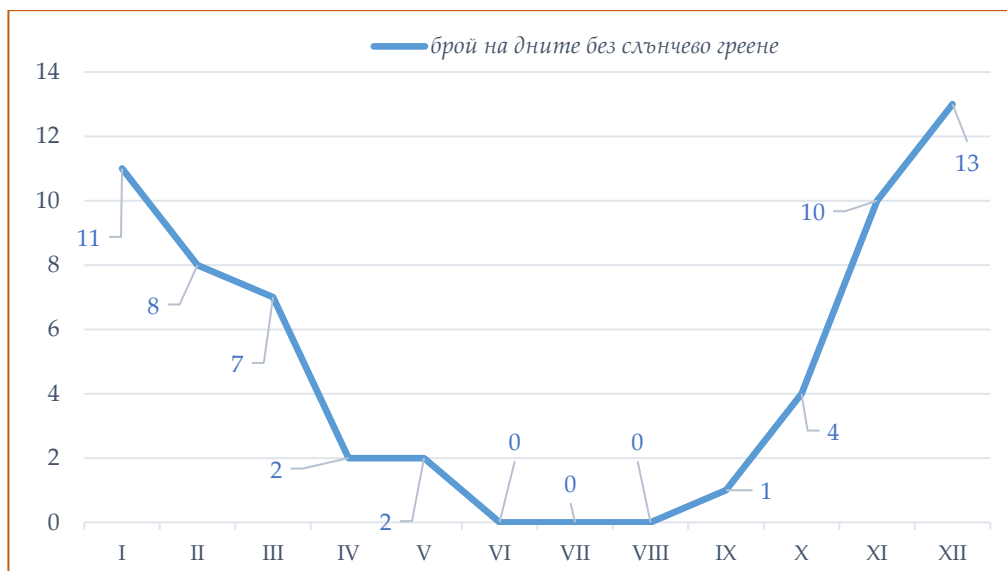
Към информацията за броя на ясните дни ще допълним и данни за слънчевото греене в Пловдив. По данни от ст. Пловдив, годишната продължителност на слънчевото греене е 2153 часа, с максимум през юли – 318 часа, и минимум през декември – 70 часа (фигура №16). Сумарната слънчева радиация за тези слънчеви часове е 5700 MJ/m². За района на община Пловдив броят на дните без слънчево греене е средно около 58 дни годишно. Най-много дни без слънчево греене има през декември (13 дни) и януари (11 дни), а най-много ясни и слънчеви дни има през юни, юли и август (фигура №17).

Фигура 16 Годишен ход на месечната продължителност на слънчевото греене в ст. Пловдив, бр. часове по месеци

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

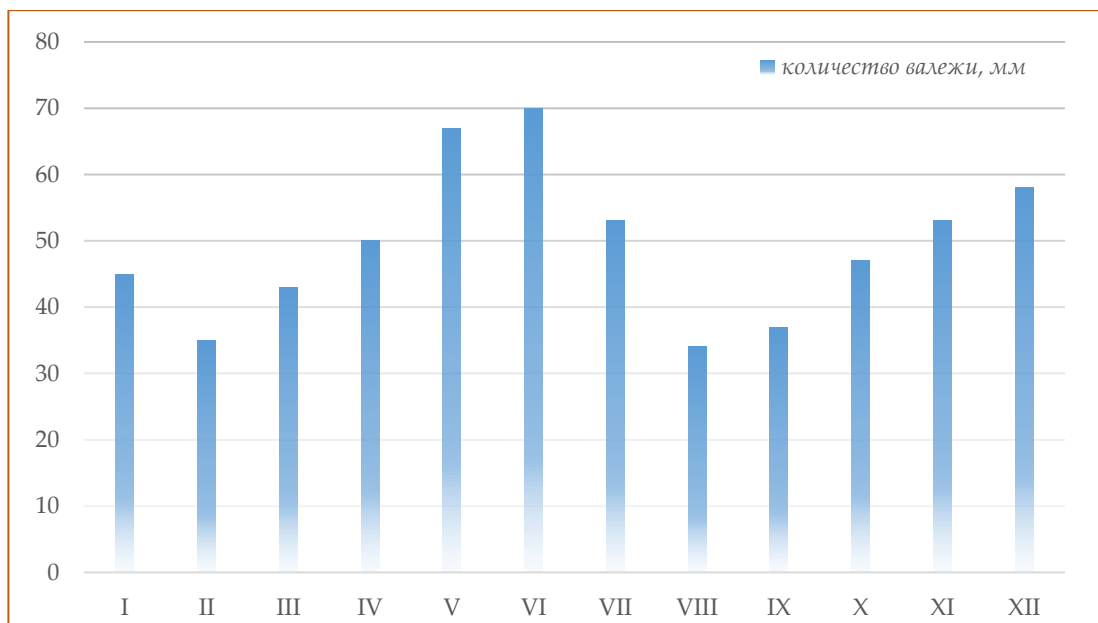

Фигура 17 Брой на дните без слънчево греење, ст. Пловдив

Валежи. Годишната валежна сума в Пловдив е 593 мм. Вътрешногодишното ѝ разпределение се характеризира с два максимума (главен през май и юни, и вторичен през ноември и декември) и два минимума (основен през август-септември и вторичен през февруари). В сезонно отношение най-висока е валежната сума през пролетта – 160 мм, следвана от лятото – 157 мм (поради високата валежна сума през юни) и есента, и зимата – с по 138 мм валежно количество. Ако годишният ход на валежите се разгледа по месеци, то тогава диференциацията на валежните количества нараства, като максималните валежни суми се регистрират през юни и май – съответно по 70 мм и 68 мм, и през ноември и декември – с по 53 и 58 мм. Минималните валежни количества са двойно по-малки (фигура № I.2.3.1.17). През месеца с максимално валежно количество – юни, най-голяма повтаряемост (34%) има валеж от групата 61÷80 mm. Този годишен режим на валежите отразява преходното положение на територията на общината спрямо представените тук климатични зони на страната, обединявайки черти и на преходно-континенталната климатична зона – с късно пролетен валежен максимум, и на континентално-средиземноморската климатична зона (с късно-есенен валежен максимум). Най-нови научни изследвания установяват тенденция на увеличаване на септемврийските валежи, обусловени от активизиране на средиземноморския циклогенез.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 18 Годишен ход на месечните валежни суми (P) на ст. Пловдив

1.2 Оценка на промените в климата

България е разположена в един от регионите, който е особено уязвим към изменението на климата (главно чрез повишаване на температурата и интензивни валежи) и към нарастващата честота на екстремни събития, свързани с изменението на климата, като суши и наводнения. Най-често срещаните хидрометеорологични природни бедствия са екстремни валежи и температури, бури, наводнения, горски пожари, свлачища и суша.

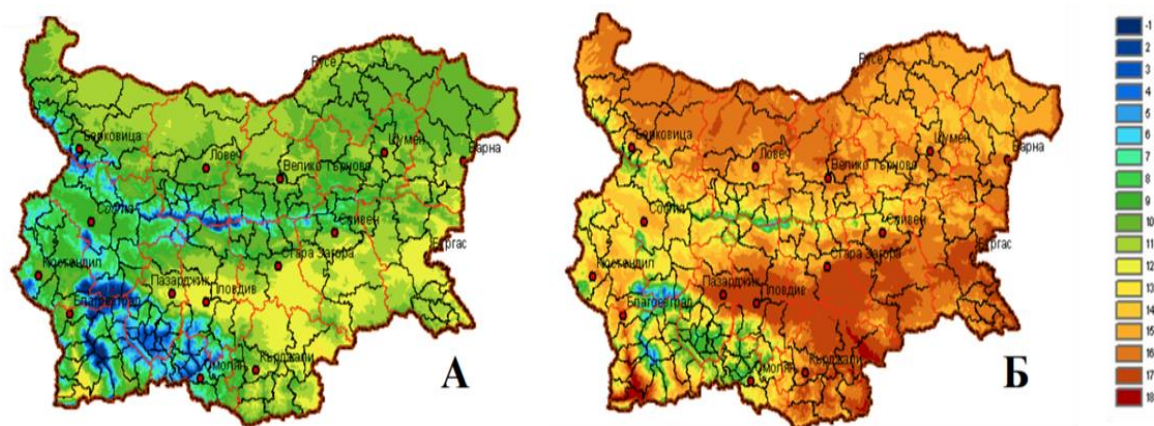
В България по отношение на промените на климата се наблюдава следното:

- налице е тенденция към затопляне – последното десетилетие е по-топло от предходното, което от своя страна е по-топло от десет годишният период преди него;
- увеличават се случаите на проливни валежи;
- увеличава се броят на дните с гръмотевични бури и градушки в по-хладните десетдневия през април и септември;
- намалява годишната амплитуда между максималната и минималната температура на въздуха, като минималната температура се повишава по-бързо от максималната;
- намалява дебелината на снежната покривка;

Научните прогнози сочат, че средната температура в България ще се повиши между 1,8°C и 4°C до 2100 г., като покачването в Европа се очаква да бъде по-високо от прогнозната глобална средна стойност. Изследванията, проведени от департамента по метеорология на Националния институт по метеорология и хидрология към Българска академия на науките (НИМХ), предвиждат повишение на годишната температура на въздуха в България, като прогнозираните повишения са съответно от 1.6°C до 3.1°C до 2050 г. и от 2.9 °C до 4.1 °C до 2080 г. (фигура №19). Като цяло, повишаването на температурата се очаква да бъде по-голямо през летния сезон (от юли до септември).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

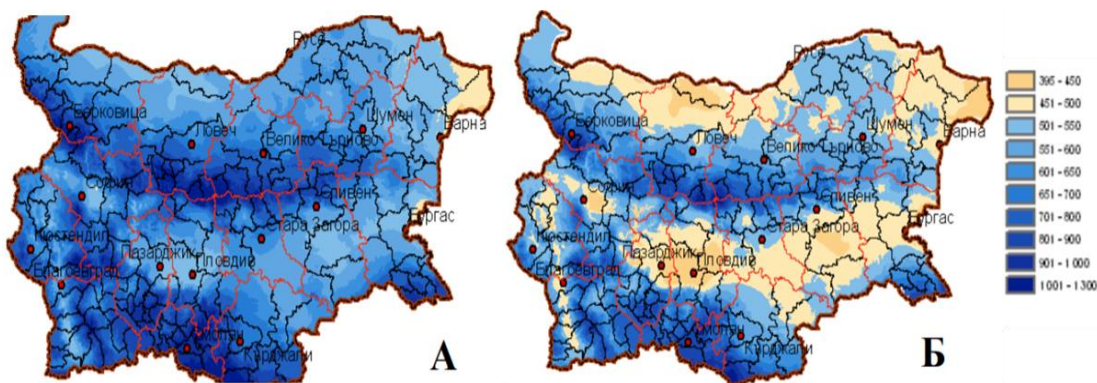

Източник: НИХМ

Фигура 19 Средна годишна температура през 1961 -1990 г. (А); Песимистичен климатичен сценарии за средна годишна температура за 2080 (Б)

В периода 1988-2018 г. средната годишна температура на въздуха за ниската част от страната (за районите с н.в. до 800 m) е нараснала средно с 0.87 °C (при прогнозирано от БАН повишение от 0,7 до 1,8 °C до 2020 г.) спрямо нормата за референтния климатичен период 1961-1990 г., като се изменя в границите от 10.6 °C до 13.0°C (Фиг.19). Запазва се нарастващата тенденция на колебанията на средната годишна температура на въздуха, а температурните аномалии за всички години след 2007 г. (с изключение на 2011г.) са над +1°C.

От гледна точка на очакваните промени в режима на валежите, вероятно е да има намаляване на валежите, което ще доведе до значително намаляване на общите водни запаси в страната. В това отношение прогнозите сочат намаляване на валежите с приблизително 10% до 2020 г., 15 % до 2050 г. и от 30 % до 40 % до 2080 г. (фигура № 20). При повечето сценарии за изменението на климата валежите през зимните месеци вероятно ще се увеличат до края на века, но се очаква значителното намаляване на валежите през летните месеци да компенсира това увеличение.

Източник: НИХМ

Фигура 20 Средна годишна сума на валежите за периода 1961 – 1990 г. (А); Очаквана сума към 2080 г., съгласно песимистичния сценарии

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

За територията на община Пловдив, влияние оказва високият процент урбанизирана територия, плътността на застрояване, височината на сградите, размерите на града, намалелият процент зелени площи. Всички тези фактори са условия за възникване на така наречения „градски топлинен остров“, при който температурата във вътрешността на града е осезаемо по-висока в сравнение с периферията му.

Според оценка на климатичните сценарии за България, проведени в рамките на проект CECILIA, чрез прилагане на регионалния модел ALADIN (HIMX), гр. Пловдив се намира в зона, в която до края на 21 век се очаква средната годишна температура да се увеличи с 3.8°C, а годишната сума на валежите да намалее с 10-15% в сравнение с референтния период 1961-1990 г. Анализът на средната месечна и годишна температура на въздуха за период 2000 – 2009 г. в сравнение с климатичната норма за район Пловдив показва определени тенденции, запазвайки повишението на температурата. Най-чувствителна е тази промяна в средната месечна температура за месец януари (3,1°C срещу (-0,4 °C) за климатичната норма през 70те години на миналия век. Летните месеци юни, юли и август за района на Пловдив, следват глобалното затопляне с повишаване на температурите.

1.3 Изводи и препоръки

Съгласно общата тенденция наблюдавана в страната по отношение на температури, статистическа значимост и устойчивост, могат да бъдат изведени следните изводи в очакваните промени в климата за района на община Пловдив:

- *Повишаване на средната годишна температура на въздуха, повишаване на броя дни в годината с високи температури, над зоната на „топлинен комфорт“ от 15-25 °C и над границата на прегряване от 30°C със съответните негативни ефекти върху здравето на жителите;*
- *Усилване на ефекта на „градския топлинен остров“, поради повишена честота на екстремно високите летни температури; Повишаване на съответните рискове за човешкото здраве;*
- *Намаляване на средното годишно количество на валежите с особено силен негативен ефект върху растителността през втората половина от вегетационния сезон; Ефектите могат да се изразяват в заболявания и изсъхване на по-влаголюбиви дървесни и храстови видове в озеленените площи, повишени нужди от вода за напояване, загуба на биоразнообразие и др.;*
- *Увреждане на пътната инфраструктура (улична мрежа и пътищата с асфалтобетонена настилка) поради по-дълготрайни периоди на екстремно високи летни температури;*
- *Влошено количествено и качествено състояние на водните тела, използвани като източници на питейни води и води за напояване;*
- *Повишен риск от наводнения поради екстремно висок повърхностен отток при интензивен валеж;*
- *Повишен стрес и възможни повреди върху ВиК мрежите поради ниски водни нива във водоизточниците при суша и екстремно повърхностен отток при интензивни валежи, който трябва да бъде отведен чрез канализацията от смесен тип;*

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- *Повишен риск от векторно пренасяни заразни и паразитни заболявания, поради навлизане на нови биологични видове преносители, които разширяват ареала си на север;*
- *Негативни въздействия върху биологичното разнообразие, вкл. върху благоприятния природозащитен статус на видовете и местообитанията от Националната екологична мрежа, на територията на общината;*
- *Икономическите загуби и рискове за здравето и живота на жителите в община Пловдив се очаква да бъдат над средните нива в страната. Климатичните екстремални явления като цяло причиняват значително по-сериозни щети на градската среда, поради високата концентрация на сграден фонд, хора и икономически активности.*

От 2021 г. община Пловдив изпълнява грант за техническа помощ по програма LIFE на ЕС за подготовка на интегриран проект BULADAPTECOS – Екосистемен подход за адаптация към изменението на климата и управление на риска от наводнения в Източноевропейски район на басейново управление в България. Проектът предвижда създаването на ретензионен обем в терасата на р. Марица на десния бряг преди гр. Пловдив, възстановяване на крайречни природни местообитания, изграждане и рехабилитация на предпазни диги, в комбинация с биологично брегоукрепване, подобро управление на дреннираните дъждовни води и други дейности.

1.3.1 Анализ и оценка на риска и уязвимостта на секторите в община Пловдив

Градоустройство

От гледна точка на градоустройството, можем да разделим гр. Пловдив на централна градска част (ЦГЧ), вътрешен град, периферен град и околорадски район. От гледна точка на промените в климата, градската среда на града – намира се в класическа алувиална низина, ограждащите я планини и възвишения формират голяма коритовидна структура, висока концентрация на площи, покрити с материали с ниска рефлексивност и висок топлинен капацитет (напр. асфалт, бетон) – създават предпоставки за т.нар. „топлинен остров“, ефектите от който са особено уязвими в летните месеци с интензивно слънчево греење и при безветрие. При тези условия температурите в града достигат два градуса повече в сравнение с крайградските зони. Урбанизираната територия променя също така и режима на вятър. Това се дължи на наличието на високи сгради, комбинации от сгради с различни височини и отстоянията една от друга.

Ключова роля от гледна точка на термален комфорт оказва съотношението на природните (напр. зелени площи) спрямо антропогенните (напр. асфалт) елементи в дадения район – най-благоприятни са условията в периферията на града, а най-неблагоприятни са в зоните във вътрешността на града с висок процент застрояване и относително по-малко наличие на природни компоненти в градската среда. От голямо значение тук е процентът зелени площи. За територията на град Пловдив, зелените площи за обществено ползване съставляват 75,3% от общата площ на зелените площи. Гръбнакът на зелената система на Пловдив се формира от паркови елементи, включващи озеленените хълмове („Данов хълм“, „Бунарджика“ и „Младежки хълм“), парк „Отдых и култура“, парк „Лаута“,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

крайречната зеленина на р. Марица, „Цар Симеонова градина“, „Дондукова градина“ и др. Зелените площи в града формират т.нар. „мозаечна структура“, неравномерно покриваща градската територия – по-голямата им част са в периферията на града и до голяма степен липсват във вътрешността на някои квартали, особено предвид това, че междублоковите зелени площи на много места са недобре поддържани.

Предвид очакваните увеличения в средните и екстремално високите температури, както и на очакваното лятно засушаване, процентът на дискомфортно горещо време вероятно ще се увеличи значително. Освен за общественото здраве, това би довело и до ефекти за секторите, работещи на открито.

По-големите суши и по-интензивните валежи са също предпоставка за разностранни рискове в градската среда, например наводнения в подземи и тунели. Риск за градската среда представляват и сушите, като по-голямата им интензивност е предпоставка за структурен риск за сгради с основи в глинести почви, поради склонността им към свиване при изсъхване. Към застрашените от този риск следва да се поставят и много от новопостроените сгради, поради лошата им обезпеченост откъм инфраструктура и недоброто строителство.

В обобщение, климатичните промени представляват риск за градската среда, но и самите параметри на средата могат да имат засилващ ефект върху тези рискове. Балансът между природните и антропогенните елементи в градоустройството е ключов фактор за големината на ефекта на климатичните промени върху града и действията в тази насока са добре възможни за синергични ефекти, както за преките проблеми на градоустройството, така и за проблемите в останалите сектори.

Транспорт

Транспортът и транспортната инфраструктура са ключови елементи в съвременната градска среда, като са не само пряко изложени на климатични фактори, но и биват изграждани, вземайки предвид особеностите на местния климат.

Очакваните промени в климата биха имали пряк ефект върху състоянието и експлоатацията на транспортната мрежа в общината. В бъдеще се очакват по-високи температури, което е предпоставка за по-бързата деградация на асфалтови настилки вследствие на термичен стрес, като това е допълнително обострящ фактор за наличните настилки във вече лошо състояние. Същият риск съществува и за железопътната инфраструктура в града, като прекомерно високите температури могат да доведат до геометрична деформация на релсите. Освен повишени разходи за поддръжка, тези промени биха довели и до икономически загуби от забавяния по веригата на доставки. По-топлото време през зимните месеци, обаче, с по-малко дни на обледяване, а също и на задържане на снежна покривка, би довело до значително по-малко разходи в поддръжката на транспортната инфраструктура.

По-интензивните валежи са потенциален фактор за разрушаването на пътните настилки, а също са и предпоставка за наводнения - носещи променливи и сравнително редки, но с

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

голям магнитуд разходи, като райони с вече налична недобра пътна инфраструктура, биха могли да бъдат откъснати от града в потенциално бедствена ситуация.

Освен състоянието на транспортната инфраструктура, е редно да разгледаме и рисковете при нейното използване – ефекта от промените в климата върху условията на пътя за самите ползватели. Очакваното по-топло време през зимните месеци би довело до по-малък риск от произшествия вследствие на влошени пътни условия поради обледеняване, но очакваните по-интензивни зимни валежи биха могли да имат относително спорадичен, но въпреки това съществен противовесен ефект. По отношение на рисковете от очакваните по-високи температури и в по-топлите месеци, можем да отбележим, че по-бързата термална деградация на транспортната инфраструктура е предпоставка за повече инциденти на пътя поради по-лошата пътна обстановка. По-високите летни температури биха довели и до по-засилено използване на климатици и съответно по-висок разход при транспортните средства, както и към по-високи емисии. От гледна точка на климатизирането, предвид високия процент на остарели превозни средства в общинския градски, както и междуселски транспорт, наличният и към днешна дата температурен дискомфорт за ползващите граждани би бил обострен и това би намалило привлекателността на обществения транспорт.

В заключение, рисковете от промените в климата за транспортната инфраструктура в община Пловдив през топлите месеци на годината се очаква да бъдат засилени вследствие на очакваните по-високи температури и по-чести и дълги периоди на интензивно горещо време. През по-студените месеци би следвало да очакваме съществен спад в рисковете от обледеняване и заснежаване, но очакваните по-интензивни валежи от своя страна създават предпоставка за засилен риск от деградация на настилките, а и за щети от наводнения. Предвид дългият живот на инвестициите в тази инфраструктура, по-нататъшното ѝ планиране е редно да отразява очакваните промени в климата.

Управление на водите

Климатичните промени директно засягат водните ресурси и управлението на водите е ключов фактор за адаптацията към климатичните промени, като това управление засяга човешкото здраве и социално-икономическа дейност, както и уязвимостта на екосистемите. В контекста на очакваните за община Пловдив промени в климата, е редно да разгледаме две различни екстремални проявления на времето – сушите и наводненията. За общината причини за наводнения биха могли да бъдат повишаването на водните нива в реките - поради обилни валежи, недостатъчна и навременна поддръжка на речните корита, както и недостатъчен капацитет на канализационната система. Съществен е и проблемът с оттичането, поради непроницаемостта на настилката в града, имаща висок коефициент на оттока.

За България, най-характерни са наводнения от т.нар. дъждовно-речен тип. Наводненията в община Пловдив са най-често от повърхностен тип, като една от главните причини за това е неоразмерената и неизградена канализация в някои райони.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Валежите с интензивност и количество над 30 л. на кв. м. за време по-малко от 6 часа могат да създадат наводнения в ниските места на община Пловдив. При проливни дъждове се създават условия за образуване на порои, свличания на земни маси, заприщвания на хидротехнически съоръжения, покачване нивото на реките и каналите, излизане от коритата и заливане на прилежащи територии. Изпускането на води от язовирите също може да доведе до усложняване на обстановката. Излизайки от коритото си, р. Марица ще залее част от район "Северен". Ще бъдат наводнени прилежащите обществени, държавни и частни сгради и съоръжения, както и нанесени щети на градската пътна инфраструктура и комуникации. При проливни дъждове, придружени със силен вятър, се създават условия за възникване на значими поражения на контактната и електроразпределителната мрежи. Излизането от строя на електро-технически съоръжения създава условия за аварии, както и за инциденти, застрашаващи живота и здравето на хората. При усложнени метеорологични условия биват поваляни дървета и големи клони, които причиняват тежки инциденти с хора, автомобили, сгради и т.н.

Околна среда

Подобряване условията на живот и качествата на жизнената среда са сред основните приоритети в политиката на община Пловдив за опазване на околната среда, залегнала в редица общински документи. От гледна точка на натиска върху компонентите на околната среда, град Пловдив има до голяма степен типичните за голям европейски град характеристики. Въпреки това, редно е да разгледаме няколко важни за общината проблеми, свързани с околната среда, които биха могли да бъдат повлияни от очакваните промени в климата.

Ключов за община Пловдив е проблемът с качеството на въздуха, като съществува устойчива ежегодна тенденция на намаляване на замърсяването по показател ФПЧ в атмосферния въздух, което основно се наблюдава през студените месеци. Въпреки отчетеното подобрене по този показател, постигането на съответствие с нормите остава предизвикателство за общината. В противовес се явяват очакваните по-топли и по-сухи лета, които ще доведат до засилено запрашаване на пътищата и съответно замърсяване с фини прахови частици. От друга страна, по-високите температури и по-сухото време са предпоставка за формиране и съответно замърсяване с повече тропосферен озон.

Промените в климата биха засегнали видовата композиция на улично озеленяване, което е проектирано с оглед на локалните климатични особености. От друга страна, адаптационните мерки в сферата на градската среда, целящи по-голям процент зелена инфраструктура, са реален шанс за подобряване на биоразнообразието в общината.

На разностранни рискове от промените в климата са изложени и околорадските селскостопански дейности. При селскостопанските площи, до известна степен, повишението в средните температури и нарастващите парникови емисии в атмосферата биха могли да доведат до по-голям добив, но този позитив би бил малък, в сравнение с негативите от по-честите летни суши и периоди на екстремално висока температура, а

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

също и възможното увеличаване в числеността и разпространението на селскостопански плевели, вредители и болести. По-високите температури, от друга страна, намаляват риска от слана и измръзване при посевите, а също биха могли да направят по-привлекателно отглеждането на открито на принципно оранжерийни видове, както и на принципно нетипични за територията на общината по-топлолюбиви култури. Предвид по-високите очаквани температури, можем да очакваме и повишен топлинен стрес при селскостопанските животни, водещ в някои случаи до спад в производителността им, както и по-висока смъртност.

В обобщение, очакваните промени в климата биха имали разнопосочно влияние върху качеството на въздуха в община Пловдив, като макар и да е възможен спад в зимното замърсяване с фини прахови частици, очакваните повишени нива на тропосферен озон, вследствие на по-високи температури и предвид развитието на общината, създават предпоставка за възникване на нови и за момента непознати за общината проблеми с въздуха, освен ако не бъдат взети проактивни адаптационни мерки. Промените в климата могат да обострят и вече съществуващи проблеми със замърсяването на води и почви, но това може да бъде модулирано при по-добро управление на първоизточниците на замърсяване. Промените в климата ще изменят условията и съответно състоянието на хабитатите, а и границите на нишите на отделните видове в общината, с потенциално висок риск за биоразнообразието, който изисква по-дълбока и целенасочена оценка.

Разнопосочни рискове се очакват и за селскостопанските дейности, като те следва да бъдат съобразявани с настоящите и очаквани промени в климата.

1.3.2 Идентифициране на екосистемен подход за адаптация към изменение на климата

За приемане на единен екосистемен подход за адаптация към изменение на климата в община Пловдив могат да бъдат идентифицирани няколко **основни направления за адаптация**, на база на които да бъдат са предложени конкретни мерки за адаптация по сектори:

- Повишаване на институционалния капацитет в общината за адаптация към климатичните промени, вкл. координация и сътрудничество на общината с други отговорни институции, не само на регионално, но и на национално ниво, и активна работа със заинтересовани страни;
- Извършване на насочена научно-изследователска дейност и мониторинг за повишаване на знанията и събиране на данни за адекватно и ефективно планиране и прилагане на адаптационни мерки; извършване на насочени анализи за намаляване на уязвимостта;
- Провеждане на информационни кампании и повишаване на знанията и ангажираността на обществото към промените в климата;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Търсене на допълнителни ползи и синергии – извършване на проактивни дейности за превенция на риска и намаляване на уязвимостта, чрез превръщане на предизвикателствата вследствие от климатичните промени във възможности за позитивни промени - повишаване качеството на живот, развитие за местната икономика, прилагане на ефективни решения и добри практики.

Най-общо, **процесът на адаптация** може да се характеризира с 3 подхода:

- (1) **намаляване на вероятността** (и при възможност – предотвратяване) за проява на дадено климатично събитие.
- (2) **ограничаване на обхвата на действие** на дадено климатично събитие и
- (3) **намаляване на уязвимостта** за проявата му.

Втази връзка в програмата за опазване на околната среда на община Пловдив ще бъдат идентифицирани ефикасни мерки, които да могат да адресират последствията при евентуална проява на дадено климатично събитие.

2. АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

1.1. Общи положения. Задължения и правомощия на общините в сектора.

В България двата основополагащи закона в областта на качеството на атмосферния въздух са:

- **Закон за опазване на околната среда (ЗООС)**, в сила от 25.09.2002г, посл. изм. ДВ, бр. бр.102 от 23 Декември 2022г.
- **Закон за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ)**, в сила от 29.06.1996 г., посл. изм. бр.102 от 23 Декември 2022г.

1.) Закон за опазване на околната среда (ЗООС)

Правомощията и задълженията на Кметовете на общини по отношение опазване и подобряване на КАВ, съгласно ЗООС са разписани към чл. 15, ал. 1 и се свеждат до:

- Да информират населението за състоянието на околната среда, съгласно изискванията на закона;
- Да разработват и контролират заедно с другите органи планове за ликвидиране последствията от аварийни и залпови замърсявания на територията на общината;
- Да организират управлението на отпадъци на територията на общината;
- Да контролират изграждането, поддържането и правилната експлоатация на пречиствателните станции за отпадъчни води в урбанизираните територии;
- Да организират и контролират чистотата, поддържането, опазването и разширяването на селищните зелени системи в населените места и крайселищните територии, както и опазването на биологичното разнообразие, на ландшафта и на природното и културното наследство в тях;
- Да определят и оповестяват публично лицата, отговорни за поддържането на чистотата на улиците, тротоарите и други места за обществено ползване на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

територията на населените места, и контролират изпълнението на техните задължения;

- Да организират дейността на създадени с решение на общинския съвет екоинспекции, включително на обществени начала, които имат право да съставят актове за установяване на административни нарушения;
- Да определят длъжностните лица, които могат да съставят актове за установяване на административните нарушения по този закон;
- Да осъществяват правомощията си по специалните закони в областта на околната среда;
- Да определят лицата в общинската администрация, притежаващи необходимата професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда.

Член 4 от Закона за опазване на околната среда дефинира атмосферния въздух като компонент на околната среда, заедно с атмосферата, водите, почвата, земните недра, ландшафта, природните обекти, минералното разнообразие, биологичното разнообразие и неговите елементи. Законът (членове 73,74 и 80) също така установява основните разпоредби относно източниците на финансиране на дейностите по опазване на околната среда.

2.) *Закон за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ)*

Законът за чистотата на атмосферния въздух определя специфичните разпоредби за управление и планиране на качеството на атмосферния въздух както на национално, така и на местно/общинско ниво. Съгласно последните изменения и разпоредби на ЗЧАВ (ДВ, бр. 18 от 2 Март 2021 г.), основните делегирани права и отговорности на кметовете на общината и общинските съвети по отношение подобрене и опазване на КАВ са:

- *Да разработват, прилагат и изпълняват Програма за качество на атмосферния въздух (ПКАВ) (когато е приложимо), съгласно чл. 27 от ЗЧАВ*

Програмите за качеството на атмосферния въздух се разработват в случаите, когато общата маса на емисиите довежда до превишаване на нормите за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух.

В съответствие с чл. 37, ал. 4 от Наредба 12/2010 г. в районите, в които е налице превишаване на установените норми за повече от един замърсител, се изготвят комплексни програми за достигане на установените норми за всеки отделен замърсител. Програмите включват цели, мерки, етапи и срокове за тяхното постигане; организации и институции, отговорни за тяхното изпълнение; средствата за обезпечаване на програмите; система за отчет и контрол; и система за оценка на резултатите.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Общинската програма за подобряване и управление на КАВ е един от най-важните инструменти за управление на дейности на територията на общината и прилагане на законодателството на местно ниво за общините с проблемно КАВ. Наличието на този стратегически документ, помага на общините да структурират и планират своите намерения за подобрене в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен период, като ги обвържат с конкретни мерки, срокове за изпълнение, източници на финансиране, отговорни лица и показатели за наблюдение на изпълнението на заложените цели и мерки. Програмите се приемат от общинските съвети.

- *Да създават „зони с ниски“ емисии (по преценка и необходимост), съгласно чл. 28а от ЗЧАВ*

Последните изменения в Закона за чистотата на атмосферния въздух от месец март 2021 г., предоставят на кметовете на общини и общински съвети по-големи правомощия за справяне с наднорменото атмосферно замърсяване. В случаите, когато видът и степента на замърсяване на атмосферния въздух увеличават значително риска за човешкото здраве и/или за околната среда или при непостигане на нормите за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух и норми за отлагания на вредни вещества (замърсители) **общинските съвети** могат да приемат следните мерки:

- Да създават и въвеждат зони с ниски емисии на вредни вещества а територията на цялата община или на част от нея. Възможността за въвеждане на зоните с „ниски емисии“ влиза в сила от 2022 г.,
- да ограничават употребата на определени видове горива или уреди за отопление;
- да ограничават движението на моторни превозни средства или на определени категории моторни превозни средства и/или на определени екологични групи моторни превозни средства на територията на съответната община и/или в създадени и въведени зони с ниски емисии на вредни вещества

Зоните с ниски емисии на вредни вещества могат да се въвеждат чрез налагане на мерки, забрани, такси и ограничения, включително на мерките за ограничаване на употребата на определени видове горива или уреди за отопление и ограничаване движението на моторни превозни средства.

Изброените мерки могат да бъдат включени в програмите за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух и норми за отлагания на вредни вещества (замърсители), в оперативните планове за действие, определящ мерките, които трябва да бъдат предприети с цел намаляване на риска от превишаване на установените норми или алармени прагове и увреждане на здравето на населението и/или в наредба на общинския съвет при спазване на разпоредбите на ЗЧАВ и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

С тази наредбата общинските съвети определят условията и реда за прилагане на мерките горепосочените мерки, както и за:

1. създаване на зони с ниски емисии на вредни вещества, обхват, граници, времева рамка и условия за въвеждане;
2. навлизане и движение на моторни превозни средства в зоните с ниски емисии на вредни вещества;
3. ограничаване употребата на определени видове горива или уреди за отопление, включително в границите на създадени и въведени зони с ниски емисии на вредни вещества;
4. осъществяване на контрол относно спазване на приети и/или наложени мерки, забрани и ограничения, включително чрез използване на автоматизирани технически средства или системи, и за налагане на глоби и имуществени санкции при установяване на нарушения.

С измененията на ЗЧАВ се цели да бъде въведен децентрализиран подход, с който ще се предостави възможност на всяка община да извършва самостоятелен анализ, съобразно местните условия, посредством които да определи дали е налице необходимост от създаване на „зони с ниски емисии“, какъв да е обхватът на зоните, какви да са границите на създадените зони, както и за какво време ще се прилагат мерките и ограниченията в ЗНЕ за постигането на резултати във връзка с качеството на въздуха.

Правомощията и задълженията на общините по отношение осигуряване чистотата на атмосферния въздух (с изключение на изготвянето ПКАВ и създаването на ЗНЕ), обхващат и дейности по:

1. Управление и поддържане на елементите на техническата инфраструктура вкл. общински дейности с цел осигуряване на чистотата на атмосферния въздух (чл. 19, ал. 5);
2. За ограничаване на уврежданията върху здравето на населението, когато съществува риск от превишаване на установените норми или алармени прагове, при неблагоприятни метеорологични условия и други фактори общинските органи съгласувано със съответната регионална инспекция по околната среда и водите могат да разработят оперативен план за действие, определящ мерките, които трябва да бъдат предприети с цел намаляване на посочения риск и ограничаване продължителността на подобни явления. (чл. 30, ал. 1). Оперативният план за действие се разработва въз основа на проучвания в района и на утвърдените алармени прагове, които се обсъждат със заинтересуваните лица и с екологичните организации и движения. (чл. 30, ал.2). Оперативният план за действие се привежда в изпълнение при необходимост по нареждане на кмета на общината (чл.30, ал.3);
3. Общинските органи съгласувано с органите на Министерството на вътрешните работи организират и регулират движението на автомобилния транспорт в населените

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

места с оглед осигуряване качество на атмосферния въздух, отговарящо на установените норми за вредни вещества (замърсители) (чл. 29).

4. За отделни райони, в зависимост от характера на източниците на емисии и характерния здравен риск, по предложение на кмета на общината и/или министъра на здравеопазването, министърът на околната среда и водите може да определя допълнителни показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух, извън тези към чл. 4, ал. 1 от ЗЧАВ.

5. Общинските органи могат да предлагат за утвърждаване от министъра на околната среда и водите, по-строги норми за вредни вещества в определени селища, цялата община или райони в зависимост от нивото и характера на замърсяване на атмосферния въздух над тях. (чл. 6, ал. 5);

6. Общинските органи съгласувано с министъра на околната среда и водите могат да изграждат местни системи за наблюдение и контрол на качеството на атмосферния въздух в райони на тяхната територия.

7. В съответствие с *Наредба № 6 от 7 октомври 2019 г. за изискванията и контрола върху дървесината, която се използва за битово отопление* и в рамките на своите правомощия общината може да осигури/изисква за определени райони да бъдат доставяни и предлагани дърва с определено влагосъдържание. Общините, за които се прилага Наредбата, ще имат ангажимент да обявяват на интернет страниците си и на видно място в сградата на общината и кметствата изискванията към дървесината за битово отопление и начините и сроковете за нейното съхранение.

1.2. Качество на атмосферния въздух в община Пловдив

Качеството на атмосферния въздух (КАВ) се оценява чрез норми за концентрациите на основните замърсители в атмосферния въздух, регистрирани за определен период от време (1 час, 8 часа, 24 часа, 1 година), установени с цел избягване, предотвратяване или ограничаване на вредни въздействия върху здравето на населението и/или околната среда, като тези нива следва да бъдат постигнати в определен за целта срок, след което да не бъдат превишавани.

Съгласно изискванията на националното и европейско законодателство, територията на България е разделена на шест Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) – Агломерация Столична, Агломерация Пловдив, Агломерация Варна, Северен/Дунавски район, Югозападен район и Югоизточен район. Анализът на данните за качеството на атмосферния въздух (КАВ) се извършва по райони, като се отчита спецификата на всяко населено място, в което се извършва контрол.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 21 Райони за оценка и управление на КАВ

Община Пловдив попада в район за оценка и управление на КАВ – "Агломерация Пловдив". Съгласно Заповед № РД-257/25.03.2022г.г. на Министъра на околната среда и водите за утвърждаване на списък на районите за оценка и управление качеството на атмосферния въздух, на територията на Община Пловдив са превишени нормите по показатели ФПЧ_{10} ,

На територията на община Пловдив се поддържат два действащи пункта за мониторинг на качеството на атмосферния въздух, които са:

- АИС „Каменица“ (Pld2) с код BG0051A (115678419).

Пунктът е с местоположение гр. Пловдив, кв. „Каменица“ в градинката между ул. „Ралица“, „Зефир“, „Марин Дринов“ и бул. „Източен“. Пунктът е фонов градски, разположен в централната градска част с предимно жилищно застрояване и средна интензивност на автомобилния поток; Контролираните замърсители в пункта са O_3 , NO , NO_2 , SO_2 , CO , ФПЧ_{10} , $\text{ФПЧ}_{2,5}$, C_6H_6 ;

Фигура 22 Местоположение на ПМ АИС „Каменица“

- АИС „ж.к. Тракия“ (Pv5) с код BG0072A.

Пунктът е транспортно ориентиран, разположен на територията на р-н „Тракия“ на кръстовището на бул. „Освобождение“ и ул. „Съединение“, даващ информация за замърсяването от автомобилния транспорт в непосредствена близост до пътното платно. Контролираните замърсители в пункта са NO, NO₂, SO₂, CO, ФПЧ₁₀, Cd, C₆H₆(бензен), C₆H₁₀(ксилен), C₇H₈(толуен), C₂₀H₁₂(бензо(α)пирен).

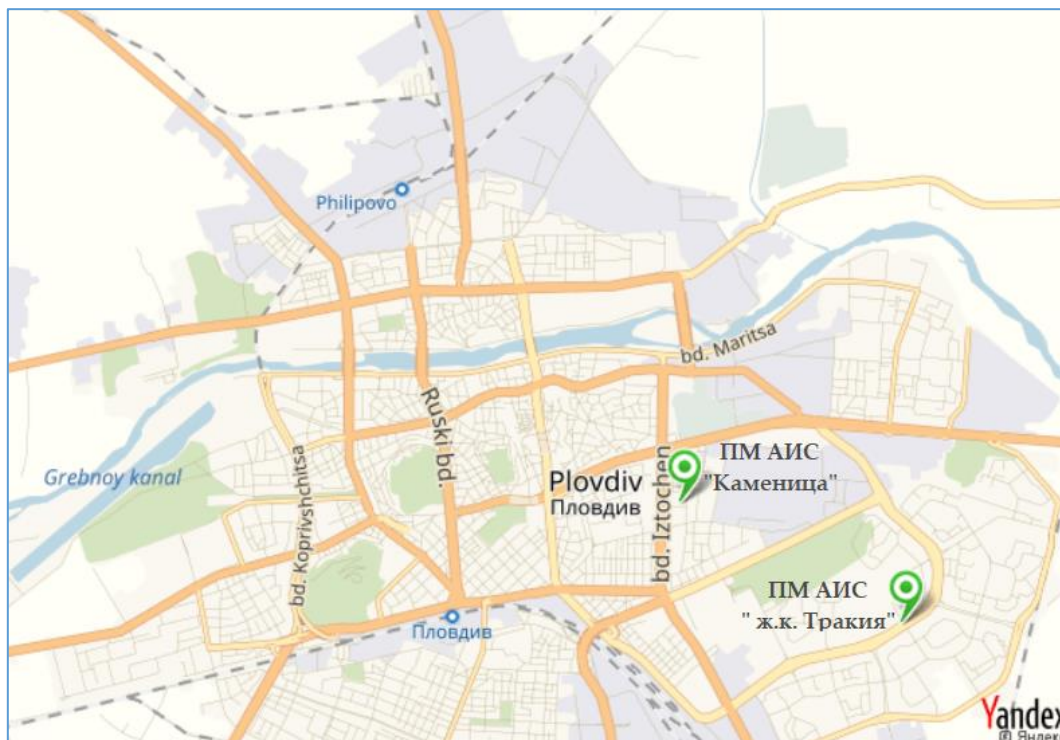
Фигура 23 Местоположение на ПМ АИС „ж.к. Тракия“

Информацията от пунктовете се събира, оценява и обобщава чрез непрекъснато наблюдение на показателите, характеризиращи КАВ съгласно чл. 4 от Закона за чистотата на атмосферния въздух (ДВ бр. 45/1996 г. и посл. изм. и доп.), (Директива 96/62/ЕС) и са оборудвани със стандартен набор за определяне на метеорологични параметри.

Броят на ПМ на територията на Община Пловдив е в съответствие с нормативните изисквания, съгласно Приложение № 7 към чл. 12 на Наредба № 12/2010 г. за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух и Заповед №РД-257/25.03.2022 г. на Министъра на околната среда и водите, в която е посочен броя на пунктовете за мониторинг на АВ в страната, в т.ч. за Община Пловдив, част от Агломерация Пловдив.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 24 Пунктове за мониторинг на КАВ в гр. Пловдив

На следващите таблици са посочени характеристиките на пунктовете за мониторинг.

Таблица 8 Характеристики на АИС „Каменица“ (Pld2) с код BG 0051A (115678419)

Местоположение	Гр. Пловдив, кв. „Каменица“ в градинката между ул. „Ралица“, „Зефир“, „Марин Дринов“ и бул. „Източен“.
Класификация по Приложение № 1 от наредба № 7/1999 г.	ГФ (градски фонев)
Обхват на пункта	100 m до 2500 m
Надморска височина	166 m
Географски координати	
Ширина	N 42°08'34.7"
Дължина	E 24°45'54.4"
Година на въвеждане в експлоатация	1997
Контролирани показатели за КАВ	O ₃ , NO, NO ₂ , SO ₂ , ФПЧ ₁₀ , ФПЧ _{2,5} , C ₆ H ₆
Стандартен набор метеорологични параметри WS [m/s], WD [°], T [°C], P [mBar], RHum. [%], GR [W/m2]	CHMC

Таблица 9 Характеристики на АИС „Ж.К. Тракия“ (Pv5) с код BG 0072A

Местоположение	Гр. Пловдив, разположен на територията на р-н „Тракия“ на кръстовището на бул. „Освобождение“ и ул. „Съединение“
Класификация по Приложение № 1 от наредба № 7/1999 г.	T (транспортно-ориентиран)

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Местоположение	Гр. Пловдив, разположен на територията на р-н „Тракия“ на кръстовището на бул. „Освобождение“ и ул. „Съединение“
Обхват на пункта	<10 - 15 m
Надморска височина	166 m
Географски координати	
Ширина	N 42°09'9.73"
Дължина	E 24°45'2.17"
Година на въвеждане в експлоатация	Възстановен като АИС от 2009 г.
Контролирани показатели за КАВ	NO, NO ₂ , SO ₂ , ФПЧ ₁₀ , Cd, C ₆ H ₆ (бензен), C ₈ H ₁₀ (ксилен), C ₇ H ₈ (толуен), C ₂₀ H ₁₂ (бензо(а)пирен)
Стандартен набор метеорологични параметри WS [m/s], WD [°], T [°C], P [mBar], RHum. [%], GR [W/m ²]	CHMC

Пунктовете се обслужват от Регионална лаборатория- Пловдив към ИАОС и са елемент от Националната система за мониторинг на КАВ. Резултатите от измерванията в АИС „Каменица“ и АИС „Тракия“ се извеждат на всеки час и КАВ се следи в реално време като информацията се предоставя на обществеността чрез изградения портал за мониторинг на околната среда на Община Пловдив, визуализирана на:

http://ecomonitoring.plovdiv.bg/plovdiv/air_params.jsp

Качеството на атмосферния въздух, както и метеорологичните параметри се оповестяват пред обществеността на посочения по-горе адрес на интернет страницата на Община Пловдив, както и на електронното табло на площада пред Общината, което е елемент от общинската местна система за КАВ.

Нормите за качество на атмосферния въздух (КАВ) съгласно действащата нормативна уредба са представени в таблицата по-долу.

Таблица 10 Норми за качество на атмосферния въздух (КАВ)

Пределно допустими норми	Период на оценяване	Концентрация
PM 10 (ФПЧ10)		
СДН	24 часа	50 μ g/m ³
СГН	1 календарна година	40 μ g/m ³
PM2,5 (ФПЧ2,5)		
СГН	1 календарна година	20 μ g/m ³
Серен диоксид (SO₂)		
СЧН	1 час (60 минути)	350 μ g/m ³
СДН	24 часа	125 μ g/m ³
Азотен диоксид (NO₂)		
СЧН	1 час (60 минути)	200 μ g/m ³
СДН	1 календарна година	40 μ g/m ³

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Пределно допустими норми	Период на оценяване	Концентрация
Бензен (C₆H₆)		
СГН+ДО	1 календарна година	5 l g/m ³
Озон (O₃)		
КЦН	8 часа *	120 l g/m ³
Полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ)		
СГН	1 календарна година**	1 ng/m ³
Олово (Pb)		
СГН	1 календарна година	0,5 l g/m ³
Кадмий (Cd)		
ЦН	1 календарна година	5 ng/m ³
Арсен (As)		
ЦН	1 календарна година	6 ng/m ³
Никел (Ni)		
ЦН	1 календарна година	20 ng/m ³

Забележки:

СЧН – средно часова норма за опазване на човешкото здраве;

СДН – средно денонощна норма за опазване на човешкото здраве;

СГН – средно годишна норма за опазване на човешкото здраве;

СГН+ДО – средно годишна норма плюс допустимо отклонение, с което нормата може да бъде превишавана при нормативно определеното.

КЦН – краткосрочна целева норма за опазване на човешкото здраве;

ЦН – целева норма за общото съдържание на замърсителя във фракцията на ФПЧ10, осреднено за една календарна година

* – Максималната осемчасова средна стойност на концентрацията в рамките на едnodенонощие се избира след проверка на текущите осемчасови средни стойности, определени въз основа на съответните средночасови стойности и измерени всеки час. Първият изчислителен период за дадено денонощие започва в 17:00 ч. на предходния ден и свършва в 1 ч. същия ден; последният изчислителен период за дадено денонощие започва в 16:00 ч. и завършва в полунощ, т.е. 00:00 ч.

** нормите за ПАВ се отнасят за общото съдържание на замърсителя във фракцията на ФПЧ10, осреднено за една календарна година.

Таблица 11 Алармени прагове и прагове за информиране на населението

Алармени прагове (АП)	Период на осредняване	Концентрация
Серен диоксид (SO₂)		
АП	1 час (60 минути)	500 l g/m ³
Азотен диоксид (NO₂)		
АП	1 час (60 минути)	600 l g/m ³

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Озон (O₃)		
ПИН	1 час (60 минути)	180 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
ППН	1 час (60 минути)	240 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (I-етап)

Забележки:

АП - алармен праг;

ПИН – праг за информизиране на населението;

ППН – праг за предупреждаване на населението

Нормите за ФПЧ10, SO₂, NO₂, бензен и озон и алармените прагове (за SO₂ и NO₂) са съгласно Наредба № 12 от 05.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (ДВ бр. 58/2010 г.).

Нормите за ПАВ, кадмий, никел и арсен са съгласно Наредба № 11 от 14.05.2007 г. за норми за арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух (ДВ бр. 42/2007 г., изм. и доп. в ДВ бр. 25/24.03.2017 г.)

СНМП – стандартен набор от метеорологични параметри, включващ определянето на следните метеорологични параметри – посока и скорост на вятъра, температура, налягане, влажност и сила на слънчевото греење.

На територията на общината са регистрирани следните големи горивни инсталации по смисъла на Директива 2001/80/ЕС.

- „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД – подобект ТЕЦ „Пловдив Север“ и подобект
- ОЦ „Пловдив ЮГ“. Инсталациите са преминали към използване на природен газ

За подобект ТЕЦ „Север“ към „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД - на база месечни доклади с резултати от провеждани собствени непрекъснати измервания от м. януари до м. декември 2021 г. включително не са установени превишения на нормите за допустими емисии по всички измервани показатели, в т.ч. и по азотни оксиди.

За подобект ОЦ „Пловдив ЮГ“ – централата е в съответствие с изискванията на Директивата. Дружеството използва като основно гориво природен газ. На база резултати от провеждани собствени периодични измервания не са установени превишения на нормите за допустими емисии.

По данни от доклада за състоянието на околната среда през 2021 г. на РИОСВ Пловдив промишлените обекти с източници на вредни вещества в атмосферния въздух на територията на община Пловдив са следните:

Обекти, които попадат в обхвата на Директива 2010/75/Европейския парламент и Съвета относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

замърсяването) са: „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД – двете площадки – ТЕЦ „Пловдив Север“ и ОЦ „Пловдив Юг“, „БиЕй Глас България“ АД (старо име ДРУЖБА Стъкларски заводи“ АД), „Марицатек“ АД, „Регионално депо за неопасни отпадъци“, обслужващо общини Пловдив, Марица, Раковски, Перушица, Кричим, Стамболийски.

Анализ на качеството на атмосферния въздух по замърсители въз основа на данните, регистрирани в пунктовете за мониторинг на територията на Община Пловдив.

ФПЧ10 /фини прахови частици/

ФПЧ10 се изхвърлят директно в атмосферата от транспорта, енергетиката, бита – първични емисии на твърди частици или се формират в атмосферата от съдържащите се в нея метални оксиди, полиароматни въглеводороди, серен диоксид, азотни оксиди, амоняк и др. газове – вторични емисии на твърди частици.

Замърсяването с ФПЧ10 продължава да бъде основен проблем за качеството на атмосферния въздух в община Пловдив.

Концентрациите на ФПЧ10 в атмосферния въздух се регистрират денонощно в 2-та пункта на територията на община Пловдив: АИС „Каменица“ – градски фонов пункт, АИС „Тракия“ – транспортно ориентиран пункт.

По данни от доклада за състоянието на околната среда през 2021 г на РИОСВ Пловдив, в двата пункта са регистрирани превишения на СДН, като и за двата пункта се наблюдава превишаване на СДН за опазване на човешкото здраве над допустимите 35 пъти в рамките на календарната година. От 2019 г. до 2021 г. се наблюдава тенденция към намаляване на регистрираните брой превишения за всички пунктове за мониторинг.

По пунктове броят превишения за 2021 г. са:

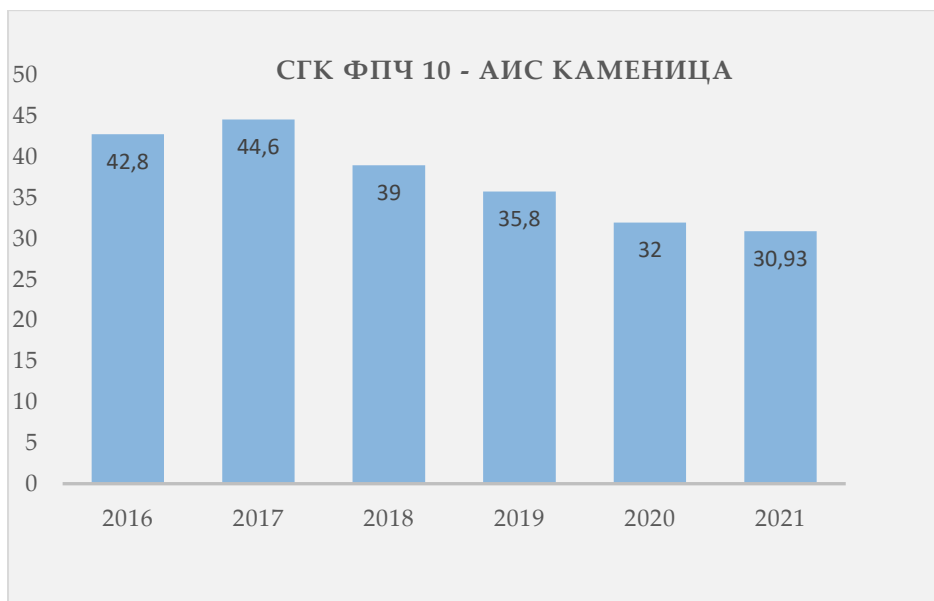
- АИС „Каменица“ – 47 пъти
- АИС „Тракия“ – 84 пъти

Измерените средногодишни стойности за ФПЧ10 по пунктове за 2021 г. са; АИС „Каменица“ – 30,93 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, АИС „Тракия“ – 39,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ Наблюдаваните средногодишни стойности за 2021 г. са в норма.

На следващите графики са показани средногодишните концентрации на ФПЧ10 за периода 2016 -2020 г., измерени в двата пункта АИС „Каменица“ и АИС „Тракия“.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 25 Средногодишни концентрации на ФПЧ10 за периода 2016 -2020 г. измерени в АИС „Каменица“

Източник: Отчет по изпълнение на мерки за 2021 г. към Програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух на територията на Община Пловдив

Фигура 26 Средногодишни концентрации на ФПЧ10 за периода 2016 -2020 г. измерени в АИС „Тракия“

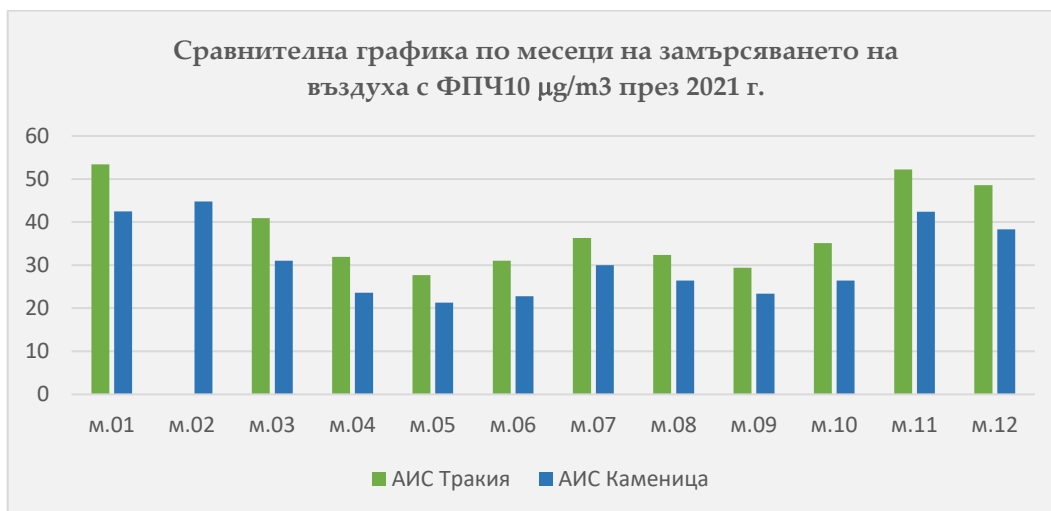
Източник: Отчет по изпълнение на мерки за 2021 г. към Програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух на територията на Община Пловдив

От представените данни в таблицата е видно, че през 2019 г., 2020 г. и 2021 г. в АИС „Каменица“ регистрираната средногодишна стойност е под нормативно определената. Регистрираните средногодишни стойности в АИС „Тракия“ от 2019 г. до 2021 г., включително, бележат низходяща тенденция. В пункт – АИС „Тракия“ измерените стойности са съпоставими с тези регистрирани, преди промяната на местоположението му.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

На следващата графика е показан сравнителен анализ на регистрираните стойности на ФПЧ10 по месеци за 2021.

Фигура 27 Сравнителна графика по месеци на замърсяването на въздуха с ФПЧ10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ през 2021 г.

От графиката е видна ясна сезонна зависимост на измерените стойности. Рязко намаляване на стойностите, регистрирани през пролетта и следващо плавно повишаване през есента и зимата.

Анализът на данните показва обратно-пропорционална зависимост между измерените нива на ФПЧ10 и измерената температура, а именно – през летния период с повишаване на средноденонощните температури, измерените стойности по ФПЧ10 намаляват, а през зимния сезон с понижаване на температурата и започване на отоплителния сезон измерените стойности са в по-високи граници. Съществено влияние върху регистрираните стойности оказват и специфичните метеорологични условия в района – температурни инверсии (в около 85% от дните), голям процент дни с безветрие (около 40% от дните в годината са със скорост на вятъра под 1,5 m/s) и мъгли, водещо до задържане и натрупване на замърсителите.

В тази връзка може да се направи заключение, че средногодишните концентрации (СКГ) и в двата пункта а мониторинг са в нормата, а именно под 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. По отношение на превишенията на средно денонощната норма се наблюдава трайна тенденция към намаляване на регистрираните брой превишения за всички пунктове за мониторинг.

ФПЧ 2,5 /Фини прахови частици под 2,5 микрона/

Основен източник на този замърсител са емисиите от транспорта, битовия сектор, промишлената дейност, като първични замърсители или се формират в атмосферата от съдържащите се в нея метални оксиди, полиароматни въглеводороди, серен диоксид, азотни оксиди, амоняк и др. газове – вторични емисии на твърди частици. Контролира се в АИС „Каменица“. Съгласно писмо на РЛ – Пловдив от 01.04.2016 г. спира подаването на данни в реално време от АИС „Каменица“ за ФПЧ2.5. Резултатите са от изпитване,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

съгласно референтен метод. В РИОСВ – Пловдив данните се въвеждат ръчно в националната база след получаване на протоколи от изпитване.

Измерените стойности по месеци повтарят зависимостта, отчетена при ФПЧ10 – по-ниски стойности през пролетно-летния период и повишаване на регистрираните стойности през есенно-зимния период.

Измерената средногодишна стойност за 2021 г. е 17,16 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ при средногодишна норма за опазване на човешкото здраве за ФПЧ2,5 - 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Измерените нива на ФПЧ2,5 по месеци показват, че с повишаване на температурите през пролетно-летния период, стойностите се понижават, а с понижаване на температурите през есенно-зимния период се регистрират по-високи стойности – налице е обратно пропорционална зависимост.

В заключение, може да се направи изводът, че средногодишните концентрации (СКГ) са в нормата, а именно под 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Серен диоксид – SO₂

По данни от доклада за състоянието на околната среда през 2021 г на РИОСВ Пловдив, основни източници на серен диоксид са горивните процеси в промишлеността, бита и транспорта. Този показател се регистрира в два пункта в гр. Пловдив - АИС „Каменица“ и АИС „ЖК Тракия“. През есенно-зимния период стойностите на този показател са по-високи в сравнение с тези, регистрирани през пролетно-летния период, но са далеч под нормативно определената средночасова норма за опазване на човешкото здраве – 350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ и няма регистрирани превишения на СЧН за опазване на човешкото здраве. Предвид топлия есенно-зимен период, сезонната зависимост не е ясно изразена.

През 2021 г. не е превишена и средноденонощната норма за опазване на човешкото здраве – 125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Азотен диоксид – NO₂

Източници на азотен диоксид в атмосферата се явяват основно горивните процеси в промишлеността и бита, автотранспорта – първични източници и като резултат от химични процеси, протичащи в атмосферата – вторични източници. Този атмосферен замърсител се регистрира в АИС „Каменица“ и АИС „ЖК Тракия“.

Съгласно данни от доклада за състоянието на околната среда през 2021 г. на РИОСВ Пловдив, през годината стойности, превишаващи СЧН за опазване на човешкото здраве в АИС „Каменица“ са 0 бр., а в АИС „ЖК Тракия“ – 1 бр. Отчетените данни показват завишаване на стойностите в часовите интервали – 8:00-11:00 и 18:00-21:00, часове с пиков транспортен поток. Максималната измерена часова стойност на азотен диоксид е регистрирана в АИС „Тракия“ – 201,01 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

През 2021 г. измерената средногодишна стойност на азотен диоксид в АИС „Каменица“ е 26,37 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ и не превишава СГН от 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. През 2021 г. измерената средногодишна стойност на азотен диоксид в АИС „Тракия“ е 40,29 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ и е установено минимално превишение на СГН от 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

През годините в градския фонов пункт АИС „Каменица“, регистрираните стойности на азотен диоксид са с постоянна стойност под нормативно определената средногодишна норма за опазване на човешкото здраве. АИС „Тракия“ е транспортно-ориентиран пункт и като такъв отчита влиянието на транспорта върху КАВ. По тази причина измерените стойности са по-високи от тези измерени в АИС „Каменица“. Обхватът на пункта, съгласно неговата класификация, е 10-15 м и не е представителен за цялата територия на Пловдив.

Кадмий – Cd

Източници на този замърсител са основно промишлеността, горивните процеси и транспорта. Контролира се в пункт АИС „Тракия“. **Регистрираните средногодишни стойности през 2021 г. в пункта са под целевата норма за ниво на кадмий от 5 ng/m^3 , с което се отчита положителна тенденция.**

Benzo(a)pyrene

Най-голям принос към замърсяване на атмосферния въздух с ПАВ има транспортът, следван от горивните източници в бита и промишлеността. Предвид това, този показател се определя в транспортно-ориентирания пункт АИС „Тракия“. Регистрираните данни през 2021 г. отчитат влиянието на динамиката в интензивността на транспортния поток и горивни процеси в битовия сектор през отоплителния сезон в съчетание с метеорологичните условия. Очертава се ясна сезонна зависимост – през зимните месеци регистрираните стойности са значително по-високи от тези, регистрирани през пролетно-летните месеци от годината. *(Доклад за състоянието на околната среда през 2021 г на РИОСВ Пловдив)*

Озон

Озонът е газ, естествено съдържащ се в атмосферата (приземен слой). В урбанизирана среда той не се емитира директно в атмосферата. Неговата поява е в резултат на трансформации и създаване при взаимодействие между ултравиолетовите слънчеви лъчи и първични замърсители (прекурсори), като азотни оксиди (NO_x), въглероден оксид (CO), въглеводороди и летливи органични съединения (ЛОС), съдържащи се в изпускани отпадъчни газове. Този озон (вторичен замърсител) се добавя към озона, естествено съдържащ се в атмосферата.

Стойностите на този замърсител се регистрират в АИС „Каменица“. През 2021 г. са регистрирани 14 броя превишения на краткосрочна целева норма за опазване на човешкото здраве (120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ осемчасова средна стойност). Регистрирани са два броя

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

превишения на прага за информиране на населението за озон – $180 \mu\text{g}/\text{m}^3$, като своевременно са предприети необходимите действия за уведомяване на населението. Не са създавани условия за предприемане на действия за предупреждаване на населението (измерени стойности над $240 \mu\text{g}/\text{m}^3$ в 3 последователни часа). (Доклад за състоянието на околната среда през 2021 г на РИОСВ Пловдив)

Въглероден оксид

Източник на замърсяването с въглероден оксид основно е транспортът, следван от горивни процеси в промишлеността и бита. Регистрира се в АИС „Каменица“ и АИС „Тракия“. Не са регистрирани превишения на нормата за опазване на човешкото здраве (максимална осемчасова средна стойност в рамките на денонощието – $10 \text{ mg}/\text{m}^3$). (Доклад за състоянието на околната среда през 2021 г на РИОСВ Пловдив).

Бензен

В атмосферата се изхвърля с емисиите от моторните превозни средства и изпарение при работа с петролни продукти – бензиностанции и рафинерии. Регистрира се и в двата пункта - АИС „Каменица“ и АИС „Тракия“. Измерената средногодишна стойност за бензен в АИС „Каменица“ е $1 \mu\text{g}/\text{m}^3$, като регистрираната стойност през календарната година е под средногодишната норма за опазване на човешкото здраве, която е $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. (Доклад за състоянието на околната среда през 2021 г на РИОСВ Пловдив)

От РИОСВ Пловдив е направена оценка на измерените средногодишни стойности и регистрирания брой превишения на нормите за вредни вещества и на средногодишните нива на замърсителите за последните 3 години 2019-2021 г. по показатели ФПЧ10, ФПЧ2,5, NO₂, Cd, ПАВ, регистрирани в четирите пункта за мониторинг – АИС Каменица, АИС Тракия, ПМ Долни воден и АИС Куклен, в изпълнение на изискването на чл. 27, ал. 7 от ЗЧАВ. Данните за АИС „Каменица“ и АИС „Тракия“ са следните:

АИС КАМЕНИЦА	ФПЧ-10 СГС	ФПЧ-брой	ФПЧ-2,5	NO ₂ - СГН	NO ₂ - брой	бензен
2019	35,75	69	19,2	19,88	4	0,9
2020	31,97	52	15,47	25,26	8	0,81
2021	30,93	47	17,16	26,37	0	1
Годишна норма	40	35	20	40	18	5

АИС ТРАКИЯ	ФПЧ-10 СГС	ФПЧ-брой	NO ₂ - СГН	NO ₂ - брой	бензен	ПАВ	Cd
2019	44,67	89	47,17	9	0,93	0,85	0,44
2020	43,7	84	-	-	-	0,81	0,24
2021	39,2	84	40,29	1	0,83	0,85	0,169
Годишна норма	40	35	40	18	5	1	5

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Изводът, който може да се направи на база извършената оценка съгласно чл. 27, ал. 6 от ЗЧАВ е, че изпълнението на мерките от програмата за подобряване на КАВ:

- по критерий средно годишна стойност за измерваните показатели ФПЧ10, бензен, ПАВ, Cd и NO₂, изпълнението на мерките е довело до изпълнение и достигане на утвърдените норми по тези показатели.
- по критерий брой превишения за показатели ФПЧ10 и NO₂ се наблюдава устойчиво намаляване на броя регистрирани превишения на средногодишната и средночасовата норма.

Община Пловдив е изготвила „Програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух на територията на Община Пловдив и План на действие към същата за периода 2018-2023 г.“, приети от Общинския съвет на Община Пловдив с Решение № 293, взето с Протокол №13 от 26.07.2018 г. С Решение № 52, взето с Протокол № 4 от 24.02.2022 г., е изменено Решение № 293. Промяната е в част План за действие, като е коригиран срока за изпълнение на общо 5 мерки, посочени в Плана като краткосрочни, средносрочни, като същия е удължен и мерките да се изпълняват до края на действие на Програмата. Програмата е разработена в рамките на процедура № BG16M1OP002-5.002 на оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ Планът за действие включва приоритетни краткосрочни, средносрочни и дългосрочни мерки за изпълнение по дейности, с конкретни задачи, отговорници, срокове за изпълнение, финансиране, индикатори за изпълнение и ефект от изпълнението.

По данни на община Пловдив програмата за подобряване на качеството на атмосферния въздух на територията на община Пловдив и Планът за действие към същата ще продължат своето действие, съответно ще бъдат прилагани с цел осигуряване на приемственост, до приемане на нова Програма и план за действие към нея за периода 2024-2029 г., което следва да се случи през 2024 г.

В резултат на мерките, които общината изпълнява през последните години, се наблюдава значително намаляване на замърсяването на атмосферния въздух. Най-съществен е проблемът с ФПЧ10. Регистрираната средногодишна стойност за 2021 г. в АИС „Каменица“ е под средногодишната норма за опазване на човешкото здраве – 30,93 µg/m³, в сравнение със стойността за 2020 г. - 31,97 µg/m³. Наблюдава се намаляване на броя на превишенията на средноденонощната норма за опазване на човешкото здраве. За 2021 г. са регистрирани 47 бр., в сравнение с 52 бр., регистрирани през 2020 г.

В АИС „Тракия“ през 2021 г. измерената средногодишна стойност е 39,2 µg/m³, която е под нормативно определената, сравнена със стойността регистрирана през 2020 г. 43.7 µg/m³. Наблюдава се тенденция за запазване на броя на превишенията на средноденонощната норма за опазване на човешкото здраве. За 2021 г. са регистрирани 84 бр., както и 84 бр., регистрирани през 2020 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

На територията на община Пловдив голямо влияние върху замърсяването на въздуха оказват неблагоприятните климатични условия в района – повече от 50% дни в годината с тихо време и над 75% дни в годината с протичане на инверсионни процеси, които водят и до задържане на формираните сравнително високи фонові концентрации на замърсителите.

Превишенията на средноденонощната норма за ФПЧ 10 през зимните месеци са резултат най-общо от една страна от емитираните в атмосферата замърсители от изгарянето на твърди горива (въглища и дърва) за битово отопление, от транспортния поток и промишлеността, а от друга страна от неблагоприятните климатични условия, които са налице в община Пловдив и затрудняват разсейването на замърсителите.

Същевременно, разположението на община Пловдив в съседство с общините Марица и Родопи, съставени от населени места от селски тип, в състава на които има обширни селскостопански територии, оказва допълнително негативно въздействие върху замърсяването на въздуха в района. Неподдържаните в добро състояние земеделски земи, създават предпоставки за възникване на пожари, които заедно с умишленото горене на стърнища, допринасят за замърсяването на атмосферния въздух в община Пловдив в края на лятото и началото на есента.

В заключение мониторинга на показателите, определени като замърсители, показват, че заложените в общинската „Програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух на територията на Община Пловдив и План на действие към същата за периода 2018-2023 г.“, мерки следва да продължат да се реализират с необходимата ефективност и в следващите години с цел постигане на установените норми, осигуряване на качеството на атмосферния въздух в района и изпълнение на Националната програма за подобряване качеството на атмосферния въздух, която е с времеви обхват 2018-2024 г.

Изводи и препоръки

- Община Пловдив попада в район за оценка и управление на КАВ – „Агломерация Пловдив“.
- В резултат на мерките, които общината изпълнява през последните години се наблюдава значително намаляване на замърсяването на атмосферния въздух.
- Най-съществен е проблемът с ФПЧ10. Регистрираната средногодишна стойност за 2021 г. в АИС „Каменица“ е под средногодишната норма за опазване на човешкото здраве – 30,93 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, като е постигнато намаление, в сравнение със стойността за 2020 г. - 31,97 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Наблюдава се намаляване на броя на превишенията на средноденонощната норма за опазване на човешкото здраве - за 2021 г. са регистрирани 47 бр. превишения, в сравнение с 52 бр., регистрирани през 2020 г.
- В АИС „Тракия“ през 2021 г. измерената средногодишна стойност от 39,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ е под нормативно определената, в сравнение със стойността регистрирана през 2020 г. 43,7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Наблюдава се тенденция за запазване на броя на превишенията на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

средноденонощната норма за опазване на човешкото здраве - за 2021 г. са регистрирани 84 бр., както и 84 бр., регистрирани през 2020 г.

- На територията на община Пловдив голямо влияние върху замърсяването на въздуха оказват неблагоприятните климатични условия в района – повече от 50% дни в годината с тихо време и над 75% дни в годината с протичане на инверсионни процеси, които водят и до задържане на формираните сравнително високи фоновы концентрации на замърсителите.
- В община Пловдив има сформиран междуведомствен Програмен съвет за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух и Обществен съвет за КАВ, които подпомагат управлението на дейностите на територията на общината, свързани с подобряване на КАВ.

▪ Според указанията относно демонстриране и приспадане приноса на природни източници към превишенията на норми за замърсители съгласно Директива 2008/50/ЕО за качество на атмосферния въздух, за определяне приноса на Сахарския прах към превишенията на средноденонощната норма (СДН) за фини прахови частици ФПЧ10, разписани в МЕТОДИКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРЕВИШЕНИЯТА НА ПРЕДЕЛНО ДОПУСТИМИТЕ СТОЙНОСТИ НА ФПЧ10, КОИТО СЕ ДЪЛЖАТ НА ЕМИСИИ ОТ ПРИРОДНИ ИЗТОЧНИЦИ – ПУСТИНЕН ПРАХ, (https://eea.government.bg/bg/legislation/air/Methodika_pustinen_prah1.pdf) създадена и пробно приложена за 2021 г. от екип експерти от Националния институт по метеорология и хидрология (НИМХ), с подкрепа на експерти от отдел „Мониторинг на въздуха, шума и радиологичен мониторинг“ на ИАОС, същата е допустимо да бъде използвана основно за определяне на приноса на пустинния прах към превишенията на СДН за ФПЧ10, но позволява да се оцени и приноса на пустинен прах към средногодишната концентрация на ФПЧ10.

Количествената оценка на концентрацията на пустинен прах във ФПЧ10 (принос на пустинен прах) се основава на предположението, че наличието на пустинен прах води до увеличаване на наблюдаваните стойности на концентрацията на ФПЧ10.

Приносът на пустинен прах за всеки идентифициран ден в дадена станция (ФПЧ10_{пп,ст}) се определя като разлика между наблюдаваната в станцията концентрация на ФПЧ10 в този ден (ФПЧ10_{ст}) и концентрацията, която не би била повлияна от пустинен прах за този ден, обозначена като „фоновая“ („без прах“) концентрация на ФПЧ10 за деня (ФПЧ10_{ст-бп}):

$$\text{ФПЧ10}_{\text{пп,ст}} = \text{ФПЧ10}_{\text{ст}} - \text{ФПЧ10}_{\text{ст-бп}}$$

„Фоновата“ за съответния ден и станция концентрация ФПЧ10_{ст-бп} се определя като статистически параметър - 50-ти перцентил (PERC50) от измерените ФПЧ10 за времеви прозорец от ± 3 дни, без в този интервал да се броят дните идентифицирани като такива с пустинен прах:

$$\text{ФПЧ10}_{\text{ст-бп}} = \text{PERC50, изчислен за } \pm 3 \text{ дни, без да се броят тези с IDUST}=1$$

Коригираната заради пустинен прах средноденонощна концентрация (ФПЧ10_{сткор}) за идентифициран ден на дадена станция се определя като разлика между съответната измерена концентрация (ФПЧ10_{ст}) и приноса на пустинен прах (ФПЧ10_{пп,ст}):

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

$$\text{ФПЧ10}_{\text{сткор}} = \text{ФПЧ10}_{\text{ст}} - \text{ФПЧ10}_{\text{пп,ст}}$$

Резултатите за всички станции са оформени в 2 вида таблици (2 листа на файл във формат .xls) и са публикувани на страницата на ИАОС (https://eea.government.bg/bg/dokladi/God_bul_KAV/index). Единият лист се отнася за средноденонощни концентрации, като за всяка станция има 3 колони (наблюдавани концентрации, коригирани концентрации и концентрации на пустинен прах). Вторият лист (втората таблица) е с изходни резултати за средногодишни параметри на всяка станция. Обобщена информация относно показател ФПЧ10 за територията на община Пловдив за 2021 г. са представени в таблица №12

Таблица 12 Стойности по показател ФПЧ10, след приспадане на превишенията, дължащи се на пустинен прах за 2021 г.

№	Пункт	Брой регистрирани данни Бр. 24ч концентраци	Брой превишения на ПС за СДН [50 µg/m³]	Брой превишения на ПС за СДН след приспадане на превишенията, дължащи се на пустинен прах [50 µg/m³]	Максимална измерена СД [µg/m³]	Средногодишна концентрация [40 µg/m³]	Средногодишна концентрация след приспадане на приноса на пустинен прах [40 µg/m³]
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Пловдив - Каменица	362	47	35	124.00	30.93	29.17
2	Пловдив - ж.к. Тракия	362	85	74	149.19	39.27	37.27

При прилагане на методиката е видно, че броя на превишенията на ПС за СДН в АИС „Каменица“ е в норма, а в АИС „Тракия“ намалява от 84 бр. на 74 бр. Средногодишната концентрация в двата пункта за мониторинг е под пределно допустимата стойност от 40 µg/m³.

Изводът, който се налага е, че част от превишенията на ПС за СДН и измерените средногодишни концентрации в двата пункта за мониторинга се дължат на емисии от природни източници, включително от пренос на пустинен прах. Когато превишението може да бъде отдадено на природни източници, това превишаване не се смята за превишаване за целите на Директива 2008/50/ЕО.

3. ВОДИ

1.1. Общи положения. Задължения и правомощия на общините в сектора

Основополагащият закон, уреждащ собствеността и управлението на водите на територията на Р. България е **Закона за водите (ЗВ)**, в сила от 28.01.2000 г., изм. ДВ, бр. 17 от 26 Февруари 2021 г. Целта на закона е да осигури интегрирано управление на водите в интерес на обществото в т.ч. да защити здравето на населението, като създаде условия за:

1. осигуряване на достатъчно количество и добро качество на повърхностните и подземните води за устойчиво, балансирано и справедливо водоползване;
2. намаляване на замърсяването на водите;
3. опазване на повърхностните и подземните води и водите на Черно море;
4. прекратяване на замърсяването на морската среда с естествени или синтетични вещества;
5. намаляване на заустванията, емисиите и изпусканията на приоритетни вещества;
6. прекратяване на заустванията, емисиите и изпусканията на приоритетно опасни вещества;
7. предотвратяване или намаляване на вредните последици за човешкия живот и здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност, свързани с вредното въздействие на водите.

Управлението на водите и на водностопанските системи и съоръжения се осъществява от голям брой институции на *централно, басейново, регионално и местно ниво*, поради което координацията и взаимодействието между тях е от изключително значение за провеждане на успешна политика в разглеждания сектор.

На местно ниво общините, чрез общинските съвети и кметовете на общини, са натоварени със следните функции, съгласно Закона за водите (ЗВ):

Общинският съвет:

- приема програма за развитието на водоснабдяването и канализацията на територията на общината в съответствие с Плановите за управление на речните басейни, Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията, общинския план за развитие и програмата за реализация на общинския план за развитие, с регионалния генерален план на ВиК системите и съоръженията на обособената територия и генералните планове на агломерации над 10 000 е. ж. на ВиК системите и съоръженията;
- приема програма за реструктуриране на търговските дружества - ВиК оператори, в които общината е едноличен собственик на капитала;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- приема и предлага за одобряване от съответните общи събрания на търговските дружества - ВиК оператори, с общинско участие в капитала, програми за реструктурирането им;
- одобрява договорите за възлагане и за контрол на управлението на търговските дружества - ВиК оператори, в които общината е едноличен собственик на капитала;
- изразява становище по разработените от ВиК операторите бизнес планове;
- определя представители на общината в органите за управление на търговските дружества - ВиК оператори, с общинско участие в капитала;
- определя представител на общината в съответната асоциация по ВиК и съгласува мандата му;
- отговаря за координирането на управлението на ВиК системите и съоръженията на обособената територия в предвидените в закона случаи.

Кметът на общината:

1. разработва и предлага за одобрение от общинския съвет програмата за развитие на ВиК системите;
2. осъществява координацията по подготовката и реализацията на проектите за ВиК инфраструктура, които се реализират с безвъзмездна помощ чрез оперативните програми, финансирани от Кохезионния и Структурните фондове на Европейския съюз;
3. предвижда в общите и подробните устройствени планове мероприятията, необходими за развитието на водоснабдяването и канализацията в общината;
4. сключва договорите за възлагане на управлението на търговските дружества - ВиК оператори, в които общината е едноличен собственик, или когато е собственик на над 50 на сто от капитала, ако е оправомощен от общото им събрание;
5. определя основните показатели за дейността на ВиК операторите по предходната точка и за развитието им в съответствие с одобрените от КЕВР бизнес планове, контролира изпълнението им и го отчита пред общинския съвет;
6. участва като представител на общината в съответната асоциация по ВиК;
7. упражнява правата и задълженията на собственик на общински води и водни обекти;
8. издава разрешителни и осъществява контрол в предвидените от закона случаи.

1.2. Състояние на повърхностни води

В Р. България управлението на водните басейни се извършва от четирите Басейнови Дирекции, част от държавната администрация на Министерство на околната среда и водите (МОСВ). Управлението на водните басейни на територията на община Пловдив се извършва от Басейнова Дирекция за управление на водите – Източнобеломорски район (ИБР) с административен център гр. Пловдив.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Хидрографската мрежа на община Пловдив е представена от реките Марица, Пясъчник и Първенецка, множество напоителни и отводнителни канали, един изкуствен водоем – Гребния канал и опитните басейни към Института по рибарство и аквакултури. Съгласно хидроложкото райониране на страната (по Йорданова, 1997) община Пловдив е разположена в област (Б) с умереноконтинентално влияние върху оттока с преобладаващо дъждовно подхранване на реките (подобласт Б1). За речния отток (район Б19) са характерни преходни черти и силно регулиран отток поради обилно подхранване с грунтови и на места с напорни, предимно порови води.¹

Река Марица е най-значимият воден обект и основен приемник на водите на територията на община Пловдив. Дължината на р. Марица в границите на община Пловдив е около 12700 м. Наклонът на реката в този участък е малък (средно 0,13%). По-голямата част от реката е коригирана, с изграждане на подпорни стени на двата бряга в рамките на града и земнонаситни диги извън града. Характерна особеност при корекцията на р. Марица в извънградските зони е сравнително голямото отстояние на дигите, което позволява естествен облик на речните брегове.

Река Първенецка е десен приток на р. Марица. Води началото си от Западнородопския рид Чернатица. Навлиза в територията на община Пловдив от югозапад, протича западно от кв. Прослав в североизточна посока и се влива в р. Марица. По цялото и протежение в рамките на общината, р. Първенецка е коригирана със земнонаситни диги.

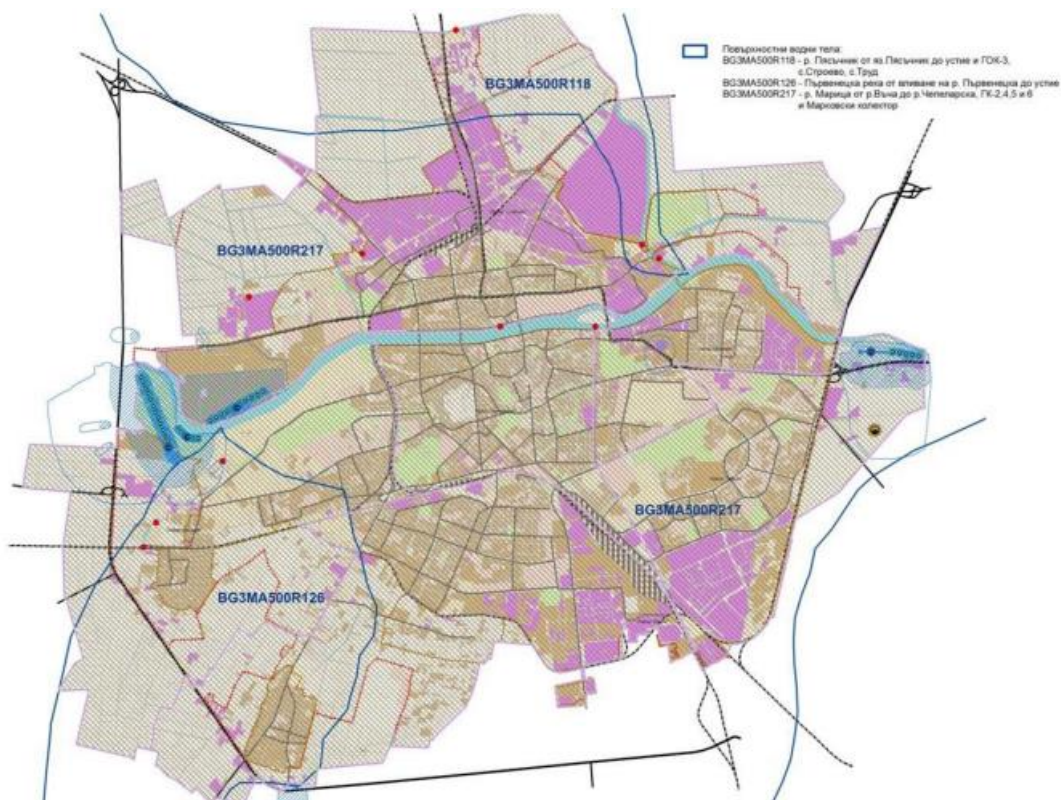
Река Пясъчник е ляв приток на р. Марица. Води началото си от Същинска Средна гора. Навлиза от север в общинската територия и в североизточната ѝ част се влива в р. Марица. По цялото и протежение в рамките на общината, р. Пясъчник е коригирана със земнонаситни диги. На територията на община Пловдив са изградени редица напоителни и отводнителни канали (канал ГНК РМ-1 „Ени Арк“, канал НК РМ2 „Дълбока вада“, канал ГНК В-III „Долнокричимски“, ОК ГК-3, ОК ГК-4 и др.), стопанисвани от „Напоителни системи“ ЕАД – Клон Марица.

Стоящите повърхностни води на общинската територия включват рибовъдните басейни на Института по рибарство и аквакултури (към Българска селскостопанска академия), и Гребния канал, съоръжение със спортни и рекреационни функции, което се подхранва от р. Марица.

¹ ОУП на Община Пловдив – проект за изменение, 2019 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 28 Повърхностни водни тела на територията на община Пловдив

Съгласно ПУРБ на БДИБР 2016 – 2021 г. , в границите на община Пловдив попадат следните повърхностни водни тела:

Таблица 13 Повърхностни водни тела в границите на община Пловдив

№	Код на водното тяло	поречие	Описание	Категория на ВТ
1	BG3MA500R217	Марица	Река Марица от р. Въча до р.Чепеларска,ГК-2, 4,5 и 6 и Марковски колектор	река
2	BG3MA500R126	Марица	Река Първенецка от вливане на река Пепелаша до устие	река
3	BG3MA500R118	Марица	Река Пясъчник от яз. Пясъчник до устие и ГОК-3, Строево, Труд	река

Източник: БД ИБР

Участъкът от река Марица, протичащ през територията на гр. Пловдив, съгласно Плана за управление на речните басейни (ПУРБ), е определен с код **BG3MA500R117** и име „Р. Марица от р. Въча до р. Чепеларска, ГК-2, 4, 5 и 6 и Марковски колектор“. На територията на гр. Пловдив в р. Марица се влива река Първенецка, която е водоприемник II-ра категория. Съгласно данни от ПУРБ, кодът на водното тяло , определен за „река Първенецка от вливане на река Пепелаша до устие“ е **BG3MA500R126**. На територията на гр. Пловдив в р. Марица се влива река Пясъчник, която е водоприемник II-ра категория. Кодът на тялото, определен за р. Пясъчник в участъка от яз. Пясъчник до устие и ГОК-3, Строево, Труд е **BG3MA500R118**.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Повърхностният отток на територията на общината се формира от дъждовни води и в малка степен от топенето на снеговете. Честите и продължителни летни засушавания и високите изпарения през летния период водят до пресъхване на малките притоци, а по-големите реки силно намаляват водните си количества.

Оценката за състоянието на отделните елементи за качество към 2021 г., изготвена от БДИБР, на база получените резултати от проведения мониторинг по биологичните елементи за качество, физико-химични показатели, специфични замърсители и приоритетни вещества на повърхностните води през периода 2021 г. са както следва:

Таблица 14 Екологично състояние/ потенциал и химично състояние на повърхностните водни тела на територията на ИБР през 2021 г.

№	Код на водното тяло	Описание	Биологични и показатели 2021 г.	Физико-химични показатели 2021 г.	Екологично състояние/потенциал 2021 г.	Химично състояние
1	BG3MA500R217	Река Марица от р. Въча до р. Чепеларска, ГК-2, 4, 5 и 6 и Марковски колектор	умерено	добро	умерено	добро
2	BG3MA500R126	Река Първенецка от вливане на река Пепелаша до устие	добро	умерено	умерено	добро
3	BG3MA500R118	Река Пясъчник от яз. Пясъчник до устие и ГОК-3, Строево, Труд	лошо	-	лошо	добро

Източник: БД ИБР

Основните физико-химични показатели, характеризиращи качеството на повърхностните води са:

I група - активна реакция рН, температура, неразтворени вещества, електропроводимост, разтворен кислород, наситеност с кислород, БПК₅, ХПК, азот амониев, азот нитратен, азот нитритен, ортофосфати като фосфор, хлориди, сулфати;

II група - общ азот, общ фосфор, калций, магнезий, обща твърдост, желязо, манган, калциево-карбонатна твърдост, общ органичен въглерод.

Физико-химичните елементи за качество се оценят в три степенна скала - много добро, добро, умерено.

1.3. Състояние на подземни води

Съгласно приетото хидрогеоложко райониране на Република България, територията на община Пловдив попада в Пловдивски подрайон на Междинната хидрогеоложка област. Установени са две подземни водни тела (ПВТ) от един водоносен хоризонт:

- BG3G000000Q013 - Порови води в Кватернер, Горнотракийска низина; Това ВТ е плитко разположено и по-уязвимо за точкови и дифузни източници на замърсяване.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- BG3G00000NQ018 - Порови води в Неоген-Кватернер, Пазарджик-Пловдивски район. Това ВТ е по-дълбоко разположено и по-добре защитено от повърхностни замърсявания в сравнение с ПВТ в кватернер.

В таблицата по-долу е дадена е представена обобщена информация за подземните водни тела на територията на община Пловдив, съгласно данни от ПУРБ 2016-2021 г. на БД ИБР.

Таблица 15 Подземни водни тела на територията на община Пловдив

Код на ВТ	Наименование на ВТ	Количествено състояние	Разполагаеми ресурси (м³/год.)
BG3G00000Q013	Порови води в Кватернер, Горнотракийска низина	добро	250443157.3
BG3G00000NQ018	Порови води в Неоген-Кватернер, Пазарджик-Пловдивски район	добро	98290953.81

Източник: ПУРБ 2016 -2021 г., БД ИБР

Река Марица е обща дренажна граница между двете подземни водни тела и може да се предположи, че те представляват единна двуслойна система. Подхранват се от речния отток, инфилтрация на валежи и поливни води и от съседни водоносни хоризонти.

Подземните води в района са в хидравлична връзка с повърхностно течащите води. Тяхното качествено състояние значително се повлиява от качествата на повърхностните води, което е от особена важност, тъй като се използват за питейно-битовото водоснабдяване на населението в общината. И двете разглеждани водни тела BG3G00000Q013 и BG3G00000NQ018 са обявени в ПУРБ като зони за защита на водите за питейно-битово ползване.

Средна дебелина на ПВТ е от 1 м до 580 м със среден модул на подземния отток - 0.8 л/сек./кв. км. То е значително по-добре защитено от повърхностни замърсявания в сравнение с ПВТ в кватернер. Река Марица е обща дренажна граница между двете подземни водни тела и може да се предположи, че представляват единна двуслойна система. Подхранват се от речния отток, инфилтрация на валежи и поливни води и от съседни водоносни хоризонти.

Състоянието на подземните води, описани в таблица №10 се оценява въз основа на информация, която ИОАС изпраща до Басейнова Дирекция „Източнобеломорски район“. За всеки отделен мониторингов пункт, пробонабирането се извършва по схема, както следва:

1.) **I група – основни-физико-химични показатели** - разтворен кислород, рН, електропроводимост, нитратни йони, амониеви йони, температура, перманганатна окисляемост, обща твърдост, калций, магнезий, хлориди, натрий, калий, сулфати, хидрокарбонати, карбонати, сух остатък – анализират се всички показатели във всички пунктовете за подземни води сезонно (четири пъти в годината) или на полугодие (два пъти годишно – в пет мониторингови пункта).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

2.) **II група - допълнителни физико-химични показатели** – нитритни йони, фосфати, желязо (общо), манган – анализират се всички или отделни показатели във всички мониторингови пунктове сезонно (четири пъти в годината) или на полугодие (два пъти годишно).

3.) **III група – метали и металоиди** – олово, кадмий, арсен, живак, мед, цинк, никел, хром (общ), хром – тривалентен, хром – шествалентен, обща α – активност, обща β – активност, естествен уран, радий R226 – анализират се всички или отделни показатели във всички мониторингови пунктове веднъж годишно през трето тримесечие, а в четири мониторингови пункта, в които са фиксирани съдържания на радиоактивни компоненти над стандарт съгласно Наредба № 1/2007г. за проучване, ползване и опазване на подземните води – тези показатели се анализират четири пъти в годината.

4.) **IV група – органични вещества** – четири пъти в годината е предвидено да се извършват анализи на трихлоретилен и тетрачлоретилен.

Оценката на химичното състояние на подземни водни тела (ПВТ) в БДИБР се извършва съгласно подход за оценка на химичното състояние на подземните водни тела в две категории – добро и лошо. Подходът е разработен в съответствие с изискванията на Директива 2000/60/ЕС, Директива 2006/118/ЕО за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване, Наредба № 1 за проучване, ползване и опазване на подземните води, Ръководство № 18 за състоянието на подземните води и оценка на тенденциите, Ръководство №17 за предотвратяване или ограничаване на преките и непреките отвеждания, и Ръководството за докладване по РДВ през 2016 г.

Основни критерии за оценка на химичното състояние по мониторингови пунктове на подземните водни тела (ПВТ) са:

- стандартите за качество на подземните води, определени в Приложение № 1 към Наредба № 1/10.10.2007 г., аналогични на стандартите за качество на питейните води в Наредба № 9/16.03.2001 г.;
- стандартите за качество на замърсителите, установени в приложение I на Директивата за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване;
- праговите стойности (ПС), определени за всички замърсители и показатели на замърсяване, които характеризират ПВТ, определени в риск да не постигнат добро химично състояние.

Резултатът от извършената обща оценка на химичното състояние на ПВТ на територията на община Пловдив на база данни от мониторинга на подземните води в БД „Източнобеломорски район“ за 2021г. е представен в таблица

Таблица 16 Оценка на количествено и химично състояние на подземни водни тела на територията на община Пловдив

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Код на ВТ	Наименование на ВТ	Химично състояние	Количествено състояние	Експлоатационен индекс
BG3G000000Q013	Порови води в Кватернер, Горнотракийска низина	лошо	добро	49,19
BG3G000000NQ018	Порови води в Неоген-Кватернер, Пазарджик-Пловдивски район	лошо	добро	91,45*

Източник: БД ИБР

*Забележка: С експлоатационен индекс над 60% (риск по количествено състояние) са 2 подземни водни тела на територията на община Пловдив е едно ПВТ- BG3G000000NQ018, както е посочено и в таблицата по-горе.

Подземно водно тяло BG3G000000Q013 /Порови води в Кватернер - Горнотракийсканизина/

Като подземно водно тяло определено като зона за защита на подземните води, предназначено за питейно-битово водоснабдяване, резултатите от мониторинга през 2021 г., констатира лошо състояние, като се наблюдава завишено съдържание над контролно ниво/максимална стойност съгласно Наредба №9/2001г.(изм. ДВ. бр.102 от 12 Декември 2014г.) за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, както следва:

- нитрати в МП при гр. Пловдив (ШК 1, КЦМ) – целогодишно, средноаритметично съдържание – 71 mg/l (стандарт - 50mg/l);
- манган в МП при с. Скобелево (Кладенец – ПС) – средноаритметично съдържание 0,6924 mg/l, (стандарт – 0,05mg/l);
- фосфати в МП при с. Скобелево (Кладенец – ПС) – средноаритметично съдържание 1,29 mg/l, (стандарт – 0,50mg/l);
- обща алфа-активност - МП при Скобелево (Кладенец - ПС) - средноаритметична стойност - 0,34 Bq/l, съдържания от 0,32 Bq/l до 0,36 Bq/l.

Общата оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G000000Q013 през 2021г. е „лошо” - показатели с констатирано отклонение са нитрати, манган и фосфати.

Подземно водно тяло BG3G000000NQ018 /Порови води в Неоген - Кватернер -Пазарджик - Пловдивския район/

Като подземно водно тяло определено като зона за защита на подземните води, предназначено за питейно-битово водоснабдяване, резултатите от мониторинга проведени през 2019 г., констатира лошо състояние, като се наблюдава завишено съдържание над контролно ниво/максимална стойност съгласно Наредба №9/2001г.(изм. ДВ. бр.102 от 12 Декември 2014г.) за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, както следва:

- фосфати - в МП при с. Православен, продължава тенденцията от предходни години на средноаритметично съдържание над максимална стойност (0,50 mg/l) - 2017г. - 0,7225 mg/l, а през 2018г. - 0,565 mg/l, през 2019г. - 0,6875 mg/l, през 2020г. - 0,6975 mg/l и 2021г. - 0,7425 mg/l.

обща алфа-активност:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- МП при с. Православен – целогодишно, средноаритметична стойност - 0,84 Bq/l, съдържания от 0,58 Bq/l до 1,07 Bq/l.
- МП при с. Борец - средноаритметична стойност - 0,3875 Bq/l, съдържание над контролно ниво в проби през първо и второ тримесечие - 0,44 Bq/l.
- МП при с. Белозем - средноаритметична стойност - 0,36 Bq/l, съдържание над контролно ниво в проба през първо тримесечие - 0,42 Bq/l;
- МП при гр. Първомай - средноаритметична стойност - 0,8833 Bq/l, съдържания над контролно ниво през първо и второ тримесечие съответно 1,3 Bq/l и 0,95 Bq/l.
- МП при с. Караджалово – средноаритметична стойност - 1,1066 Bq/l, съдържания над контролно ниво от 0,8 Bq/l и 1,43 Bq/l.

естествен уран:

- МП при с. Православен – средноаритметична стойност - 0,0357 mg/l;
- МП при гр. Първомай - средноаритметична стойност - 0,0405 mg/l;
- МП при с. Караджалово – средноаритметична стойност - 0,0403 mg/l.
- нитрати - средноаритметична стойност над максимална стойност в МП при с. Брани поле (ПС-ПБВ) – 65 mg/l, в отделни проби от 59 mg/l до 70 mg/l.

Общата оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G00000NQ018 през 2021г. е „лошо“ - показатели с констатирано отклонение са нитрати, фосфати и обща алфа-активност.

1.4. Зони за защита на водите, съгласно чл. 119 а, ал. 1 от ЗВ

Съгласно Закона за водите, чл. 119а, зоните за защита на водите са:

1. територията на водосбора на повърхностните водни тела и земната повърхност над подземните водни тела по чл. 119, ал. 1, т. 1 и 2;
2. водните тела, определени като води за отдих и водни спортове, включително определените зони с води за къпане, съгласно наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 7;
3. зоните, в които водите са чувствителни към биогенни елементи, включително:
 - а) уязвими зони;
 - б) чувствителни зони;
4. зоните за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми;
5. защитените територии и зони, определени или обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване.

1.) Чувствителни територии

Чувствителни зони

Понятието „чувствителни зони“ е термин от Директива 91/271/ЕЕС и характеризира водоприемник, който се намира или има риск да достигне състояние на еутрофикация – обогатяване с биогенните елементи азот и фосфор. Чувствителните зони в повърхностните водни обекти са тези, определени съгласно критериите, посочени в Приложение №4 към чл. 12, ал. 1 от Наредба № 6/09.11.2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти (ДВ, бр. 97 от 2000 г.) и със Заповед № РД 970/28.07.2003 г. на Министъра на околната среда и водите.

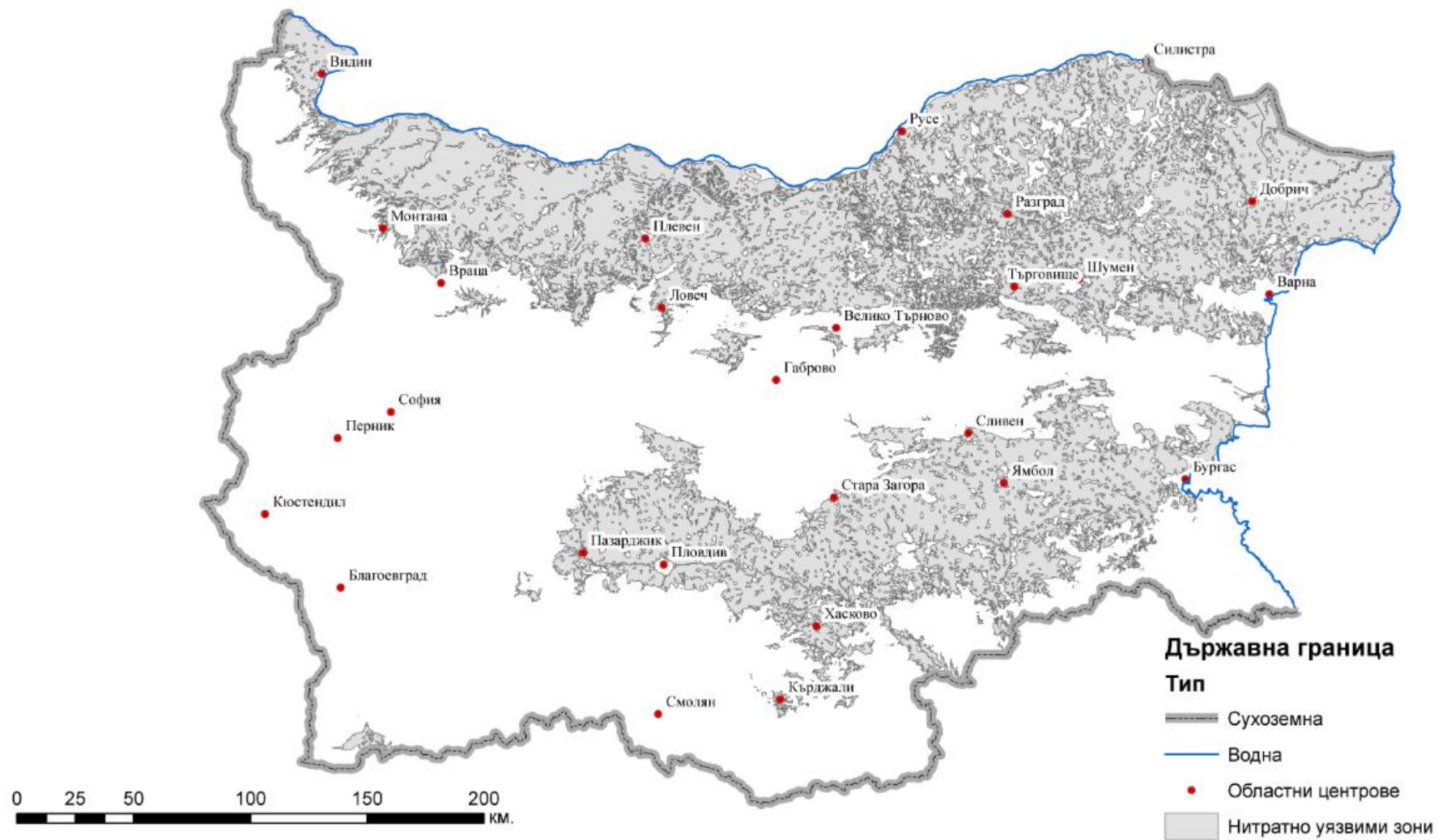

Фигура 29 Чувствителни зони на територията на ИБР

Уязвими зони

Уязвимите зони, които са замърсени или застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници и уязвими зони в които водите се замърсяват с нитрати от земеделски източници са определени със Заповед №РД-660/28.08.2019 г. на министъра на околната среда и водите. Тези зони са в съответствие с изискванията на Директива 91/676/ЕЕС относно защита на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници. Община Пловдив е включена в приложение 2 на горесцитираната заповед, с обхват на уязвимата зона в пълен обхват на територията (фигура №29).

Приложение 3
към заповед № РД-660/28.08.2019г.

Фигура 30 Приложение №3 към Заповед №РД-660/28.08.2019 г.

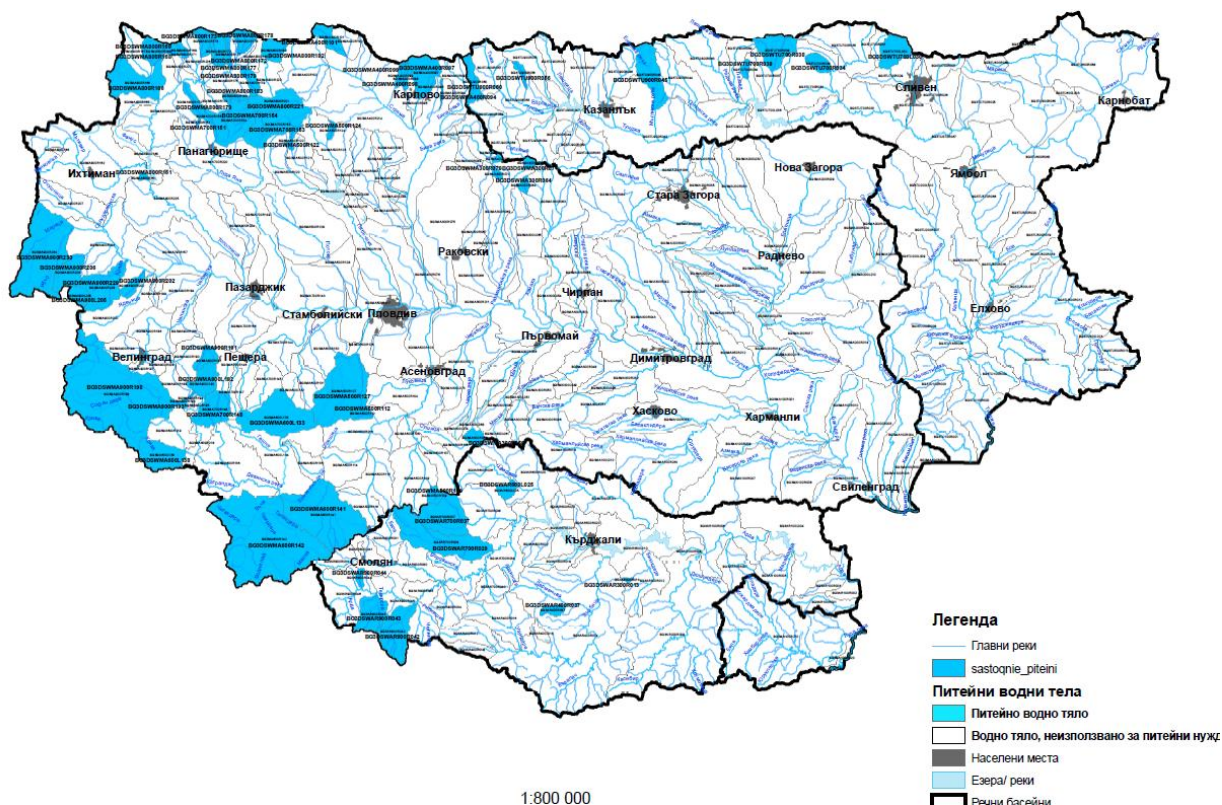

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

2.) Зони за питейно-битово водоснабдяване

Повърхностни води

Съгласно чл. 7 от Рамковата директива за водите (РДВ), зоните за защита на водите са територии определени за водочерпене за човешка консумация, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. Съгласно действащият към момента ПУРБ 2016 – 2021 г., на територията на община Пловдив няма определени повърхностни водни тела, които да попадат в зони за питейно-битово водоснабдяване. (фигура №31).

Фигура 31 Повърхностни водни тела определени като зони за защита на водите

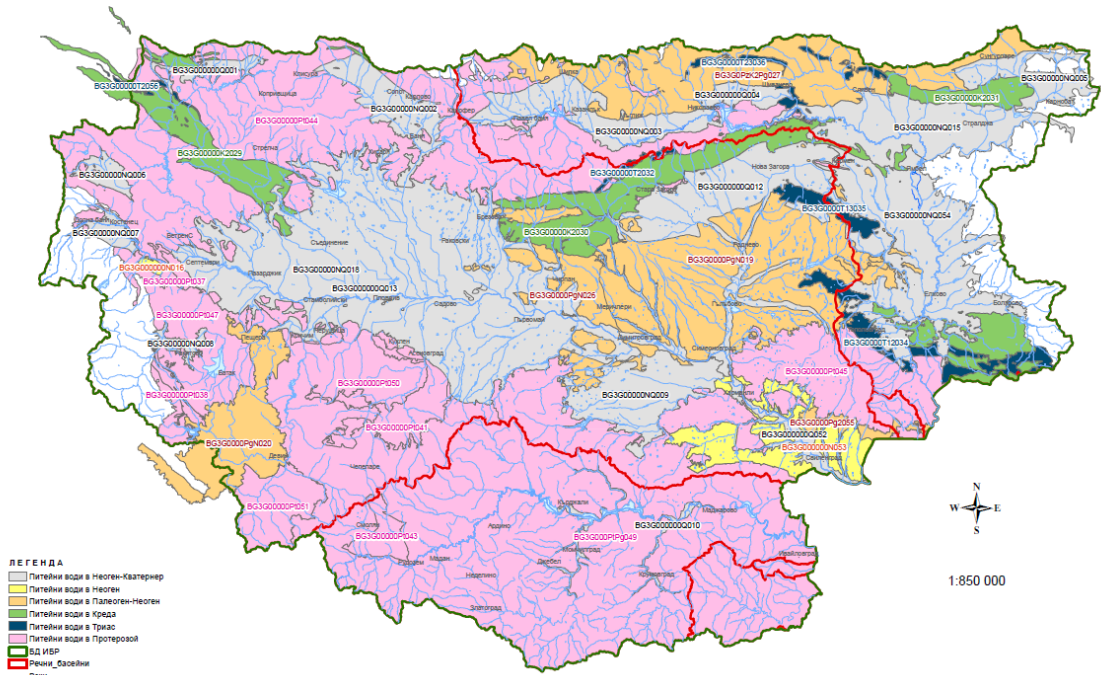
Подземни води

В регистъра на зоните за защита на подземни води, предназначени за ПБВ, са включени всички 41 подземни водни тела на територията на ИБР, поради използването им за водоснабдяване с питейна цел. На следващата фигура е представена информация за зоните за защита на водите в обхвата на община Пловдив (ПВТ с код BG3G000000Q013 и ПВТ с код BG3G000000NQ018).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Подземни водни тела използвани за питейни нужди
Източнобеломорски район

Фигура 32 Подземни водни тела използвани за питейни нужди в ИБР

3.) Зони за опазване на стопански ценни видове риба и други водни организми

Определянето на този вид зони се извършва съгласно изискванията на Закона за рибарството и аквакултурите (ЗРА), Наредба № 4 от 20.10.2000г. за качеството на водите за рибовъдство и за развъждане на черупкови организми и утвърдения Списък на министърът на околната среда и водите на стопански ценни видове риби и други водни организми.

Законът за рибарство и аквакултури (ЗРА) има за цел да осигури устойчиво развитие на рибните ресурси, възстановяване и опазване на биологичното равновесие и обогатяване на разнообразието на рибните ресурси във водните екосистеми, вкл. развитие на стопанския и любителския риболов и аквакултурите. В закона е регламентирано за стопански риболов да се ползва българският участък на р. Дунав и Черно море.

С Наредба № 4 от 20.10.2000 г. се регламентирант изискванията за качество на пресните води, обитавани от риби, чрез въвеждане норми за качество, с оглед на осигуряване защита на пресните води, които имат или биха имали възможност да поддържат живота на рибите (особено на тези, които са обект на стопански риболов). Наредбата определя и изискванията за качество на крайбрежните морски води и морски води, впаднали в сушата, осигуряващи нормално съществуване и възпроизводство на ракообразни и мекотели, посредством въвеждане на норми за качеството. Въвежда се процедура по идентифициране на водите за обитаване от риби и установяване на програми за намаляване замърсяването на тези води.

4.) Зони определени като води за отдих и водни спортове, включително определените зони с води за къпане

- общото ползване на водните обекти е правото на гражданите да ползват водите и/или водните обекти - публична държавна или общинска собственост за отдих, водни спортове и къпане;
- условията и редът за използване на водите и водните обекти се определят от областният управител - за публичната държавна собственост, и от общинския съвет - за публичната общинска собственост, в съответствие с издадените разрешителни за водовземане и ползване на водните обекти и по начин, който гарантира опазването на живота и здравето на населението и на околната среда.
- областният управител или кметът на общината са длъжни да обявят тези водни обекти, вкл. изискванията, условията или забраната за ползване, съответно ограничение или забрани на други видове използване, както и изисквания към обекти и дейности, съвместими с общото ползване;
- обявяването се извършва задължително и чрез поставянето на табели на определените места.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

За зони за отдих, водни спортове и/или за къпане се определят водни тела, определени като води за отдих и водни спортове, включително определените зони с води за къпане. На територията на община Пловдив няма определени зони за отдих, водни спортове и/или води за къпане. На територията на Източнобеломорски район има определени 3 зони за къпане, разположени на два язовира – повърхностни водни тела от категория «езеро».

Таблица 17 Води за къпане, определени по силата на Директива за водите за къпане (76:160/ЕЕС) и Наредба №11 на територията на ИБР

№	Код на зоната	Име на зоната	Населено място	Име на водното тяло
1	BG4251606567009001	яз. Кърджали Плаж 1	с. Брош	яз.Кърджали
2	BG4251615000009002	яз. Кърджали Плаж 2	с. Главатарци	яз.Кърджали
3	BG4251615268009003	яз. Студен кладенец"	с. Гняздово	яз.Студен кладенец

Източник: ПУРБ на ИБР 2016-2021 г.

5.) Защитените територии и зони, определени или обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване

В ПУРБ на БДИБР (2016-2021 г.) са определени 46 броя защитени територии (ЗТ), обявени по реда на Закона за защитените територии (ЗЗТ), в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване. Те включват национални паркове, природни паркове, резервати, поддържани резервати, природни забележителности и защитени местности. На територията на община Пловдив са разположени 4 защитени територии, обявени по реда на ЗЗТ: Природна забележителност (ПЗ) "Младежки хълм"; ПЗ „Данов хълм“; ПЗ „Хълм на Освободителите“; Защитена местност (ЗМ) "Нощувка на малък корморан - Пловдив";

За Източнобеломорски район са определени 63 зони, обявени по Директива 92/43/ЕИО за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, и 36 зони по Директива 79/409/ЕИО за съхранението на дивите птици, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор.

На територията на общината защитените зони за опазване на природните местообитания са две: 33 BG0000578 "Река Марица" и 33 BG0000444 "Река Пясъчник". Защитените зони за опазване на дивите птици също са две: BG0002087 "Марица - Пловдив" и BG0002016 "Рибарници Пловдив".

1.5. Територии със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН)

Наводненията са едни от най-често срещаните природни бедствия, които регистрират през последните години най-унищожителните си проявления. Наводненията най-често са предизвикани от проливни дъждове и градушки, които освен, че стават причина за икономически проблеми, водят и до проблеми свързани със здравословното състояние

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

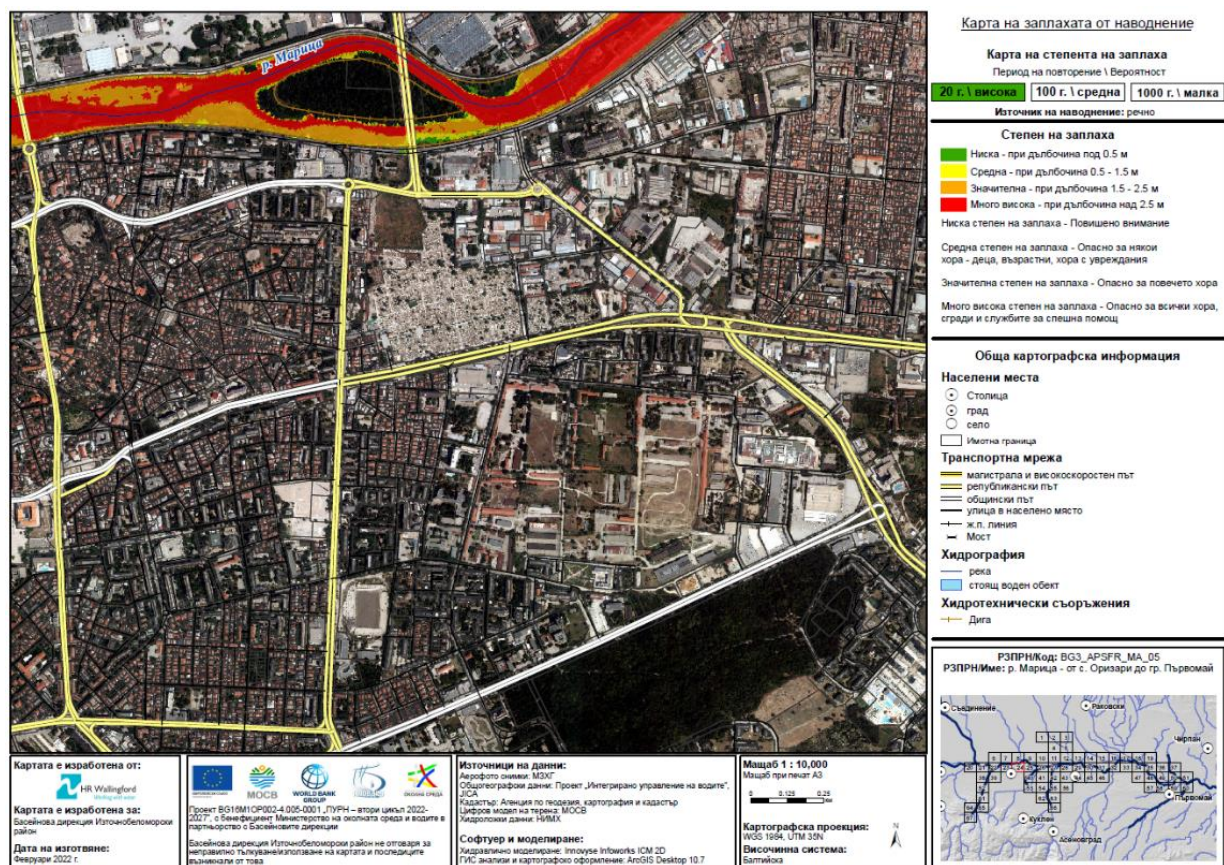
на населението в бедстващите райони. Наводненията са причина за огромни щети на заливните зони, засягайки обширни територии с жилищни и промишлени обекти, земеделски земи и горски масиви.

Съгласно изготвената предварителна оценка за риска от наводнения в Източнобеломорски район за басейново управление (БД ИБР, 2021 г.), за района на община Пловдив е определен един район с потенциален риск от наводнения, чиито характеристики са дадени в следващата таблица:

Код на РЗПРН	Наименование на РЗПРН	Поречие	Населено място от община	Тип наводнение	ЕКАТТЕ
BG3_APSFR_MA_05	р. Марица - от с. Оризари до гр. Първомай	Марица	Пловдив	Речни, дъждовни, поройни	56786

Източник: ПОРН на БД ИБР, 2021 г.

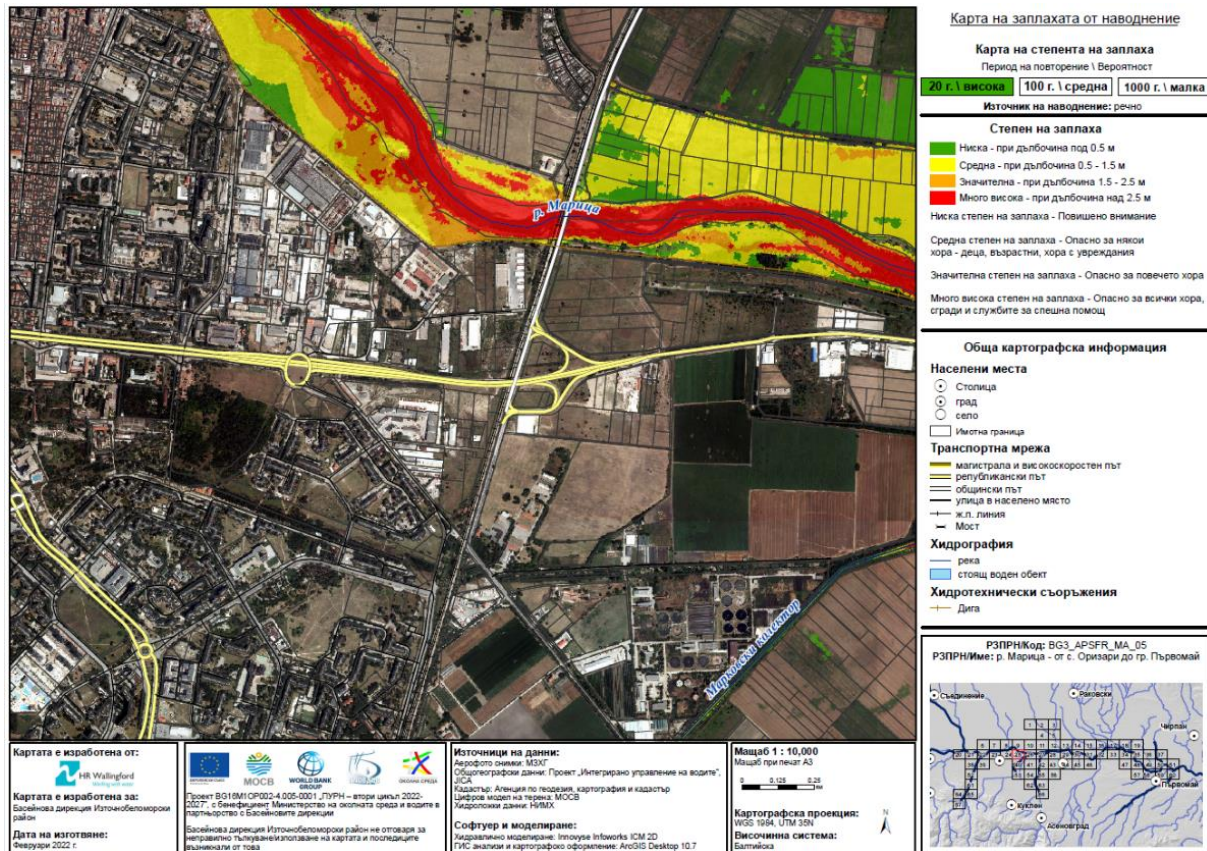
Фигура 34 РЗПРН BG3_APSFR_MA_05, р. Марица - от с. Оризари до гр. Първомай, за района на гр. Пловдив

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 35 РЗПРН BG3_APSFR_MA_05, р. Марица - от с. Оризари до гр. Първомай, за района на гр. Пловдив

Районът обхваща долината на р. Марица от с. Оризари до гр. Първомай и притоците ѝ Първенецка р., ГОК „Марковски колектор“, Чепеларска р., Стряма и Омуровска р. Дължината на реката в рамките на РЗПРН е около 109 км. Основно населено място в РЗПРН е гр. Пловдив.

Рискът от речни наводнения е най-вече по левия (северния) бряг на р. Марица в рамките на Пловдив. Има също наводнения по притоците в по-малките градове и някои, които са изложени на риск само при обезпеченост 0,1%. Има дъждовни градски наводнения в урбанизираната територия и дъждовни внезапни (поройни) наводнения в града. Очакваните годишни щети, оценени въз основа на картирането на заплахата и риска от наводнения, са на стойност около 1 984 000 лева при речни наводнения, около 6 862 000 лева при дъждовни градски наводнения и 3 233 000 лева при дъждовни внезапни (поройни) наводнения. Очакваният годишен брой на засегнати хора е около 3285 за речен тип наводнения, около 5434 за дъждовни градски наводнения и около 19113 за дъждовни внезапни (поройни) наводнения.

Района със значителен потенциален риск от наводнения BG3_APSFR_MA_05: р. Марица - от Оризари до Първомай е включен като РЗПРН в предходния цикъл на прилагане на Директивата за наводненията. За РЗПРН е извършено картиране на заплахата и риска за речен тип наводнения с обезпеченост 5%, 1% и 0,1%. Между първия и втория цикъл са направени следните промени:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

По отношение на териториалния обхват, РЗПРН е удължен в два участъка в близост до гр. Пловдив: 1. Първенецка р. от с. Храбрино до вливането ѝ в р. Марица с дължина 13,2 км за изследване на речен тип наводнения; 2. Главен отводнителен канал (ГОК) „Марковски колектор“ с дължина 7,4 км за изследване на дъждовен внезапен (пороен) тип наводнения. От района е изключен участък от Омуровска р. от с. Горно Белево до началото на с. Плодовитово, защото картирането в предходния цикъл на ДН е показало липса на елементи на риск за този тип наводнение. По отношение на типовете наводнения, освен дъждовно-внезапния (пороен) тип наводнения за ГОК „Марковски колектор“ са добавени и дъждовни-градски наводнения за гр. Пловдив.

В първия цикъл на планиране са идентифицирани 59 мерки с общ бюджет от около 35 мил. лв., 60% от които са предвидени за Пловдив и Оризари (около 30% за всеки). За гр. Пловдив са предвидени 15 мерки, като 85% от бюджета са за подобрения на защитните съоръжения, а останалите за почистване на речното корито и бреговете. 4 мерки за модернизиране на канализационната мрежа не са остойностени.

В края на 2023 г. предстои да бъде приет План за управление на риска от наводнения 2022 - 2027 за Източнобеломорски район за басейново управление. Целта на плана е да създаде условия за намаляване неблагоприятното въздействие върху човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност за определените райони със значителен потенциален риск от наводнения за територията на Източнобеломорски район. Той разглежда всички аспекти на управлението на риска от наводнения, отчитайки характеристиките на конкретния речен басейн и интегрира аспектите на опазване на околната среда, като осигурява високо ниво на опазването ѝ. В плана са предвидени следните мерки за предотвратяване на наводненията:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Таблица 18 Мерки в ПУРН за РЗПРН BG3_APSFR_MA_05, р. Марица - от с. Оризари до гр. Първомай

Код на мярката	Мярка	Тип наводнение	Приоритет	Аспекти в управлението на риска от наводнения	Коментар
M33-B23	Разглобяеми защитни съоръжения с постоянни фундаменти	Речни	Висок	Защита	при левия (северен) бряг в зоната на Пловдив, за да се намалят наводненията при екстремни събития (обезпеченост 1% и 0,1%). Дължината на необходимите защитни съоръжения ще бъде около 6 km и ще е необходимо прогнозиране на наводненията, за да се издигнат защитите.
M23-B4	Съвременни методи за подобряване на устойчивостта на жилищна и нежилищна собственост срещу наводнения.	Речни	Висок	Предотвратяване	Устойчивост на собствеността за имоти, наводнени при екстремни събития в райони, където не са предложени допълнителни мерки като издигане на диги.
M34-B19a	Отводнителни канали за отвеждане на повърхностни води като компонент на УОС.	Дъждовни внезапни (поройни)	Среден	Защита	УОС за ограничаване на дъждовни внезапни (поройни) наводнения в урбанизираните зони на Пловдив.
M34-B19a	Отводнителни канали за отвеждане на повърхностни води като компонент на УОС. (северната част на гр. Пловдив)	Дъждовни градски	Висок	Защита	УОС за ограничаване на дъждовни наводнения в урбанизираните зони на Пловдив на север от реката.
M34-B12	Елементи на УОС за намаляване на пика на високите води. (северната част на гр. Пловдив)	Дъждовни градски	Висок	Защита	УОС за ограничаване на дъждовни наводнения в урбанизираните зони на Пловдив на север от реката.
M34-B19a	Отводнителни канали за отвеждане на повърхностни води като компонент на УОС. (южна част на гр. Пловдив)	Дъждовни градски	Висок	Защита	УОС за ограничаване на дъждовни наводнения в урбанизираните зони на Пловдив на юг от реката
M34-B12	Елементи на УОС за намаляване на пика на високите води. (южна част на гр. Пловдив)	Дъждовни градски	Висок	Защита	УОС за ограничаване на дъждовни наводнения в урбанизираните зони на Пловдив на юг от реката.
BG3-APSFR-MA-05	Изграждане на дъждоотливници за отвеждане на повърхностни води като компонент на УОС (бул. Марица)	Дъждовни градски	Висок	Защита	Отвеждане на дъждовни води от пътната инфраструктура след поройни дъждове в р. Марица.
BG3-APSFR-MA-05	Изграждане/разширяване на системи за ранно предупреждение, за поройни наводнения в градска среда и	Дъждовни внезапни (поройни)	Висок	Предотвратяване	Предотвратяване на неблагоприятни последици, свързани с живота и здравето на гражданите. Предотвратяване

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Код на мярката	Мярка	Тип наводнение	Приоритет	Аспекти в управлението на риска от наводнения	Коментар
	информационна система с база данни за дъждовни води.				възникването на материални и нематериални щети, в следствие на поройни наводнения.
BG3-APSFR-MA-05	Третиране с екологосъобразни биологично активни препарати, за отстраняване на отлагания на биоразградими субстанции в колекторната мрежа.	Дъждовни градски	Висок	Защита	Повишаване на пропускливостта на колекторната мрежа при интензивни валежи, без извършване на СМР
BG3-APSFR-MA-05	Разработване/разширяване на общински системи за ранно предупреждение и оповестяване с АИК, с база данни, които да осигуряват достъп до националната система за ранно предупреждение и оповестяване и националната система с база данни за АИК.	Дъждовни градски	Висок	Предотвратяване	Предотвратяване на неблагоприятни последици, свързани с живота и здравето на гражданите. Предотвратяване възникването на материални и нематериални щети, в следствие на наводнения.
BG3-APSFR-MA-05	Изграждане на дъждоотливници за отвеждане на повърхностни води като компонент на УОС (бул. Марица)	Дъждовни градски	Висок	Защита	Отвеждане на дъждовни води от пътната инфраструктура след поройни дъждове в р. Марица.
BG3-APSFR-MA-05	Изграждане/разширяване на системи за ранно предупреждение, за поройни наводнения в градска среда и информационна система с база данни за дъждовни води.	Дъждовни внезапни (поройни)	Висок	Предотвратяване	Предотвратяване на неблагоприятни последици, свързани с живота и здравето на гражданите. Предотвратяване възникването на материални и нематериални щети, в следствие на поройни наводнения.

В плана влизат и неизпълнени мерки, заложи в ПУРН 2016-2021г., както следва:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Таблица 19 Неизпълнени мерки от ПУРН 2016-2021 г.

Код на речен басейн	Код по каталога на мерките за ПУРН	Уникален код	Наименование на мярка	Описание	Място на прилагане Код на РЗПРН	Област	Община	Индикативна стойност към 07.2023 г.
Марица	PRE50-PRO35-REAC123	MA_05_22	Реконструкция и поддържане на корекциите	Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Марица в гр. Пловдив - 4500 м по левия бряг и 6200 по десния, и дигата по десния бряг - 4000 м	BG3_APSFR_MA_05	Пловдив	Пловдив	2 323 000
Марица	PRE27-REAC28	MA_05_11	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Основно и ежегодно почистване на коритото и бреговете на р. Дермендере в зоната на гр. Пловдив от дървета, храсти, битови и строителни отпадъци - дължина 4000 м, площ ок. 80 дка.	BG3_APSFR_MA_05	Пловдив	Пловдив	
Марица	PRE53-PRO38-REAC126	MA_05_12	Изграждане на земно-насипна дига и комбинация	Изграждане/надграждане на нова земнонасипна дига в комбинация с биологично укрепване по десния бряг на р. Марица, от вливането на десен приток след с. Оризари до вливането на р. Дермендере - височина 1 м, 1500 м над моста на Републикански път II-86 и 2000 м след него, площ на укрепването - 20 дка.	BG3_APSFR_MA_05	Пловдив	Пловдив	4 626 500

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Код на речен басейн	Код по каталога на мерките за ПУРН	Уникален код	Наименование на мярка	Описание	Място на прилагане Код на РЗПРН	Област	Община	Индикативна стойност към 07.2023 г.
Марица	PRE53-PRO38-REAC126	MA_05_13	Изграждане на земно-насипна дига и комбинация	Изграждане на нова земнонасипна дига в комбинация с биологично укрепване по лявия бряг на р. Марица, нагоре по течението от съществуващата масивна подпорна стена - дължина 2500 м, височина 2 м, площ на укрепването - 15 дка.	BG3_APSFR_MA_05	Пловдив	Пловдив	5 376 125,00
Марица	PRE58-PRO43-REAC131	MA_05_14	Надграждане на диги	Надграждане на дясна защитна дига на р. Марица в зоната над моста на Републикански път II-86 - 1500 м, височина на надграждането - 1 м	BG3_APSFR_MA_05	Пловдив	Пловдив	3 125 000
Марица	PRE50-PRO35-REAC123	MA_05_21	Реконструкция и поддържане на корекциите	Реконструкция/възстановяване на масивна подпорна стена по левия бряг на р. Марица, в зоната на гр. Пловдив, нагоре по течението от жп моста в западната част на града - 700 м, височина на стената - 1.5 м.	BG3_APSFR_MA_05	Пловдив	Пловдив	3 315 000
Марица	PRE49-PRO34-REAC121	MA_05_23	Изграждане на нови корекции	Надграждане на подпорни стени по двата бряга на р. Марица в гр. Пловдив с 0.5 м, общо 500 м	BG3_APSFR_MA_05	Пловдив	Пловдив	3 300 000
Марица	PRE53-PRO38-REAC126	MA_05_25	Изграждане на земно-насипна дига и комбинация	Изграждане на нова земнонасипна дига в комбинация с биологично укрепване по левия бряг на р. Марица, надолу по течението от вливането на р. Пясъчник - дължина 1150 м, височина 1 м, площ на укрепването - 3 дка	BG3_APSFR_MA_05	Пловдив	Пловдив	1 862 725,00

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Код на речен басейн	Код по каталога на мерките за ПУРН	Уникален код	Наименование на мярка	Описание	Място на прилагане Код на РЗПРН	Област	Община	Индикативна стойност към 07.2023 г.
Марица	PRE53-PRO38-REAC126	MA_05_26	Изграждане на земно-насипна дига и комбинация	Изграждане на нова земнонасипна дига в комбинация с биологично укрепване по левия бряг на р. Пясъчник с височина 1 м - дължина 550 м, площ на укрепването - 1.2 дка.	BG3_APSFR_MA_05	Пловдив	Пловдив	1 412 590,00
Марица	PRE27-REAC28	MA_05_20	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Периодично почистване на коритото на р. Пясъчник от растителност, битови и строителни отпадъци - 2000 м, площ 40 дка	BG3_APSFR_MA_05	Пловдив	Пловдив	
Марица	PRE27-REAC28	MA_05_30	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Периодично почистване на коритото на мръсния канал, вливащ се в р. Марица източно от гр. Пловдив от дървета, храсти и блатна растителност - дължина 2500 м, площ ок. 50 дка.	BG3_APSFR_MA_05	Пловдив	Пловдив	
ОБЩО								25 340 940

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Освен това следната мярка от първия цикъл се пренася във втория цикъл, за да бъде завършено нейното изпълнение:

- М33-В22б “Рехабилитация или надграждане на съществуващи защитни стени или диги без допълнителни елементи на зелена инфраструктура”, която се прилага на няколко места по поречието на р. Марица

Планирането на нови устройствени зони в община Пловдив, следва да вземе предвид районите, изложени на риск от наводнения, показани на Картите на заплахата от наводнения и местоположението и типовете на предложените мерки за смекчаване на въздействието на наводненията.

1.6. Водоснабдителна мрежа

Съгласно данните от Плана за интегрирано развитие на община Пловдив (ПИРО 2021 – 2027 г.), и „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив, всички райони на община Пловдив (р-н „Централен“, р-н „Източен“, р-н „Западен“, р-н „Северен“, р-н „Южен“ и р-н „Тракия“) са водоснабдени (присъединени) на 100%.

При използване пълния капацитет на довеждащите магистрални водопроводи и водоизточници, могат да се подадат до 196 128 куб. м./ден към водоснабдителната система.

Показани в табличен вид подробно, водоизточниците за питейна вода са:

Таблица 20 Водоизточници на питейно водоснабдяване в гр. Пловдив

№	гр. Пловдив	Разрешен воден обем м³/ден	Състояние
1	ПС „Юг“ - 20 бр. ТК	86 400	Много добро
2	ПС „Север“ - 12 бр. ТК	46 656	Много добро
3	ПС „Изток-1“ - 10 бр. ТК	30 240	Много добро
4	ПС „Изток-2“ - 12 бр. ТК	25 920	Много добро
5	ПСПВ „Храбрино“	6 912	Много добро

Източник: ПИРО (2021 – 2027 г.); Източник: „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив

Таблица 21 ПСПВ, обслужващи територията на община Пловдив

ПСПВ	Технология	Капацитет, м³/ден	Обслужващи населени места
ПСПВ Храбрино	Бързи и бавни пясъчни филтри	4000	Части от район „Южен“

Източник: ПИРО (2021 – 2027 г.); Източник: „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив

Предоставяните услуги за водоснабдяване от „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив, включват доставка на питейни води. Дружеството не експлоатира водоизточници за непитейни води.

Таблица 22 Консумирана вода, хил. м³/г

	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Измерена и фактурирана вода	16 497 328	16 317 028	15 985 968	16 235383	16 620859
Измерена и нефактурирана вода	637 000	630 800	600 329	592 834	-
Неизмерена фактурирана вода	2 548 000	2 523 199	2 401 316	2 371 334	-
Неизмерена нефактурирана вода		-	-	-	-

Източник: ПИРО (2021 – 2027 г.); Източник: „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

По данни от ПИРО на гр. Пловдив и „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив, потреблението на вода не променя драстично стойностите си в даденият период, като леко се увеличава количеството на измерената и фактурирана вода, но количествата на неизмерена и фактурирана вода и измерена и нефактурирана вода леко намаляват своите стойности.

1.1.1. Състояние на водоснабдителна инфраструктура

Строителството на водопроводната мрежа на града е започнало още през 1891 г. с довеждането на водата от пречиствателна станция „Храбрино“. Речното водохващане от р. Тъмрешка е най-старото водоснабдяване на гр. Пловдив. Намира се между с. Храбрино и с. Първенец. Впоследствие са изградени 4 групи помпени станции: ПС „Север“, ПС „Юг“, ПС „Изток 1“ и ПС „Изток 2“, които са основните водоизточници на града. Водоснабдяването на гр. Пловдив основно се извършва от 54 броя тръбни сондажни кладенци, разположени в права линия обикновено успоредно на реката, водите от които посредством 4-те групи помпени станции, се подават във водопроводната мрежа на града. Водата се изпраща директно в градската водопроводна мрежа. Вътре в града, на хълм „Бунарджик“ има изградени два водоема, съответно за ниска и висока зони.

Има изградени и над 100 броя хидрофорни помпени станции за захранване на високата етажност на града.

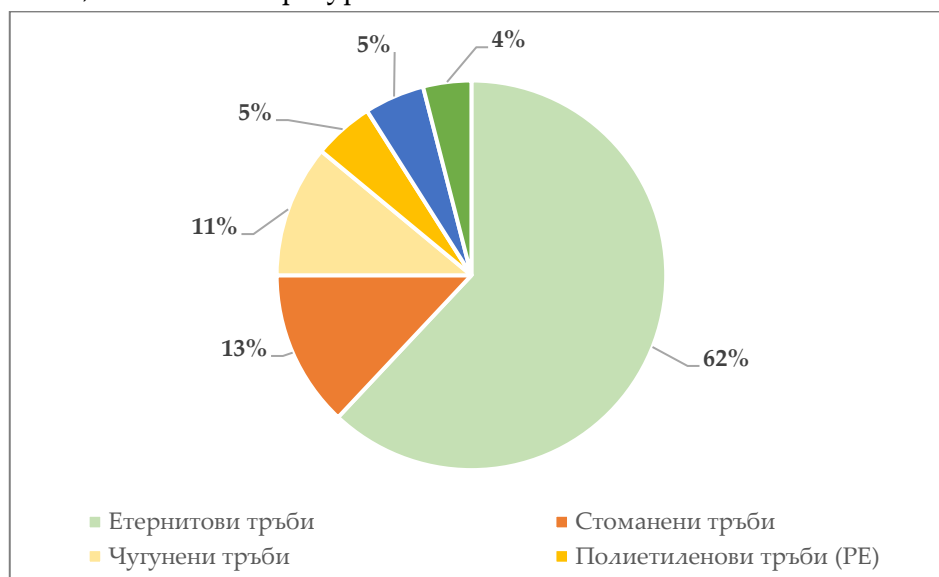
Сондажните кладенци подаващи питейна вода в мрежата на гр. Пловдив черпят необходимата вода от подземни водни тела, разположени във водоносните слоеве кватернер и неоген-кватернер (подземни водни тела с код BG3G000000Q013 – Порови води в Кватернер – Горнотракийска низина и с код BG3G000000NQ018 Порови води в Неоген – Кватернер – Пазарджик – Пловдивския район). При последни проучвания водните тела са оценени в лошо количествено състояние, което подсказва, че в бъдеще има реален риск от недостиг на вода за гр. Пловдив и другите населени места, водоснабдявани от този водоизточник.

Генералното решаване на въпроса с преодоляване евентуална криза в бъдещото водоснабдяване на града трябва да се осъществи с реализацията на проект, чрез който водоснабдяването на гр. Пловдив да се извършва и от язовирните води на каскада „Въча“. Основната водоснабдителна схема, по която трябва да се развива водоснабдяването на гр. Пловдив, е следната: Основното водоснабдяване с вода за питейно-битови нужди и вода с питейни качества за промишлеността, ще става с язовирни води от каскада „Въча“. Чистите води за технологичните нужди на промишлеността и обществено-комунални нужди, ще става чрез самостоятелни водоизточници от подпочвени води. По такъв начин промишлеността много гъвкаво ще задоволява своите постепенно растящи нужди за чиста вода.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

По данни от Плана за интегрирано развитие на община Пловдив и „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив, общата дължина на водоснабдителната мрежа за периода 2015 – 2020 г. е нараснала от 585 368 м на 609 382 м. Водопроводната мрежа на гр. Пловдив се състои от чугунени, стоманени, етернитови, полиетиленови и поцинковани тръби. Характерно за водопроводната мрежа е, че съществуват добре оформени пръстени, изградени изключително от етернитови тръби Ø300, Ø350, Ø400, Ø475, Ø546. Експлоатационният период на по-голямата част от мрежата е изтекъл. Вътрешната водопроводна разпределителна мрежа е в лошо състояние, с множество аварии и загуба на вода. Материалите, използвани за водоснабдителните тръби са в приблизително процентно разпределение, посочени на фигурата.

Фигура 36 Материал на водоснабдителни тръби, % от общата дължина

За периода 2015 - 2019 г., средногодишният брой аварии по довеждащите водопроводи е 454, като за 2019 г. са се случили 368 аварии. За същият период, средногодишният брой на аварията по разпределителната мрежа е 3157, като за 2019 г. са се случили 2972 аварии. По отношение на аварията в сградните отклонения, техният средногодишен брой за периода е 2273, като към края на периода се наблюдава темп на нарастване (2019 г. – 2349 аварии).

Таблица 23 Брой аварии на водоснабдителната мрежа в гр. Пловдив

	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
По довеждащи водопроводи	610	443	345	368	-
По разпределителна мрежа	3018	3120	2874	2972	-
По сградни отклонения	2600	2003	2299	2349	-

Източник: ПИРО (2021 – 2027 г.); Източник: „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

1.1.2. Пречиствателни станции за питейни води – състояние, мониторинг и пречистване

Водоснабдяването, което „ВиК“ ЕООД – Пловдив осигурява като ВиК оператор е 95% от помпажна вода. В малка степен, предимно в Пловдив област, се осигурява от повърхностни водоизточници. Водата подавана във водопреносната мрежа се набавя гравитачно от речно водохващане, с пречиствателна станция „Храбрино“, стопанисвана от „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив и помпено от 4 броя помпени станции „Юг“, „Север“, „Изток 1“ и „Изток 2“, разположени в терасата на река Марица. Водата от помпените станции е с незначителни отклонения, не изисква пречистване за питейно-битово водоснабдяване, освен дезинфекция.

Качеството на водата се определя от три категории показатели:

- Органолептични показатели - цвят, вкус, мирис, мътност;
- Химични показатели – желязо, манган, амониеви йони, нитрати, нитрити, сулфати, фосфати, остатъчен хлор и др.;
- Микробиологични показатели: Ешерихия коли и колиформи, клостридиум перфрингес, ентерококи и др.

Несъответствието по микробиологични показатели има водещо здравно значение. Качествените показатели са обект на постоянен и периодичен мониторинг (системен контрол) от страна на Регионалните здравни инспекции (РЗИ). Изследванията на показателите се извършват в акредитиран лабораторен изпитвателен комплекс към „Водоснабдяване и Канализация“ ЕООД Пловдив. Комплексът се състои от две направления - направление „Питейни води“ и направление „Отпадъчни води“, като изследванията на радиологичните и някои химични показатели, вкл. пестициди, които са извън обхвата на акредитация, се възлагат на външни лаборатории. Регионалната здравна инспекция – гр. Пловдив (РЗИ – Пловдив) изпълнява контролен мониторинг, който обхваща до 50% от мониторинга на „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив за всеки планиран, през съответната година показател, по зони на водоснабдяване. Изследванията на показателите се извършват в акредитираната лаборатория на РЗИ – Пловдив, като при необходимост се възлагат на външни лаборатории. Във връзка с екологичното замърсяване на река Марица и произтичащите от него рискове за замърсяване на питейни водоизточници, свързани с река Марица и прилежащи кладенци за питейни води, през 2020 г. от ДЗК при РЗИ Пловдив е извършен извънреден мониторинг за състоянието на питейните води. Вzeti проби от питейни води при крайния потребител са общо 278, взети от следните пунктове:

Таблица 24 Вzeti проби от питейни води при крайния потребител през 2020 г.

Показатели	Местоположение
- Цвят,	кв. „Прослав“ – частен дом на ул. „Един Пелин“ №19
- Вкус	кв. „Коматев“ – частен дом, ул. Училищна № 40
- Мирис	„Събота“ пазар
- Мътност	кв. „Изгрев“ – ДКЦ „Изток“
- Активна реакция	кв. „Кючук Париж“ – фонтанка доресторант „Шармант“
- Електропроводимост	бул. „България“ - бензиностанция до МБАЛ „Пловдив“

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Показатели	Местоположение
- Остатъчен хлор	ж.к. "Тракия" - чешма на пазара сцветя, до хлебозавода
- Перманганатна окисляемост	кв. "Тагарин" - ресторант до Битовкомбинат
- Амониев йон	бул.6-ти септември – ДКЦ 2
- Нитрити	автогара Север
- Нитрати	Понеделник пазар
- Сулфати	ПС Изток 1
- Фосфати	ПС Изток 2
- Хлориди	ПС Север
- Обща твърдост	ПС Юг
- Калций	ПСПВ Храбрино
- Магнезий	
- Желязо	
- Манган	
- алуминий	
- хром	
- цинк	
- мед	
- бор	
- антимон	
- арсен	
- кадмий	
- натрий	
- никел	
- олово	
- селен	
- естествен уран / като химичен	
- елемент /	
- 1,2 - дихлоретан	
- Тетрахлоретан и	
- трихлоретан	
- трихалометани	
- Колиформи	
- Ешерихия коли	
- Общо микробно число при 22 °C	
- Ентерококи	
- Клостридиум	
- перфрингенс	

Източник: ПИРО (2021 – 2027 г.); Източник: „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив

Взетите водни проби са изследвани по микробиологични и физико – химични показатели, тежки метали, пестициди, трихалометани, леснолетливи съединения, бензен, полициклични ароматни въглеводороди и бензапирен, съгласно изискванията на Наредба № 9 от 16 март 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели 2001г. Получените резултати от изпитване на водите показват, че няма надвишение на физикохимични, микробиологични и радиологични показатели, както и отклонения от допустимите стойности, съгласно Наредба № 9 от 16 март 2001 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

1.7. Канализационна мрежа

Съгласно данните от „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив, голяма част от районите на гр. Пловдив са обхванати с канализационна мрежа. Подробно в табличен вид е показано покритието с канализация в гр. Пловдив в проценти.

Таблица 25 Покритие с канализационна мрежа за гр. Пловдив.

Населено място	Покритие с канализация, %
гр. Пловдив, общо	99%
р-н „Централен“	100%
р-н „Източен“	100%
р-н „Западен“	100%
р-н „Северен“	100%
р-н „Южен“	95%
р-н „Тракия“	100%
Общо за община Пловдив	99%

Източник: ПИРО (2021 – 2027 г.); Източник: „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив

Мрежата на гр. Пловдив е смесена и без преливници в чертите на града. Плиткото дъно на р. Марица спрямо прилежащия ѝ терен и малкият ѝ надлъжен наклон са причина в чертите на града да няма преливници, т.е. дъждовния отток от най-западния край на града пресича целия град и се влива в р. Марица далеч на изток от града.

Канализационната мрежа е изграждана в периода от 1938 г. до 2008 г. Общата дължина на канализацията на града е 488 154 м., в т.ч. колекторна мрежа 93 км. и второстепенна канализация 395 км. Изградена е като смесена система, със степен на изграденост 99.5%. Агломерация Пловдив условно може да се раздели на две части: Северна и Южна, с условна граница река Марица. С големина на водосборите:

- Големина на водосбора = 3 990 ха – за южна градска част;
- Големина на водосбора = 1 117 ха – за северна градска част

Канализационната система на Пловдив страда от висока инфилтрация. Все още отводняването се извършва от голям брой маломерни колектори, които са били изградени в миналото и които не успяват да осигурят оттичането на смесените води в дъждовно време и се причиняват наводнения.

Съгласно информацията от Плана за интегрирано развитие на общината (ПИРО 2021 – 2027 г.) и „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив за периода 2015 - 2019 г., средногодишният брой аварии по канализационната мрежа е 71,00 като намалява значително и за 2019 г. са се случили 45 аварии. По отношение на аварията в сградните отклонения, техният средногодишен брой за периода е 220,00 и също намалява към края на периода (2019 г. – 154 аварии).

Таблица 26 Брой аварии по канализационната мрежа на гр. Пловдив, по години

	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
По канализационни мрежи	105	63	48	45	-
По сградни отклонения	126	271	451	154	-

Източник: ПИРО (2021 – 2027 г.); Източник: „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

1.1.3. Пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ)

Територията на община Пловдив се обслужва от пречиствателна станция за отпадъчни води Пловдив (ПСОВ Пловдив). Площадката на ПСОВ Пловдив се намира в югоизточната част на град Пловдив, на около 1.5 км. извън очертанията на града. Пречиствателната станция е ключова за региона, тъй като в нея се преработват отпадъчните води не само на град Пловдив, но и на Куклен, Марица, Белащица, Браниполе, Брестник и други.

Таблица 27 ПСОВ, обслужващи на територията на община Пловдив.

ПСОВ	Технология	Капацитет м ³ /ден	Обслужвани населени места
Пловдив	Вторично пречистване	213 000	гр. Пловдив

Източник: ПИРО 2021 – 2027 г.

Таблица 28 Средногодишни стойности за 2019 г. по показатели за качество на отпадъчни води от ПСОВ

Средногодишна концентрация, мг/л; 2019 г.	БПК5		ХПК		НВ		N		P	
	вход	изход	вход	изход	вход	изход	вход	изход	вход	изход
ПСОВ Пловдив	172,00	12,00	352,50	44,40	208,30	14,40	28,70	12,60	3,60	2,00

Източник: ПИРО 2021 – 2027 г.

Основни показатели за измерване на замърсяване са:

- Биологична потребност от кислород (БПК);
- Химична потребност от кислород (ХПК);
- Неразтворени вещества (НВ);
- N – азот;
- P – фосфор;

На територията на община Пловдив, ПСОВ поема и замърсителни товари от малки, средни и големи промишлени замърсители, които към 2020 г. са както следва:

Таблица 29 Промислени обекти, източници на отпадъчни води в гр. Пловдив

Промислени замърсители, 2020 г.	Отрасъл	Ср. годишна концентрация, БПК5, мг/л.
Висет ЕООД партия Ретон ООД	Хранително-вкусова промишленост	2102
ОМК АД	Хранително-вкусова промишленост	1336
Петров Комерс ЕООД	Хотел	265
Меском Попов ООД	Хранително-вкусова промишленост	658
Кингс Табако ЕАД	Цигарена фабрика	886
Филипополис РК ООД	Хранително –вкусова промишленост	714
Норис - 1 ЕООД	Хотел	238
Стабилиженеринг АД	Машиностроене	612
Брилянт АД	Шивашко предприятие	351

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Промислени замърсители, 2020 г.	Отрасъл	Ср. годишна концентрация, БПК5, мг/л.
Джем и Джем ООД	Хранително-вкусова промишленост	780
Интелкооп ЕООД	Хотел	212
ЕТ Викрис Н.Карагюзян	Хранително-вкусова промишленост	1251
Попимони 2010 ЕООД	Хранително-вкусова промишленост	1584
АТЕК Машина ООД	Хотел	456
Поркис ООД	Ресторант	244
Бар ЕООД	Ресторант	650
Кауфланд България ЕООД	Хипермаркет	901
Лекси ООД	Хипермаркет	509
Била България ЕООД	Хипермаркет	389
Мототехника АД	Автомивка	277
Блясък ВГ ООД	Хим.чистене	211
Била България ЕООД	Хипермаркет	786
Лукойл България ЕООД	Автомивка	444
ТЕД Инвест ЕООД	Производство на матраци	381
Екотест ЕООД	Хранително-вкусова промишленост	341
Максима България ЕООД	Супермаркет	670
Ангел Стоилов 96 ЕООД	Металообработка	490
Явимекс 97 ЕООД	Автомивка	441
Сънфуудс България ЕООД	Макдоналдс	4708
Кауфланд България ЕООД	Хипермаркет	468
Прогрес АМ АД	Машиностроене	221
ТПК Тракия	Автомивка	223
Полифлекс ООД	Печатница	231
Кауфланд България ЕООД	Хипермаркет	4197
Фамилия ООД	Супермаркет	2051
Сакара 2011 ЕООД	Ресторант	350
Петко Ангелов БГ ЕООД	Хотел	237
Лъки МТ ООД	Ресторант	633
Кауфланд България ЕООД	Хипермаркет	527
Роон ЕООД	Хотел	440
Боми фуудс ООД	Ресторант	342
Топ Инвест БГ ООД	Хранително-вкусовапромишленост	548
Хебър ЕАД	Хранително-вкусовапромишленост	513
Милара Интернешънъл	Металообработка	257
Марицатек АД	Текстилнопредприятие	497
Мексон ООД	Производство наперилни ипочивващипрепарати	2563
ОЕМП 2002 ООД	Печатница	780
Кауфланд България ЕООД	Хипермаркет	915
Прокос ООД	Автомивка	376
Автостоп Д.Тодоринов	Ресторант	443
Диди ЕМ 11 ООД	Ресторант	547
Мираж 2015 ООД	Ресторант	343
М Табако ООД	Ресторант	410
Голдис Фуудс енд дринкс ООД	Хранително-вкусовапромишленост	538
Кала Енджи 2008 ЕООД	Ресторант	293
Уиски тайм ЕООД	Ресторант	220
Слънчеви лъчи ООД	Супермаркет	1445
Афродита хотелс ООД	Хотел	1405

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Промислени замърсители, 2020 г.	Отрасъл	Ср. годишна концентрация, БПК ₅ , мг/л.
Братя Каишеви ООД	Ресторант	1667
Била България ЕООД	Хипермаркет	1697

Източник: ПИРО 2021 – 2027 г.

На територията на община Пловдив и в обхвата на „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив се реализира проект за реконструкция на ПСОВ-Пловдив. Проект, чрез който ПСОВ-Пловдив ще осъществява третично пречистване с отстраняване на биогенни елементи – общ азот и общ фосфор. При завършването на проекта се очаква съществен напредък по отношение на третирането на отпадъчни води от града и оползотворяването на утайките.

1.1.4. Идентифицирани източници на замърсяване

Качеството на водите е най-значителния индикатор за въздействието на човешката дейност върху естествената водна среда. Основните източници на замърсявания на водите, от които идват и съответните проблеми са земеделието, промишлеността, транспорта и населените места, като голяма част от тези замърсявания постоянно се изпускат в повърхностните и подземни води. Състоянието на водните тела се определя в зависимост от следните категории значими натоварвания:

- Значими точкови източници на замърсяване на повърхностните води;
- Значими дифузни източници на замърсяване на повърхностните води;
- Значими водоземания от повърхностните води;
- Други въздействия върху повърхностните води - морфологични изменения и регулиране на оттока.

Точкови източници на замърсяване

Точковите източници на замърсяване са битово - фекалните води (БФВ), които се образуват в жилищните и обществените сгради и производствените отпадъчни води (ПОВ). Битовите води съдържат най-различни органични и неорганични замърсяващи вещества. В канализационните мрежи на населените места протичат както битови, така и производствени отпадъчни води (ОВ). Съставът на ОВ от населените места зависи и от характера на производствените ОВ, които се отвеждат в канализационната мрежа. В битовите отпадъчни води е увеличено съдържанието на синтетични миелци и перилни препарати, които са повърхностно активни вещества. Тяхното присъствие в битовите отпадъчни води и от там във водоприемниците, води до рязко влошаване на условията за постъпване на кислород чрез дифузия. Смесването на непречистени битови отпадъчни води с водите на водоприемниците води до замърсяването им с неразтворени, колоидни и разтворени примеси, до интензивното изразходване на съдържащия се кислород поради наличието на лесно окисляващи се вещества, както и до протичането на вторични процеси на замърсяване (в резултат на анаеробно разлагане).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Канализационна система на град Пловдив, заустваща смесен поток пречистени битово-фекални и промишлени отпадъчни води след ГПСОВ и дъждовни отпадъчни води във водно тяло BG3MA500R217 „Река Марица от р. Въча до р. Чепеларска, ГК-2, 4,5 и 6 и Марковки колектор“, за което има издадено Разрешително за заустване с № 33740070/11.08.2010 г. от Директора на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ (БДИБР) с титуляр „Водоснабдяване и Канализация“ ЕООД, гр. Пловдив. От страна на РИОСВ Пловдив са извършени две планирани проверки през първо и второ полугодие на 2021 г., като проверката през второто полугодие е била комплексна по компоненти и фактори на околната среда. За постигане на индивидуалните емисионни ограничения по отношение на намаляване на биогенните елементи започна реконструкцията на градската пречиствателна станция на Пловдив. Проектът е част от Водния цикъл, който се реализира по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“.

Дифузни източници на замърсяване

Дифузни източници на замърсяване са от населени места без ПСОВ и без канализация, промишлени зони без канализация, сметища без изолация. При дифузно внесените вещества от значение са биогенните вещества, пестицидите (препарати за растителна защита) и тежките метали. Проблемите произлизащи от дифузното натоварване на повърхностните води с азот се влияе основно от притока от подземните води (разтворените вещества), а с фосфор се предизвиква основно от ерозията (внесените количества твърди частици). Други замърсявания, които имат значение са стари замърсявания и/или опасни замърсявания на почвата, (включително от депа, аварии), при изоставени минно-технически съоръжения или значително сухо или мокро отлагане от атмосферата.

Морфологични изменения и регулиране на оттока

Морфологични изменения, водят до следните проблеми.

- Проблеми възникнали в резултат на водочерпения за питейно-битови, промишлени, селскостопански, хидроенергийни и др. цели.
- Проблеми от регулиране на оттока - това са проблеми възникнали в следствие изграждане на хидроенергийни съоръжения (МВЕЦ).

Въздействия, свързани с хидроморфологични промени значително се отразяват върху водните организми. Особено силно е въздействието на напречни строителни съоръжения, тъй като се прекъсва проходимостта за онези водни организми, които не са в състояние да преодолеят тези прегради. Прекъсването на естествената дължина на реките, физически изменения на коритото, развитие на инфраструктурата (пътища, мостове), инженерни дейности, земекопни работи са важни и съществени въздействия, които влияят върху натоварването с вредни и биогенни вещества. Често те отнемат на водните организми тяхната жизнената среда и достъпа до хранителни вещества, а с това и възможността им за оцеляване.

1.4 Изводи и препоръки

- *Повърхностните водни тела, които се намират на територията на община Пловдив са в умерено екологично състояние, като основните източници на натиск върху тях са: непречистени или недостатъчно пречистени отпадъчни води от населени места и промишленост, инцидентни замърсявания от промишлеността, дифузно замърсяване от земеделието и хидроморфологични изменения;*
- *Подземните водни тела, които попадат частично в границите на община Пловдив са в добро количествено, но лошо качествено състояние. Основните източници на натиск върху тях са: точково и дифузно замърсяване и инфилтрация от депа за битови отпадъци, индустриални депа за отпадъци, животновъдни ферми, складове за пестициди, земеделие и количествен натиск от прекомерна експлоатация;*
- *Питейното водоснабдяване осигурява води с добро качествено и количествено състояние, които отговарят на нормативните изисквания. В същото време обаче, зависимостта на гр. Пловдив от плитко разположени подземни води носи риск от замърсяване;*
- *ВиК инфраструктурата е с добро покритие на обслужваната територия и население, но се нуждае от инвестиции за рехабилитация на амортизирани водоснабдителни и канализационни мрежи, преодоляване на загуби във водопреносната мрежа, инфилтрация на канализационни води и наводнения при интензивни валежи.*
- *Необходимо е в общината да продължи подмяната на водопроводната мрежа от страна на „ВиК“ ЕООД, гр. Пловдив, с цел да се минимизират загубите на питейна вода;*
- *Необходимо е в община Пловдив да се осъществи подмяна/изграждане на цялостната канализационна система;*

4. ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ

1.8. Общи положения. Задължения и правомощия на общините в сектора

Почвите са национално богатство, ограничен, незаменим и практически невъзстановим природен ресурс, с което опазването им е приоритет както на държавните органи, така и общински органи, физически и юридически лица.

Съгласно Закона за почвите (ЗП), политиката по опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на местно ниво се осъществява от кметовете на общини. В рамките на своите правомощия, кмета на общината осигурява участие на обществеността при вземане на решения и разработване на стратегии, програми и планове за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите.

Кметовете на общини имат задължение да разработят Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите в съответствие с в съответствие с програмите за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвитеза областта по чл. 25. Ал. 1 от Закона за почвите за период не-по-кратък от 3 години. Тези програми са неразделна част от общинските програми за опазване на околната среда съгласно чл. 26 от Закона за почвите.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Програмата за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите се изготвя съгласно Методическите указания за разработване на областни и общински програми, разработени на основание Мярка 1.1.3 от Плана за действие към Националната програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020 – 2030 г.)

Съгласно Закона за почвите, кметовете на общините правят предложения за включване на площи с увредени почви в регистър, поддържан от Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС), съдържащ информация за местоположението, източника на замърсяване/ увреждане, вида на площта на увреждането, оценка на риска и др.

В съответствие със Закона за почвите, кметовете на общините осъществяват контрол върху изгарянето или друга форма на неконтролирано обезвреждане, изоставяне и нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност, включително на селскостопански отпадъци, извън обхвата на приложното поле на Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

1.9. Почвена покривка и разпределение на почвени ресурси

Почвите са повърхностният слой на земната кора и са важна част от екосистемите с неоспорими екологични свойства. Почвите като компонент на околната среда са ограничен, незаменим и практически невъзстановим природен ресурс и опазването им е приоритет и задължение на държавните и общинските органи и на физическите и юридическите лица. Опазването на почвите и техните функции, устойчивото им ползване и трайно възстановяване, като компонент на околната среда, са регламентирани със Закона за почвите. Територията на област Пловдив и попадащата в нея община Пловдив, се контролира от РИОСВ Пловдив – територия на която са разположени едни от най-плодородните почви в страната. Почвите в територията на страната се отнасят към две европейски почвеногеографски области (съществени части от Суббореалния и Субтропичния почвен сектор на Европа) (Н. Нинов, 1997 г. География на България) - Карпатско-Дунавска почвена област (Северна България) и Средиземноморска почвена област (простира се на юг от Стара планина). Почвите на територията на община Пловдив се отнасят към II – Балканско- Средиземноморска почвена област, 14-Среднотракийска – Тунджанска по Нинов, 1997. (фигура №37.)

Фигура 37 Почвено-географско райониране на България по Нинов, 1997 г.

На територията на община Пловдив почвите са алувиални и алувиално (делувиално)-ливадни почви, песъкливи и глинесто-песъкливи. В северозападните покрайнини са представени и ливадни торфено-блатни, както и ниско долинни (мощно хумусни), силно излужени до слабо оподзолени. Землището на Пловдив граничи с почвени типове, които в отделни случаи преминават в общината, както следва:

- Канелени горски почви – излужени (слабо излужени, излужени и силно излужени), в землищата на селата Долни Воден и Брестник;
- Алувиално (делувиално)-ливадни почви, песъкливи и глинесто-песъкливи – в землищата на селата Крумово, Брестник и Катунца;
- Алувиални наноси – в землищата на селата Ягодово и Катунца.
- Блатни – в землищата на селата Ягодово и Крумово.
- Рендзини (хумусно-карбонатни) - в землищата на село Браниполе.

Структурата на почвите и възможностите за напояване с повърхностни и подпочвени води гарантират високото почвено плодородие, което ги определя като земи с бонитет 80 и повече бала.

Почвите за хълмовете, парк “Отдых и култура”, парк “Лаута” и старите “Цар Симеонова градина” и градината до пл. “Съединение”, са почти ненарушени и по морфологичен строеж почти не се различават от естествените, с изключение на повърхностните хоризонти в участъци с проведено вертикално планиране. При тях се установява

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

уплътняване, запечатване, изтощаване и влошаване на някои ценни агрохимични свойства.

1. Основни почвени различия в градската част:

Плитки, неразвити почви (Ранкери) 1 – слабо развити почви, образувани върху твърди силикатни скали. Скалата е разположена от 15 до 50 cm от повърхността. Имат слабо развит хумусен хоризонт с мощност не повече от 25 cm, който лежи непосредствено върху рохляк или твърда скала. Съдържанието на хумус, при мощност на хумусния хоризонт 25 cm, може да достигне от 15 до 5%, ако хумусният хоризонт е с мощност по-малка от 10 cm. Няма преходен В или илувиален хоризонт.

Примитивни почви (литосоли) – слабо развити и маломощни почви, с мощност на профила под 10 cm. Срещат се във всички зони на почвообразуване в страната. Образувани са върху твърда силикатна или карбонатна скала. Имат слабо развит хумусен хоризонт, чийто преход към скалата е не повече от 5 cm. Почвената повърхност е нахъсана от островни разкритки на скалната почвообразуваща основа.

Антропогенни почви преразпределяне на земните маси, съставляващи изходния почвен профил, антропогенните почви в зоните на тепетата могат да се класифицират в три подразделения:

Градински почви (Хорти соли) – тези почви се образуват вследствие на продължително отглеждане на зеленчукови и цветни култури, при които почвата интензивно се обработва по-дълбоко и редовно се тори с големи дози органични торове (оборски тор, компост, торф и др.). Обикновено това са почви с лек механичен състав и малко хумус (алувиални, алувиално-ливадни и др.), които се намират близо до населените места. Вследствие прилагане на посочените мероприятия при тези почви се образува мощен (над 35 cm) хомогенен и богат с хумус хоризонт, който преди това не е съществувал. Почвите са силно обогатени и с хранителни елементи и имат голяма биологична активност.

Изгребани почви (изкуствено ерозирани) – това са почви, образувани от нормалните, вследствие изгребване на почвата до различна дълбочина на профила при извършване на различни земни работи (подравняване на терена, терасиране и др.). По мощността на изгребаната част те се разделят на слабо изгребани (отнета е част от хумусно-аккумулятивния хоризонт), средно изгребани (отнет е целият хумусно-аккумулятивен хоризонт) и силно изгребани (когато е отнета и част от преходния или илувиалния хоризонт). Тези почви са сходни със зоналните нормални почви, естествено ерозирани до съответната степен. Когато почвеният профил е изцяло изгребан и е останала само почвообразуващата скала, почвите преминават в регосоли.

Наситни почви (депосоли) – това са почви, които се образуват върху различни насипни (депонирани) материали в резултат на различна човешка дейност. те нямат генетични

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

хоризонти, може да се наблюдават само различни по състав и свойства слоеве. според произхода си насипите може да бъдат от почвени материали, строителни отпадъци, битови отпадъци, промишлени отпадъци и др. най-благоприятни са почвените насипи, които се състоят от еднакви или различни почвени хоризонти. в зависимост от материалите чрез съответни мероприятия тези насипи бързо могат да бъдат усвоени като почви.

1.10. Състояние на почвите – замърсяване с нефтопродукти, засоляване, вкисляване, запечатване

В съответствие с Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в Република България в периода 2005 – 2020 г. почвите в страната са в добро екологично състояние, по отношение на замърсяване с тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители: полиароматни въглеводороди (РАН), полихлорирани бифенили (РСВ) и органохлорни пестициди. През 2004 година е разработена и утвърдена от Министъра на околната среда и водите нова програма за почвен мониторинг, организирана на три нива. Тя следва изцяло прилаганите добри европейски практики, както и актуализираното национална законодателство.

Наблюдения по ниво I (широкомащабен мониторинг) – извършва се в равномерна мрежа 16x16 км, като се предоставят данни за оценка на състоянието на почвите по следните показатели: 9 тежки метали и металоиди, общ азот, фосфор, органичен въглерод, активна реакция на почвата (pH) електропроводимост, нитратен азот, общ въглерод и устойчиви органични замърсители -16 РАН, 6 РСВ, 15-хлор органични замърсители, обемна плътност. Периодичността на наблюдение - 5 години.

Наблюдения по ниво II са ориентирани към регионални проявления на деградационни процеси – вкисляване и засоляване. Процеси на ерозия - водоплощна и ветрова се наблюдават чрез специално разработени математически модели за оценка и прогноза. Почвеното запечатване се оценява на база статистически данни и картиране на земното покритие (проект Корин Земно покритие).

Наблюденията на III ниво се идентифицират с т.н. локални почвени замърсявания, в рамките на който следва да се извършва инвентаризация на площи със замърсена почва. Инвентаризацията е все още частична и нерегулярна, на база на налични данни. През 2007 г. е утвърдена специализирана наредба към ЗООС, предстои да се утвърди методиката за инвентаризацията.

Периодичността на наблюденията е различна в зависимост от процесите. Изпитванията на почвените проби се извършват от Регионална лаборатория - Пловдив към ИАОС, която е акредитирана.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Изследвани пунктове от Националната мрежа за почвен мониторинг

Източник: ИАОС

Пунктовете за пробонабиране, определени от ИАОС, разположени на територията на област Пловдив, за 2021 година са следните:

- Първо ниво: пункт №186 пункт №188 пункт №189 пункт №200
- Второ ниво - вкисляване: пункт с. Тополово; пункт с. Ръжево Конаре; пункт с. Борец; пункт с. Отец Кирилово пункт гр. Раковски пункт гр. Хисаря
- Второ ниво - засоляване: пункт с. Белозем, пункт с. Бенковски, пункт Костиево.

Замърсяване с тежки метали и металоиди

Различните почви имат различна устойчивост към химическо замърсяване, поради което концентрациите на тежки метали („предохранителни“, „максимално допустими“ и „интервенционни“) са определени в зависимост от редица показатели на почвата като рН, механичен състав, дълбочина, начин на ползване на земите – обработваеми, постоянно затревени, населени места, паркове, спортни площадки и индустриални/производствени терени (Наредба 3 от 12 август 2008г.). Съгласно данните от проведените наблюдения по пунктове в рамките на Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС), почвите в страната са в сравнително добро екологично състояние по отношение на замърсяванията с тежки метали.

На територията, контролирана от РИОСВ – гр. Пловдив, броят на пунктовете за обследване от мрежата за широкомащабен почвен мониторинг I-во ниво е 4. През 2021г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

в изпълнение на утвърдената програма от ИАОС - София по почвен мониторинг I-во ниво - широкомащабен мониторинг, Регионалната лаборатория - гр. Пловдив е извършила пробонабиране от всички определени от ИАОС пунктове, като няма констатирани МДК.

Според почвеногеографското райониране основното промишлено предприятие в района - „КЦМ“ АД се намира на границата между Тракийско-Тунджанската провинция на Южнобългарската ксеротермална зона – Среднобългарска подзона на канелените горски почви и смолниците със Западно-Родопската провинция на Планинската зона – пояс на кафявите горски почви, като предприятието реално не попада в териториалният обхват на общината. Основни източници на замърсяване в Общината са промишлеността, строителството, транспорта, бензиностанциите, третирането на пътища против залесяване и битовите отпадъци. Възможно е наличие на частично локално замърсяване с нефтопродукти в района на бензиностанциите, намиращи се на територията на общината, но за това няма данни. /Нормата за допустимо съдържание на нефтопродукти в почвата е 300 мг/кг почва/. Основни пътища на замърсяване са прахови и аерозолни емисии, пренасяне на твърди отпадъци, подпочвени и повърхностни замърсени води. Като значим източник на замърсяване с оловни аерозоли, могат да бъдат идентифицирани моторните превозни средства с бензинови двигатели. Потенциално замърсени с олово са земи в крайпътните зони с ширина 15-25 метра.

Замърсяване на почвата с нитрати

През 2019 година, съгласно проекта „Екологосъобразно обезвреждане на излезли от употреба пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност“, са почистени седем от складовете, находящи се на територията на област Пловдив. Всички количества пестициди са изнесени от фирмата – изпълнител по проекта, до инсертатор в гр. Лион, Франция, за обезвреждане. Общото количество изнесени препарати от всички затворени и почистени вече складове на територията, контролирана от РИОСВ –Пловдив, е 818,095 тона, като няма складове, които да са ситуирани в землището на самата територия на община Пловдив.

През годините са установени трайни положителни тенденции по отношение на цялостния процес на управление на складовете за забранени и с изтекъл срок на годност на продукти за растителна защита и площите около тях в резултат на:

- осъществяването на строг контрол, за изпълнение на законодателството в страната, за ограничаване на съществуващи и предотвратяване на бъдещи замърсявания;
- финансиране разработването и изпълнението на програми/проекти, за решаване на въпросите, свързани със залежалите излезли от употреба продукти за растителна защита, с цел намаляване на негативното въздействие на складовете и съдържащите се в тях препарати, върху околната среда и човешкото здраве;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- преупаковане и преместване в централни складове, и саниране на освободените помещения, с цел ограничаване на отрицателното въздействие на складовете и съдържащите се в тях препарати, върху качеството на околната среда и човешкото здраве.

На територията на общината няма обособени складове за съхранение на препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност. Складовете, разположени на територията на област Пловдив, са в добро състояние и подлежат на периодичен мониторинг.

Вкисляване и засоляване на почвите

Вкисляването на почвите се дължи на емисии от промишлени процеси, природни биохимични цикли, а за обработваемите почви - и от едностранчивото (без фосфор и калий) торене с азотни торове. Основен фактор за вкисляването на почвите в България е едностранчивото торене с азотни торове. Успоредно с процеса на вкисляване се променя подвижността и достъпността на редица почвени елементи, които оказват пряко и косвено влияние върху системата почва-растение-човек. Във връзка с осъществяване на мониторингов контрол, през 2021 година са извършени следните дейности:

- Засоляване – изградени са опорни пунктове за мониторинг от НСМОС. Пробонабрани и анализирани са 36 почвени проби и 3 водни проби в пунктове: пункт в с. Бенковски; пункт в с. Костиево; пункт в с. Белозем. Извършва се от 4 точки за всеки пункт в три дълбочини – 0 – 20 см, 20 – 40 см и 40 – 60 см, водните проби се вземат от близкия дренажен канал до опорните пунктове. Пробовземането се извършва два пъти годишно.
- Вкисляване – изградени са опорни пунктове за мониторинг от НСМОС. Пробонабрани и анализирани са 48 почвени проби в пунктове: пункт в с. Тополово; пункт в с. Ръжево Конаре; пункт в с. Борец; пункт в с. Отец Кирилово; пункт в гр. Хисаря; пункт в гр. Раковски. Пробонабирането се извършва от 4 точки за всеки пункт в две дълбочини – 0 – 10 см и 10 – 20 см – веднъж годишно – есен.

През периода не са се реализирали проекти и мероприятия за подобряване състоянието на установени засолени или вкислени почви.

Ерозия на почвата

Ерозията на почвата е процес на механично разрушаване и отнасяне на почвената маса от действието на водата и вятъра. Под нейното влияние постепенно намалява количеството на хранителните вещества и хумусав почвата. В резултат на ерозията се влошават структурата и водно-въздушният режим на почвата. Нарастват с около 1,5 пъти разходите за обработка на ерозираните почви в сравнение с неерозираните. Според интензивността на ерозионния процес се различават естествена (обикновена) и антропогенна (ускорена) ерозия. Естествената ерозия е характерна за площите, заети с

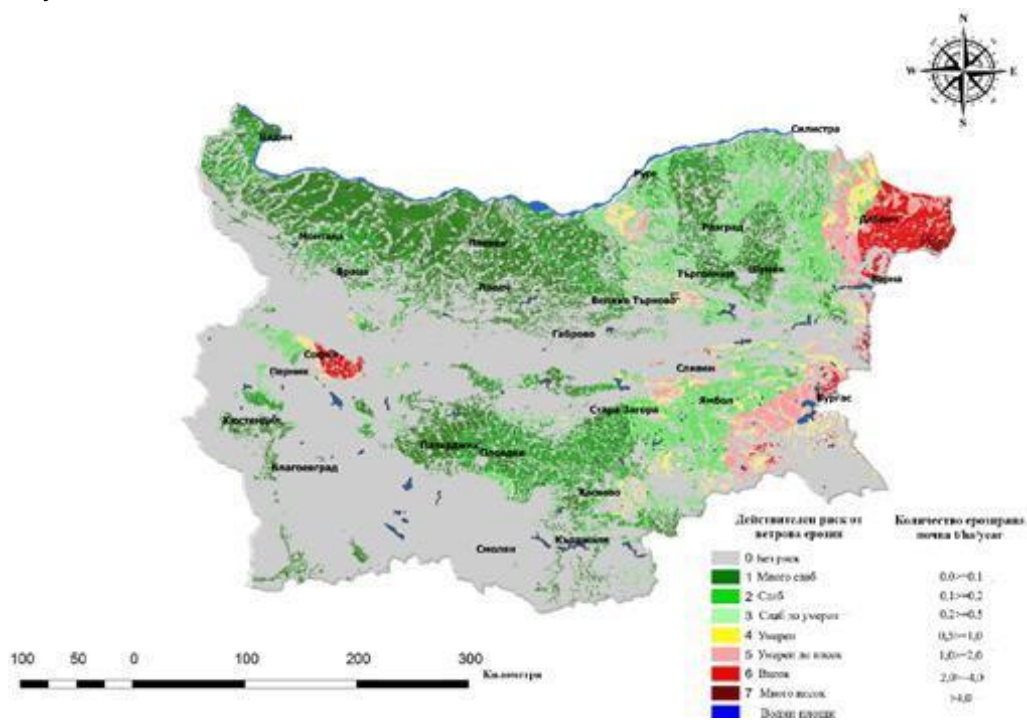

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

естествена растителност. Тя протича бавно, защото ерозираните почвени частици се заместват от нови в процеса на почвообразуването. Антропогенната ерозия е характерна за обработваемите площи и произтича от заместването на естествената с културна растителност, което намалява устойчивостта на почвата срещу водата и вятъра. В зависимост от факторите, които предизвикват ерозията на почвата, се различават водна и ветрова ерозия. Водната ерозия на почвата е процес на отделяне и пренасяне на почвените частици под влияние на повърхностно течащите води. Ветровата ерозия е процес на отделяне и изнасяне на почвените частици от повърхността на почвата под влияние на вятъра. Основният фактор, от който зависи интензивността на ветровата ерозия, е скоростта на вятъра. В резултат на ветровата ерозия намалява мощността на плодородния слой, повреждат се и в някои случаи напълно се унищожават младите растения.

В землищата на област Пловдив няма констатирани и не са постъпвали сигнали за ерозирали почви и не се изпълняват проекти за подобряване състоянието на съществуващите такива. Дейностите по предотвратяване на почвената ерозия основно се финансират от МЗХ. През 2021 г. не са финансирани проекти против ерозията и не са известни такива, които се изпълняват на контролираната от РИОСВ - Пловдив територия. За дейностите по проучване и предотвратяване на почвената ерозия компетентни органи са МЗГ и ДАГ.

Действителният риск от плоскостна водна ерозия на почвата заобщина Пловдив е оценен от слаб до умерен, а ветровата ерозия в община Пловдив е с много слаб риск до 0-0,1 t/ha/y., съгласно данни на ИАОС.

Източник: ИАОС

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост

Съгласно Закона за подземните богатства, Министерството на енергетиката е държавният орган, отговорен за упражняване на контрол върху дейностите по добиване на подземни богатства, включително и изпълнението на проекти за рекултивация. На територията контролирана от РИОСВ – Пловдив се осъществява добив на строителни материали по открит кариерен способ. Към настоящия момент по данни от Националния концесионен регистър няма обявени концесии за добив на подземни богатства на територията на община Пловдив.

Поземлени ресурси. Земеделски обработваеми земи на територията на общината

Територията на община Пловдив, към 2021 година, съгласно данни на НСИ е 101 925 дка. В пространствената структура на община Пловдив най-голям дял имат населени места и други урбанизирани територии – 48508,2 дка, което формира 47,59 % от цялата територия. Земеделската земя заема площ от 32572,7 дка, което е 31,96 % от общата територия. Горите заемат площ от 192,5 дка от цялата площ на общината или 19 %. За транспортна инфраструктура се използват 15128,1 дка (14,84 %) от територията. Водни течения и водни площи са 5271,2 дка (5,17 %). С тази характеристика територията на общината представлява силно урбанизирана територия.

Основните структурни елементи на територията на общината по видове територии са представени в следващата таблица:

Таблица 30 Баланс на територията на община Пловдив

Видове територии по основно предназначение	Съществуващо положение	
	Площ (ха)	Дял (%)
Урбанизирана територия	4850,82	47,59%
Земеделски територии , в т.ч.:	3257,27	31,96%
- обработваеми земи – ниви		
- обработваеми земи - трайни насаждения		
- други, вкл. земеделски земи по §4 от ПЗР на ЗСПЗЗ		
Горски територии	19,25	0,19%
Водни площи и течения	527,12	5,17%
Територии за транспорт и комуникации	1512,81	14,84%
Територии за природозащита по ЗЗТ	24,6	0,24%
Територии за възстановяване и рекултивация, вкл. закрити сметища	0,61	0,01%
Непоказано	0,04	
ОБЩО	10192,52	100

Източник: НСИ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

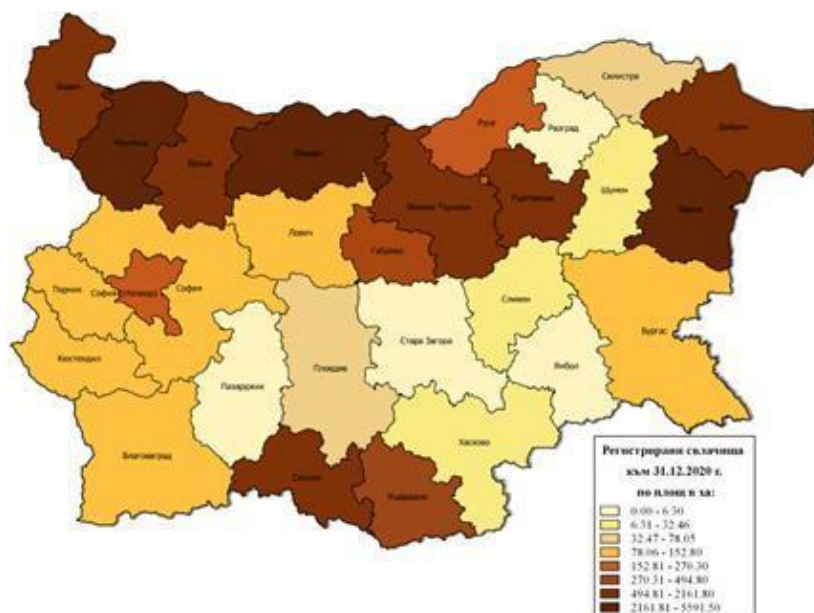
На база на данните н горната таблица, могат да бъдат направени следните изводи относно съществуващата структура на територията на община Пловдив:

- територията на общината е силно урбанизирана;
- земеделските земи на територията на общината заемат 31,96 % от общата площ;
- горските територии заемат само 0,19% от територията, но 0,24% от общата площ са територии за природозащита по ЗЗТ.
- значителен дял от общите площи е зает от територии за транспорт и комуникации – 14,84%.

Свлагчища и нарушени терени Свлагчищата са природно явление с опасни последици за обществото, които са широко, макар и неравномерно разпространени на територията на цялата страна. Те действат стихийно, нанасяйки непоправими щети, нерядко придружени с човешки жертви и засягат населени места, курортни комплекси, жилищни, стопански и производствени сгради, инфраструктурни обекти и земеделски земи, причиняват огромни материални загуби.

През 2020г. се наблюдава намаляване на броя на нововъзникналите свлагчища и засегнатите територии (ha) спрямо предходни години, на територията на РБългария, като проявата на свлагчищна активност е през пролетния сезон, след снеготопене и след интензивни валежи.

За регистрирането на свлагчищните процеси на територията на Република България са обособени три центъра: Геозащита Перник, Геозащита Плевен и Геозащита Варна. На следващата фигура е представено разпределението на площите в страната, засегнати от свлагчищни процеси. (фигура № 14).

Фигура 14 Разпределение на площите засегнати от свлагчищни процеси, ha

Източник: ИАОС

На територията на Община Пловдив няма регистрирани свлачища, по данни на Геозащита Перник.

1.5 Изводи и препоръки

- Град Пловдив и районът около него са силно антропогенизирани и съответно почвите и земите са повлияни от това.
- Почвите за района на общината се намират в добро екологично състояние по отношение на запасеност с биогенни елементи, няма данни за замърсявания над пределно допустимите норми.
- На територията на община Пловдив се е наложила практиката за прилагане на добрите земеделски практики в следствие на което, почвите в района не са замърсени с нитрати, както и в резултат на предозирано и/или безконтролно наторяване на земеделски земи.
- На територията на общината няма данни за картирани площи с вкислени или засолени площи.
- Проблеми по отношение състоянието на почвите се явяват периодичните паления на стърнища и замърсявания с отпадъци, в резултат на което се нарушават почвените функции в най-плодородния (хумусен) слой и намаляват плодородието и самопочистващата способност на почвите;
- Действителен риск от плоскостна водна ерозия на почвата за община Пловдив е оценен от слаб до умерен, а ветровата ерозия в община Пловдив е с много слаб риск до 0-0,1 t/ha/y.
- В местата, където съществува опасност от ерозионни процеси, превантивните мерки следва да бъдат следните:
 - своевременно залесяване на площите с ерозионна опасност с подходящи дървесни видове;
 - при строеж на нови пътища да се предвидят мерки за недопускане развитието на ерозионни процеси чрез изграждането на отводнителни съоръжения.

5. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗОНИ, ГОРИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

1.11. Общи положения. Задължения и правомощия на общините в сектора

Правомощията на общините в областта на „Натура 2000“ и биоразнообразието са разписани в Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и Закона за защитените територии (ЗЗТ), и най-общо се свежда до:

Закон за защитени територии (ЗЗТ)

1. Обявяването и промените в защитените територии се извършват от министъра на околната среда и водите.
2. Предложения за обявяване на национални и природни паркове се правят от министерства и ведомства, от общини и областни управители, научни и академични институти и обществени организации, а за останалите категории защитени територии - и от всички заинтересовани физически и юридически лица
3. Общините - собственици на гори, земи и водни площи в защитените територии извън тези, които са обект на изключителна държавна собственост, осъществяват тяхното стопанисване, опазване и охрана, съгласно разпоредбите на този и други специални закони.
4. Съответните общини съгласуват плановете за управление на резервати и поддържани резервати, природни забележителности и защитени местности преди тяхното утвърждаване от министъра на околната среда и водите.
5. Органите на местната власт се задължават да оказват съдействие на служителите от парковата охрана при изпълнение на служебните им задължения.
6. Финансирането на дейностите в защитените територии се подпомага от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда, в което постъпват обезщетенията по чл. 45а, ал. 1. Тези средства могат да се използват за подпомагане на общините, физическите и юридическите лица - собственици на гори, земи и водни площи в защитените територии, за извършване на възстановителни, поддържащи и други природозащитни дейности в тях.
7. Кметовете на общини са длъжни да спират дейности и строителство в предоставени за ползване гори, земи и водни площи в защитени територии - държавна, общинска и частна собственост, извършвани в нарушение на утвърдените планове за управление и устройствени и технически планове и проекти.
8. Нарушенията по чл. 81 и 83 от Закона се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите или от министъра на земеделието, храните и горите, или от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, или от кмета на общината. Наказателните постановления се издават съответно от министъра на околната среда и водите, от министъра на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

земеделието, храните и горите, или от кмета на общината, или от упълномощени от тях лица.

Закон за биологичното разнообразие (ЗБР):

Общините, в сферата на своята компетентност:

1. осъществяват дейности по опазване на биологичното разнообразие;
2. интегрират опазването на биологичното разнообразие и устойчивото управление на биологичните ресурси във всички планове, проекти, програми, политики и стратегии в съответния сектор, като включват в тях преди всичко дейности по опазване на биологичното разнообразие, в съответствие с приоритетите на този закон, на Националната стратегия и на Националния план за опазване на биологичното разнообразие;
3. разработват и внедряват планове за управление на защитени зони и планове за действие за приоритетни растителни и животински видове;
4. сътрудничат с други компетентни органи, когато дейностите имат взаимосвързани или натрупани ефекти върху биологичното разнообразие или когато тяхната компетентност засяга един и същ обект или територия;
5. организират отраслови системи за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие и на защитените зони и създават бази от данни и географски информационни системи за характеристиките им, като предоставят на Министерството на околната среда и водите информация, съгласувана по вид и период на представяне;
6. финансират приоритетно научни изследвания и дейности, свързани с опазване на биологичното разнообразие и устойчивото управление на биологичните ресурси;
7. използват резултатите от проучването на биологичното разнообразие при изготвянето на планове, проекти, програми и политики в сектора или между секторите;
8. контролират дейността на собствениците или ползвателите на земи, горски територии и водни площи, включени в Националната екологична мрежа;
9. санкционират нарушители в предвидените в този закон случаи;
10. осъществяват международно сътрудничество по въпроси от обща загриженост, свързани с опазване на биологичното разнообразие и защитените зони.
11. общините - собственици и ползватели на горски територии, земи и водни площи в Националната екологична мрежа, осъществяват тяхното стопанисване и охрана съгласно разпоредбите на този закон и другите специални закони.
12. кметовете на общини спират дейности и строителство в гори, земи и водни площи - държавна, общинска и частна собственост, извършвани в нарушение на утвърдените планове за управление и устройствени и технически планове и проекти.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

13. Охраната на отделни резервати и поддържани резервати, извън границите на националните паркове, може да се предоставя от министъра на околната среда и водите на други органи на изпълнителната власт или на общини.

14. Нарушенията по чл. 124, ал. 1 и 3, чл. 125 и чл. 128в се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите или от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, от областния управител или от кмета на общината. Наказателните постановления се издават съответно от министъра на околната среда и водите, от министъра на земеделието, храните и горите, от областния управител или от кмета на общината, или от оправомощени от тях лица.

1.12. Национална екологична мрежа (НЕМ)

Националната екологична мрежа (НЕМ) се изгражда според изискванията на Закона за биологичното разнообразие. Нейните цели са: дългосрочно опазване на биологичното, геологично и ландшафтно разнообразие; осигуряване на достатъчни по площ и качество места за размножаване, хранене и почивка, включително при миграция, линеене и зимуване на дивите животни; създаване на условия за генетичен обмен между разделени популации и видове; участие на Република България в европейските и световни екологични мрежи; ограничаване на негативното антропогенно въздействие върху защитени територии. Националната екологична мрежа се състои от защитени територии, обявени според изискванията на Закона за защитените територии, и защитени зони, които се обявяват според изискванията на Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна и Директива 2009/147/ЕИО на Съвета относно опазването на дивите птици. В Националната екологична мрежа приоритетно се включват КОРИНЕ места, Рамсарски места, важни места за растенията и орнитологични важни места.

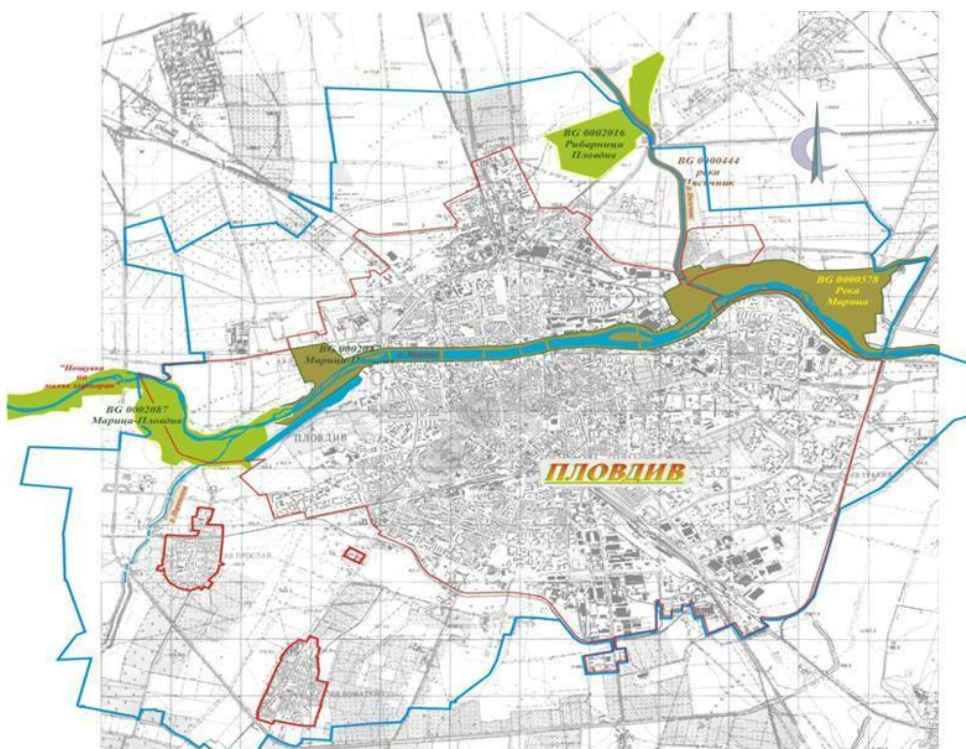
Съгласно данни на НСИ, по данни на МОСВ, към 2021 година в България са обявени 1025 защитени територии, които обхващат приблизително 5,3 % от територията на страната. Според Закона за защитените територии, защитените територии са 6 категории: резервати (55), национални паркове (3), природни забележителности (347), поддържани резервати (35), природни паркове (11), защитени местности (574).

Защитените зони са част от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000. Натура 2000 е общоевропейска мрежа, съставена от защитени зони, целяща да осигури дългосрочното оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания за Европа в съответствие с основните международни договорености в областта на опазването на околната среда и биологичното разнообразие. Местата, попадащи в екологичната мрежа, се определят в съответствие с две основни за опазването на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

околната среда Директиви на Европейския съюз – Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (наричана накратко Директива за хабитатите) и Директива 2009/147/ЕС за опазване на дивите птици (наричана накратко Директива за птиците). Към момента, с решения на Министерски съвет са приети 120 защитени зони за опазване на дивите птици, покриващи 23,1 % от територията на България и 234 защитени зони за опазване на местообитанията, покриващи 30,3 % от територията на България. Общо в България към момента от Министерски съвет са приети 340 защитени зони от Натура 2000 покриващи общо 34,9 % от територията на страната.

Фигура 38 Карта на елементите на екологичната мрежа в Община Пловдив

Източник: Община Пловдив

1.13. Защитени територии

Законът за защитените територии (Обн. ДВ. бр.133 от 11 Ноември 1998 г., изм. и доп., бр.45 от 17 Юни 2022 г.) урежда категориите защитени територии, тяхното предназначение и режим на опазване и ползване, обявяване и управление. В чл.5. от закона са посочени категориите защитени територии :

1. резерват;
2. национален парк;
3. природна забележителност;
4. поддържан резерват;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

5. природен парк;
6. защитена местност.

За всяка от горепосочените категории в ЗЗТ са определени съответен режим на защита и допустими видове дейности на човешка намеса.

За защитени местности се обявяват: територии с характерни или забележителни ландшафти, включително такива, които са резултат на хармонично съжителство на човека и природата, местообитания на застрашени, редки или уязвими растителни и животински видове и сообщества. Защитените местности се управляват с цел:

1. запазване на компонентите на ландшафта;
2. опазване, поддържане или възстановяване на условия в местообитанията, отговарящи на екологичните изисквания на видовете и сообществата - обект на защита;
3. предоставяне на възможности за научни изследвания, образователна дейност и екологичен мониторинг;
4. предоставяне на възможности за туризъм и за духовно обогатяване.

За природни паркове се обявяват територии, включващи разнообразни екосистеми с многообразие на растителни и животински видове и на техните местообитания, с характерни и забележителни ландшафти и обекти на неживата природа.

Природните паркове се управляват с цел:

- поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях;
- предоставяне на възможности за развитие на научни, образователни и рекреационни дейности;
- устойчиво ползване на възобновяемите природни ресурси при запазване на традиционни форми на поминък, както и осигуряване на условия за развитие на туризъм.

На територията на община Пловдив са обявени четири защитени територии: три природни забележителности - „Данов хълм“, „Младежки хълм“ и „Хълм на освободителите“ и една защитена местност - Нощувка на малък корморан – Пловдив.

1.1.1. Природна забележителност „Данов хълм“ е с площ 5,24 хектара, в землището на град Пловдив, с код в регистъра на ИАОС 520. Обявена е за природна забележителност със Заповед № РД-466 от 22.12.1995 г., на ДВ бр. 3/12.01.1996 г. В последствие със Заповед № РД-591 от 04.08.2006 г., бр.75/2006 на ДВ е направена промяна в площта, като е намалена, а със Заповед № РД-903 от 11.12.2008 г, бр.3/2009 на ДВ е направена промяна в режима на дейностите. Със Заповед № РД-687 от 20.10.2017 г бр.91/2017 г на ДВ е приет Плана за управление на Данов хълм.

Целта на обявяване е запазване на ландшафта на уникални геоморфоложки образувания - част от тепетата в Пловдив.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

В природната забележителност е забранено всякакво строителство, с изключение на предвиденото в плановете за управление на природните забележителности, както и поддържане на съществуващи сгради, алеи, паркови и инфраструктурни съоръжения; забранено е разрушаване и изземване на скални маси, унищожаване или увреждане на естествената и парковата растителност; безпокоене на птиците, вземане на яйцата и малките им, разрушаване на гнездата. Забранено е и палене на огън и паща на домашни животни.

Съгласно Плана за управление на Данов хълм, на територията на природната забележителност е забранено още: внасянето на нехарактерни растителни видове, както и декоративна растителност, движение на мотоциклети и АТВ, увеличаване на ширината на съществуващите алеи. Допуска се само подземно прокарване на електропреносни, водопреносни и мрежи за пренос на информация. Забранено е движението и паркирането на автомобили, с изключение на такива със специален режим. Забранено е събирането на лечебни растения или на части от тях. Не се допуска и ново строителство, с изключение на реконструкция на алеите и възстановяване на стария ресторант, както и увеличаването на разгърнатата площ на съществуващите сгради. Забранено е търсенето и проучването на подземни богатства, както и улавянето, нараняването и убиването на животински видове, с изключение на улавянето на опасни за посетителите животински видове.

Естествените граници на хълма се различават значително с тези на самата защитена територия. Причина за това е, че повече от половината от физическата територия на тепето е урбанизирана още в миналото - много преди обявяването на хълма за природна забележителност.

Основният фактор, определящ съвременната флора и растителност на Дановия хълм е антропогенния. Значителното човешко въздействие е довело до почти пълното унищожаване на автохтонната (коренна) му растителност и изчезването на много видове от флората му, поради масово навлизане на антропофитни елементи (плевели и рудерални видове).

Залесяванията са се извършвали по местата с по-слаб наклон и по-дълбоки почви. Това е характерно за северните склонове, горните части на западните склонове и билото на хълма, където залесяванията са по-интензивни и с по-голям успех. По северните склонове най-често засажданите видове са южна копривка (*Celtis australis*), гледичия (*Gleditsia triacanthos*), китайски мехурник (*Koeleruteria paniculata*), японска софора (*Sophora japonica*), бяла акация (*Robinia pseudoacacia*), ясенолистният явор (*Acer negundo*) и единични дървета от двуделен гинкго (*Ginkgo biloba*) и книжно дърво (*Broussonetia papyrifera*). От естествените видове са запазени остатъци от съобществата на летния дъб (*Quercus robur*), мъждряна (*Fraxinus ornus*) полския бряст (*Ulmus minor*), смокинята (*Ficus carica*), едролистната липа (*Tilia platyphyllos*) и бялата черница (*Morus alba*). Отделни храсти от драка (*Paliurus spina-christi*), обикновена маслинка (*Ligustrum vulgare*), хинап (*Ziziphus jujuba*), майски сняг (*Spiraea vanhouttei*), обикновен

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

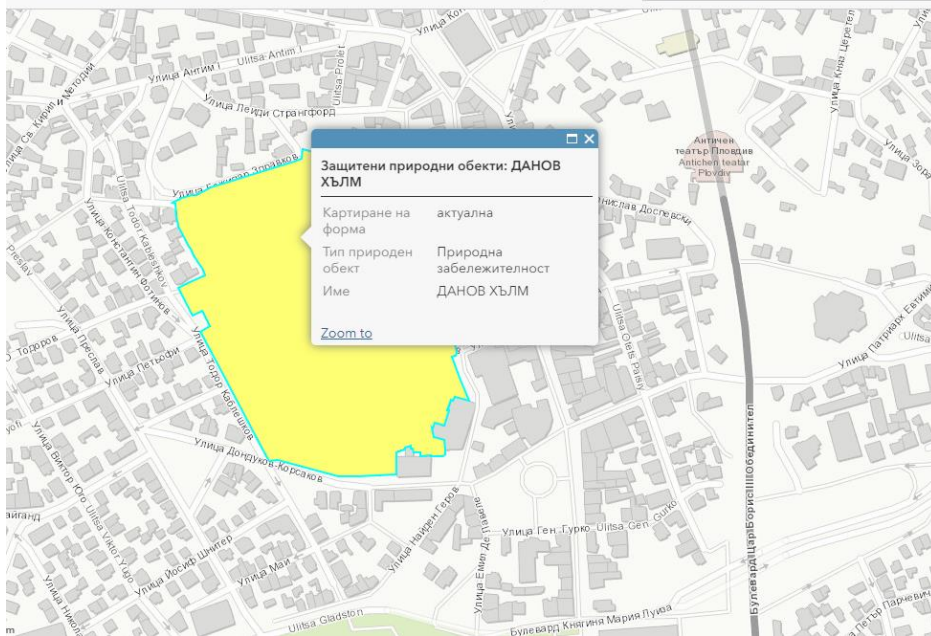
котонеастер (*Cotoneaster integerrimus*) и голоцветен жасмин (*Jasminum nudiflorum*). По западните склонове и билото на хълма залесяванията са с южна копривка (*Celtis australis*), полски бряст (*Ulmus minor*), гледичия (*Gleditsia triacanthos*), японска софора (*Sophora japonica*) и китайски мехурник (*Koelreuteria paniculata*). Навсякъде тревистата растителност е силно рудерализирана. Отделни представители от естествената флора са се запазили най-вече по скалистите южни и западни части на склоновете. Тук по скалните цепнатини и прагове се срещат крилолистен равнец (*Achillea depressa*), чернолюспеста метличина (*Centaurea affinis*), битински синчец (*Scilla bithynica*), бяла тлъстига (*Sedum album*), кантабрийска поветица (*Convolvulus cantabrica*) и др. Съгласно Плана за управление на природната забележителност, от научна и консервационна гледна точка тъкмо тези скални склонове представляват интерес. От видовете, които се срещат на територията на Данов хълм, 6 са с природозащитен статус и са включени в Червената книга на РБългария и ЗБР, и/или са реликти и ендемити. От общо установените 228 вида, които се срещат на територията на природната забележителност, с висок консервационен статус са общо 6 вида - 3 вида са включени в Приложение № 3 на ЗБР, храстовидна карагана (*Caragana frutex*), битински синчец (*Scilla bithynica*), атинска мерендера (*Merendera attica*) – унищожени находища. Други три вида са вписани в Червената книга на Република България - храстовидна карагана (*Caragana frutex*) - категория критично застрашен, атинска мерендера (*Merendera attica*) - категория критично застрашен – унищожени находища и битински синчец (*Scilla bithynica*) - категория застрашен. Четири вида са балкански ендемити - фривалдскиеве плюскавиче (*Silene frivaldskyana*), хелдрайхова алцея (*Alcea heldreichii*), чернолюспеста метличина (*Centaurea affinis*) и атинска мерендера (*Merendera attica*) – унищожени находища.

Фаунистичното разнообразие на сухоземните безгръбначни животни на територията на ПЗ „Данов хълм“ е оценено основно на базата на насекомите (Insecta) и мекотелите (Mollusca), като не са установени видове с природозащитен статус. От земноводни и влечуги е регистриран вида Балкански гекон и зелена крастава жаба, като и двата вида са включени в Конвенцията за опазване на дивата европейска флора и фауна и природни местообитания. За влечугите в изследвания район основната заплаха е по-скоро прякото им унищожаване от човека, отколкото загубата на местообитания. При актуализацията на плана за управление на Данов хълм са установени 33 вида птици, като с най-много видове е представен разр. Вrabчоподобни и разред Гълъбоподобни и разред Согоподобни. От установените на територията на хълма, защитени са 24 вида птици или 72,7% от всички установени птици. От бозайниците са установени европейска къртица (*Talpa europea* Linnaeus, 1758), катерица (*Sciurus vulgaris* Linnaeus, 1758), Домашна мишка (*Mus musculus domesticus* Schwarz, Schwarz, 1934) и Черен плъх (*Rattus rattus* Linnaeus, 1758). От тях само катерицата има природозащитен статус. По данни на плана за управление, на територията на Данов хълм се срещат и 14 вида прилепи, като по време на теренни проучвания при изготвяне на плана са установени

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

само 2 вида - кафяво прилепче (*Pipistrellus pipistrellus*), Булдогов прилеп (*Tadarida teniotis*). Прилепите имат висок консервационен статус. Всички Български видове са строго защитени от ЗБР и са включени в конвенциите Бернска, Бонска, EUROBATS, IUCN – Red List, Директива 92/43/ЕЕС, които са ратифицирани от България.

Фигура 39 Природна забележителност „Данов хълм“

Източник: ИАОС

1.1.2. Природна забележителност „Младежки хълм“ е с площ 36,2 хектара, в землището на град Пловдив, с код в регистъра на ИАОС 519. Обявена е за природна забележителност със Заповед № РД-466 от 22.12.1995 г., на ДВ бр. 3/12.01.1996 г. В последствие със Заповед № РД-541 от 26.05.2004 г., бр.57/2004 на ДВ е направена промяна в режима на дейностите. Със Заповед № РД-687 от 20.10.2017 г бр.91/2017 г на ДВ е приет Плана за управление на Младежки хълм.

Целта на обявяване е запазване на ландшафта на уникални геоморфоложки образувания - част от тепетата в Пловдив.

В природната забележителност е забранено всякакво строителство, с изключение на предвиденото в планове за управление на природните забележителности, както и поддържане на съществуващи сгради, алеи, паркови и инфраструктурни съоръжения; забранено е разрушаване и изземване на скални маси, унищожаване или увреждане на естествената и парковата растителност; безпокоене на птиците, вземане на яйцата и малките им, разрушаване на гнездата. Забранено е и палене на огън и паша на домашни животни, както и внасяне на нехарактерни растителни видове в границите на природната забележителност.

Младежкият хълм се отличава от другите два хълма с богатството си на редки и защитени растителни видове и съобщества, които могат да бъдат отнесени към

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

естествената флора и растителност на Пловдивските тепета. Причините за това са относителната му изолираност, географско положение, стръмни и труднодостъпни склонове и близостта на р. Марица, играеща роля на път за проникване от юг на север на редица по-южни средиземноморски и субсредиземноморски растителни видове, които заемат най-вече терени с варовикова скална основа. Най-богати на такива видове са южният и отчасти източният и югозападния склонове на Младежкия хълм, поради което южната част е обявена още през 1970 г. за защитена територия. Стръмните и скалисти части са заети от разредени храстови ценози на кукуча (*Pistacia terebinthus*), южната копривка (*Celtis australis*), храстовия смин (*Jasminum fruticans*). С единични екземпляри в тези съобщества вземат участие и аутохтонни видове като мъждрян (*Fraxinus ornus*), полски бряст (*Ulmus minor*), летен дъб (*Quercus robur*), а из скалните пукнатини – елшовиден зърнастец (*Frangula alnus*). В долните части на южните склонове могат да се видят съобщества от ендемичната за Балканския полуостров румелийска жълтуга (*Genista rumelica*), а на местата с повече почвена покривка – хинап (*Ziziphus jujuba*), салкъм (*Robinia pseudoacacia*) и див рожков (*Cercis siliquastrum*), които са проникнали вторично по хълма. Най-голямо значение за хълма имат остатъците от автохтонната растителност, към които се отнасят: едностълбчеста кукувича прежда (*Cuscuta monogyna*), бледият карамфил (*Dianthus pallens*) и др, които са слабо засегнати от човешката дейност. Други такива видове са айланта (*Ailanthus altissima*) и южната копривка (*Celtis australis*), които се характеризират с голяма екологична пластичност и възможности за бързо разпространение и завладяване на нови местообитания.

Естествения облик на хълма се е променил през годините, най-вече поради човешка намеса, както и поради близостта на силно урбанизираната територия, като естествените тревисти растения са почти изцяло унищожени и днес преобладават типични рудерални видове и плевелни растения - разклонена боянка (*Erysimum diffusum*), лепка (*Galium aparine*), дългоосилеста овсига (*Bromus sterilis*), средна звезда (*Stellaria media*), луковична ливадина (*Poa bulbosa*), трескот (*Cynodon dactylon*), овчарска торбичка (*Capsella bursa-pastoris*), лукова попова лъжичка (*Thlaspi alliaceum*), лечебна комунига (*Melilotus officinalis*), полска детелина (*Trifolium arvense*), слънчева млечка (*Euphorbia helioscopia*), разперена метличина (*Centaurea diffusa*) и др.

На територията на Младежкия хълм се срещат няколко редки, ендемични и защитени растителни видове, характерни за естествената флора, което го отличава от другите два хълма, обявени за ПЗ. Тези видове са разпространени главно по южния и по незасегнатите части от източния и югозападния склон на хълма – такива видове са: румелийски кантарион (*Hypericum rumeliacum*), чернолюспеста метличина (*Centaurea affinis*), фривалдско плюскавиче (*Silene frivaldszkyana*), балкански шпорец (*Delphinium balcanicum*), бенедитска пресечка (*Cnicus benedictus*), храстов смин (*Jasminum fruticans*), игликова айважива (*Alkanna primuliflora*), крилолистен равнец (*Achillea depressa*), жлезиста белоочица (*Buglossoides glandulosa*), влакновидно коило (*Stipa capillata*), родопска незабравка (*Myosotis rhodopaea*) и др.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Югозападният склон на хълма се характеризира с бедни, плитки и много сухи почви, които са леки по механичен състав. За тази територия на хълма са характерни съобщества на копривка (*Celtis australis*), бяла акация (*Robinia pseudoacacia*), японска софора (*Sophora japonica*), американски ясен (*Fraxinus americana*) и сребролистна липа (*Tilia tomentosa*). Подлесът е съставен предимно от кукуч (*Pistacia terebinthus*), хинап (*Ziziphus jujuba*) и червен глог (*Crataegus monogyna*). На отделни места се наблюдава естествен подлес от копривка и полски бряст.

По протежението на северния склон на хълма, се срещат китайският мехурник (*Koeleria paniculata*) и копривката (*Celtis australis*), полския ясен (*Fraxinus oxycarpa*), гледичията (*Gleditsia triacanthos*), полския бряст (*Ulmus minor*), летния дъб (*Quercus robur*), гледичията (*Gleditsia triacanthos*), полския бряст (*Ulmus minor*) и летния дъб (*Quercus robur*) и др. Проявяват се и сравнително устойчиви местни видове - кукуч (*Pistacia terebinthus*) и хинап (*Ziziphus jujuba*), както и единични се срещат черен бор (*Pinus nigra*) и атласки кедър (*Cedrus atlantica*). Съгласно Плановите за управление на Природна забележителност Младежки хълм, на територията му се срещат различни видове безгръбначни, които са широко разпространени и типични за територията на България. Установен е един вид паяк - *Eresus cinnaberinus* (Olivier, 1789), включен в световния списък на застрашените видове IUCN, категория Уязвим (VU). От земноводните и влечугите, според последните теренни проучвания, са регистрирани 2 вида земноводни (*Bufo viridis* и *Hyla arborea*) и 4 вида влечуги (*Mediodactylus kotschy*, *Podarcis tauricus*, *Lacerta viridis* и *Dolichophis caspius*). Регистрираните видове са Зелена крастава жаба (*Bufo viridis*), Жаба дървесница (*Hyla arborea*), Балкански гекон (*Mediodactylus kotschy*), Кримски гуцер (*Podarcis tauricus*), Зелен гуцер (*Lacerta viridis*) и Голям стрелец (*Dolichophis caspius*). Всички установени видове са включени в Конвенцията за опазване на дивата европейска флора и фауна и природни местообитания (Берн, 1979 г.), в Приложение II като "строго защитени" и в Приложение IV на Директива 92/43 на Съвета на Европейската Икономическа Общност от 21.05.1992 за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, както и в Червения списък на Европа, с категория "LC" – least concern (нисък риск) и в Червения списък на застрашените животни на Световния съюз за защита на природата (IUCN) с категория "LC" – least concern (нисък риск).

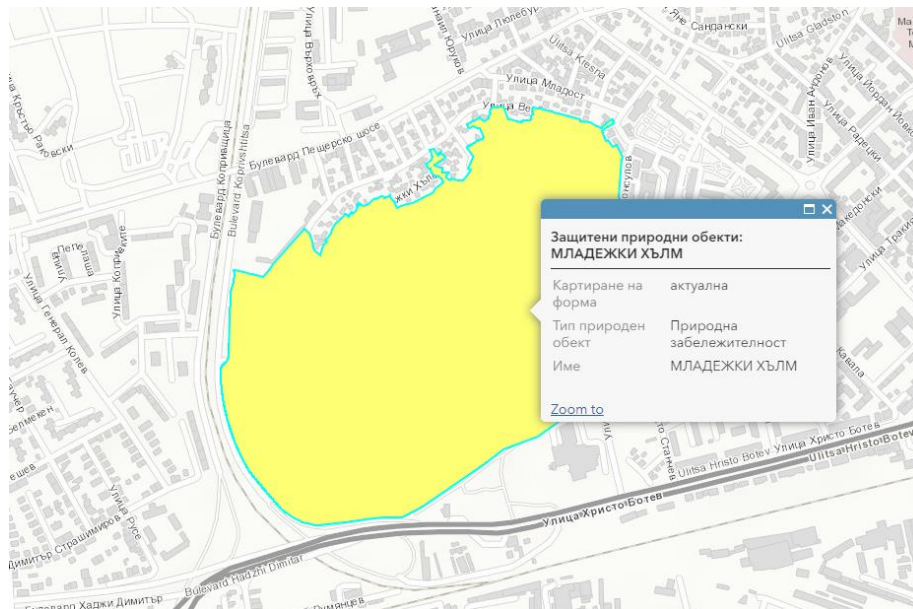
От птиците, на територията на хълма са установени 50 вида представители, като 34 вида са установени през последните 10 години. С най-много представители, освен разред Врбчоподобни са разред Гълъбоподобни (Columbiformes) с 4 вида, разред Совоподобни (Strigiformes) – 3 вида, разред Кълвачоподобни (Piciformes) – 3 вида. Част от видовете, които са постоянно пребиваващи на територията на природната забележителност и не мигрират през неблагоприятните месеци са: гутутката (*Streptopelia decaocto*), домашната кукумявка (*Athene noctua*), горската ушата сова (*Asio otus*), качулатата чучулига (*Galerida cristata*) и опехчето (*Troglodytes troglodytes*). От

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

мигриращите видове се срещат - пойни видове (разр. Passeriformes), както и гургулицата (*Streptopelia turtur*), кукувицата (*Cuculus canorus*) и чухала (*Otus scops*).

От бозайниците, на територията на хълма се срещат Източноевропейски (белогръд) таралеж (*Erinaceus concolor* Martin, 1838), Европейска къртица (*Talpa europea* Linnaeus, 1758), представители на разред Насекомоядни, Катерица (*Sciurus vulgaris* Linnaeus, 1758), Обикновена горска мишка (*Apodemus (Sylvaemus) sylvaticus* Linnaeus, 1758), Жълтогърла горска мишка (*Apodemus (Sylvaemus) flavicollis* Melchior, 1834, Домашна мишка (*Mus musculus domesticus* Schwarz, Schwarz, 1934), Черен плъх (*Rattus rattus* Linnaeus, 1758), представители на разред Гризачи. От разред Хищници представител е Невестулка (*Mustela nivalis* Linnaeus, 1766), като при последните теренни изследвания не е установен. Също така не са установени колонии и убежища на прилепи на територията на ПЗ „Младежки хълм“.

Фигура 40 Природна забележителност „Младежки хълм“

Източник: ИАОС

1.1.3. Природна забележителност „Хълм на освободителите“ - е с площ 22,0 хектара, в землището на град Пловдив, с код в регистъра на ИАОС 521. Обявена е за природна забележителност със Заповед № РД-466 от 22.12.1995 г., на ДВ бр. 3/12.01.1996 г. В последствие със Заповед № РД-541 от 26.05.2004 г., бр.57/2004 на ДВ е приет план за управление на хълма, а със Заповед № РД-687 от 20.10.2017 г бр.91/2017 г на ДВ е приет нов План за управление на Младежки хълм. Преди приемането на новия план за управление със Заповед № РД-903 от 11.12.2008 г, бр.3 /2009 г на Дв е направена промяна в режима на дейностите.

Целта на обявяване е запазване на ландшафта на уникални геоморфоложки образувания - част от тепетата в Пловдив.

В природната забележителност е забранено всякакво строителство, с изключение на предвиденото в планове за управление на природните забележителности, както и

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

поддържане на съществуващи сгради, алеи, паркови и инфраструктурни съоръжения; забранено е разрушаване и изземване на скални маси, унищожаване или увреждане на естествената и парковата растителност; безпокоене на птиците, вземане на яйцата и малките им, разрушаване на гнездата. Забранено е и палене на огън и паша на домашни животни.

Характерно, за ПЗ „Хълм на освободителите“, са почти голите и лишени от почва горни скалисти части на склоновете. По тях се срещат отделни екземпляри от червена хвойна (*Juniperus oxycedrus*), елшовиден зърнастец (*Frangula alnus* subsp. *saxatilis*), кукуч (*Pistacia terebinthus*), южна копривка (*Celtis australis*), иглолистен карамфил (*Dianthus pinifolius* subsp. *rumelicus*), чернолюспеста метличина (*Centaurea affinis*), дребен игловръх (*Alyssum minutum*), лерхенфелдово плюскавиче (*Silene lерchenfeldiana* var. *macedonica*) и други. Част от дървесните и храстови видове са остатък от естествената растителност, която в голяма степен е унищожена и заменена с изкуствени насаждения от летен дъб (*Quercus robur*) (на места той се размножава субспонтанно), бяла акация (*Robinia pseudoacacia*), гледичия (*Gleditsia triacanthos*), обикновена каталпа (*Catalpa bignonioides*), бяла черница (*Morus alba*), див рожков (*Cercis siliquastrum*), черен бъз (*Sambucus nigra*) и майски сняг (*Spiraea vanhouttei*). От храстите се срещат едноплодников червен глог (*Crataegus monogyna*), обикновена маслинка (*Ligustrum vulgare*), обикновен дрян (*Cornus mas*), елшовиден зърнастец (*Frangula alnus* subsp. *saxatilis*), драка (*Paliurus spina-christi*), трънка (*Prunus spinosa*), смрадлика (*Cotinus coggygria*), храстов смин (*Jasminum friticans*) и румелийска жълтута (*Genista rumelica*). Тревистата растителност под тях е силно рудерализирана и се характеризира с масово участие на видове като възловат мироедес (*Myrrhoides nodosa*), дългоосилеста овсига (*Bromus sterilis*), разклонена боянка (*Erysimum diffusum*), лепка (*Galium aparine*), средна звезда (*Stellaria media*).

В най-ниската част на южния склон се срещат естествени съобщества на кукуч (*Pistacia terebinthus*), южна копривка (*Celtis australis*), хинап (*Ziziphus jujuba*), полски бряст (*Ulmus minor*), летен дъб (*Quercus robur*) и мъждрян (*Fraxinus ornus*). Хинапът (*Ziziphus jujuba*) расте твърде масово, като на места образува твърде плътни петна. Значителни площи са залесени с китайски мехурник (*Koeleria paniculata*), сребролистна липа (*Tilia tomentosa*), японска софора (*Sophora japonica*), бяла черница (*Morus alba*), айлант (*Ailanthus altissima*) и бяла акация (*Robinia pseudoacacia*). На горе по хълма се срещат малко останали дървета от бяла акация (*Robinia pseudoacacia*), дървета от южна копривка (*Celtis australis*). В самото подножие на върха дървесната растителност се състои от гледичия (*Gleditsia triacanthos*), бяла акация (*Robinia pseudoacacia*) и южна копривка (*Celtis australis*) в добро състояние и по-големи размери.

Растителността по другите склонове е сродна, като по североизточния склон има открити пространства, заети от храстите – червен глог (*Crataegus monogyna*), шипка (*Rosa canina*) и бял маргарит (*Symphoricarpos albus*). Западният склон е по-стръмен от

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

североизточния, като по него освен характерните за хълма дървесни видове се срещат и иглолистни видове бяла мура (*Pinus peuce*) и обикновен смърч (*Picea abies*).

Съгласно информацията в Плана за управление на ПЗ „Хълм на освободителите“, от видовете, които се срещат на територията на Хълма 11 са с природозащитен статус – включени в Червената книга на РБългария и ЗБР, и/или са реликти и ендемити.

Такива са :

- 2 вида, защитени по силата на Приложение № 3 на ЗБР: кумарка (*Arbutus unedo*) и бяла змийска трева (*Goniolimon collinum*),
- 1 вид, включен в Червена книга на Република България - категория критично застрашен: кумарка - *Arbutus unedo*,
- балкански ендемити - 4 вида - румелийска жълтуга - *Genista rumelica*, фривалдскиеве плюскавиче - *Silene frivaldskyana*, хелдрайхова алцея - *Alcea heldreichii* и чернолюспеста метличина - *Centaurea affinis*.

Територията на ПЗ „Хълм на Освободителите“ е с по-беден видов състав на безгръбначните в сравнение с ПЗ „Младежки хълм“. Установен е един Български ендемит от групата на охлювите – *Bulgarica fraudigera* (Rossmässler, 1839) от семейство Clausiliidae (непубликувани данни на д-р Атанас Ириков). От представителите на земноводни и влечуги са установени 4 вида на територията на Хълма - Балкански гекон (*Mediodactylus kotschy*), Кримски гущер (*Podarcis tauricus*), Зелен гущер (*Lacerta viridis*) и Зелена крастава жаба (*Bufo viridis*). И четирите вида, отчетени в ПЗ, са включени в Конвенцията за опазване на дивата европейска флора и фауна и природни местообитания (Берн, 1979 г.), в Приложение II като “строго защитени” и в Приложение IV на Директива 92/43 на Съвета на Европейската Икономическа Общност от 21.05.1992 за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Всички установени видове са включени в Червения списък на Европа, с категория “LC” – least concern (нисък риск) и в Червения списък на застрашените животни на Световния съюз за защита на природата (IUCN) с категория “LC” – least concern (нисък риск). Както и при ПЗ „Младежки хълм“, така и тук, установения брой птици при проведените теренни проучвания е нараснал, като са установени 37 вида птици. Част от постоянните видове птици (такива, които не предприемат миграции) се срещат - гугутката (*Streptopelia decaocto*), домашната кукумявка (*Athene noctua*), горската ушата сова (*Asio otus*), лъскавоглавия синигер (*Parus palustris*) и сивата врана (*Corvus corone*). От мигриращите видове се срещат представители на разред пойни (разр. Passeriformes), както и гургулицата (*Streptopelia turtur*), кукувицата (*Cuculus canorus*) и чухала (*Otus scops*).

От установените видове на територията на природната забележителност, защитени са 28 вида птици, или 75,7% от представителите. Три вида са и в приложение 2 на ЗБР – белият щъркел (*Ciconia ciconia*), сирийския пъстър кълвач (*Dendrocoros syriacus*) и червеногрбата сврачка (*Lanius colurio*). Тези видове са в Приложение I на Директива 2009/147 (предишна Директива 79/409). В Приложение II на същата Директива, като

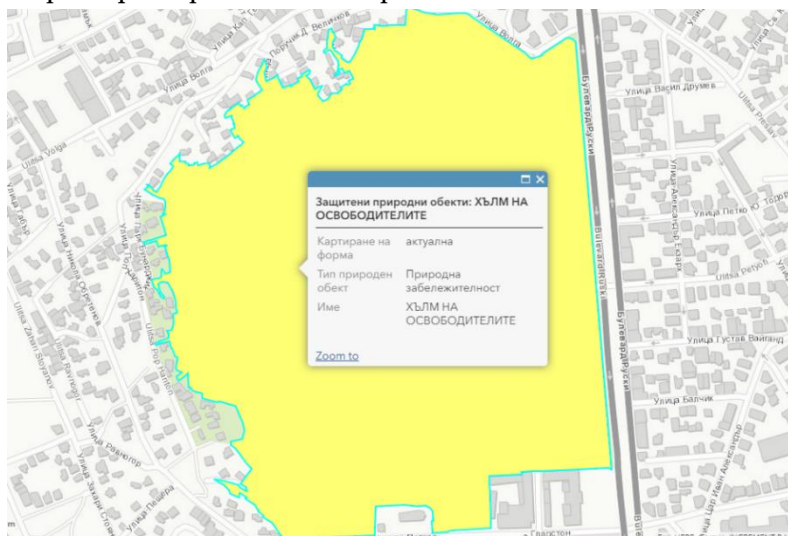

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

редовно срещащи се мигриращи видове са черношипата ветрушка (*Falco tinnunculus*) и горската ушата сова (*Asio otus*). Два вида са в Червената книга на България (Големански, 2011) – белият щъркел и дивият гълъб, попадащ в категорията „застрашен вид“, като категорията се отнася за дивия скален гълъб (*Columba livia*). На територията на природната забележителност се срещат вторично подивели домашни гълъби (*Columba livia* f. *Domestica*).

Съгласно данните от Плана за управление на хълма, на територията му присъстват 9 вида от клас Бозайници (без Прилепи) принадлежащи към 5 семейства на 3 разряда – Насекомоядни (*Insectivora*), Гризачи (*Rodentia*) и Хищници (*Carnivora*). Представители на разред Насекомоядни (*Insectivora*) са Източноевропейски (белогръд) таралеж (*Erinaceus concolor* Martin, 1838) и Европейска къртица (*Talpa europea* Linnaeus, 1758). От Разред Гризачи (*Rodentia*), представители са Катерица (*Sciurus vulgaris* Linnaeus, 1758), Обикновена горска мишка (*Apodemus (Sylvaeus) sylvaticus* Linnaeus, 1758) и Жълтогърла горска мишка (*Apodemus (Sylvaeus) flavicollis* Melchior, 1834), Домашна мишка (*Mus musculus domesticus* Schwarz, Schwarz, 1934), Черен плъх (*Rattus rattus* Linnaeus, 1758) и Полска мишка (*Apodemus agrarius*). От Разред Хищници, както и при ПЗ „Младежки хълм“, присъстват видовете Невестулка (*Mustela nivalis* Linnaeus, 1766) и Черен пор (*Mustela (Putorius) putorius* Linnaeus, 1758), но при провеждане на теренните проучвания не са установени.

От прилепите са установени 3 вида, по време на проучванията - Ръждив вечерник (*Nyctalus noctula*), Булдогов прилеп (*Tadarida teniotis*), Сив дългоух прилеп (*Plecotus austriacus*), като още 5 вида са документирани по литературни данни и експертна оценка и 6 вида са категоризирани като срещащи се вероятно. Прилепите имат висок консервационен статус. Всички Български видове са строго защитени от ЗБР и са включени в конвенциите Бернска, Бонска, EUROBATS, IUCN – Red List, Директива 92/43/ЕЕС, които са ратифицирани от България.

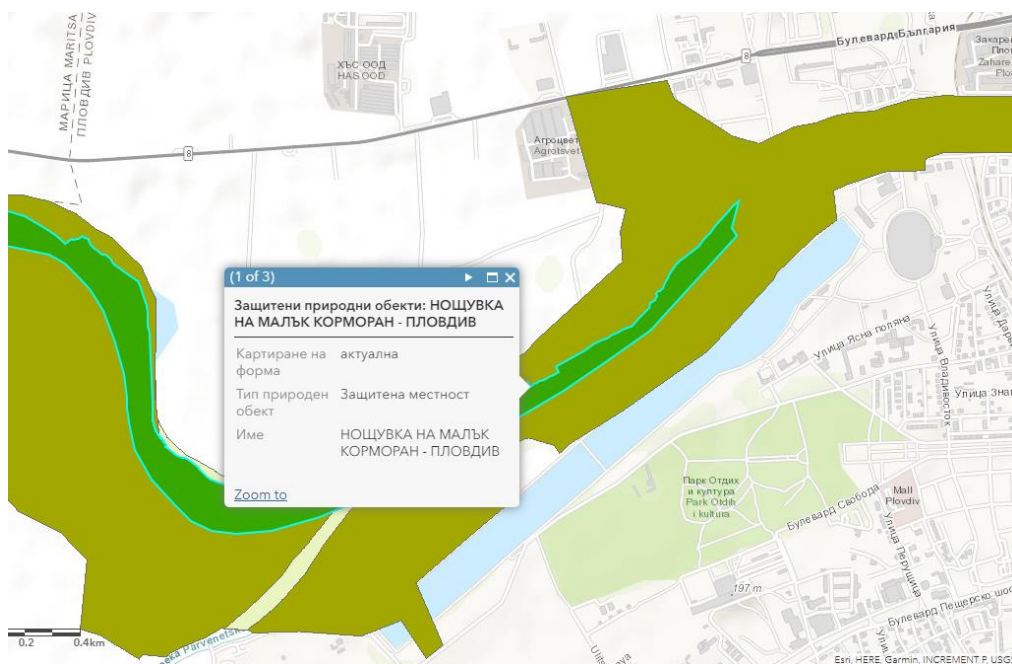
Фигура 41 Природна забележителност „Хълм на освободителите“ Източник: ИАОС

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

1.1.4. Защитена местност Нощувка на малък корморан – Пловдив — е с площ 82,9 хектара, в землището на град Пловдив, община Марица – с. Костиево и община Родопи – с. Оризари. Регистрирана е с код в регистъра на ИАОС 449. Обявена е за защитена местност със Заповед № РД-644 от 05.09.2006 г., на ДВ бр. 85/2006 г. В последствие със Заповед № РД-139 от 18.02.2014 г., бр. 24/2014 на ДВ е направена промяна в режима на дейностите.

Целта на обявяване на защитена местност е опазване на местообитание, място за почивка и струпване по време на миграция на малък корморан (*Phalacrocorax pugnax*). В защитената местност е забранено изсичане и опожаряване на дървета, добив на пясък и други инертни материали, с изключение на добив съгласно издадените до влизането на тази заповед в сила разрешителни от Басейнова дирекция за управление на водите - Източно-Беломорски район, Пловдив. На територията на защитената местност е забранено ловуването, както и строителството, с изключение на хидротехнически съоръжения за осигуряване проводимостта на реката, инфраструктурни съоръжения с национално значение, както и ремонт и поддръжка на съществуващата инфраструктура. Частично или пълно се припокрива със Защитена зона по директивата за птиците – Марица Пловдив.

Фигура 42 Защитена местност Нощувка на малък корморан

Източник: ИАОС

1.14. Защитени зони

Защитените зони (ЗЗ) са територии, предназначени за опазване или възстановяване на благоприятното състояние на включените в тях природни местообитания, както и на видовете в техния естествен район на разпространение. Освен защитените територии, обявени по реда на ЗЗТ, на територията на общината са разположени и зони под специална защита по единната европейска мрежа НАТУРА 2000. Мрежата гарантира

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

поддържането, и където е необходимо възстановяването на благоприятния природозащитен статус на природните местообитания и местообитанията на съответните видове в естествената им област на разпространение.

На територията на Община Пловдив попадат изцяло или частично четири защитени зони по реда на ЗБР, както следва:

1.) 33 „Марица Пловдив“ с код BG0002087

Защитена зона „Марица Пловдив“ е вписана като Защитена зона по Директива за птиците. Общата площ на зоната е 1108.81 хектара. Обявена е с Решение №-836 от 17.11.2008 г., бр. 108/2008 г. на Държавен вестник 2-1-2087-836-2008. Защитената зона обхваща части от Област Пазарджик и Област Пловдив, като на територията на Община Пловдив попада град Пловдив. Защитената зона попада в територии контролирани от РИОСВ –Пазарджик и РИОСВ - Пловдив.

Целите на обявяване са: Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в т. 2 видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние и възстановяване на местообитания на видове птици по т. 2, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

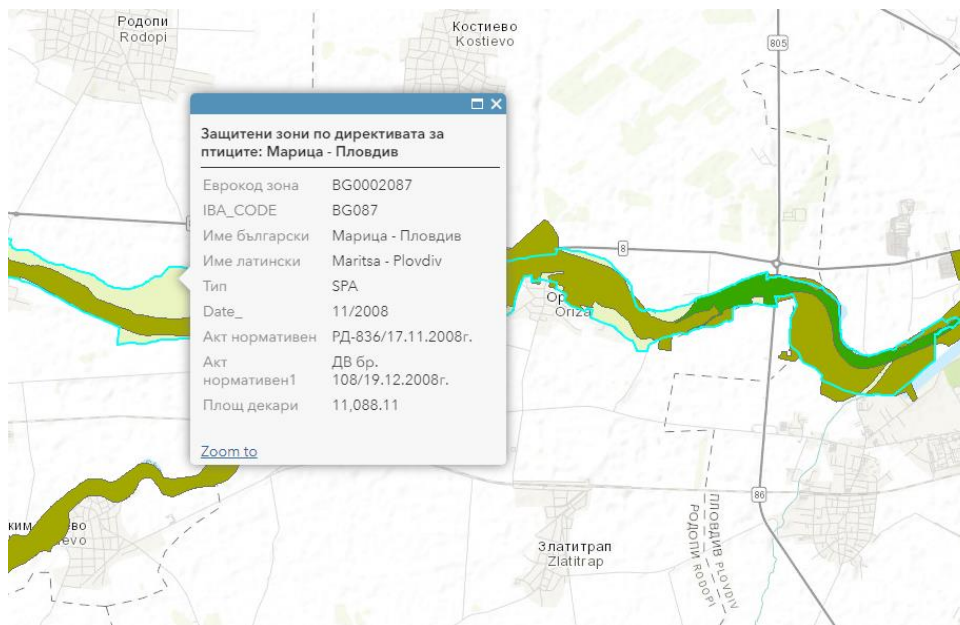
Съгласно чл.6, ал.1, т.3 от ЗБР, предмет на опазване са: Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Поен лебед (*Cygnus cygnus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*).

Съгласно чл.6, ал.1, т.4 от ЗБР, предмет на опазване са: Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Ням лебед (*Cygnus olor*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Лятно бърне (*Anas querquedula*), Голям ястреб (*Accipiter gentilis*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипна ветрушка (Керкenez) (*Falco tinnunculus*), Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), Речна чайка (*Larus ridibundus*).

В защитената зона е забранено намаляването площта на крайречните гори от местни дървесни видове, паленето на тръстикови масиви и крайречна растителност, както и използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади. Припокрива се частични или пълно със Защитена местност Нощувка на малък корморан – ПЛОВДИВ и със 33 по директивата за местообитанията: Река Въча Тракия.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 43 33 „Марица Пловдив“ с код BG0002087 Източник: ИАОС

2.) 33 „Река Марица“ с код BG0000578

Защитена зона „Река Марица“ е вписана като Защитена зона по Директива за местообитанията. Общата площ на зоната е 14693.1 хектара. Обявена е с Решение №-122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 г. на Държавен вестник 2-2-578-122-2007. Защитената зона обхваща части от Област Пазарджик и Област Пловдив, Област Стара Загора и Област Хасково. Обхваща землищата или части от тях на 83 селища, обединени в 18 общини и 4 области. На територията на Община Пловдив попада град Пловдив, район Западен и район Северен. Защитената зона попада в територии контролирани от РИОСВ – Пазарджик, РИОСВ - Пловдив, РИОСВ – Хасково и РИОСВ – Стара Загора.

Целите на обявяване са: Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона, както и запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения, за тези местообитания, видов състав, характерни видове и условия на средата. Цел също така е възстановяване, при необходимост, на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

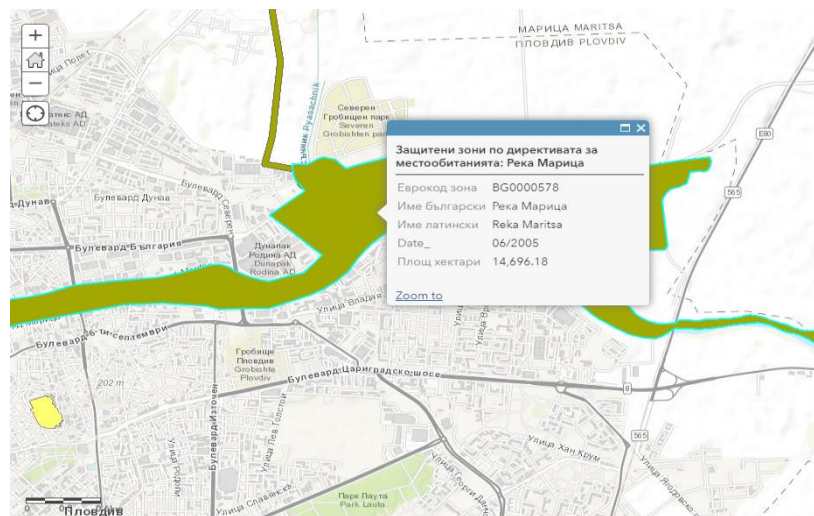
Зоната е определена по Директивата за хабитатите. Предмет на опазване в защитената зона са: природните местообитания – алувиални гори от черна елша (*Alnus glutinosa*) и планински ясен (*Fraxinus excelsior*) крайречни смесени гори от летен дъб (*Quercus robur*), бял бряст (*Ulmus laevis*), планински и полски ясен (*Fraxinus excelsior*, *F. angustifolia*), крайречни галерии от бяла върба (*Salix alba*) и бяла топола (*Populus alba*) и др. Зоната представлява местообитание на редица редки и защитени животински видове, поради

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

което предмет на опазване в нея от бозайниците са лалутер (*Spermophilus citellus*), видра (*Lutra lutra*), мишевиден сънливец (*Myomimus roachi*), от земноводните и влечутите червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), южна блатна костенурка (*Mauremys caspica*), шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), а от рибите распер (*Aspius aspius*), маришка мряна (*Barbus plebejus*), обикновен щипок (*Cobitis taenia*), балкански щипок (*Sabanejewia aurata*), горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*).

Защитената зона представлява местообитание и място за гнездене и размножаване на редица редки и защитени видове птици, включени в Приложение I на Директива 79/409/ЕЕС – тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), ливаден блатар (*Circus pygargus*), малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), осояд (*Pernis apivorus*), ръждива чапла (*Ardea purpurea*), земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), голяма бяла чапла (*Egretta alba*), бял щъркел (*Ciconia ciconia*), черен щъркел (*Ciconia nigra*), малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), гривеста чапла (*Ardeola ralloides*), ливаден дърдавец (*Crex crex*), малък креслив орел (*Aquila rotapenna*), орел змияр (*Circus gallicus*) и др.

Фигура 44 33 „Река Марица“ с код BG0000578

Източник: ИАОС

3.) 33 „Река Пясъчник“ с код BG0000444

Защитена зона „Река Пясъчник“ е вписана като Защитена зона по Директива за местообитанията. Общата площ на зоната е 1879.97 хектара. Обявена е с Решение №-122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 г. на Държавен вестник 2-2-578-122-2007. Защитената зона обхваща части от Област Пловдив, като обхваща землищата или части от тях на 14 селища от 4 общини в Пловдивска област. На територията на Община Пловдив попада

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

град Пловдив. Защитената зона попада в територия контролирана от РИОСВ – Пловдив, район Северен.

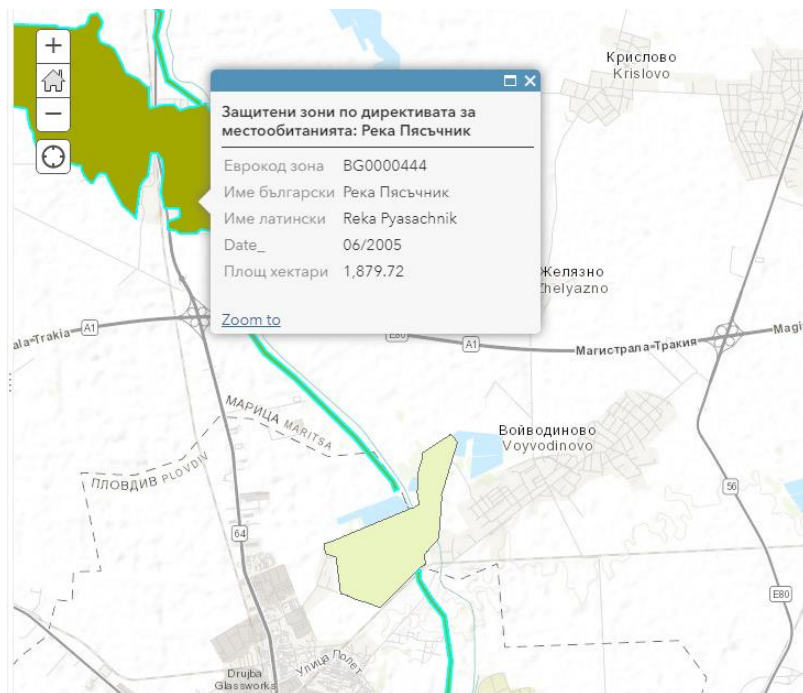
Целите на обявяване са: Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона, както и запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения, за тези местообитания, видов състав, характерни видове и условия на средата. Цел също така е възстановяване, при необходимост, на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Зоната е определена по Директивата за хабитатите. Предмет на опазване в нея са природните местообитания – крайречни галерии от бяла върба (*Salix alba*) и бяла топола (*Populus alba*). Зоната представлява местообитание на редица редки и защитени животински видове, поради което в нея се опазват – лалугер (*Spermophilus citellus*), видра (*Lutra lutra*), обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), а от рибите горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*), обикновен щипок (*Cobitis taenia*), балкански щипок (*Sabanejewia aurata*).

Защитената зона представлява местообитание и място за гнездене и размножаване на редица редки и защитени видове птици, включени в Приложение I на Директива 79/409/ЕЕС – малък креслив орел (*Aquila pomarina*), малък сокол (*Falco columbarius*), късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), осояд (*Pernis apivorus*), белоопашат морски орел (*Haliaeetus albicilla*), малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), орел змияр (*Circus gallicus*), бяла лопатарка (*Platalea leucorodia*), речна рибарка (*Sterna hirundo*), козодой (*Caprimulgus europaeus*), черен щъркел (*Ciconia nigra*), ръждива чапла (*Ardea purpurea*), земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), блестящ ибис (*Plegadis falcinellus*), белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), голяма бяла чапла (*Egretta alba*), малък воден бик (*Ichthyophaga minckleyi*), малък корморан (*Phalacrocorax pygmaeus*), нощна чапла (*Mycticorax nycticorax*), гривеста чапла (*Ardeola ralloides*), бял щъркел (*Ciconia ciconia*), ливаден дърдавец (*Scolopax crex*) и др.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 4533 „Река Пясъчник“ с код BG0000444

Източник: ИАОС

4.) 33 „Рибарници Пловдив“ с код BG0002016

Защитена зона „Рибарници Пловдив“ е вписана като Защитена зона по Директива за птиците. Общата площ на зоната е 145,77 хектара. Обявена е със Заповед № РД-81 от 03.02.2009 г., бр. 14/2009 г. на Държавен вестник 2-1-2016-81-2009. Защитената зона обхваща части от Област Пловдив – община Марица и община Пловдив. На територията на Община Пловдив попада град Пловдив. Защитената зона попада в територия контролирана от РИОСВ – Пловдив, район Северен.

Целите на обявяване са опазване и поддържане на местообитанията на посочените в т. 2 видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние, както и възстановяване на местообитания на видове птици по т. 2, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

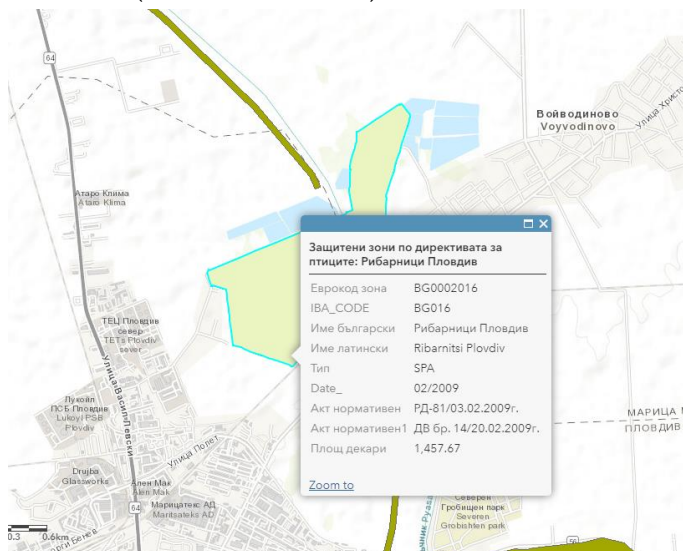
В защитената зона е забранено строителството, с изключение на такова, свързано с рибопроизводството. Забранено е добиването на подземни богатства, както и депонирането на отпадъци. Забранява се залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения, премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива. Забранява се източването на рибарниците в периода от 1 май до 30 юли, също така паленето на тръстикови масиви и крайбрежна растителност. На територията на защитената зона е забранено косенето на тръстика, папур и плаваща водна растителност във водните басейни в периода от 1 март до 30 юли.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР, предмет на опазване са: Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), Голям воден бик (*Botaurus stellaris*), Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Червена чапла (*Ardea purpurea*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Блестящ ибис (*Plegadis falcinellus*), Лопатарка (*Platalea leucorodia*), Белоока потапница (*Aythya nyroca*), Орел рибар (*Pandion haliaetus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Полски блатар (*Circus cyaneus*), Сив жерав (*Grus grus*), Голяма бекасица (*Gallinago media*), Блатна сова (*Asio flammeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*).

Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР, предмет на опазване са: Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям гмурец (*Podiceps cristatus*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Ням лебед (*Cygnus olor*), Голяма белочела гъска (*Anser albifrons*), Фиш (*Anas penelope*), Зимно бърне (*Anas crecca*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Лятно бърне (*Anas querquedula*), Клопач (*Anas clupeata*), Кафявоглава потапница (*Aythya ferina*), Воден дърдавец (*Rallus aquaticus*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Лиска (*Fulica atra*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), Средна бекасица (*Gallinago gallinago*), Малък червеноног водобегач (*Tringa totanus*), Голям зеленоног водобегач (*Tringa nebularia*), Голям горски водобегач (*Tringa ochropus*), Късокрил кюкавец (*Actitis hypoleucos*), Речна чайка (*Larus ridibundus*), Жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*).

Фигура 4633 „Рибарници Пловдив“ с код BG0002016

Източник: ИАОС

1.2. Вековни дървета

На територията на област Пловдив, съгласно информация от регистъра на ИАОС са регистрирани 73 вековни дървета. На територията на самата община Пловдив, няма такива.

1.3. Гори и горско стопанство

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

ТП "Държавно горско стопанство - Пловдив" /ТП "ДГС - Пловдив"/ е териториално поделение към „Южноцентрално държавно предприятие – гр.Смолян“, със седалище и адрес на управление – гр. Пловдив, бул. "Шести септември" №93, общ. Пловдив, обл. Пловдив. Територията му обхваща площи предимно в Централните Родопи и отчасти в Горнотракийската низина. . На север то граничи с ТП "ДГС - Хисар", на запад с ТП "ДГС - Пазарджик", ТП "ДЛС - Тракия" и ТП "ДЛС - Кричим", на юг с ТП "ДГС - Асеновград" и ТП "ДГС - Акад. Николай Хайтов" и на изток – с ТП "ДЛС - Тракия" и ТП "ДГС - Асеновград". В административно отношение, територията на стопанството е част от Пловдивска област и се числи към Регионална дирекция по горите /РДГ/ - гр. Пловдив. Стопанството не е самостоятелен стопански субект, подчинено е на Директора на "Южноцентрално държавно предприятие" – гр. Смолян. Релефът в района на стопанството обхваща западната част на Рило – Западнородопското сводово-блоково издигане и малка част от Централно – средногорската морфоструктура (Горнотракийската низина).). По-голямата част от горските комплекси (над 90%) заемат северните склонове на Западните Родопи – дяла „Чернатица“, който представлява огромен наклонен на изток блок, дълбоко нарязан от сложна долинна система. Горите от горските територии, намиращи се в Тракийската низина, заемат малко над 5% от площта на стопанството. Преобладаващото разположение на горските площи по северните склонове на Западните Родопи определят преимуществото на сенчестите изложения – 61% от дървопроизводителната площ на стопанството. В низинната част, наклонът е предимно в югоизточната посока на основния наклон на Горнотракийската низина. Превишенията на територията на ТП "ДГС - Пловдив" са значителни – над 1500 м. Средната надморска височина е около 1000 м. Най – високата точка се намира в ГСУ Бяла черква – с надморска височина 1650 м. Крайречната ивица на река Марица обхваща много обширен район със средна надморска височина 150 м.

Със Заповед № РД 68/27.01.2020 г. на Изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по горите е утвърден новият Горскостопански план 2019 (ГСП) на ТП "ДГС - Пловдив". Съгласно утвърдения ГСП, площта на ТП "ДГС - Пловдив" възлиза на 25497,7 ха, по вид собственост, както следва:

Таблица 31Разпределение на общата площ по собственост и видове територии

№	Вид собственост	Площ (ха)
1	Държавни горски територии	13004,80
2	Общински горски територии	8150,90
3	Горски територии – частни физически лица	4108,20
4	Горски територии – частни юридически лица	200,60
5	Друга собственост	33,20
	Общо за ТП „ДГС Пловдив“	25497,70
	Залесена площ на ДГС Пловдив	23702,90

Източник: ДГС Пловдив

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Общата площ на ТП "ДГС - Пловдив" е 25 497,7 ха., като залесената такава е 23702,9 ха. или 93 % от общата площ на стопанството. Съгласно ОУП на Община Пловдив, горските територии са в размер на 46,28 ха, като се предвижда техния размер да се запази.

В миналото, на територията на ТП "ДГС - Пловдив" са създадени култури от акация, която се причислява към инвазивните видове. Тези залесявания са предимно в равнинната част на стопанството, където площта на горските територии е много малка. През последните години не е извършвано залесяване с акация, а новите залесявания (на голини) се извършват с местни дървесни видове, подходящи за съответното месторастение (предимно черна топола, дъбове, бял бор, черен бор). Залесяванията са съсредоточени основно в равнинната част на стопанството, като основно се залесяват площи след сеч на култури от хибридни тополи. В планинската част на стопанството има добър естествен възобновителен процес, а и освободените площи, които остават след провеждане на санитарни и принудителни сечи са в рамките на 1 до 2 дка. Обикновено тези площи се залесяват от служители на стопанството и доброволци. Ресурса на ТП "ДГС - Пловдив" е ограничен, поради което не може да се задоволят нуждите от дърва за огрев на всички желаещи от населените места в обхвата на стопанството (6 общини с общо 59 населени места). Провеждат се разговори с кметовете, относно осигуряването на дърва за огрев, като с приоритет са населените места в планинския район, поради отдалечеността им от градовете и липсата на алтернатива за отопление през зимата.

Ловно стопанство

Общата ловностопанска площ в района на дейност на ТП "ДГС - Пловдив" е 119994.1 ха , като 25496.3 ха се причисляват към горския фонд. На територията на стопанството ловуват ловни дружинки от три сдружения, като едно от тях е СЛРД „Сокол“ – гр. Пловдив. Сдружението, заемащо най-голям дял от ловната територията на стопанството. Членуващите ловни дружинки са: ЛД „Куклен“, ЛД „Брестник“, ЛД „Белащица“, ЛД „Марково“, ЛД „Извор“, ЛД „Ситово“, ЛД „Бойково“, ЛД „Първенец“, ЛД „Храбрино“, ЛД „Брестовица“, ЛД „Прослав“, ЛД „Стамболийски“, ЛД „Ново село“, ЛД „Цалапица“, ЛД „Костиево“, ЛД „Царацово“, ЛД „Войсил - Бенковски“, ЛД „Труд“, ЛД „Калековец“, ЛД „Войводиново“, ЛД „Скуtare“, ЛД „Рогош“, ЛД „Манолe“, ЛД „Ясно поле“, ЛД „Граф Игнатиево“, ЛД „Строево“, ЛД „Царимир“, ЛД „Голям Чардак“, ЛД „Малък Чардак“, ЛД „Любен“, ЛД „Драгомир“, ЛД „Коматeво - Възстанически“, ЛД „Ягoдoвo“, ЛД „Крумовo“.

1.4. Биологично разнообразие

Законът за биологичното разнообразие (Обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., посл. изм. и доп. бр.15 от 15.02.2013 г.) дефинира биологично разнообразие като многообразието на всички живи организми във всички форми на тяхната естествена организация, техните съобщества и местообитания, на екосистемите и процесите, които протичат в тях. То е

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

неразделна част от националното богатство и опазването му е приоритет и задължение за държавните и общинските органи и гражданите.

По отношение опазването на биоразнообразието, защитените територии и зони Община Пловдив традиционно провежда силно отговорна политика за защита и възстановяване на биологичното разнообразие в градските паркове и градини и околградската територия. Тя е една от малкото местни власти, инициирали изработване на Планове за управление на защитени територии и е пряко ангажирана в прилагането им.

Флора

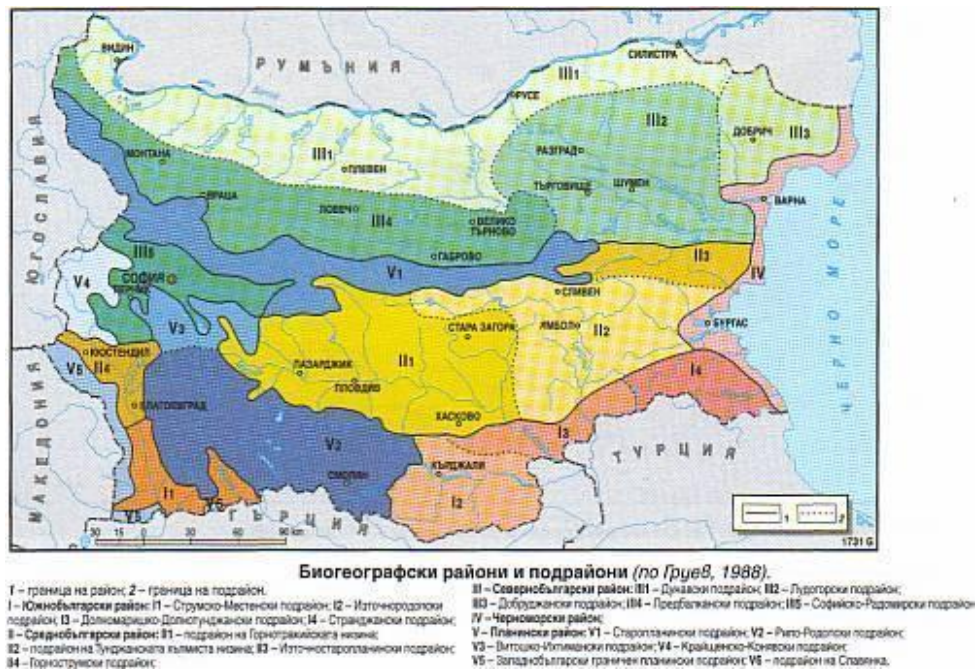
Според геоботаническото райониране на Р България (проф. Ив. Бондев и колектив, 1997 г.), територията на община Пловдив попада в Европейската широколистна горска област, Македоно-Тракийска провинция, в Пловдивския район на Горнотракийския окръг. Голяма част от площта на общината е била заета от горски съобщества, в които са преобладавали летен дъб и полски бряст, а териториите с по-голяма надморска височина – стръмните и скалисти склонове на хълмовете са били обрасли с храсталаци от пистация, червена хвойна, южна копривка (*Celtis australis*). Значителна част от западните територии на общината са били заети от вековни дъбови гори. Поетапно през годините, тези горски масиви са били напълно унищожени. Сега дъбовете се срещат поединично и/или на групи заедно с полски бряст и полски клен. Едроразмерна горска растителност е развита основно по поречията на реките, в градските паркове и градини, по тепетата и като улично озеленяване. По-късно е започнало залесяване на града с декоративна растителност, като е представена от акация, летен дъб, бряст, гледичия, китайски ясен, японска акация, каталпа, липа, див рожков, конски кестен. Естествените насаждения в подпояса на крайречните гори са предимно смесени от бяла върба, бяла и черна топола и черна елша. Насажденията са с неравномерен строеж, като често пълнотата им варира значително.

Храстообразните съобщества са представени от смил, пистация, южна копривка, хинап. Тревистите растения са рудерални и плевелни – лепка, ливадина, овчарска торбичка, полска детелина, млечка и др. В зелените паркови площи в градската среда естествените тревисти видове почти са изчезнали и са заменени от типични за такива местообитания рудерални елементи, като разклонена боянка (*Erysimum diffusum*), лепка (*Galium aparine*), дългоосилеста овсига (*Bromus sterilis*), врабчови чревца (*Stelaria media*), луковична ливадина (*Poa bulbosa*), троскот (*Cynodon dactylon*) овчарска торбичка (*Capsella bursa-pastoris*), раннопролетна попова лъжичка (*Thlaspi praesox*), лечебна комунига (*Mellilotus officinalis*), полска детелина, (*Trifolium arvense*), слънцегледа млечка (*Euphorbia helioscopia*), разперена метличина (*Centaurea diffusa*) и др., много от които представляват и лечебни растения. Обработваемите земи са заети с културна растителност. В защитените местности се срещат балкански и български ендемитни

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

видове, като: фривалдско плюскавиче, румелийски кантарион, нисък жълт равнец, родопска незабравка и др.

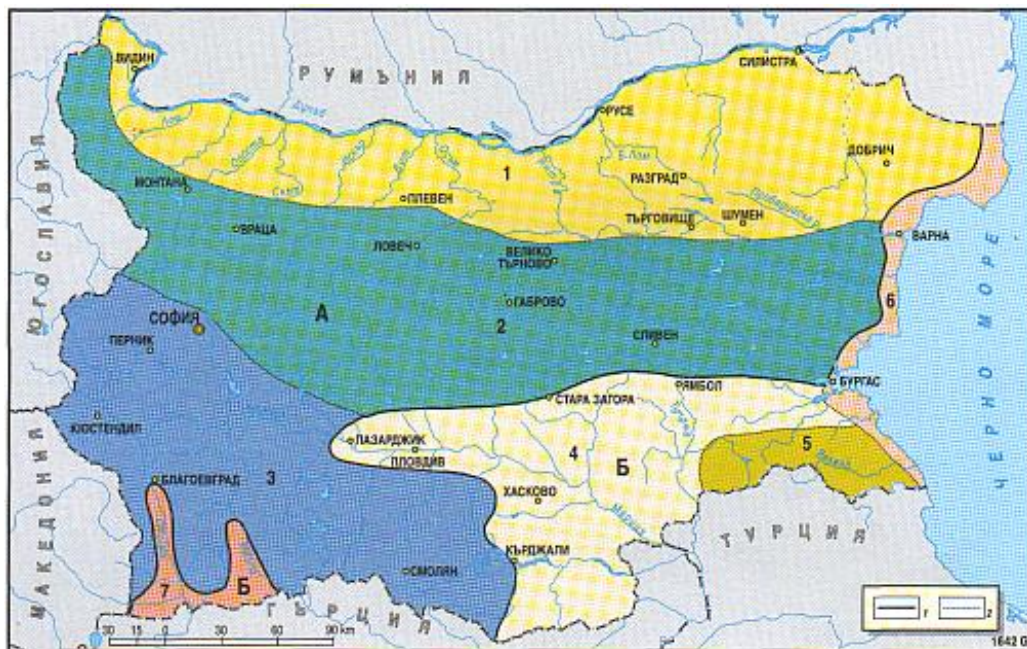

Фигура 47 Биогеографско райониране на България

Фауна

По зоогеографско райониране, община Пловдив попада в Тракийския район на Средиземноморската подобласт. Разнообразието и числеността на фауната е силно повлияна от антропогенния фактор. От бозайниците често срещани са заек, невестулка, черен пор, къртица, оризищна мишка, полска мишка, таралеж, обикновена полевка, голям нощник, кафяво прилепче, малък вечерник, ръждив вечерник и др. От земноводните и влечугите се срещат голяма крастава жаба, зелена крастава жаба, жаба дървесница, водна змия, змия медянка, слепок, смок мишкар, зелен гущер, степен гущер, сухоземна костенурка, дъждовник и др. Водите на р. Марица се обитават от уклей, щука, каракуда, скобар, червеноперка, костур, пиявици, охлюви и др. От сухоземните безгръбначни се срещат обикновен сечко, бръмбар рогащ, педомерка, хоботник, богомолка, бръмбар бегач, градински охлюв и др. От орнитологична гледна точка поречието на р. Марица е изключително важно място. Островите и пясъчните коси в реката, дървесната и храстова растителност по бреговете прикютяват редица водоплаващи и водолюбиви птици, значими в консервационно отношение. Такива са малкият и голям корморан, немият лебед, зеленоглавата патица, пойният лебед, земеродното рибарче, малкият гмурец, сивата и голямата чапла и др. Срещат се голям ястреб, калугерица, керкенец, синигер, славей, авлига, гугутка, ушата сова, чучулига и др.

Зоогеографски райони (по Георгиев, 1980).

1 – граница между евроазиатската (А) и средиземноморската (Б) територии; 2 – граница между зоогеографските райони; 1 – Дунавски район; 2 – Старопанонски район; 3 – Рипид-Родопски район; 4 – Тракийски район; 5 – Странджански район; 6 – Черноморски район; 7 – Струмско-Местенски район.

Фигура 48 Зоогеографско райониране на България

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Изводи и препоръки

- *Община Пловдив се характеризира с богато биологично разнообразие и висок процент на площите заети от защитени местности и защитени зони.*
- *Необходимо е да бъде извършено проучване на биоразнообразието на територията на общината извън защитени територии и зони, като специално внимание следва да се обърне на биологичното разнообразие в агроценозите и в урбанизираните територии. Данните следва да бъдат систематизирани и публично достъпни;*
- *Препоръчително е община Пловдив да провежда още по-активни информационни кампании с цел запознаване на населението в общината с биологичното разнообразие на нейната територия, както и с неговия природозащитен и законов статут и начините за опазването му*

6. ЗЕЛЕНА СИСТЕМА

Съгласно Закона за устройство на територията в териториите на общините се устройват озеленени площи, обединени в зелена система, като средство за подобряване на микроклимата и хигиенните условия и за организиране на отдиха на населението.

Зелената система на община Пловдив се състои от паркови елементи, включващи хълмовете, по-големите паркови площи, крайречната зеленина на р. Марица и множество по-малки градини и площадки, формиращи “мозаечна структура”, неравномерно покриваща градската територия. Към зелената система също така спадат зелени площи със специално предназначение – гробищни паркове, ботаническа градина, както и зелените площи за ограничено обществено ползване (реализирани към жилищните комплекси и обществените сгради, зелените площи в имотите на частните физически и юридически лица), както и уличното озеленяване. Допълва се и от защитените територии и зони обявени по реда на Закона за защитените територии и обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие.

Като основа на зелените системи на община Пловдив са озеленените площи за широко обществено ползване – общоградски паркове, градски и квартални градинки, улично озеленяване, защитни зелени пояси около водни обекти, озеленяването на сервитутни ивици на линейните съоръжения на техническата инфраструктура и др.

Допълващи от своя страна зелената система, са озеленените площи за ограничено обществено ползване – озеленени площи на жилищните, вилни, обществени, производствени и спортни сгради и комплекси, както и озеленените площи с друго специфично предназначение - озеленените площи в терените със специално предназначение: гробищни паркове, защитни насаждения, мелиоративно озеленяване покрай деретата, санитарнозащитно озеленяване, зелени пояси около магистрали и промишлени зони и др.

1.15. Законови изисквания за разработване на местна нормативна уредба

Съгласно чл. 62 от закона за устройство на територията, Община Пловдив има приета и влязла в сила Наредба за развитие, поддържане и опазване на зелената система на Община Пловдив, която е приета с Решение № 225 от 11.06.2009 г., изм. с Решение № 1390 от 21.06.2019 г. на АдмС - Пловдив по адм. д. № 539/2019 г., потвърдено с Решение № 9600 от 14.07.2020 г. на ВАС по адм. д. № 9896/2019, на Общински съвет – гр. Пловдив. С тази наредба се уреждат планирането, изграждането, устойчивото поддържане, опазването и развитието на зелената система на територията на община Пловдив, независимо от формите на собственост. Пловдивският общински съвет, чрез бюджета на община Пловдив, обезпечава необходимите средства за развитието, опазването и поддържането на общинските зелени площи.

Управление на зелената система се осъществява съгласно НАРЕДБА на ОбС Пловдив за развитие, поддържане и опазване на зелената система на Община Пловдив (Приета с Решение № 225 взето с Протокол № 11 от 11.06.2009 г., изм. и доп. с Р. № 501, пр. № 22 от 20.12.2012 г.; изм. и доп. с Р. № 129, пр. № 7 от 24.04.2014 г.; изм. и доп. с Р. № 196, пр. № 11 от 04.06.2015 г., изм. с Решение № 1390 от 21.06.2019 г. на АдмС - Пловдив по адм. д. № 539/2019 г., потвърдено с Решение № 9600 от 14.07.2020 г. на ВАС по адм. д. № 9896/2019)

С Наредбата се уреждат планирането, изграждането, устойчивото поддържане, опазването и развитието на зелената система на територията на община Пловдив, независимо от формите на собственост.

Съгласно чл. 4 от Наредбата Органите за управление на зелената система са: Общинският съвет, Кмета на Община Пловдив и оправомощени длъжностни лица от общинска администрация.

Общински съвет на община Пловдив

- чрез бюджета на община Пловдив, обезпечава необходимите средства за развитието, опазването и поддържането на общинските зелени площи.
- Изграждането на зелената система се извършва в съответствие с предвижданията на приетия с Решение 375, взето с Протокол № 16 от 5.09.2007 г. на Общински съвет, Общ устройствен план (ОУП) на град Пловдив.
- Общественият експертен съвет по озеленяване представя ежегоден доклад пред Кмета на Общината и Общински съвет – Пловдив за прилагането на настоящата "Наредба за развитие, поддържане и опазване на зелената система на община Пловдив".

Кметът на Община Пловдив:

- Кметът, чрез оправомощени длъжностни лица от общинска администрация, управлява качеството на зелената система на Община Пловдив въз основа на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

функционалното предназначение, интензитета на поддържане и териториалното разположение на озеленените площи.

..

- Кметът на община Пловдив, или упълномощени от него лица, организират провеждането на процедури по ЗОП, за изготвянето на подробни устройствени планове, паркоустройствени планове и инвестиционни проекти за изграждането на нови или реконструкция на съществуващите общински озеленени площи.

- Кметът на община Пловдив, организира съставянето и актуализирането на Публичен регистър на озеленените площи, съдържащ паспортизация и картотекиране на декоративната растителност, парковете съоръжения и обзавеждане на територията на общината

- Контрол по изпълнението на настоящата Наредба се осъществява от Кмета на общината или упълномощени от него лица.

Независим контрол по изпълнението на Наредбата ще се осъществява от "Обществен експертен съвет по озеленяване" учреден със Заповед на Кмета на Община Пловдив

1.16. Поддържане на зелената система

Поддържането и изграждането на общинските зелени площи се изпълнява от ОП "Градини и паркове", съгласно предписанията на Дирекция "ЕУО", Дирекция "УТ" и компетентните служители на районната общинска администрация, в рамките на планираният годишен бюджет за развитие и поддържане на зелената система на Община Пловдив. ОП „Градини и паркове“ е създадено с Решение № 212, взето с Протокол № 14 от 24.07.1997 г. на Общински съвет – Пловдив, на основание чл. 52 и следващите от Закона за общинската собственост и Наредбата за създаване, управление и контрол върху дейността на общинските предприятия, приета с Решение № 187 на Общински съвет – Пловдив, взето с Протокол № 12 от 02.07.1997 година. Предприятието осъществява дейността си въз основа на Правилник за устройството и дейността на общинско предприятие „Градини и паркове“ към Община Пловдив, приет с решение № 405, взето с протокол № 19/25.10.2006 г. на Общински съвет – Пловдив и в съответствие със заложените в годишния бюджет на община Пловдив бюджетни средства за неговата издръжка.

Предприятието е създадено с цел благоустройство и поддържане на зелените площи и уличните насаждения и производство на посадъчни материали.

Предприятието извършва следните дейности в направление „Озеленяване“:

- Поддържане на общинските зелени площи и улични насаждения
- Поддържане на фонтаните на гр. Пловдив

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Производство на декоративни дървета, храсти и цветни разсади за задоволяване нуждите на зелената система на гр. Пловдив
- Растителна защита от вредители и болести по зелените площи и уличните насаждения в града
- Ремонти на парково обзавеждане: пейки, съоръжения, поливни водопроводи, помпени станции, стопански сгради и др.
- Експлоатация и поддържане на моторни превозни средства и строителни машини, необходими за правилното извършване на дейностите „Озеленяване“ и „Поддържане на чистотата на алеи, паркове и зелени площи“.
- Доставка, съхранение и разпределение на стоково-материалните ценности в Предприятието
- Охрана на базите: Цветопроизводна база, Декоративен разсадник, моторни превозни средства, ремонтните работилници и складова база

Предприятието извършва следните дейности в направление „Поддържане на чистотата на алеи, паркове и зелени площи“:

- Поддържане на чистотата на алеите, парковете и зелените площи на територията на градските райони: Централен, Източен, Южен, Западен, Северен и Тракия
- Обслужване на районите с транспортни средства за извозване на събраните отпадъци от алеите и парковете
- Полагане на пътни и паважни настилки

1.17. Аспекти и белези на зелената система в Община Пловдив

Съгласно Програмата за развитие и поддържане на Зелената система на Пловдив, тя има три основни аспекта – функционален, естетически и екологичен.

- Функционалният аспект обхваща насочеността и предназначението на зелените площи. Към него се причисляват зелени площи, които имат повече от локално значение – такива са защитените територии - Младежки хълм, Данов хълм и Хълма на освободителите, също така градската градина – Цар Симеон, както и Дондукова градина – които са паметници на градинското и парковото изкуство. Също така тук се отнасят и другите зелени площи – например Парк „Лаута“, както и всички останали паркови площи, които със своята рекреационна стойности имат значение за жителите на града.
- Естетическият аспект е свързан с облика и въздействието, които зелената система придава на града. Създаването на тази естетика е процес от три етапа – правилно проектиране, което е съобразено със силно урбанизираната територия, изграждане на зелените площи, чрез прилагане на интегриран подход – инфраструктура,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

съоръжения и рекреационна среда и не на последно място поддържане на зелената система.

- Екологичният аспект – постигане на екологичен баланс, чрез добре изградена и функционираща зелена система, която да спомага за пречистване на качеството на въздуха, чрез абсорбация и филтрация на вредни газове, фини прахови частици и други физически примеси във въздуха.

Зелените площи, съставляващи зелената система на община Пловдив, са разпределени по райони и предназначение. Това разпределение е представено в следващата таблица, съгласно данни от ОУП на община Пловдив:

Таблица 32 Разпределение на зелената система по райони в община Пловдив

Район	За широко общ.ползване, ха	Със специфично предназначение, ха	Озеленяване общо, ха	Спорт, ха	Общо озеленяване и спорт, ха
Централен	95,7	0	95,7	6,69	102,4
Източен	7,0	24,41	31,41	6,23	37,64
Западен	121,39	13,45	134,84	127,82	262,66
Северен	32,38	47,31	79,69	9,31	89,00
Южен	25,26	8,02	33,28	19,07	58,35
Тракия	99,62	15,33	114,95	14,67	129,62
Общо:	381,36	108,52	489,88	183,79	673,67

Източник: ОУП, Пловдив

Зелени площи за широко обществено ползване

Това са всички градини, паркове и скверове, които заемат значителна част от общата площ на зелените площи и образуват, така наречения гръбнак на зелената система на града. Те се използват за ежедневен отдих на гражданите и гостите на града, като също така имат естетическо и екологично въздействие. Активно се използват и от подрастващото поколение, майките с детските колички и възрастните хора. Тези паркови площи е необходимо да имат 5-7 минутен изохрон на достъпност. Концептуално, тези паркови площи трябва да имат различна тематична насоченост и да са структурирани равномерно в урбанизираната територия. Друг важен аспект е степента на изграденост на тези площи - за да изпълняват целия диапазон от функции, с които са натоварени, е необходимо изградеността им да е много висока. В сегашния си обхват Зелената система на Пловдив (съгл. проучванията на ОУПО), съдържа общо 536,76 ха, в т.ч. 428,24 ха озеленени площи за широко обществено ползване и 108,52 ха със специфично предназначение. Отнесени към броя на жителите (343,070 хил.към 31.12.2021 г. по данни от НСИ) се получават 12,48 кв.м/жител озеленени площи за широко обществено ползване, а заедно с площите със специфично предназначение – 15,65 кв.м./ж., което е показател за задоволеността на населението.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Пример за такива зелени площи са градската градина „Цар Симеон“, Дондуковата градина, тепетата – Младежки хълм, Данов Хълм и Хълма на освободителите, зелените площи по протежението на река Марица, Парк „Отдых и култура“ и др. Разпределението на зелените площи за широко обществено ползване по административни райони може да се определи като неравномерно - от 1,13 кв.м/ж. в Район „Източен“ - до 33,92 кв.м/ж. в Район „Западен“ (поради наличието на парк „Отдых и култура“).

Таблица 33 Разпределение на зелени площи за широко обществено ползване м² на жител по райони в община Пловдив

Район	Зелени площи за широко общ. ползване в кв.м./жител
Централен	12,68
Източен	1,13
Западен	33,92
Северен	6,38
Южен	3,37
Тракия	18,2
Средно	10,79

Източник: ОУП, Пловдив

Зелени площи за ограничено ползване

Зелените площи за ограничено ползване формират са най-широко застъпеното озеленяване и създават най-разнообразна среда за спорт, забавления и рекреация. Към тази категория се причисляват всички терени с дворишно озеленяване, без значение дали са на частни или на физически и юридически лица. Причисляват се и зелените площи във всички имоти с жилищна и обществено обслужваща функция. Междублоковите пространства са най-значими, като площ, за тази категория. Те отчасти компенсират, липсата на паркови площи за широко обществено ползване, придават чувство за "мащаб" в панелните комплекси и изпълняват важни рекреационни функции за живущите в комплексите. Други зелени площи, които се причисляват към категорията за ограничено ползване са зелените площи в здравните и учебни заведения, както и тези около обществените сгради. Всички тези терени изпълняват екологична функция като постигане на по-здравословна среда и комфорт на градската среда.

Зелени площи със специфично предназначение

Зелените площи със специфично предназначение в община Пловдив, заемат 108.52 ha, което съставлява 14,6 % от общата площ на зелените площи. (ОУП на Пловдив). Към тях най-общо се причисляват гробищните терени, мемориални паркове, ботанически градини, дендрариуми, лапидариуми, зоокътове и зоологически градини. На територията на община Пловдив има няколко гробищни парка - Траурен парк "Централен", Траурен парк "Север", Траурен парк "Драганови гробища", Траурен парк

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

“Прослав” - кв. Прослав, Траурен парк “Коматев” - кв. Коматев, както и ТП “Арменски гробища”, ТП “Католически гробища” и ТП „Еврейски гробища“, които са в непосредствена близост до ТП Централен, Траурен парк “Мюсюлмански гробища” към Траурен парк “Север” - ул. “Рогошко шосе”. В световната практика, гробищните терени се наричат гробищни паркове, тъй като освен чиста екологична функция, която е особено важна относно климатичната характеристика на града, тези площи е необходимо да създават определена нагласа и визия свързана с функцията им. Задоволеността от гробищни терени в община Пловдив към момента е 2,29 м²/ж. (ОУП на Пловдив) На този етап състоянието на гробищните паркове се отчита като незадоволително, дори може да се определи като тежко.

Ботаническата градина на Пловдив датира от 1950 г. и е третата в България. Разположена е върху участък от 113 декара. Реалната дейност по създаване на ботаническата сбирка на градината започва през 1957 г. През следващите няколко години е направен проект за облагородяване на площта, включващ изграждане на водни площи, изкуствени релефни форми, скални кътове, алейна мрежа, места за отдих, розариум и др. През 2000 година градината преминава като държавно-публична собственост на Аграрния университет. През 2019 г. официално стартира проект по обновяването на Ботаническата градина.

Зоопарка на гр. Пловдив, е ситуиран в землището на парк Отдых и култура, като не функционира на този етап. Общината полага усилия проекта да бъде продължен и града да има нов, модерен и отговарящ на критериите зоопарк.

Улично озеленяване

Допълващ елемент на всяка Зелена система е уличното озеленяване. То обвързва всички елементи и зелени площи в една обща система от зелени пространства и места за отдих. Екологичната роля на уличните дървета е доказано незаменима. Тези насаждения са органически необходима съставна част от градския ландшафт и спомагат за създаването и поддържането на условия за една нормална, здравословна жизнена среда.

Уличните озеленителни работи на гр. Пловдив имат над 130 годишна история, като отличителни примери, могат да се посочат уличното озеленяване на бул. Руски и на ул. Иван Вазов. Оформянето на бул. Руски, започва в началото на 20 век. Той е дълъг 1 200 м. и широк 30 м., като от двете му страни след бордюрите на тротоарите следват два пътя с ширина 5,50 м. за движение на МПС в една посока. По средата на двете платна е алеята за пешеходци, разходки и почивка. Алеята е широка 13, 50 м. , като през пролетта на 1931 г. по протежение на тротоарите са засадени 600 чинара. Озеленяването на бул. „Руски“ е от голямо значение за града, тъй като се създава линейна връзка между два обекта от зелената система – „Цар Симеонова градина“ и „Хълм на Освободителите“. Бул. „Руски“ е обявен за паметник на градинско-парковото изкуство (ДВ, бр.41 от 19.05.1992 г.) и със заповед на НИПК № 37/12.11.1993 г. в режим на опазване на исторически зелени площи в ЦГЧ. Дърветата от западен чинар (*Platanus occidentalis*

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

L.) по ул. „Иван Вазов“ са едни от най-старите и мощни дървета в града. Тази улица е много добър пример за това как при удачно устройствено планиране, подходящ видов състав и последващо първоначално поддържане (изключително важен елемент), се постига дълготраен и устойчив ефект при уличното озеленяване. Всички дървета са на възраст над сто години.

Като цяло, в количествено отношение - 49% от улиците на града са добре озеленени, 25% се нуждаят от реконструкция и допълване на озеленяването, а почти 26% от улиците на града липсва улично озеленяване.

В качествено отношение значителна част от дървесната растителност на уличното озеленяване е в лошо фитосанитарно състояние, което налага незабавна/поетапна реконструкция, или цялостно подновяване.

Фактори, влияещи неблагоприятно на уличната растителност:

- абиотични: бедни на хранителни и вещества, де структурирани, с влошен воден и въздушен режим почви, на места засолен; високи летни температури; ниска ат-мосферна влажност; ниски стойности на валежите;
- антропогенни - високо въздушно замърсяване, вследствие засиления автомобилен трафик и др.;
- стихийно жилищно застрояване - еркери, засенчване, механични повреди нанесени при строителството; нови подземни комуникации;
- застаряване и влошаване на физиологичното състояние на 60-70% от уличните дървета, особено в централните градски части.

През 2020 година са извършени следните дейности, които пряко са повлияли върху подобряването на уличното озеленяване:

- Засадени са 40 бр. чинари и 20 бр. липа ва ж.к. Тракия(терен А12)
- Засадени са 45 бр. червенолистна слива и 150 бр. дървовидна ружа по бул. „Освобождение“, бул. Съединение“, ул. Цв. Лазаров“, микрорайон А-6, междублоково пространство, парк св. „Седмочисленици“
- Засадени са 11 бр. декоративни сървета с укрепване, 400 бр. декоративни храсти и са затревени 4 дка площи на площад „Централен“, след неговата реконструкция
- Липсващите храстовидни и увивни рози в средни ивици по булевардите на града са попълнени с 3558 бр. новозасадени.
- Засадени са 25 бр. декоративни дървета, 1082 бр. декоративни храсти, 22970 бр. цветя са затревени 4,5 дка, по южния бряг на река „Марица“, бул. „Цар Борис Трети Обединител“.(Отчет за 2020 г. по „Програма за развитие, поддържане и опазване на зелената система на гр. Пловдив“ и План за действие за периода 2012 - 2025 г., приета с Решение № 147, взето с Протокол № 7 от 16.05.2013 година на Общински съвет – Пловдив)

Защитни и мелиоративни зелени площи

Тези зелени площи формират „рамката“ на целия град. Осъществяват органична връзка с крайградския ландшафт и в равнинния ландшафт на пловдивското поле, играят особено важна екологична функция. Те биха филтрирали отчасти пращия въздух, образуван от обработката на почвата поради това, че гр. Пловдив е обграден от обработваеми земеделски площи, създаващи специфичен режим на пренос на замърсители от естествен произход (ФПЧ). Като цяло, тези земи в района на община Пловдив са малко, като е необходимо да се мисли в посока увеличаване на площите със защитни дървесни насаждения, т.нар. - защитни „зелени пояси“, по периферията на града, както и покрай най-натоварените транспортни връзки и обособяването на „зелени клинове“, които ще спомогнат за подобряване на въздушната циркулация като позволяват нахлуването на по-хладен и чист въздух от крайградските територии към централната градска част.

Защитени територии

Това са паркови територии със специален статут и режим. Те могат да бъдат улично озеленяване, паркове, градини или скверове, които с определени свои качества или като културно историческо - наследство да са определени от МОСВ или НИНКН, като защитени обекти - паметници на градинско - парковото изкуство, като части от групов паметник на културата или като защитени територии и зони. Тези Паркови площи са пълноценен участник в Зелената система на града. Тяхното проектиране, изграждане и поддръжка е по-специално, в зависимост от режимите, които са сложили съответните ведомства - принципиали на тези територии. В главата по-горе са детайлно описани.

Лесопаркови площи

На територията на Община Пловдив са разположени две сравнително големи лесопаркови зони – Парк „Отдых и култура“ /територията след р. Първенецка/ – в западната част на града до Гребен Канал и Парк „Лаута“ в Югоизточната част на града, в близост до ЖР „Тракия“.

"Отдых и култура" е сред най-големите паркове в Пловдив и е любимо място за разходка на малки и големи. Наричан "белите дробове на града", той е разположен в район "Западен", като заобикаля Гребната база. Големият проект за изграждането на "Отдых и култура" започва през 60-те - правят се подстъпите към парка, садят се екзотични растения. През 1988 г. е завършен Гребният канал, уникално водно съоръжение, където се провеждат национални и международни спортни състезания.

Тези паркови площи са предназначени за широко обществено ползване, но поради своята специфика на непрекъснати дървесни масиви и характерно разположение, оказват ключово значение за зелената система и имат висока екологична стойност за

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

града. Подходът към тях трябва да е по-специален, поради специфичните изисквания на екосистемата, да бъде в устойчиво състояние.

Опазване на зелените площи

Всички граждани на общината са длъжни да опазват зелените площи, независимо от тяхната собственост съгласно Наредбата. Опазването на зелените площи включва: полагане на постоянни грижи за поддържане в добро състояние на зелените площи; недопускане на действия или бездействия, които водят до увреждане или унищожаване на зелените площи, настилките, водните площи и парковите съоръжения.

Съгласно действащата Наредба за развитие, поддържане и опазване на зелената система на Община Пловдив, в обществените зелени площи се забранява:

- Паленето на огън по какъвто и да е повод.
- Нанасяне на повреди върху дървесната и храстова растителност, причинени от чупене, рязане на клони и други.
- Фиксирането на материали, монтиране на съоръжения и други предмети по какъвто и да е начин по декоративната растителност.
- Късането и изкореняването на цветя и повреждането на цветните фигури.
- Ходенето по тревните площи, с изключение на определените за тази цел места.
- Преминаването и паркирането на МПС, с изключение на тези със специален режим.
- Нанасяне на повреди върху парковото обзавеждане, съоръженията и настилките.
- Изхвърлянето на отпадъци извън определените за целта съдове.
- Насипването на осолен сняг, химически разтвори и/или нефтопродукти в тревните площи около стволите и/или стъблата на дървета и храсти и разделителните ивици на улични платна.
- Почистването на тротоарите и настилките в зелените площи с миешки препарати, представляващи опасност за развитието на зелената.
- Пашата на домашни и селскостопански животни.
- Ползването на зелените площи, тротоарите и други места, предназначени за общо ползване, около търговските обекти за съхраняване на стоки и амбалаж.
- Нерегламентираното изнасяне на почва, листовка, пясък и други материали намиращи се в зелените площи.
- Засаждането и отглеждането на плодна дървесна и храстова растителност и зеленчукови култури
- Разкопаването и/или засаждането на растителност без писмено съгласуване и разрешаване от общинските органи.
- Отсичането, изкореняването или унищожаването на дълготрайна декоративна растителност, зелена площ, паркова територия и др., както и разпореждането да бъдат извършени такива действия, без писмено разрешение на компетентния орган

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

На територията на Община Пловдив се забранява резитбата, отсичането и изкореняването на дървета – в защитените територии и в зоните – паметници на градинско-парковото изкуство, независимо от собствеността им, с изключение на случаите по реда на чл. 31, ал. 3, чл. 32, ал. 1 и чл. 34, ал. 6 от Наредбата. Забранено е и засаждането на дървесна растителност в защитените територии и в зоните – паметници на градинско-парковото изкуство, независимо от собствеността им, ако не са изпълнени изискванията на чл. 10, чл. 14, чл. 15 от Наредбата.

Резитба, премахване или преместване на дълготрайна декоративна растителност в терени общинска собственост се извършва, в следните случаи:

- При изграждането на нови или реконструкция на съществуващи общински озеленени площи;
- При изсъхнали и болни дървета, издънкова и самонастанена растителност, както и на дървета, застрашаващи сигурността на гражданите, безопасността на движението, сградите, пътната и техническата инфраструктура;
- При премахване на последици от природни бедствия и аварии;
- При строителство, преустройство, реконструкция и ремонти на сгради, пътища и обекти на техническата инфраструктура и при доказана невъзможност за запазването ѝ.

Кастрене на дълготрайни декоративни дървета и храсти, независимо от собствеността им, се допуска при доказана необходимост въз основа на експертно становище.

1.6 Изводи и препоръки

- Територията на община Пловдив включва основно урбанизирани територии, под влиянието на голям антропогенен натиск, което води до намаляване на общите зелени площи;
- В община Пловдив се наблюдава недостатъчно количествено развитие на зелените площи спрямо общата територия на града;
- Зелената система на град Пловдив може да бъде определена като „мозаечна структура“, неравномерно покриваща градската територия.
- Разпределението по райони на зелените площи варира от 0.4 кв. м/ж. в Район „Източен“ - до 54.9 кв. м. /ж. в Район „Западен“ (поради наличието на парк „Отдых и култура“).
- Поддържането на зелените площи се ръководи и осъществява от специалисти по озеленяването при община Пловдив и ОП Градини и паркове, като това е непрекъснат процес с агробиологичен строително-ремонтен характер, осигуряващ необходимите условия за комплексно функциониране на елементите на зелената система ;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Разработена е Наредба за развитие, поддържане и опазване на зелената система на Община Пловдив, съгласно която при причинени щети на елементите на зелената система на община Пловдив – растителност, съоръжения и др. на виновните лица се налагат глоби ;
- На територията на общината са частично запазени естествени и полу-естествени екосистеми, с голямо значение за опазване на биологичното разнообразие и предоставящи екосистемни услуги със социално и градоустройствено значение;
- Необходимо е обогатяване на вътрешно кварталните паркове и градини и системното им поддържане във всички райони на общината;
- С цел по-активно привличане на гражданите в развитие и поддържане на зелената система, е необходимо Община Пловдив да продължава да организира доброволчески инициативи, залесителни акции, както и да продължава добрата практика с безвъзмездно предоставяне на посадъчен материал на гражданите, с цел облагородяване на междублокови прилежащи пространства.
- Необходимо е да се разширят елементите на зелената система със защитни функции: зелени клинове, защитни озеленени пояси по периферията на града, както и покрай натоварени транспортни артерии;
- Липсата на поливни системи или тяхното лошо състояние е идентифицирано като проблем за много от зелените площи. Основен източник на води за напояване са подземните води;
- Необходимо е да се развива и използва още по-активно потенциала и даденостите на природните забележителности – „Младежки хълм“, „Данов хълм“ и „Хълм на освободителите“, без да се допуска нарушаване на биоразнообразието и естествения облик;
- Висок потенциал, който на този етап не е реализиран, за използване на коритото на р. Марица и прилежащите към него зелени зони за развитие на „зелена“ и „синя“ инфраструктура, която предоставя нови места за отдих, запазва биологичното разнообразие и адаптация към изменението на климата.

7. ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ, ИЗПОЛЗВАНЕ

България е в челните места в Европа по производство и износ на билки. Това се дължи на изключително благоприятните климатични и почвени условия и богатия фонд от местни видове лечебни растения, с които е надарена страната ни. Българската флора съдържа около 4100 вида висши растения. От тях 760–770 вида (19%) са лечебни растения. Най-използваните са 200 вида, от които се получават около 270 вида билки, суровина за фармацевтичната, парфюмерийната, козметичната и хранително-вкусовата промишленост. Като част от биоразнообразието на страната, лечебните растения са подложени на редица заплахи: влошаване, фрагментация и загуба на местообитания;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

прекомерно използване и неспазване на правилата за опазване на находищата и видовете; замърсяване на въздуха, водата и почвата; ниската численост и ниска плътност на индивидите в някои популации; климатични промени и др.

Търсенето на растителни суровини за нуждите на парфюмерийно-козметичната, хранително-вкусовата и фармацевтичната промишленост, както у нас, така и в чужбина, нараства. Все повече хора започват да осъзнават необходимостта от избягването на химически синтезирани лекарствени средства, хранителни добавки и козметични продукти и се ориентират към такива с натурални съставки. Това дава оптимизъм за развитие на сектора на добив и търговия с билки. То налага да се спазват правилата за опазване и устойчиво ползване на находищата на диворастящи лечебни растения и за спазване технологиите за култивиране, за да се постигне устойчивост на ресурсите и качество на произвежданата продукция. Държавната и местна администрация имат изключително важна роля и за опазването на ресурсите от лечебни растения. Това национално природно богатство има огромно екологично, икономическо и социално значение за народа и страната ни. На основание чл. 10, ал. 1,2 и 3 от Закона за лечебните растения (ЗЛР), Министъра на околната среда и води издава ежегодно заповед за определяне на допустимите количества лечебни растения за събиране и забрана за събиране на определен вид билки от естествените им находища.

С последната Заповед №РД-63/25.01.2023г., определя допустими за събиране от естествените находища извън територията на националните паркове, следните лечебни растения:

- Божур червен (*Paeonia peregrine* Mill);
- Зърнастец елшовиден (*Frangula alnus* Mill);
- Иглика лечебна (*Primula veris* L.)
- Катраника, пелин бял (*Artemisia alba* Turra);
- Лазаркиня, еньовче ароматно (*Galium odoratum* (L.) Scop.)
- Лудо биле, старо биле (*Atropa belladonna* L.)
- Ранилист лечебен (*Betonica officinalis* L.)
- Решетка безстъблена (*Carlina acanthifolia* All.)
- Тлъстига лютива, жълто прозориче (*Sedum acre* L.);
- Трън кисел (*Berberis vulgaris* L.);
- Шапиче (*Alchemilla vulgaris* complex);

Съгласно заповедта е забранено изцяло събирането от естествените им находища на територията на цялата страна на следните лечебни растения :

- Бенедиктински трън, пресечка (*Cnicus benedictus* L.)
- Волски език (*Phyllitis scolopendrium* (L.) Newm.)
- Горицвет, пролетен (*Adonis vernalis* L.)
- Дилянка лечебна, валериана (*Valeriana officinalis* L.,)

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Залист бодлив (*Ruscus aculeatus* L.)
- Изтравниче, страшниче (*Asplenium trichomanes* L.)
- Исландски лишей (*Cetraria islandica* (L.) Ach.)
- Исоп лечебен (*Hyssopus officinalis* L. ssp. *aristatus*) - Какула едроцветна (*Salvia tomentosa* Mill.)
- Какула едроцветна (*Salvia tomentosa* Mill)
- Копитник (*Asarum europaeum* L.)
- Мечо грозде (*Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng)
- Момина сълза (*Convallaria majalis* L.)
- Оман бял (*Inula helenium* L.)
- Папаронка жълта, жълт мак (*Glaucium flavum* Crantz)
- Пелин сантонинов (*Artemisia antonicum* L.)
- Пирински (мурсалски алибушки)чай (*Sideritis scardica* Griseb.)
- Пищялка панчичева (*Angelica paniculata* Vand);
- Плаун бухалковиден (*Lycopodium clavatum* L.);
- Риган бял (*Origanum vulgare* L. Ssp. *Hirtum*(Link) Ietswaart)
- Ружа лечебна (*Althaea officinalis* L.);
- Салеп (*Orchis* sp. *diversa*);
- Смиг жълт (*Helichrysum arenarium* (L.) Moench.);
- Хуперция иглолистна, плаун обикновен (*Huperzia inundata* (L.) Bernh. L. s elago);
- Цистозира (*Cystoseira barbata* (Good et Vood) Ag.)

Ограниченията и забраните по настоящата заповед не се отнасят за количествата билки, събирани за лични нужди. Изключението не се прилага за Пирински (мурсалски, алибушки) чай (*Sideritis scardica* Griseb).

Този закон урежда управлението на дейностите по опазване и устойчиво ползване на лечебните растения, включително събирането и изкупуването на получаваните от тях билки.

За опазване на лечебните растения се определят превантивни и текущи мерки въз основа на дългосрочни и краткосрочни предвиждания. Те включват:

- Поддържане на почвите, светлинния, топлинния и водния режим в местообитанията на лечебните растения, както и дейности и режими за осигуряване на добро жизнено състояние и възстановяване на популациите и ресурсите от лечебни растения.
- За приоритетни типове природни местообитания и видове лечебни растения, включително редки или изчезващи, за отделни райони или находища се разработват и прилагат съответни биологични, химични, физико-механични и интегрирани методи и средства за опазване.

Позволително за ползване на лечебните растения се издава от Кмета на общината, когато ползването е от:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

а) земеделски земи от поземления фонд и включените в строителните граници на населените места – общинска собственост, след заплащане на такса в Общината;

б) териториите и акваториите в строителните граници на населените места – общинска собственост, независимо от предназначението им, след заплащане на такса в Общината;

Позволително се издава на физическо лице, което събира билки за продажба или първична обработка на генетичен материал от лечебни растения и определя: вида на ползването, разрешеното количество билки или генетичен материал по видове морфологични части; района или конкретното находище; начина на ползване.

За 2021 година в РИОСВ Пловдив са подадени две заявления за изкупуване на билки под специален режим на опазване и ползване, като и двата пункта, за които са подадени заявления, не са на територията на община Пловдив. РИОСВ Пловдив извършва регулярен мониторинг и контрол на регистрираните билкозаготвителни пунктове с издадени позволителни, като през 2021 г. няма констатирани нарушения относно дейността на билкозаготвителните пунктове. Не са постъпвали сигнали за незаконни билкозаготвителни пунктове. По отношение Националната стратегия за опазване и ползване на лечебните растения и ангажиментите на Общините да извършат приблизителна оценка на ресурса лечебни растения от земи общинска собственост за добив на билки, извършеното от Общината е незадоволително. Необходимо е общинската администрация да предприеме действия за изготвяне на приблизителна оценка на ресурса лечебни растения и представянето ѝ, оформена като предварителен проект, за съгласуване в РИОСВ. Осъществена е добра координация и взаимовръзка с Регионалната дирекция по горите /РДГ/, Държавните ловни стопанства /ДЛС/, Държавните горски стопанства /ДГС/ и Общините в дейността и действията по прилагане и спазване на ЗЛР на територията на РИОСВ-Пловдив.

Лечебните растения на територията на община Пловдив са по-детайлно разписани в отделен раздел «Лечебни растения», приложение към Програмата за опазване на околната среда.

1.7 Изводи и препоръки

- Общината е с богато разнообразие на ресурси от лечебни растения, въпреки силно урбанизираната територия.
- Необходимо е опазването и устойчивото ползване на лечебните растения, включително събирането и изкупуването на получаваните от тях билки;
- Необходимо е общинската наредба за опазване на околната среда да бъде актуализирана и разширена с текстове, в които да се включва конкретика за лечебните растения – забрана за събиране или ползване, начини на издаване на позволително, както и срокове и такси за издаване на позволително.
- Необходимо е общинската администрация да предприеме действия за изготвяне на приблизителна оценка на ресурса лечебни растения.

8. ЛАНДШАФТ

Съгласно приетите в България определения, "ландшафтът е териториална система, съставена от взаимодействащи си природни и антропогенни компоненти и комплекси". Състоянието на ландшафтите се измерва чрез категорията "устойчивост на ландшафтите". Това е категория, която отразява тяхното постоянство във времето. Тя се разглежда като неподатливост спрямо характера и величината на въздействието, влияещо върху структурата на ландшафта, както и като способността му към продължително еднопосочно развитие при спазване на естествените му или придобити свойства за определен прогностичен период.

Като правило, устойчивостта на ландшафтите е:

-потенциална, определена още като естествена или генетична, характерна за ландшафти, при които антропогенен натиск липсва или е много нисък; към тази категория се отнасят озеленените и незастроени пространства, речните долини, земеделските земи и горски територии, териториите, намиращи се под защита на специални закони и други;

- конкретна, определена и като относителна, която е в пряка зависимост от степента на антропогенното въздействие и колкото по-хетерогенна е ландшафтната структура, толкова по-податливи на промени и нарушения са ландшафтите; към тази категория се отнасят територии, които се намират под антропогенен натиск, като в зависимост от характера на натоварване могат да бъдат изведени различни степени на устойчивост на ландшафтите.

Ландшафтът на община Пловдив е изграден от два типа ландшафти:

Ландшафт в регулационните граници на града;

Ландшафт извън границите на града.

Всеки от тези типове ландшафт се изгражда от три основни групи ландшафти, в зависимост от степента на устойчивост:

- ландшафти с висока естествена устойчивост – към тази категория принадлежат горски територии, водни площи, територии за отдих, естествени природни комплекси /скални, пясъчни и други типове ландшафти/ и други подобни, носители на характеристики и притежаващи структура, най-близка до естествената;

- ландшафти с естествена устойчивост – тук се отнасят селскостопанските ландшафти, някои от които в по-голямата си част, основно поради обстоятелството, че не се обработват, притежават и по-висока естествена устойчивост, както и други, с подобни характеристики;

- ландшафти с относителна устойчивост – към тази категория се отнасят урбанизираните територии с различна, но категорична степен на промяна в сравнение

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

с естествените им характеристики, вкл. обработваеми земи и в частност тези, подложени на продължителна обработка със средства за растителна защита.

В границите на общината, относителният дял на ландшафтите с висока естествена устойчивост възлизат на около 9 % от територията ѝ, или малко над 940 ха. С естествена устойчивост се характеризират 33,4% от територията на общината, или около 3406 ха. В този тип територии антропогенната намеса е допустима, но при съобразяване със спецификите на съответния ландшафт. Най-голям дял от територията на общината е дела на териториите с относителна устойчивост на ландшафта – 57,3% или над 5842 ха.

Спецификат на ландшафта на община Пловдив, формирана от комбинация от елементи, е основание за следната класификация на ландшафта по принадлежност:

- по основен тип социално-икономическа функция – комбинация от ландшафти с различна принадлежност – урбанистични, транспортни, защитени, земеделски, горски;
- по степен на континенталност на климата – преходно-континентален;
- по макрорелефни форми – котловинно-низинен;
- по водещ ландшафтообразуващ фактор – антропогенен;
- по стадии на формиране и развитие – хомеостаз;
- по генезис на антропогенните въздействия – смесен;
- по интензивност на антропогенните въздействия – средни до високи;
- по мащаб на антропогенни въздействия – локални и регионални;
- по продължителност на антропогенни въздействия – постоянно;
- по устойчивост на антропогенно въздействие – средно устойчив;
- по степен на антропогенно изменение – антропогенно трансформиран;
- по целенасоченост на антропогенните въздействия – преки и косвени; директни и индиректни;
- по възможност за регулиране на антропогенното въздействие – контролируемо и регулируемо със средствата на планирането и проектирането.

1.8 Изводи и препоръки

- Ландшафтите с висока естествена устойчивост в границите на общината заемат по-малко от 10% от общата територия на общината.
- Преобладава делът на антропогенно трансформирани ландшафти, което налага прилагане на устройствени мерки за повишаване относителния дял на ландшафтите с висока естествена устойчивост.
- Проектите за изграждане на нови пътища и други линейни обекти на техническата инфраструктура следва да осигуряват решения, съхраняващи ценните и характерни елементи на ландшафта – скални масиви, земни форми, съществуващо естествено или изкуствено едроразмерно озеленяване.
- Запазването на характера на селищните ландшафти чрез определяне на подходящи режими за бъдещото устройство, изисквания към последващите подробни планове за съхраняване на традиционната за населеното място градоустройствена структура;

9. ОТПАДЪЦИ

1.18. Ключови разпоредби на ЗУО. Задължения на органите на местната администрация по реда на ЗУО

Законът за управление на отпадъците /ЗУО/ (Обн. ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г., изм. и доп.бр. бр. 19 от 5.03.2021г.,доп.бр.17,в сила от 1.01.2022 г., доп., бр. 11 от 2.02.2023 г., в сила от 1.07.2024 г.) прилага изискванията на преработената Директива 2008/98/ЕО за отпадъците, наричана Рамкова Директива за отпадъците(РДО), която въвежда нови разпоредби с цел стимулиране на предотвратяването на образуване на отпадъци и рециклирането като част от йерархията на отпадъците, изясняването на ключови понятия, като дефинициите за отпадък, оползотворяване и обезвреждане както и установяване на подходящи процедури, приложими за странични продукти и край на отпадъка.

Съгласно чл.1 ал.1 се регламентират мерките и контрола за защита на околната среда и човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на образуването на отпадъци, както и на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване, което ще способства за прехода към кръгова икономика и за гарантиране на дългосрочната конкурентоспособност.

С този закон се определят изискванията към продуктите, които в процеса на тяхното производство или след крайната им употреба образуват опасни и/или масово разпространени отпадъци, както и изискванията за разширена отговорност на производителите на тези продукти с цел насърчаване на повторната употреба, предотвратяването, рециклирането и друг вид оползотворяване на образуваните отпадъци.

Този закон се прилага за:

1. битови отпадъци;
2. производствени отпадъци;
3. строителни отпадъци;
4. опасни отпадъци

Съгласно чл.19 ал.1 от закона Кметът на общината организира управлението на битовите и строителните отпадъци, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на този закон.

Кметът на общината отговаря за:

1. осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
2. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;
3. почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

4. избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;
5. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;
6. разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;
7. организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;
8. съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;
9. организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;
10. разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;
11. осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;
12. осигуряване на информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин;
13. поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община;
14. предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им.

Целите за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци са разписани в чл. 31 ал. 1 на ЗУО, предоставяйки информация за конкретните параметри, които следва да изпълняват общините са:

- най-късно до 1 януари 2020 г. подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.;
- най-късно до 31 декември 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 55 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- най-късно до 31 декември 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 60 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- най-късно до 31 декември 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 65 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- най-късно до 31 декември 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да е намалено до 10 на сто или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло).

9.1.1. Законово основание за разработване на Програма за управление на отпадъците (ПУО)

Министърът на околната среда и водите издава указания по разработване на програмите за управление на отпадъците.

Съгласно чл.52 ал.1 от Закона за управление на отпадъците Кметът на общината разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците за територията на съответната община, която е неразделна част от общинската програма за околна среда. Програмата се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците и се приема за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците. Актуализира се при промяна във фактическите и/или нормативните условия. Програмата включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на община и изискванията по глава втора, раздел III.

Програмата за управление на отпадъците се приема от общинският съвет, който контролира изпълнението ѝ. Ежегодно в срок до 31 март, кмета на общината внася до общинския съвет отчет по изпълнение на програмата за предходната година и се публикува на интернет страницата на общината с цел осигуряване на обществен достъп.

1.19. Данни за отпадъците, генерирани на територията на общината

1.1.5. Битови отпадъци

Оценката на количествата на битовите отпадъци на територията на община Пловдив, обхваща основно образуванияте отпадъци, с основен генератор от домакинствата, към които са включени и количествата образувани отпадъци от административните сгради, търговски обекти, училища и др. обществени сгради. Количеството на образуванияте битови отпадъци е променлива величина, която е функция от броя на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

населението, начина и стандарта на живот на населението, населеното място и степента му на благоустрояване, годишния сезон и др.

✓ В Община Пловдив се наблюдава тенденция за плавно намаление на количествата образувани битови отпадъци, в това число и на най-голямата част от тях, а именно тези събрани от общинските системи за смесените битови отпадъци (с 3.55% за периода 2017-2020 г.).

Таблица 34 Количества битови отпадъци в Община Пловдив, събрани чрез системи за организирано сметосъбиране, за периода 2017 - 2020 г. (тона/год.)

ГОДИНИ	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Количества отпадъци от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки на община Пловдив, (тона/год.)	835.565	987.884	1 193.920	1 338.920
Количества отпадъци от системите за разделно събиране на биоотпадъци на община Пловдив, (тона/год.)	6 054.40	7 002.84	6 524.77	8 279.68
Количества отпадъци от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т.11 ЗУО на община Пловдив, (тона/год.)	668.200	645.108	1 254.756	870.707
Количества отпадъци от общински системи за събиране на смесени битови отпадъци на община Пловдив, (тона/год.)	142 742.300	138 702.520	140 402.500	137 679.920
Общо събрани битови отпадъци чрез системи за организирано сметосъбиране, (тона/год.)	150 300.463	147 338.352	149 375.946	148 169.227

Източник: Годишни отчети на Регионално сдружение за управление на отпадъците - „Пловдив“

За община Пловдив се наблюдава положителна тенденция в насока намаление на количествата депонирани отпадъци, за сметка на количествата третираны такива, което е в съответствие и с приоритетният ред на ЗУО. През 2020 г. 50% от постъпилите количества отпадъци от системите за организирано сметосъбиране на община Пловдив са отклонени от депониране.

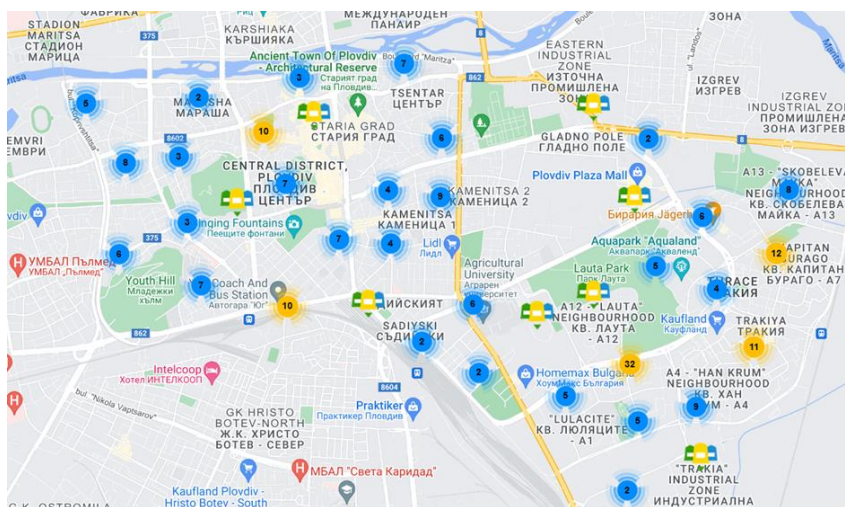
Системата за разделно събиране на отпадъци е успешно внедрена в сметосъбирането на община Пловдив, диверсифицирана е в повече видове рециклируеми отпадъци, контейнерите са много на брой и винаги в близост до жилищните сгради, удобно разположени за жителите на общината. Управлението на отпадъците е гъвкаво и се съобразява със спецификата на всеки район и др. През последните години общината работи активно за предотвратяване на генерираните смесени битови отпадъци чрез

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

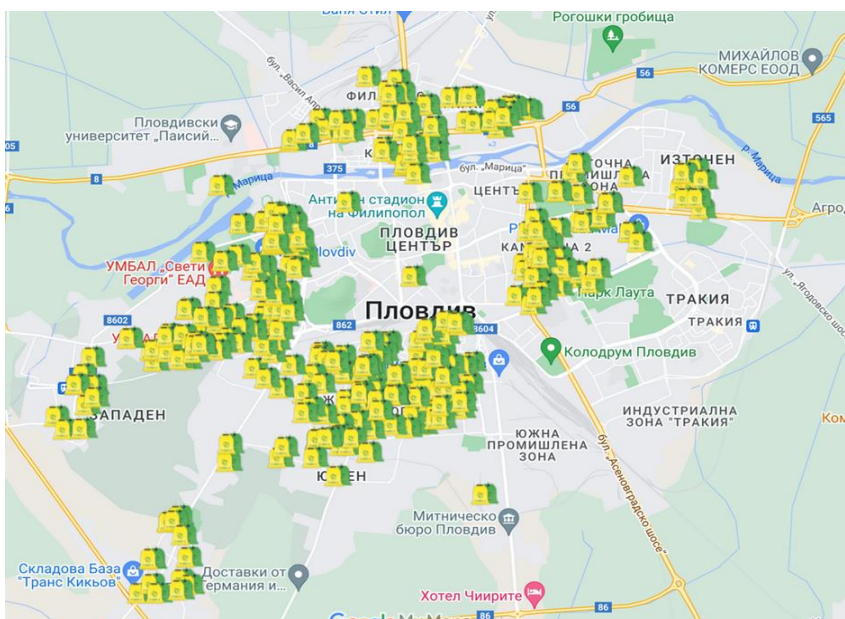
провеждане на ежегодни информационни кампании и гъвкави модели за управление на териториален принцип, съобразени с резултатите от провежданите проучвания

Община Пловдив има сключени договори с две организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки, „Екопак България“ АД и „Булекопак“ АД. Към настоящият момент всички 6 района на Общината са обхванати от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло. Системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, организирана от „Екопак България“ АД и „Булекопак“ АД на територията на общината се осигурява от над 1600 бр. съдове, разпределени във всички районни администрации на града.

Фигура 49 Местоположение на контейнерите за разделно събиране на отпадъци от опаковки на ЕКОПАК АД

Източник: <https://www.ecopack.bg/bg>

Фигура 50 Местоположение на контейнерите за разделно събиране на отпадъци от опаковки, обслужвани от „Булекопак“ АД.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Източник: Булекопак

За територията на община Пловдив, се наблюдава тенденция в увеличаване на количеството на рециклируемите отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки. По данни на общината увеличаването в количеството се дължи на оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки в четири от районите на територията на общината, като е увеличена кратността на обслужване. За жълтите и сините контейнери е увеличено от два на три пъти месечно. В районите „Централен“ и „Тракия“ кратността на обслужването на зелените контейнери е увеличена драстично - от три пъти годишно на един път месечно. Предприетите промени са предпоставка за увеличаване количеството на годните за рециклиране отпадъци, от разделно събраните отпадъци от опаковки.

Таблица 35 Разделно събрани отпадъци и рециклируеми от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки

Отпадъци от опаковки	Количество 2016 г. (тона)	Количество 2017 г. (тона)	Количество 2018 г. (тона)	Количество 2019г. (тона)	Количество 2020 г. (тона)
Разделно събрани	1114.662	835.565	987.892	1193.060	1338.920
Рециклируеми	583.564	553.522	728.358	875.663	985.699

Източник: Отчет по Програма за управление на отпадъците на Община Пловдив 2014 – 2020 г.

Актуализация 2016 г

Съгласно Закона за управление на отпадъците (ЗУО) кметът на общината отговаря за осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население по-голямо от 10 000 жители.

На територията на общината са обособени шест броя площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата съгласно изискванията на чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО. Оператор на площадките е Общинско предприятие „Чистота“. На площадките могат да бъдат предавани отпадъци като кашони, кутии от обувки, хартиени торбички, стъклени бутилки, пластмасови бутилки, гуми от автомобили, вестници, офис хартия, плоско стъкло, платове одеала и мн.др., които са разписани по кодове в ПУО.

Таблица 36 Местоположение на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата

Площадка тип	Местонахождение	Работно време/достъпност за гражданите
Площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата	Район „Южен“, ул. „Даме Груев“ № 64А /базата на ОП „Чистота“/	Всеки ден от 8:30 до 17:00

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Площадка тип	Местонахождение	Работно време/достъпност за гражданите
Площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата	Район „Западен“, Околовръстен път, кв. „24А“	Вторник от 16:00 до 19:00 ч.
Площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата	Район „Тракия“, бул. „Цар Симеон“ /околовръстен път/, срещу зелената площ зад паметника на Кан Крум	Петък от 16:00 до 19:00 ч.
Площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата	Район „Северен“, ул. „Дилиянка“ № 35	Вторник от 16:00 до 19:00 ч.
Площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата	Район „Централен“, ул. „Сергей Румянцев“ №8	Понеделник от 16:00 до 19:00 ч.
Площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата	Район „Източен“, ул. „Правда“ № 4	Събота от 16:00 до 19:00 ч.

Източник: Община Пловдив

На база на информация от събраните количества отпадъци на площадките се наблюдава тенденция за увеличаване на количествата, като основният дял за 2020 година е на обемните отпадъци – над 95%, както и на текстилните, които са около 4 % от общо събраните количества на площадките.

В община Пловдив е въведена и система за разделно събиране на растителните отпадъци. Системата обхваща на този етап кварталите „Коматев“ и „Прослав“, за които са характерни еднофамилните или многофамилните къщи. В кафявите контейнери съгласно указанията на общината, могат да бъдат поставяни всички видове градински (зелени) отпадъци – цветя, трева, листа, отпадъци от подрязване на храсти (без клони), дървени стърготини. В тях могат да бъдат изхвърляни и някои хранителни отпадъци, например обелки от плодове и зеленчуци. Съдовете за зелените отпадъци се обслужвани един път на седмица в периода от месец март до месец ноември и по-рядко в есенно-зимния сезон, съгласно публикува график.

Община Пловдив предоставя и съдове за домашно компостиране (компостери) на домакинства, които желаят да се включат в програмата за предотвратяване образуването на отпадъци. Общината предоставя съдове за домашно компостиране на проявилите интерес граждани във връзка с програмата на Община Пловдив за намаляване образуването на отпадъци, чрез предотвратяване – домашно компостиране. На територията на Община Пловдив, от стартиране на програмата през 2017 г. до

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

настоящия момент са предоставени за ползване над 178 компостера на домакинства, които желаят да ги използват.

Количествата разделно събрани зелени/градински отпадъци с код 20 02 01 през 2020г. от организирани системи за разделно събиране на община Пловдив са 287,94 тона.

С цел изпълнение на задълженията възложени на Кмета на Община Пловдив, съгласно чл. 19 от ЗУО и по-точно тези по чл. 19, ал.2 и чл. 19, ал. 3, т.7, т.10, т.13, т.14 и т. 15 от ЗУО и с оглед необходимостта от въвеждане на допълнителни мерки обезпечаващи функционирането на общинската система за разделно събиране на биоразградими отпадъци, част от дейностите по управление на отпадъците на територията на Община Пловдив се възнамерява закупуването на специализирани контейнери за разделно събиране на биоразградими отпадъци, с цел разширяването на съществуващата система за разделно събиране (извън задълженията на организациите по оползотворяване на масово разпространени отпадъци), което ще се обезпечи чрез изграждането на информационна система „Управление на отпадъците“ на територията на Община Пловдив (ИСУО).

В своята Програма за управление на отпадъците за периода 2021 – 2028 и конкретно в „Подпрограма за „Разделно събиране и достигане на целите и изискванията за битовите биоразградими отпадъци и за биоотпадъците“ Община Пловдив цели постигане целите за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци и целите за отклоняване от депа на биоразградими отпадъци. За тази цел, извън дейностите на организациите по оползотворяване отговарящи за разделното събиране на биоразградими отпадъци (хранителни отпадъци) се работи върху обхващането на големите и малки генератори на хранителни отпадъци в система за разделно събиране.

За управление на масово разпространени отпадъци, община Пловдив е сключила договори със следните организации по оползотворяване - „Елтехресурс“ АД , за отпадъци от електрическо и електронно оборудване, „ЕКОБАТЕРИ“ АД – за отпадъци от батерии и акумулатори, „Българска рециклираща компания“ АД – за излезли от употреба моторни превозни средства. През 2020 г. са прекратени договорите за разделно събиране на излезли от употреба гуми и отработени масла, поради невъзможност от страна на организациите по оползотворяване на извършват тази дейност. Община Пловдив е предприела действия по сключване на нови договори.

Количествата разделно събрани масово разпространени отпадъци са представени в следващата таблица:

Таблица 37 Количества разделно събрани МРО през периода 2016-2020г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Вид на МРО	Количество т/год.				
	2016 г	2017 г	2018 г	2019 г	2020 г
Отпадъци от електрическо и електронно оборудване	559,626	326,622	515,226	866,774	660,194
Отпадъци от батерии и акумулатори	0,035	0,065	0,093	0,084	0,198
Излезли от употреба гуми	4,800	12,800	18,600	21,500	0
Излезли от употреба моторни превозни средства	48,320	39,080	51,380	42,410	61,650

Източник: Община Пловдив

Община Пловдив организира за гражданите и кампании за безвъзмездно предаване на опасни отпадъци от домакинствата чрез Мобилен събирателен пункт. Основните групи опасни отпадъци, които се приемат на пункта са: Живак и живаксъдържащи уреди (с изключение на луминесцентни лампи); лакове и бояджийски материали; домакински препарати; мастила и замърсени опаковки – опаковки, съдържащи опасни вещества; маслени филтри, спирачни течности и антифриз; фармацевтични продукти – лекарства с изтекъл срок на годност. Опасните отпадъци, генерирани в домовете могат да бъдат предавани и на площадките за разделно събрани отпадъци от домакинствата, обособени в шестте административни района на общината.

Таблица 38 Количества разделно събрани опасни отпадъци (по код и наименование) от домакинствата общо за община Пловдив

Количества разделно събрани опасни отпадъци, кг.	2018	2019	2020
	169,080	239,98	372,40

Източник: Община Пловдив

Количествата на разделно събраните опасни отпадъци от домакинствата на територията на община Пловдив, постоянно нарастват като за 2020 г., количествата разделно събрани опасни отпадъци са със 120 % повече спрямо 2018 г.

✓ На територията на община Пловдив е организирано събирането на едрогабаритни отпадъци (ЕГО), като то се извършва от ОП „Чистота Пловдив“. ЕГО се събират при почистване и поддържане на улици и места за обществено ползване по районни администрации, като се осъществява на база седмичен график за товарене и извозване на ЕГО. Едрогабаритните отпадъци представляват обемни битови отпадъци, които поради своите размери и тегло не могат да се поставят в съдовете за твърди битови отпадъци и изискват специфична организация за предаване и третиране. Едрогабаритни отпадъци се приемат и на площадките за безвъзмездно предаване на отпадъци от домакинства. ОП „Чистота“ предлага и услуги за извозване на едрогабаритни и насипни отпадъци от място, срещу заплащане, съгласно Решение №299 на Общинския съвет от 27.10.2021 г. Едрогабаритните отпадъци се предават на инсталацията на ДНОИБРЗС с. Шишманци за последващо третиране.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Таблица 39 Количества едрогабаритни отпадъци общо за територията на община Пловдив

Количества разделно събрани ЕГО, тона		
2018 г.	2019 г.	2020 г.
22,960	255,960	106,580

Източник: Община Пловдив

На територията на община Пловдив е организирана система за разделно събиране, съхранение, сортиране и/или оползотворяване на дървесни отпадъци чрез сключване на споразумение за сътрудничество с „Кроношпан България“ ЕООД.

Всички граждани, които притежават дървесни отпадъци (дървени плоскости, стари мебели, дървени дограми и др. с произход от домакинствата) могат да ги предадат пред базата на ОП „Чистота“, където е разположен специализиран контейнер с вместимост 38 куб. м. Отпадъчната дървесина се предава за рециклиране и се използва за производство на плочи (плоскости) от дървесни частици.

Законът за управление на отпадъците (ЗУО), регламентира цели за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, за изпълнение от общините на територията на Р. България. Според Заповед №164 от 22.06.2022 г. на Изпълнителния Директор на ИАОС за 2019 относно изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1. т. 1 от Закон за управление на отпадъците, към 2019 година 32 общини (12% от Общините в България) изпълняват заложените цели по чл. 31 (подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци). Съгласно горесцитираната заповед, община Пловдив е постигнала степен на рециклиране 65% за календарната 2019 г., което се явява изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО.

Съгласно разпоредбите на чл. 31, ал 1, т.2 от ЗУО най-късно до 31 декември 2020г. всяко община трябва да постигне ограничаване на количеството депонирани биоразградими отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995г., като за да бъде постигната тази цел общините трябва да постигнат степен на отклонение от депата 65%. Предвид количествата на битовите отпадъци, предадени за депониране, количествата директно депонирани битови отпадъци, данните, относно количеството депонирани битови отпадъци за община Пловдив за базовата 1995г съгласно заповед № 165/23.06.2022г., община Пловдив е постигнала степен на отклоняване на биоразградими отпадъци от депа 42% за календарната 2019 г. (последната налична отчетна година), което се явява неизпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.2 от ЗУО.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

1.1.6. Регионално сдружение и съоръжения

Община Пловдив е част от РСУО „Пловдив“, в което членуват още осем общини - „Марица“, Родопи, Стамболийски, Съединение. Кричим, Перущица, Раковски и Брезово, включващо изградената към момента инфраструктура - Регионално депо за неопасни отпадъци, в землището на с. Цалапица и Депо за неопасни отпадъци и Инсталация за биологично разграждане по закрит способ, с. Шишманци. РСУО – Пловдив е създадено с Решение №1, взето с Протокол от 23.11.2017 г. на Общото събрание, чрез обединяване на Регионално сдружение – Цалапица и Регионално сдружение – Шишманци. Генерираните на територията на Община Пловдив отпадъци, които са включени в общинските системи за организирано събиране и извозване се третират на територията на „Регионално депо за неопасни отпадъци“ – с. Цалапица и на обект „Депо за неопасни отпадъци и Инсталация за биологично разграждане по закрит способ“ – с. Шишманци.

Регионално депо за неопасни отпадъци (РДНО) Цалапица е изградено в землището на с. Цалапица, местността „Паша махала“, ЕКАТЕ 78029 и е разположено върху терен от 200 дка на около 12 км от гр. Пловдив. РДНО е с комплексно разрешително №355-НО/2008 г. Титуляр на комплексното разрешително е община Пловдив. Съгласно договор за експлоатация от 1990 г. и Допълнително споразумение № 12 ДГ 176 от 05.03.2012 г дейностите по експлоатация на депото се извършват от „Водострой Пловдив“ АД.

На територията на регионалното депо с. Цалапица са изградени общо 12 клетки за обезвреждане (депониране) на неопасни отпадъци, като клетки от №1 до № 12 са вече запълнени.

Депо за неопасни отпадъци, с. Шишманци - Експлоатацията на обект „Депо за неопасни отпадъци и Инсталация за биологично разграждане по закрит способ“, с. Шишманци се осъществява в съответствие с условията на издаденото Комплексно разрешително № 380-НО/2009 г. на МОСВ, в сила от 21.08.2009 г., актуализирано с Решение № 380-НО-ИО-А1-ТГ1/2022 г. В обхвата на това разрешително попадат Инсталация за биологично разграждане по закрит способ, Депо за неопасни отпадъци и Инсталация за сепариране, където постъпващите отпадъци се подлагат на стабилизиране чрез механично биологично третиране. Обектът се стопанисва от ДЗЗД „Консорциум Екологичен завод“. В обхвата на разрешителното попадат Инсталация за биологично разграждане по закрит способ с капацитет 29 880 т/г, Депо за неопасни отпадъци и Инсталация за сепариране (с капацитет 120 000 т/г.), където постъпващите отпадъци се подлагат на стабилизиране чрез механично биологично третиране. Съгласно данни от НПУО към 2020 г., 25 % от капацитета на клетките на депото е запълнен, активния капацитет е 14%, а остатъчният пасивен капацитет е 61% или 101 926 т. Към настоящия момент на депо за неопасни отпадъци, с. Шишманци в експлоатация е клетка №2 като същевременно е изградена и клетка №3, за което през 2022 г. е подписан договор за

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

финансиране между ПУДООС и община Пловдив. Има издадено Разрешение за ползване № СТ-05-224/15.05.2023 г. от ДНСК. Съгласно данни от ГДОС през 2020 г., в Инсталация за биологично разграждане по закрит способ са постъпили 83 671.35 т., а депонираните отпадъци на депо за неопасни отпадъци, с. Шишманци към същата година са 36 757.54 т.

Компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци - Компостиращата инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци (Подобект 1 – Площадка за компостиране на биоотпадъци от поддържане на обществени площи, паркове и градини, зелени площи към търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради) е част от Център за управление на отпадъците – гр. Пловдив (ЦУО), разположен в УПИ П-786 в кв. 4а-нов по плана на СИЗ – II част на гр. Пловдив. Обектът е въведен в експлоатация с Акт Образец №16 на ДПК от 13.11.2020 г. и е издадено разрешение за ползване № ДК-07-ПД - 391 от 18.11.2020 г. Проектният капацитет на площадката за компостиране е 15 000 тона зелени отпадъци годишно. Във входящите материали за компостиране се включват само разделно събрани при източника биоотпадъци, които не са били смесени, комбинирани или замърсени с други потенциално замърсяващи отпадъци, продукти или материали (с изключение на нарязаните зелени отпадъци).

1.9 Изводи и препоръки:

- В Община Пловдив се наблюдава тенденция за плавно намаление на количествата образувани битови отпадъци, в това число и на най-голямата част от тях, а именно тези събрани от общинските системи за смесените битови отпадъци (с 3.55% за периода 2017-2020 г.).
- За община Пловдив се наблюдава положителна тенденция в посока намаление на количествата депонирани отпадъци, за сметка на количествата третирани такива, което е в съответствие и с приоритетният ред на ЗУО.
- Системата за разделно събиране на отпадъци е успешно внедрена в сметосъбирането на община Пловдив, диверсифицирана е в повече видове рециклируеми отпадъци, контейнерите са много на брой и винаги в близост до жилищните сгради, удобно разположени за жителите на общината.
- Всички 6 района на Общината са обхванати от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло. Наблюдава се тенденция в увеличаване на количеството на рециклируемите отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Изградена е работеща система за разделно събиране на отпадъци от опаковки от юридически лица на територията на община Пловдив. Същата е насочена към малки и средни търговски обекти, както и към заведения.
- На територията на общината са обособени шест броя площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата съгласно изискванията на чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- В община Пловдив е въведена система за разделно събиране на растителните отпадъци. Предоставят се и съдове за домашно компостиране (компостери) на домакинства, които желаят да се включат в програмата за предотвратяване образуването на отпадъци
- Община Пловдив е постигнала степен на рециклиране 65% за календарната 2019 г., което се явява изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО.
- Община Пловдив е постигнала степен на отклоняване на биоразградими отпадъци от депа 42% за календарната 2019 г. (последната налична отчетна година) което се явява неизпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.2 от ЗУО.
-

10. АКУСТИЧНА СРЕДА (ШУМОВО ЗАМЪРСЯВАНЕ)

1.20. Въздействие на шума върху човека

Шумът е нежелан или вреден външен звук, причинен от човешка дейност, в т.ч. шумът, излъчван от транспортните средства от автомобилния, железопътния, водния и въздушния транспорт, от инсталации и съоръжения на промишлеността, както и от локални източници на шум. Вредата от шума се превръща в една от характеристиките на модерния живот. Обикновено този фактор не действа изолирано, а участва в изключително сложна комбинация с други рискови фактори, които могат да бъдат химични, физични, биологични, психологични и такива, свързани с начина на живот, атакуващи човешкия организъм в течение на целия му живот. Степента на риска от увреждане на човешкото здраве под въздействието на фактора „шум“ в околната среда е трудно установима.

Шумът в населените места се явява стресов фактор за човешкия организъм. Влиянието му зависи от интензитета, характера на шума, времетраенето на шумовото въздействие, индивидуалната чувствителност и др. Шумът влияе на целия организъм, но преди всичко засяга централната нервна система. Продължителното му въздействие води до раздразнителност, лабилност в настроението, разсеяност, бърза уморяемост, спадане темпа на работа, нарушения във възприятието, отслабване на вниманието, влошаване на запаметяването и др. Влиянието на градския шум се проявява също в дейността на слуховия анализатор (временно и трайно повишение на слуховия праг), на вегетативната нервна система (усилен съдов тонус, нарушения в сърдечния ритъм, повишено артериално налягане), дихателната система (промени в честотата на дихателните движения и повишение на минутния дихателен обем), храносмилателната система (нарушения в стомашната секреция-понижено количество и киселинност, нарушено усвояване на хранителните съставки, забавен пасаж), на ендокринната система (повишение на основната обмяна, увеличено отделяне на адреналин и др. хормони).

Всички тези отрицателни въздействия на шума водят до повишаване на общата заболяемост, вследствие на понижена обща имунобиологична реактивност на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

организма, повишена честота на заболяемост от неврози, язвена болест, артериална хипертония, исхемична болест на сърцето, намалява се работоспособността, развива се преумора, вследствие на нарушеният отдих и сън.

Във връзка с изискванията на Закон за защита от шума в околната среда (ДВ., бр. 74/2005 г; изм. и доп.бр. 101 от 27.11.2020г.) Министерът на околната среда и водите, Директорите на РИОСВ или упълномощени от тях длъжностни лица осъществяват превантивен, текущ и последващ контрол върху инсталациите и съоръженията от промишлеността, включително за категориите промишлени дейности по приложения № 4 към чл. 117 ал. 1 от Закона за опазване на околната среда. Същият закон регламентира компетенциите на държавните органи както следва:

- Министърът на здравеопазването организира извършването на измерването, управлението и контрола на шума в околната среда, предизвикан от локални източници на шум. На регионално ниво контролът се извършва от РЗИ (РЗИ - Пловдив ;

- Министърът на околната среда и водите организира извършването на измерването, оценката, управлението и контрола на шума излъчван от промишлените инсталации и съоръжения. На регионално ниво контролът се извършва от РИОСВ (РИОСВ- Пловдив) ;

- Министърът на вътрешните работи, чрез определени от него служби осъществява контрол върху пътните превозни средства, движещи се по пътищата, по отношение на излъчвания от тях шум в околната среда ;

- Кметовете на общини или упълномощени от тях длъжностни лица упражняват контрол за спазване на правилата и нормите за изпълнение на строежите, по отношение на шума излъчван по време на строителството, организират и регулират движението на автомобилния транспорт в населените места с оглед намаляване на шумовите нива до допустимите норми..

1.21. Показатели на шум и гранични стойности

Нормирането на шум в България се извършва с Наредба №6 издадена от министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 58 от 18.07.2006 г., (изм. и доп., бр. 26 от 29.03.2019 г., бр. 100 от 30.11.2021 г.) за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, в помещенията на жилищни и обществени сгради, в зони и територии, предназначени за жилищно строителство, рекреационни зони и територии и зони със смесено предназначение, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението. (загл. изм. - ДВ, Бр. 100 от 2021 г.).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Използваните индикатори за шумово замърсяване са измерените еквивалентни нива на шума и съответстващата им гранична стойност за различните територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях, които са:

- Lден - дневно еквивалентно ниво на шума включващо времето от 7 до 19 ч. (с продължителност 12 часа) ;
- Lвечер – вечерно еквивалентно ниво на шума включващо времето от 19 до 23 ч. (с продължителност 4 часа) ;
- Lнощ – нощно еквивалентно ниво на шума – включва времето от 23 до 7 ч. (с продължителност 8 часа) ;
- L24 – денонощно еквивалентно ниво на шума за 24-часов период. (L24 се изчислява по формула, в която се отчитат конкретните гранични стойности за дневно, вечерно и нощно ниво на шума за съответните територии и зони).

Граничните стойности на нивата на шума са дадени в таблицата по-долу:

Таблица 40 Гранични стойности на нивата на шум в различни територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях

№	Територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях	Еквивалентно ниво на шума в dB (A)		
		ден	вечер	нощ
1	Жилищни зони и територии	55	50	45
2	Смесени централни градски части	60	55	50
3	Територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик	60	55	50
4	Територии, подложени на въздействието на релсов железопътен и трамваен транспорт	65	60	55
5	Територии, подложени на въздействието на авиационен шум	65	65	55
6	Производствено-складови територии и зони	70	70	70
7	Зони за обществен и индивидуален отдих	45	40	35
8	Зони за лечебни заведения	45	35	35
9	Зони за научно-изследователска и учебна дейност	45	40	35
10	Тихи зони извън урбанизираните територии	40	35	35
Забележка.		Граничната стойност на максималното ниво на шума при прелитане на летателно средство над определена територия е 85 dB(A).		

Поддържането и опазването на обществения ред се уреждат с Наредба на ОбС Пловдив за осигуряване на обществения ред, на територията на община Пловдив, приета с Решение № 198/взето с протокол от 28.05.2009 г и посл. изм. с Решение № 2361 от 20.11.2019 г. на АдмС - Пловдив по адм. дело № 2184 от 2019 г., оставено в сила с Решение № 12252 от 5.10.2020 г. на ВАС по адм. д. № 1133/2020 г., V о. Наредбата урежда

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

обществените отношения, свързани с осигуряването и опазването на обществения ред и създаване на условия за спокойствие, труд и отдих на гражданите на територията на Община Пловдив. Наредбата цели осигуряване на условия за спокойствие, труд и отдих на гражданите и осигуряване на подгранични стойности на шум, както и за спазване изискванията на ЗЗШОС в тихите зони и урбанизираните територии на Пловдив, като съгласно наредбата се забранява:

- Вдигането на шум от домашни дейности и от съседни жилищни сгради от 14.00 ч. до 16.00 ч. и от 22.00 ч. до 08.00 ч., а във вечери, предхождащи почивни дни от 23.00 до 10.00 ч.
- Вдигането на шум от механични и електронни озвучителни средства и/или чрез гласово звукоизвличане и пеене, смущаващи обществения ред и спокойствието на обитателите в съседни жилищни сгради, в часовия интервал от 23.00 до 8.00 часа.
- Излъчването на шум над граничните стойности, определени в наредбата по чл. 11, т. 5 от Закона за защита от шума в околната среда в тихите зони и урбанизираните територии на община Пловдив.
- Свиренето на музикални инструменти и пеенето в жилищни сгради, репетиране, преподаване и музициране се разрешава в работни дни от седмицата от 09.00 до 14.00 часа и от 16.00 до 21.00 часа, а в почивните дни /събота и неделя/ от 10.00 до 14.00 ч. и от 16.00 до 20.00 ч.
- Провеждането на сватбени, семейни и други частни събирания на нерегламентирани места – тротоари, площи, улици, междужилищни пространства, градини, паркове и други територии общинска собственост, както и в частни имоти, водещи до нарушаване на обществения ред и спокойствието на гражданите.
- Забраната по ал. 1-3 и ал. 5 не се прилага при обществени или други прояви, разрешени или съгласувани по установения нормативен ред с общинската/районните администрации и органите на ОДМВР.
- Ползването на общински площи от улични музиканти, певци, артисти и други самодейци, както и използването на електронни усилвателни устройства на обществени места и събирането за групови артистични изпълнения, без разрешение от Кмета на Община Пловдив или упълномощено от него длъжностно лице.
- Забранява се излъчването на шум по време на строителство за времето от 14.00 до 16.00 ч. и от 23.00 до 8.00 ч. При необходимост от извършване на измерване на нивото на шума, контролът за спазване на правилата и нормите за изпълнение на строежите по отношение на шума, излъчван по време на строителство, се осъществява от упълномощени за целта общински служители, съвместно с представители на Регионална здравна инспекция - Пловдив.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Употреба на пиротехнически изделия с увеселителна или друга цел без изрично писмено разрешение, издадено от упълномощен от Кмета на Община Пловдив ресорен Заместник-кмет. За издаване на разрешение заявителя представя и Разрешение за употреба, издадено от органите на МВР.

- В сгради в режим на етажна собственост се забранява извършване на строителни, монтажни, ремонтни или други битови дейности, свързани с излъчването на шум, за времето от 14,00 до 16,00 ч. и от 20,00 до 8,00 ч. в работни дни, а в почивни и празнични дни - само със съгласието на засегнатите съседи в сградата.

1.22. Основни източници на шум, свързани с превишаване на граничните стойности на даден показател за шум

Съгласно Закона за защита от шума в околната среда (ДВ. бр.74 от 2005 год. с посл. изм. и доп.), РИОСВ – Пловдив организира извършването на измерването, оценката, управлението и контрола на шума, излъчван в околната среда от промишлени инсталации и съоръжения, включително за категориите промишлени дейности по приложение №4 към чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда. Осъществяваният контрол е превантивен, текущ и последващ. Контролните и собствени измервания се извършват от акредитирани лаборатории, като се спазват изискванията на „Методика за определяне на обща звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шум в мястото на въздействие“, утвърдена със Заповед № РД-613/ 08.08.2012 год. на Министъра на околната среда и водите. Промислените инсталации с издадени Комплексни разрешителни, попадащи в обхвата на Приложение № 4 към чл.117 от Закона за опазване на околната среда, са задължени да провеждат собствен мониторинг, веднъж на две последователни календарни години и да докладват резултатите от проведените измервания пред РИОСВ – Пловдив, съгласно поставените им условия.

За 2021 година, контролните измервания на шума са извършени по предварително изготвен график, съгласуван с Регионална лаборатория – Пловдив, към ИАОС .В графика са включени два промишлени източника, които се намират в близост до зони и територии с нормирани стойности на нивата на шум - жилищни зони и зони за учебна дейност. Първият е "Чайкафарма ВЛ" АД, предприятие за производство и опаковане на твърди и дозирани форми на лекарства, гр. Пловдив, а вторият „М Корект Бг“ ЕООД - цех за производство на пелети, с. Малък Чардак, общ. Съединение. И в двата обекта няма установено превишение на граничните стойности. Извършени са проверки и по подадени сигнали, при които също няма установени превишения на граничните стойности на шума, като за периода не са съставяни АУАН за нарушения на изискванията на ЗЗШОС и подзаконовите нормативни документи.

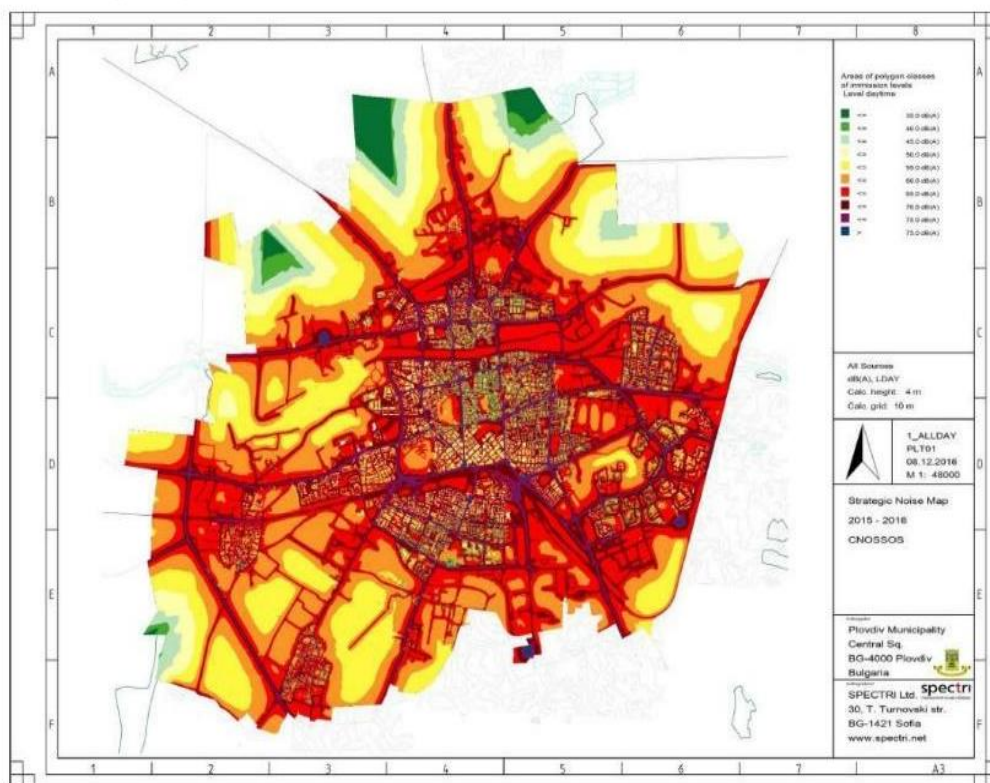
Съгласно годишния доклад за 2021 г за опазване на околната среда на РИОСВ Пловдив, основните източници на шум в границите на град Пловдив са средствата за транспорт –

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

леки и товарни автомобили, масов градски транспорт, ЖП. Автотранспортният шум е в пряка зависимост от интензивността на движението, скоростта и структурата на транспортния поток, пропускателната способност на пътните артерии, възрастта на автомобилния парк, вид и качество на пътната настилка и др. Транзитните транспортни артерии са изведени по обходни пътища. Натоварени от движението на превозни средства са по-голямата част от улиците и булевардите в града и входно изходните направления. Особено неблагоприятно влияние върху акустичната среда оказва движението по павираните булеварди на града. Въздействие оказват и локалните източници на шум свързани с извършването на различни дейности– строителни дейности, ремонтни дейности, търговски центрове, хипермаркети, училища, детски градини, площадки, където играят деца, заведения и др. Големите промишлени източници, са също източник на шум. Те са разположени в съществуващи индустриални зони, в края или извън границите на града. Често пъти в границите на града има и малки промишлени предприятия, тип работилници или сервиси.

Като част от изпълнение на мерките от предходно действащата Програма за опазване на околната среда е разработена Стратегическа шумова карта на гр. Пловдив. Нейната основна цел е определянето на шумовото натоварване в околната среда, чрез измерване, оценка и картотекиране на шумовите нива, което от своя страна ще допринесе до създаване на здравословни условия на живот за населението на община Пловдив, по отношение на нивата на шумово натоварване.

Фигура 51 Стратегическа карта на шума, Пловдив

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Съгласно данните получени в резултат от анализа на общата стратегическа карта, отчитаща шумовите нива, може да се обобщи, че 45 % от населението на Пловдив е изложено на нива на общ шум над граничните стойности за L₂₄, а 85% - над граничните стойности за L_{нощ}. По отношение обектите, подлежащи на усилена шумозащита и обществените сгради - 83% са изложени на нива на шум от всички източници над граничните стойности за L₂₄, а 96% - над граничните стойности за L_{нощ}.

Регистрирането и поддържането на наднормени нива на шум в общината налагат разработването на План за действие към стратегическата карта за шум, чиято основна цел е да се намали шумовото натоварване в районите с регистрирани превишения на нормите и стойностите за нивата на шум да бъдат приведени в съответствие с установените норми. Плана е актуализиран последно през 2018 година, като са планирани три типа мерки:

Краткосрочни 2018-2023 г:

- Мерки относно пътния трафик: Противошумови бариери: бул. България, бул., бул. Пещерско шосе, бул. Санкт Петербург; Подмяна настилка (паважна): ул. Хаджи Димитър
- Разтоварване на движението на ТМПС в северната част на града. Пренасочване на трафика на ТМПС от Северната промишлена зона (Район Северен).
- Локална градска част (фокус – ж. п. трафик)

Средносрочни 2023-2028г:

- Според разпоредбите на „Закона за шума“ и в съответствие с Европейската Шумова Директива, преди анализ и предложение на мерки и планове за действие в този времеви период, следва Община Пловдив да възложи за изпълнение и да приеме нова (актуализирана) Стратегическа Шумова Карта и съответно План за действие на Агломерация Пловдив (процес, повтарящ се на всеки 5 години)
- Разширение на обхвата (географски) с обхващане на другипланирани области и основни пътни артерии:
- Гранична стойност на целенасочено планиране – 60 dB(A);
- Разширение на обхвата (географски) с обхващане на другите обширни гъсто населени области;
- Разтоварване на движението на ТМПС в целият град.

Дългосрочни 2028-2033г:

Според разпоредбите на „Закона за шума“ и в съответствие с Европейската Шумова Директива, преди анализ и предложение на мерки и планове за действие в този времеви

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

период, следва Община Пловдив да възложи за изпълнение и да приеме нова (актуализирана) Стратегическа Шумова Карта и съответно План за действие на Агломерация Пловдив (процес, повтарящ се на всеки 5 години)!

- Поддържане на граничната стойност на целенасочено планиране – 60 dB(A);

Разширение на обхвата – фокус върху цялостната защита на т. нар тихи зони по отношение пътен трафик

- Разширение на обхвата – фокус върху цялостната защита на т. нар тихи райони(пътен трафик).

През 2021 година в изпълнение на мерките заложи в План за действие към стратегическата карта за шум са изпълнени част от заложените мерки, насочени към подобряване на акустичната среда и намаляване на нивата на шум в общината. Част от тях са:

- подмяна на транспортните средства и съдовете за събиране на отпадъци с PVC контейнери, в следствие на извършен анализ и оценка на общия и среден фон шумови емисии в dB(A) от транспортните средства на ОП Чистота, град Пловдив, както и предприемане на действия по промяна в графика на обслужване за чувствителните райони, инструктиране на персонала участващ в процеса. През 2021 г. подобрението в нивата на общия фонов шум, е свързано с бракуването на високоемисионни транспортни средства и включване в производствените дейности на метачна техника с висока екологична норма, след успешно извършени ремонти. Допълнителен ефект се постига и от новите леки автомобили с екологична норма EURO 6C, работещи с бензин по отношение на генерираните шумови емисии, които спрямо същия вид налични автомобили с дизелови двигатели и екологична норма EURO 4 са с 18,8 % по – ниски.

- поддържане на общинска база данни за състоянието на акустичната среда и източниците на шум на територията на Общината, осъществяване на регулярен мониторинг, съгласно изискванията на Закона.

- продължаване на дейността на системата за постоянен мониторинг на шум в околната среда на града, като през следващите години стремежа е да се разшири с допълнителни 5 броя терминали за мониторинг (интегрирани в системата на PLOVDIV.webnoise.eu).

Община Пловдив, е разработила уеб портал <http://www.plovdiv.webnoise.eu/index.php>, който предоставя възможност за публичен достъп и визуализация на измервателни данни за шум в околната среда от пет броя терминали, собственост на общината, и е част от системата за мониторинг на шум на гр. Пловдив. Системата позволява достъп до непрекъснато обновяващата се база данни от измервателните терминали на шум – във вид на графика(и)/таблица(и) за LAeq – dB(A), както и таблица(и) за

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

стандартизирани шумови индекси (L_{Amin} , L_{Amax} , $L_{Aден}$, $L_{Aвечер}$, $L_{Aнощ}$, L_{24} , $dB(A)$), за: последен час, текущ ден, дневно, седмично, месечно, друго (история).

- Ежегодно изграждане на нова и/или подмяна на съществуваща пътна инфраструктура, вкл. ремонтни дейности, както и подмяната на паважна настилка с асфалтобетонена. През 2021 година част от предвидените ремонтни дейности на пътната настилка са извършени, като подмяна на паважна настилка асфалтова такава, или преасфалтиране и запълване на дупки, както и ремонти на тротоарни настилки, което непосредствено намалява шумовото замърсяване на града.
- Ремонт/реновиране на съществуващи пешеходни зони в недобро състояние (тротоари, алеи) и разширяването им, там където е възможно, с цел безпроблемно придвижване на пешеходците, както и изграждане на нови и разширяване на съществуващи велоалеи.
- Изготвен е идеен проект, в чийто обхват с предвидени мероприятия по изграждане на шумозащитни екрани, както и влагане на материали за горно строене на железния път намаляващи максимално нивата на шум и вибрации при движение на подвижен състав, за модернизация на железопътното направление Пловдив – Скуtare, както и технически проект за обект „Комуникационно – транспортен пробив под жп ареала на Централна гара Пловдив, свързващ бул. „Васил Априлов“ и бул. „Македония“ е заложено изграждане на шумозащитни стени в районите, изискващи ниво на шумовите емисии.
- Провеждане на информационни кампании, насочени към привличане вниманието на обществеността, в това число ежегодно организиране на „Седмица на мобилността“ и „Ден без автомобили“, като стремежът е да се включат най-разнообразни обществени групи.

На територията на град Пловдив са разположени и се контролират 45 пункта, чието разпределение и разположение е определено съгласно изискванията на Наредба №54 от 13 декември 2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда на МЗ и МОСВ, обн. ДВ, бр. 3 от 2011 г.

Разпределението на пунктовете за мониторинг на шума по територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях е:

- 18 пункта или 40 % от всички са разположени на територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета.
- 12 пункта или 27%, се намират върху територии, подложени на интензивен автомобилен трафик

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- 5 пункт или 11% са върху територии, подложени на въздействието на релсов железопътен транспорт
- 1 пункт е разположен върху територия подложена на въздействието на авиационен шум;
- 13 пункта или 29% от пунктовете за мониторинг са разположени върху територии с промишлени източници на шум.
- 14 пункта или 31 % са върху територии, подлежащи на усилен шумозащита
- 7 пункта са в жилищни зони и неутежнен акустичен режим
- 3 пункта са в зони за обществен и индивидуален отдих
- 2 пункта са в зони на лебчни заведения и санаториуми
- 1 пункт е в зона за научно-изследователска дейност
- 1 пункт в тиха зона извън урбанизираната територия.

В таблицата по-долу са показани данните за измерените шумови нива в пунктовете за мониторинг за 2020 и 2021 година:

Таблица 41 Резултати от проведен мониторинг на транспортен шум в гр. Пловдив

№	Пункт	Норма Гранична стойност db(A)	2020	Над/ под нормата	2021	Над/ под нормата
Пунктове върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик:						
1	бул."Руски", х-л "Лайпциг"	60	69,9	Над нормата	70,3	Над нормата
4	бул."Македония", ст-н"Т.Диев"	60	67,9	Над нормата	68,0	Над нормата
5	ул. "Пещерско шосе", РЗИ	60	70,3	Над нормата	69,8	Над нормата
7	бул. "Цар Борис III Обединител", Гарнизонен стол	60	72,8	Над нормата	72,9	Над нормата
8	бул. "Цар Борис III Обединител", бивша адм. сграда "Петрол"	60	71,0	Над нормата	71,5	Над нормата
9	бул. "Христо Ботев", Военна болница	60	71,3	Над нормата	71,2	Над нормата
10	бул. "България", х-л "Санкт Петербург"	60	67,9	Над нормата	68,3	Над нормата
11	бул. "Васил Левски", блок Гигант	60	69,0	Над нормата	68,9	Над нормата
12	ул. "Княгиня Мария Луиза", бивша баня "Здравец"	60	66,8	Над нормата	67,0	Над нормата
16	бул. "6-ти септември", № 198	60	67,9	Над нормата	67,6	Над нормата

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

№	Пункт	Норма Гранична стойност db(A)	2020	Над/ под нормата	2021	Над/ под нормата
19	бул. "Санкт Петербург", Пътен възел "Родопи"	60	69,8	Над нормата	71,1	Над нормата
35	бул. "В. Априлов", Северна страна на автомобилен мост	60	68,9	Над нормата	69,0	Над нормата
Пунктове върху територии, подложени на въздействието на релсов, железопътен и трамваен транспорт:						
2	ЖК"Тракия", ЖП гара, бул."Цар Симеон I"	65	67,4	Над нормата	68,0	Над нормата
22	бул."Копревница", Спортен комплекс Пловдив	65	69,7	Над нормата	70,0	Над нормата
23	бул."Хр.Ботев", Сточна гараАдминистративна сграда "Трансинг"	65	70,4	Над нормата	71,1	Над нормата
25	Бул."Христо Ботев"- Централна ЖП гара срещу Печатна база в-к "Марица"	65	71,8	Над нормата	70,4	Над нормата
27	ЖК"Прослав", ЖП спирка,ул."Просвета"	65	64,4	Под нормата	65,4	Над нормата
Пунктове върху територии, подложени на въздействието на авиационен шум						
33	ЖК "Тракия", бул."Цар Симеон"бл.222	65	67,1	Над нормата	67,2	Над нормата
II. Пунктовете върху територии с промишлени източници на шум - производствено-складови територии и зони:						
15	ЖК"Юрий Гагарин" ул."Борба", Производствена база"Пловдивстройресурс"	70	61,0	Под нормата	60,8	Под нормата
24	ЖК"Христо Ботев" ЮГ ул."Д.Талев", Автокомплекс "Хаджията Груев"	70	68,7	Под нормата	68,1	Под нормата
26	Бул."Източен",Пивоварен завод "Каменица"	70	69,2	Под нормата	71,2	Над нормата
28	Бул."Куленско шосе",Завод "Рекорд"	70	72,9	Над нормата	73,6	Над нормата
29	Бул."Източен",Автоцентър, администрация "Траурни дейности	70	69,6	Под нормата	69,6	Под нормата
30	Бул."Дунав", Млечна промишленост	70	68,1	Под нормата	68,0	Под нормата
31	ЖК "Изгрев", ул."Удроу Уилсън", Завод за пластмасови тръби Пластик	70	58,3	Под нормата	59,2	Под нормата
32	Бул."България", Захарна фабрика "Кристал"	70	70,9	Над нормата	70,2	Над нормата
39	ЖК "Изгрев", ул."Ландос"-Шивашка фабрика "Кокет"	70	67,5	Под нормата	68,1	Под нормата

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

№	Пункт	Норма Гранична стойност dB(A)	2020	Над/ под нормата	2021	Над/ под нормата
40	Бул."Ал.Стамболийски", Производствена база"Хелиос-Метал Център"	70	68,6	Под нормата	68,4	Под нормата
41	Бул."Н.Цанов",ул."К.Величков", Производствена база "Симид	70	67,0	Под нормата	67,2	Под нормата
44	ЖК "Тракия", "Ягодовско шосе", база "Пътища"АД	70	62,0	Под нормата	63,3	Под нормата
45	Бул."Санкт Петербург", Завод "Чайкафарм"	70	71,4	Над нормата	70,3	Над нормата
III. Пунктовете върху територии, подлежащи на усилен шумозащита:						
1.Жилищни зони и територии:						
6	Бул."6ти септември", Адм.сграда "Горско стопанство"	55	70,4	Над нормата	70,5	Над нормата
17	Ул."Богомил",Стадион „Христо Ботев"	55	63,5	Над нормата	64,5	Над нормата
20	Бул."Хаджи Димитър",ОУ "Елин Пелин"	55	70,0	Над нормата	70,3	Над нормата
34	Ул."Авксентий Велешки", ОУ "Стоян Загорчинов"	55	70,9	Над нормата	70,7	Над нормата
38	Ул."Скопие", Професионална гимназия по механотехника	55	68,8	Над нормата	68,0	Над нормата
42	ЖК"Юрий Гагарин",ул."Ст. и Обр. Обрейкови", СОУ "Христо Г. Данов	55	62,2	Над нормата	61,1	Над нормата
43	Бул."Марица", ДОВДЛРГ "Олга Скобелева"	55	70,0	Над нормата	70,6	Над нормата
2. Зони за обществен и индивидуален отдих:						
13	Бул. "Ал.Стамболийски", Детска градина "Светлина"	45	68,0	Над нормата	68,5	Над нормата
14	Ж.К.Тракия,СОУ"Черноризец Храбър"	45	63,0	Над нормата	63,9	Над нормата
37	Ул."Авксентий Велешки", Централен градски парк "Цар Симеоновата градина"	45	69,9	Над нормата	69,5	Над нормата
3. Зони за лечебни заведения и санаториуми:						
3	Бул."Васил Априлов", Медицински университет	45	68,77	Над нормата	69,0	Над нормата
21	Бул."Коматевско шосе" Дом за стари хора "Св.Василий Велики"	45	67,7	Над нормата	68,2	Над нормата
4. Зони за научно - изследователска дейност:						
18	Ул."Менделеев",Аграрен университет	45	69,5	Над нормата	70,3	Над нормата

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

№	Пункт	Норма Гранична стойност dB(A)	2020	Над/ под нормата	2021	Над/ под нормата
5.Тихи зони, извън урбанизираните територии						
36	Кв."Коматево", ул."Захаридово", Детска градина	40	59,6	Над нормата	60,0	Над нормата

Източник: Община Пловдив/доклади РЗИ

Данните от измерванията на контролните пунктове през 2020 година, показват, че стойностите на нивата на шум в значителна част от пунктовете са над допустимите гранични норми. В 34 контролни пункта, нивата надвишават стойностите, което е малко над 75 %. Само в 11 от пунктовете, измерените нива на шум са в норма или в малко по-малко от 25% от всички пунктове, разположени на територията на общината. Тенденцията в данните се запазва и през 2021 година, като дори има покачване в броя на пунктовете, в които са регистрирани нива над допустимите гранични стойности. През 2021 година, 36 от пунктовете надвишават нормите, което е 80 % от пунктовете, като едва 20 % или само в 9 пункта са регистрирани показатели под допустимите граници.

1.23. Анализ на данните от пунктовете

Най-голям дял за шумово замърсяване в общината заема автотранспорта. За транспортния шумов поток е характерна флукуалност, периодичност и променлива интензивност. Нивото на автотранспортния шум е в пряка зависимост и от интензивността на движението, скоростта и структурата на транспортния поток, пропускателната способност на пътните артерии, възрастта на автомобилния парк, вида и качеството на пътната настилка, ситуационното и нивелетно разположение на пътя и характера на терена встрани от него. Основният шумов фон се създава от автомобилите – леки, товарни и тези на междуградския транспорт. През последните години в резултат на масовия внос на автомобили предимно “втора употреба” автомобилният парк е основно подменен. Въпреки, че повечето от автомобилите са втора употреба, нивото на излъчвания от тях шум е значително по-ниско от използваните преди това, но същевременно техният брой се увеличава интензивно.

Източници на шум в околната среда са и влаковите композиции движещи се по железопътните трасета на територията на общината. Шумовата характеристика на релсовия ж. п. транспортен поток (еквивалентно ниво на шума) зависи от параметрите на потока (брой влакове - пътнически и товарни, дължина на влаковите композиции, вид на спирачките, скорост) и на ж.п. трасето (вид на горното строене). Източници на шум в околната среда са и другите инфраструктурни ж. п. обекти – гари, помощни ж.п. стопанства (депа, заводи, бази и др.), индустриални ж.п. клонове и разтоварища.

На второ място по отношение на източниците на шум са локалните източници от битов характер – строителни и ремонтни дейности, товаро-разтоварни работи,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

сметоизвозване, игри на деца (училища, детски градини, детски площадки) и др. Следващият по значение фактор, който влияе върху акустичната среда на града е шума, излъчван от заведенията за обществено хранене, увеселителните заведения, различните сервиси и авторемонтни работилници, разположени в непосредствена близост до жилищни сгради.

Шумът, породен от строителни дейности е характерен за районите в които се извършва строителство. Освен това този вид шум е ограничен по време (предимно в светлата част на денонощието), както и може да има сезонен характер, но като цяло е с нисък интензитет.

1.10 Изводи и препоръки

- В съответствие с Наредба №6/26.06.2006г. за показатели на шума в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шума в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шума и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението, в границите на здравните норми е шумът едва в 9 контролни пункта – 20% от пунктовете. През 2021г. допустимите шумови нива са превишени в 80% от общия брой контролирани пунктове, което води до извода, че шумовият фон на гр. Пловдив е със запазена тенденция към влошаване, въпреки предприетите мерки на общинско ниво.
- Шумовите нива, измерени в пунктовете върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик запазват тенденцията да са трайно в стойности над нормата.
- С цел намаляване на вредното влияние на шума върху здравето на населението е необходимо:
 - Акустично планиране на урбанизираните територии, включващо мерки като правилно териториално устройство, инженеринг на системите за управление на трафика, планиране на трафика, намаляване на шума, чрез мерки за шумова изолация и борба с шума при източника, изготвяне на акустични проекти за сгради, подлежащи на усилен шумова защита;
 - При сгради, подлежащи на усилен шумова защита, разположени на натоварени пътни артерии, решаване на проблема с шума, чрез изграждане на шумозащитни съоръжения, регулиране на интензивността и структурата на автомобилните потоци, изграждане на обходни пътни участъци и др.;
 - Да се изпълняват мероприятията, водещи до намаляване на емисионния шум, заложен в Общия устройствен план на гр. Пловдив;
 - Да се актуализират и изпълняват съгласно заложените срокове планираните мерки в Плана за действие към стратегическата карта за шум;
 - Да се актуализира и оптимизира организацията на движение на моторни превозни средства в съответствие с получените резултати;
 - Да се следи стриктно за наличие на част „Озеленяване“ към подробните устройствени планове;

- Да не се въвеждат в експлоатация обекти с нереализиран проект за озеленяване.

11. РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА, ЙОНИЗИРАЩИ И НЕЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ

1.24. Източници на йонизиращи лъчения

Йонизиращи са лъченията, които при взаимодействие с веществото (органична или неорганична материя) водят до образуване на електрични товари с различни заряди – йонизират веществото. Йонизиращи лъчения са алфа- и бета-частиците, гама-лъчите, електроните, позитроните, протоните, рентгеновите лъчи, неутроните, тежките йони и др. естествени и изкуствени радиоактивни източници.

Естествени източници на йонизиращи лъчения

Основната част от облъчването на населението се получава от естествени източници на радиация. Естествени източници на йонизиращи лъчения са: космични лъчи, земна радиация, води, строителни материали и др.

1. Космичното лъчение е природна даденост и облъчването от него не може да се предотврати или ограничи. Типичната стойност на средната индивидуална годишна доза, която се получава при външно облъчване от космичното лъчение за средни географски ширини на Земята, включително за България, е равна на 0,4 mSv/y (0,4 милисиверта за година).

2. Земна радиация – най-важният от естествените източници е радона. Най-високо е съдържанието на естествени радионуклиди във вулканичните скали (например гранит), както и в земни утаечни породи като глина, фосфати и други природни минерали. Гама-фонът в планински райони, богати на гранити, минерали и почви с високи концентрации на естествени радионуклиди, е по-висок. Резултатите от проведените изследвания показват, че гама-фонът вътре в помещенията на сгради е средно с 20% по-висок отколкото на открито. Това зависи от количественото съдържание на естествени радионуклиди в използваните строителни материали и от локалния гама-фон на открито.

Изкуствени източници на йонизиращи лъчения

Към изкуствените източници на йонизиращи лъчения се отнасят:

- Газоаерозолни и течни радиоактивни изхвърляния на обекти на атомната енергетика;
- Отпадъчни води и отбита скална маса при миннодобивната дейност в т.ч. и от бивши обекти на уранодобива;
- Отпадъци от изгаряне на въглища при експлоатация на топлоелектрически централи (шлака, стурия, пепел и др.)

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Отлагания, налепи и утайки от инсталации за добив и преработка на нефт и газ;
- Минерални торове, получени от някои фосфорити;
- Странични и отпадъчни продукти от производството на черни и цветни метали, фосфатна промишленост и др.
- Строителни материали и др.
- Производство и употреба на радионуклиди за медицински и научни цели.

1.25. Източници на нейонизиращи лъчения

Нейонизиращото лъчение е термин, даден на радиацията в частта от електромагнитния спектър, където няма достатъчно енергия да предизвика йонизация. Той включва електрически и магнитни полета, радиовълни, микровълни, инфрачервени, ултравиолетови и видими лъчения.

Най-често срещаните видове ЕМП са: ЕМП с промишлена честота – в енергетиката (около високоволтовите линии, в подстанциите за високо напрежение и др.); радиочестотни ЕМП в телекомуникационните системи, машиностроенето, металообработването, електрониката, при физиотерапевтични процедури и др.

Като цяло източниците на електромагнитни полета в община Пловдив могат да се обобщят в следващите категории: радиопредаватели на къси, средни и дълги вълни; частни радиостанции на УКВ; телевизионни предаватели и ретранслатори; подстанции за високо напрежение – открити и закрити; електропроводи; трафопостове, захранващи жилищни квартали; базови централи за мобилни комуникации, късовълнови и УКВ системи за мобилни комуникации на транспорта, полицията, бърза помощ и др., радарни системи на КАТ, авиотранспорта, за ТВ и други сателитни връзки и др.

Към източниците на електромагнитни полета могат да се отнесат и уредите за ежедневна употреба, като монитори на компютри; битови електрически уреди; електроразпределителни системи в сгради; подово отопление; мобилни комуникационни устройства.

На територията на община Пловдив съществуват голям брой източници на електромагнитни полета, но те не са подробно изследвани и липсва регистър за тях. Обекти източници на електромагнитни полета са: „Българска телекомуникационна компания“ ЕАД, „Теленор България“ ЕАД, „А1“ ЕАД, „Булсатком“ ЕАД, „Макс телеком“ ООД и др.

1.26. Радиологичен мониторинг

Националната система за радиологичен мониторинг на околната среда има за цел откриване на отклонения от допустимите стойности на радиационните параметри в основните компоненти на околната среда – атмосферен въздух, води и почви и се осъществява чрез:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- автоматизирана система за on line наблюдение;
- лабораторно-аналитична дейност за off line наблюдение (достъпът е ограничен).

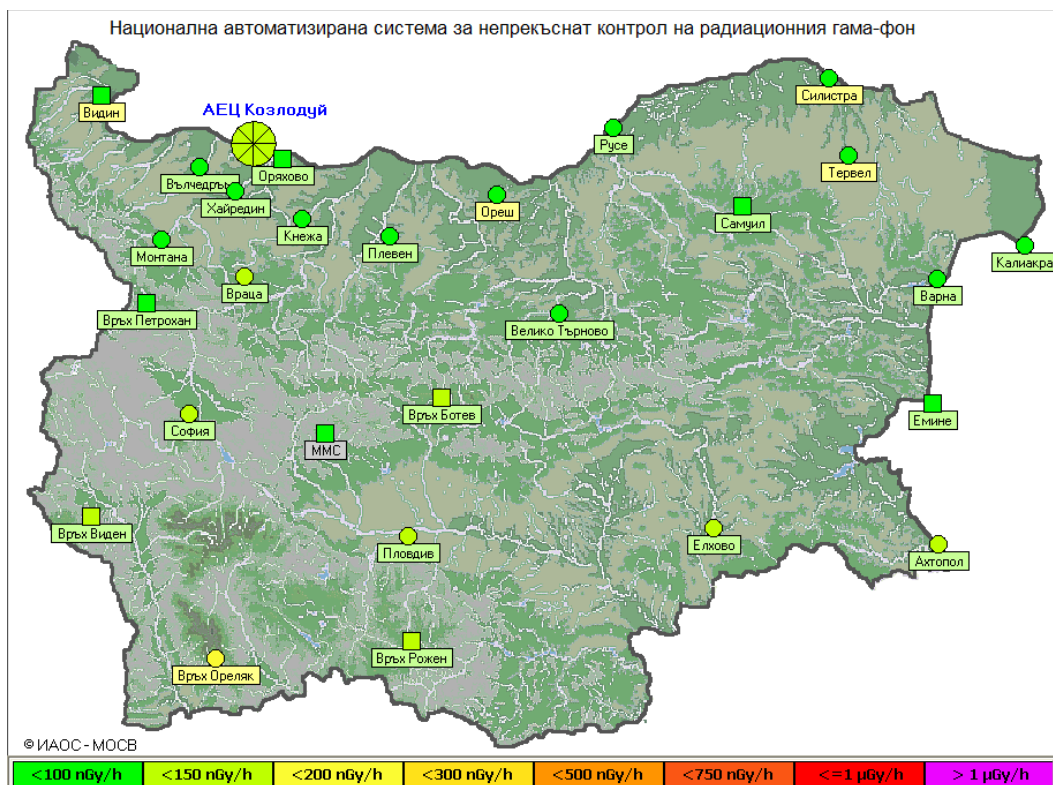
Непрекъснатите и периодични наблюдения на радиационните параметри на основните компоненти на околната среда осигуряват актуална информация за държавните и местни органи на управление и обществеността и се базират на изпълнение на програма за радиологичен мониторинг, утвърдена от министъра на околната среда и водите със Заповед РД-295/28.04.2017/Заповед №РД-595/06.07.2022 г. с приложения към нея, включваща:

- Автоматизирана система за наблюдение на радиационния гама фон;
- Автоматизирана система за радиационен мониторинг на води;
- Лабораторно-аналитична дейност на off line наблюдение.

Автоматизирана система за наблюдение на радиоакционния гама фон

Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон се състои от 26 локални мониторингови станции, измерващи мощността на дозата. Станциите са разположени по цялата територия на страната, работят в непрекъснат режим и изпращат данни в централната станция в ИАОС.

Автоматизираната система е част от Европейската система за обмен на радиологични данни (EURDEP) и ежедневно изпраща информация за радиационния статус в страната.

Фигура 52 Локални мониторингови станции, измерващи мощността на дозата

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Автоматизирана система за радиологичен мониторинг на води

ИАОС администрира Автоматизираната система за радиационен мониторинг на води – р. Дунав в района на АЕЦ „Козлодуй“ (АСРМВ). Системата дава възможност, при евентуално радиоактивно замърсяване на р. Дунав, да се определи категорично, дали източникът е АЕЦ „Козлодуй“.

Лаборатно-аналитични дейности на offline наблюдение

Радиометричните измервания в условия на пробонабиране и последващи лабораторно-аналитични дейности се осъществяват от лабораториите за радиационни измервания в София, Бургас, Варна, Враца, Монтана, Плевен, Пловдив и Стара Загора.

Освен фонов радиологичен мониторинг се извършва и надведомствен мониторинг на радиационното състояние на околната среда в наблюдаваната зона на АЕЦ „Козлодуй“, както и в райони на бивши уранодобивни обекти и други потенциални замърсители.

На базата на резултатите от проведения радиологичен мониторинг се изготвят тримесечни бюлетини и Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в България. Данните от извършвания радиологичен мониторинг се докладват ежегодно към ЕК и се събират в общоевропейска база данни – REM (Радиологичен мониторинг на околната среда).

1.27. Източници на йонизиращи лъчения на територията на община Пловдив

Агенцията за ядрено регулиране <http://eservices.bnra.bg/sprIzdLicOut.jsf>, поддържа публичен регистър на лицата, извършващи дейности с източници на йонизиращи лъчения (в частност – на територията на община Пловдив). Дейностите с източници на йонизиращи лъчения (ИЙЛ) се извършват въз основа на лицензия, разрешение, регистрация или уведомление.

За територията на община Пловдив, агенцията за ядрено регулиране е издала двадесет и пет лиценза за дейност с ИЙЛ.

Таблица 42 Издадени лицензи за дейност с ИЙЛ на територията на община Пловдив

№	Дата на издаване	Дата на валидност	Юридическо/физическо лице	Нас. място	Разрешена дейност по чл.15, ал.3
1	19.07.2019	20.07.2024	„КЦМ“ АД	Пловдив	Разрешение за временно съхраняване на радиоактивни вещества

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

№	Дата на издаване	Дата на валидност	Юридическо/физическо лице	Нас. място	Разрешена дейност по чл.15, ал.3
2	13.08.2020	12.08.2023	„Амбулатория за индивидуална практика за първична помощ по дентална медицина – Др. Деянов“ ЕООД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
3	05.04.2022	04.04.2023	„Университетска многопрофилна болница за активно лечение „ПЪЛМЕД“ ООД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
4	18.04.2022	17.04.2023	„Многопрофилна болница за активно лечение „МЕД ЛАЙН КЛИНИК“ АД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
5	26.04.2022	25.04.2023	Константин Георгиев Думанов	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
6	16.05.2022	15.05.2023	„Университетска многопрофилна болница за активно лечение „ПЛОВДИВ“ АД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
7	17.05.2022	26.05.2025	Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“	Пловдив	Разрешение за временно съхраняване на радиоактивни вещества
8	20.05.2022	19.05.2023	„Многопрофилна болница за активно лечение – Медицински комплекс Свети Иван Рилски“ ЕООД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
9	31.05.2022	30.05.2023	„Комплексен онкологичен център – Пловдив“ ЕООД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
10	03.08.2022	02.08.2023	„Многопрофилна болница за активно лечение – „Мед Лайн Клиник“ АД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
11	04.08.2022	03.08.2023	„Меркурий Комерсиал“ ЕООД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
12	15.08.2022	14.08.2023	„Меркурий Комерсиал“ ЕООД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

№	Дата на издаване	Дата на валидност	Юридическо/физическо лице	Нас. място	Разрешена дейност по чл.15, ал.3
13	23.08.2022	22.08.2023	„Дентален център“ВИЙ УАН ДЕНТАЛ КЛИНИК“ ЕООД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
14	13.09.2022	12.09.2023	„Университетска многопрофилна болница за активно лечение „Свети Георги“ ЕАД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
15	14.09.2023	13.09.2023	„Университетска многопрофилна болница за активно лечение „ПЛОВДИВ“ АД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
16	21.09.2022	20.09.2023	Амбулатория за групов практика за първична помощ по дентална медицина Петров Дентал Груп ООД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
17	31.10.2022	30.10.2023	„Дентален център „АМАЙЯ“ ЕООД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
18	28.11.2022	27.11.2023	„Медицински център 1 – Пловдив“ ООД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
19	29.11.2022	28.11.2023	„Многопрофилна болница за активно лечение – Медицински комплекс Свети Иван Рилски“ ЕООД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
20	30.11.2022	29.11.2023	„Амбулатория за индивидуална практика за първична помощ по дентална медицина – Д-р Михаил Онов“ ЕООД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
21	09.12.2022	08.12.2023	Многопрофилна транспортна болница - Пловдив	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
22	22.12.2022	21.12.2023	„Диагностично консултативен център ПЪЛМЕД“ ООД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
23	12.01.2023	11.01.2024	„Многопрофилна болница за активно лечение – Медицински комплекс Свети Иван Рилски“ ЕООД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение
24	20.02.2023	19.02.2024	„Самостоятелна медико-диагностична лаборатория – ДИГОРА“ ЕООД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

№	Дата на издаване	Дата на валидност	Юридическо/физическо лице	Нас. място	Разрешена дейност по чл.15, ал.3
25	14.03.2023	13.03.2024	„Комплексен онкологичен център – Пловдив“ ЕООД	Пловдив	Строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лечение

Източник: АЯР

На територията на община Пловдив е разположен един от пунктовете на Националната автоматизирана система за непрекъснат мониторинг за радиационния гама фонд. Няма производства и дейности, които да излъчват радиация над пределно допустимите норми.

През 2021 г. Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон не е регистрирала стойности на радиационния гама-фон, различни от естествените.

При наблюдението на радиационното състояние от фоновия мониторинг:

- В необработваеми почви, не са констатирани изменения над характерните за съответните райони стойности на специфичната активност на естествените и техногенни радионуклиди;
- В повърхностните водни тела и седименти в страната не са установени замърсявания с естествени и техногенни радионуклиди.

1.11 Изводи и препоръки

- Не са регистрирани повишени стойности на радиационния гама-фон, различни от характерните за пунктовете на мониторинговите станции.
- За последните години не са регистрирани повишения на специфичната активност на естествени и техногенни радионуклиди;
- В необработваемите почви не са установени отклонения от типичните стойности на специфичните активности.

IV. СОЦИАЛНО – ИКОНОМИЧЕСКА СРЕДА

1. Демографска характеристика

1.1. Брой на населението

Населението на община Пловдив, по данни на НСИ, към 31.12.2021 г., наброява 343 070 души, като за периода 2014-2019 г. е регистрирано повишение с приблизително 1,84% (в абсолютни стойности - 6 284 души) или средно с по 1 047,3 души на година. Данните до 2019г. показват устойчива тенденция на повишение на жителите на града. През 2020 г. се забелязва спад в популацията с 1,67% или 5 803 души, спрямо 2020г., като през 2021г. населението се увеличава с 1022 души, спрямо 2020г.

Фигура 53 Развитие на броя на населението

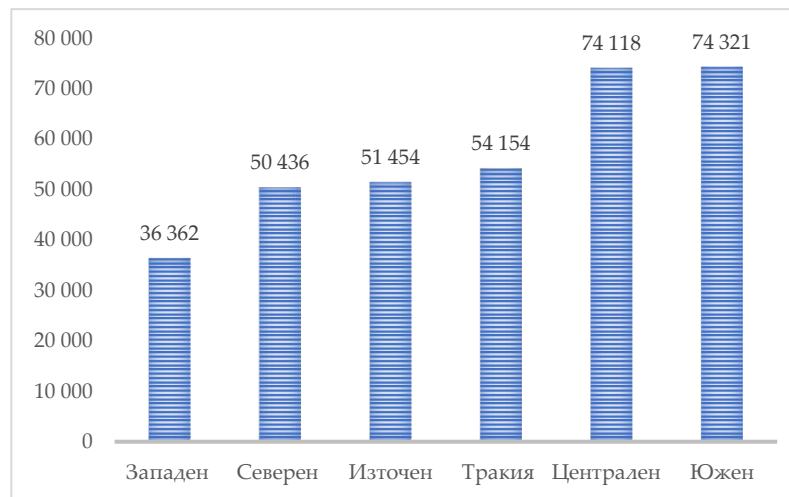
Тази аномалия се дължи изключително на пандемичния шок, причинен от COVID-19. В демографски аспект, последиците от него са свързани с директно отражение върху естествения прираст и механичното движение на населението, но не би следвало да повлияят повече от краткосрочно върху стабилната тенденция на нарастване на популацията в Пловдив. Община Пловдив е една от 6-те в Р България, които нямат прилежащи села в границите си, което дава 100% урбанизираност на популацията.

Разпределението на населението на общината по райони² към 2021 г. е представено на фигурата по-долу:

²Източник: НСИ -към 31.12.2021 г. 0,6% (2 225 души) от общия брой на населението на гр. Пловдив не са отнесени към нито един от районите поради неточни или непълни адреси.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 54 Разпределение на населението по райони

Населението на гр. Пловдив е разпределено по административни райони - между 10.60% за район Западен, и 21.75 % за район Южен. Най-слабо населен е район Западен, докато райони Северен, Източен и Тракия са с приблизително еднакъв брой население, а Централен и Южен са с най-многобройно население, което представлява 44% от общото население на града.

1.2. Възрастова структура

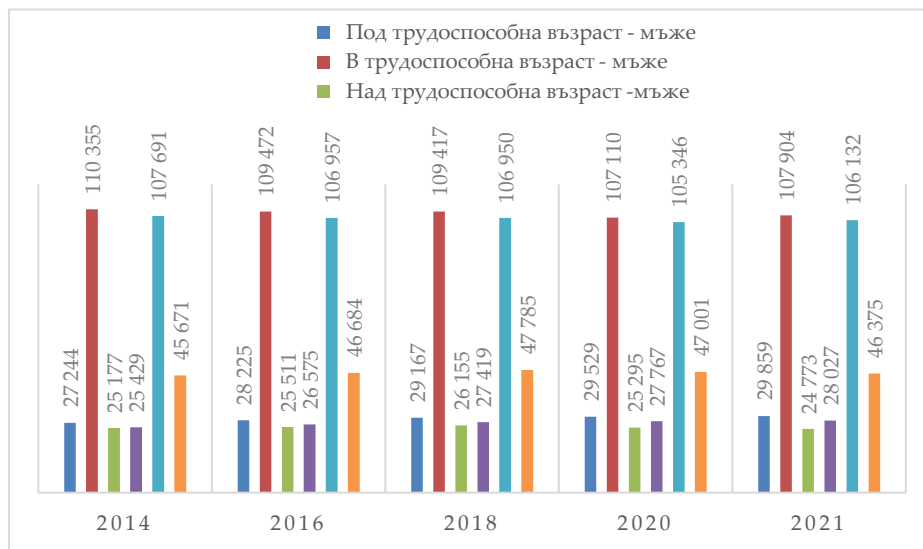
Динамиката в разпределението на трудоспособността по възраст на населението на община Пловдив, показва устойчива тенденция на понижение на броя на хората в трудоспособна възраст, с 2,56% за периода 2014-2020 г. и минимално увеличение на броя на жителите в трудоспособна възраст през 2021³г.

Голяма е разликата между мъжката и женската част от населението в над трудоспособна възраст, като за последната статистическа година на НСИ - 2021, съотношението е 34,82% (мъже) и 65,18% (жени). На обратния полюс е съотношението в категориите „под“ и „в“ трудоспособна възраст, които дават превес (макар и минимален) на мъжката част от популацията. За 2021 г. данните на НСИ отчитат 51,58% мъже и 48,42% жени в под трудоспособна възраст, както и 50,41% мъже и 49,59% жени в трудоспособна възраст.

³ Данни НСИ (2014-2021 г.).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 55 Разпределение на населението по възраст и трудоспособност

Разликите в категориите „под“ трудоспособна възраст са обусловени от естествени, биологични процеси - новородените от мъжки пол са минимално, но все пак повече. Колкото до разликите в другите две групи („в“ и „над“ трудоспособна възраст) - те са зависими както от социално-икономически фактори, така и от природни - жените имат по-висока естествена продължителност на живота.

1.3. Раждаемост и смъртност

Община Пловдив е основен демографски център на областта и ключов двигател на естественото движение и прираст на населението в административната единица. За 2014г., живородените деца в общината са 3 560, спрямо 6 636 за цялата област, или 53,65%, а за 2021 г. - 3269 живородени деца за общината към 6 212 за областта или 52,62%. Това означава, че средно, за периода 2014-2021г. община Пловдив е отговорна за малко над ½ от раждаемостта в областта.

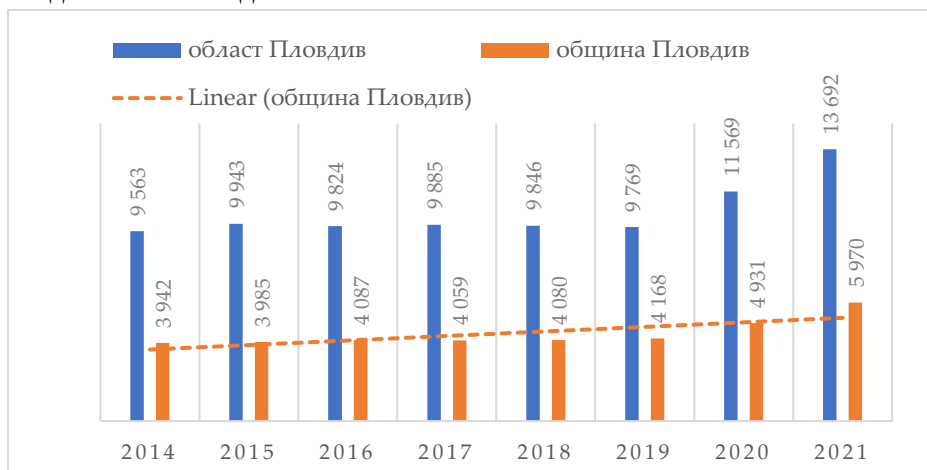

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 56 Живородени - общо

По отношение на смъртността през 2014 се наблюдават 3 942 случая в общината от общо 9 563 за цялата област, или 41,22%, а през 2021 г. и 5 970 случая (община) към 13 692 (област), или 43,60%. Тези статистически данни са близки до данните за приноса на община Пловдив от около 2/5 от смъртността за цялата област. Общата смъртност в областта като трайна тенденция е по-ниска от тази на България. През 2020-2021 г. общата смъртност в област Пловдив и община Пловдив се е увеличила чувствително спрямо 2019 г., което се дължи на епидемията от COVID-19.

Фигура 57 Смъртност - общо

По данни от здравно-демографски анализ⁴ на РИОКОЗ– Пловдив основната причина за умиранията през 2020г. в Пловдивска област остават болестите на органите на кръвообращението, чийто интензитет е нараснал до 1072.6 на сто хиляди души от населението спрямо 970.5° /°°°° през 2019 г. Болестите на органите на кръвообращението са водеща причина за смърт и в страната като цяло с интензитет 1090.1 ° /°°°°. Относителният дял на болестите на органите на кръвообращението е 61.8% от всички причини за умирания в Пловдивска област.

⁴<https://riokozpd.com/uploads/zi-2021/DEM%20ANALIZI/2020-1str-color.pdf>

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

На второ място са умирианията от новообразувания с интензитет 307.8 на сто хиляди от населението и относителен дял 17.7% при 20.5% за предишната година. Средно за страната този показател е по-нисък - 267.2 на сто хиляди население, а относителният дял е 14.9%.

На трето място през 2020 г. са умирианията от COVID-19 с интензитет 152.0 на сто хиляди от населението и относителен дял 8.8. За страната тези показатели са съответно 123.4 на сто хиляди от населението и 6.9 като относителен дял. В структурата на причините за смърт следват: болестите на храносмилателната система, симптомите, признаците и отклоненията от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде и травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини с относителен дял по около 3.0%.

Коефициентите за естествен прираст (съчетаващи раждаемост и смъртност) на община Пловдив, спрямо едноименната област и спрямо националните данни са по-оптимистични, като база за прогнозно развитие. Въпреки това в периода от 2014г. до 2021 г. се забелязва категорична тенденция към нарастване на отрицателния прираст в резултат от спад в раждаемостта и покачване на нивата на смъртността.

Таблица 43 Коефициенти на раждаемост, смъртност и естествен прираст⁵

	Община Пловдив					Област Пловдив					България				
	2014	2016	2018	2020	2021	2014	2016	2018	2020	2021	2014	2016	2018	2020	2021
Коефициент на раждаемост (в ‰)	10,4	10	9,9	9,4	9,4	9,3	9,1	8,9	8,3	9,3	9,4	9,1	8,9	8,5	8,5
Коефициент на смъртност (в ‰)	11,5	11,9	11,8	14,4	20,6	14,1	14,6	14,7	17,4	20,6	15,1	15,1	15,4	18	21,7
Коефициент на естествен прираст (в ‰)	-1,1	-1,9	-1,8	-5	-11,3	-4,8	-5,5	-5,8	-9,1	-11,3	-5,7	-6,0	-6,5	-9,5	-13,2

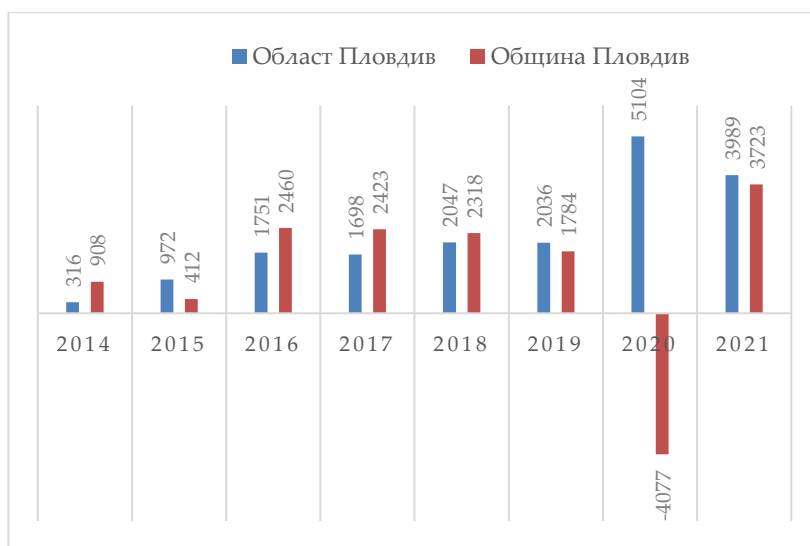
1.4. Механично движение на населението

В периода 2014-2021г., област Пловдив не е регистрирала нито една година с отрицателен механичен растеж на населението. В повечето години, с изключение на 2015, 2019 и 2021г., община Пловдив дава по-висок механичен прираст от едноименната област, което означава, че компенсира отрицателните стойности в другите общини от област Пловдив.

⁵ Данни на НСИ и ПИРО Пловдив 2021-2027г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 58 Съотношение на механичния прираст на населението на община Пловдив към област Пловдив⁶

Както бе отчетено по-горе, гр. Пловдив е особено чувствителен в демографско отношение към прояви на кризи, засягащи широк набор от фактори за развитие (икономически, социални, здравни и др.). Това се проявява и в данните от 2020 г., които представят картина на отлив от центъра на областта към перифериите, обясняваща се с изчаквателни действия от страна на популацията до стабилизиране на цялостната обстановка с COVID-19.

Видно е, че общият механичен прираст към областта през 2020г. е целево насочен от Пловдив към близките населени места и най-вече към общините Марица и Родопи - като естествени сателити на града. И двете общини регистрират много високи стойности на механичен прираст за 2020 г.: 1 827 души повишение за Марица и 2 642 за Родопи, което сумарно е много близко до редукцията на популацията, свързана с механичното движение на населението в Пловдив. Положителните стойности за 2020г. на механичен прираст във всички общини в област Пловдив (с изключени на община Пловдив и Кричим) се дължат и на засилените имиграционни процеси към страната - завръщащо се население, поради ефекта от пандемията COVID-19 (загуба на работа, нужда от грижа за възрастни роднини и др.).

През 2021г. община Пловдив заема водещо място в областта с положителен механичен прираст от 3 723 души.

1.5. Заболеваемост и болести

Община Пловдив е първата община в РБългария, която разработва Здравна стратегия за периода 2021 – 2030г. Същата е приета с Решение № 240 по Протокол № 11 от

⁶Данни НСИ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

09.06.2022г. на Общински съвет-Пловдив. Стратегията има главна цел⁷ превръщане на Общинското здравеопазване в ефективна система, предоставяща медицински и здравни услуги с високо качество, достъпни за всеки жител на община Пловдив. За постигане на главната цел са формулирани седем стратегически цели и седем приоритета.

Заболеваемостта на населението в община Пловдив се оценява на областно ниво. По данни от здравно-демографски анализ⁸ на РИОКОЗ–Пловдив, регистрираните заболявания и заболеваемостта са съответно 1595.0 и 800.4 случая на 1000 души от населението, според данните за предоставена медицинска помощ в лечебните заведения през 2020 г. При детското население заболеваемостта е 1 681.9 на 1 000 души до 17 г., а при възрастните – 1 576.6‰ души над 18 години.

Водещи са болестите на дихателната система, които представляват 411.8 случая на 1 000 души (25.8%), следвани от болестите на органите на кръвообращението – 342.2 случая на х. д. (21.5%). 2. Регистрираните онкоболни в областта през разглежданата година са 34 788 души – 5 218.7 на 100 000 души. Честотата на онкологични заболявания се е увеличила петкратно в сравнение с 1971 г.

Заболеваемостта от злокачествени новообразувания от 2000 г. насам за пета поредна година бележи понижение спрямо предходната година. Честотата на новите случаи на заболявания от злокачествени новообразувания през 2020 г. е 449.7 на 100 000 души от населението при 457.9 през 2019 г. Като трайна тенденция тя е над средната за страната (399.3). С най-голяма честота през 2020 г. в Пловдивска област са новооткритите злокачествени заболявания на женската гърда – 113.4 на 100 000 жени, следвани от новооткритите злокачествени заболявания на храносмилателните органи – 101.6 на 100 000 души. През 2019 г. тази заболеваемост е съответно 104.5 на 100 000 жени и 101.2 на 100 000 души.

Нараснали са случаите на психични заболявания в област Пловдив през 2020 г. до 3 638.2 случая на 100 000 души спрямо 3 498.6 през 2019 г. Общо психично болните, които са под наблюдение в ЦПЗ – Пловдив, клиниките, отделенията, кабинетите и амбулаториите към 31 декември 2020 г., са 24 245 души, което е с 916 повече спрямо 2019 г. Водените на учет психично болни на 100 000 души в областта са значително над средната стойност за страната – 1717.3 ‰. Липсата на общ регистър на болните с психични заболявания оказва влияние върху диспансерното им наблюдение и лечение.

Регистрираните заболявания от активна туберкулоза в областта намаляват през последния десетгодишен период. Новооткритите за 2020 г. са 112 бр., а рецидивите – 10 бр. Заболеваемостта в областта е 18.3 на 100 000 души и е над установената за страната – 13.0 ‰. От установените за първи път заболявания, 87.7% са на дихателната система.

⁷<https://www.plovdiv.bg/%D0%B0%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F/strategii-i-programi/>

⁸<https://riokozpd.com/uploads/zi-2021/DEM%20ANALIZI/2020-1str-color.pdf>

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

В сравнение с предходната година се наблюдава увеличаване на общата заразна заболяемост от 823.1 на 3184.2 случая на 100 000 души, което се дължи на епидемията от COVID-19. Заболелите от варицела са намалели спрямо 2019 г. от 346.3 на 152.1 на 100 000 души. Те са почти толкова, колкото е средната стойност за страната – 176.9 ‰/0000.

През 2020 г. в Пловдивска област общо венерическите заболявания са намалели. Регистрираните случаи от всички форми на сифилис през 2020 г. са 103.7 на 100 000 души при 106.8 през 2019 г. Новооткритите случаи на сифилис са 8.6 на 100 000 души.

Броят на освидетелстваните в Пловдивска област лица над 16-годишна възраст, на които е призната трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане през 2020г. е нараснал до 4 352 при 4 263 през 2019 г. Първично инвалидизирани са 7.8 на хиляда души от населението над 16 години, което е по-ниско от средното за РБългария ниво от 9.1‰. Заболяванията на хоспитализираните лица се регистрират и отчитат като случаи на заболяване по основна диагноза.

В здравно-демографския анализ на областно ниво през 2020г. са изведени следните изводи:

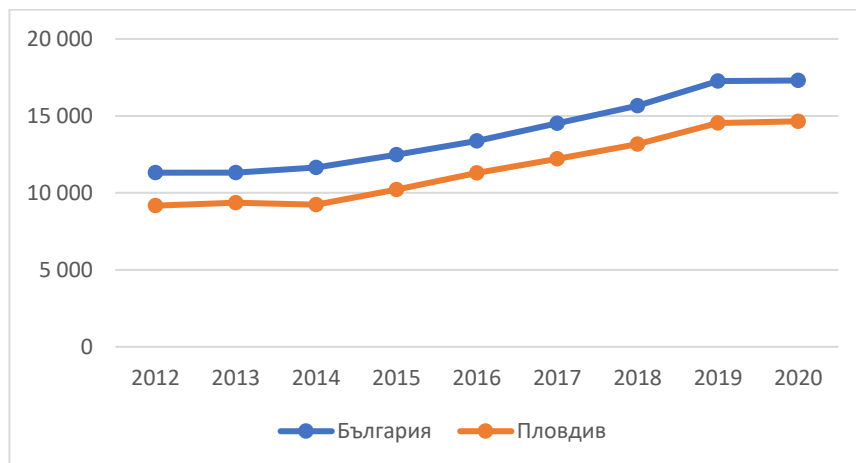
- Пловдивска област е в състояние на депопулация.
- Относителният дял на населението в градовете нараства за сметка на този в селата, с изключение на периодите на здравна криза.
- Въпреки тенденцията за спад в раждаемостта, коефициентът в областта продължава да е над средния за страната.
- Основна причина за заболяемост са болестите на дихателната система.
- Основни причини за умиранията в Пловдивска област са болестите на органите на кръвообращението и новообразуванията, а на трето място през 2020 г. са умиранията от COVID-19. Пловдивска област е на седмо място по заболяемост в страната от злокачествени новообразувания.
- Броят на разкритите лечебни заведения за извънболнична помощ на глава от населението в Пловдивска област значително надвишава средната за страната стойност.
- Пловдивска област е на първо място по брой на лекари по дентална медицина и на трето място по брой на лекари на глава от населението. Осигуреността на Пловдивска област с медицински специалисти по здравни грижи е над средното за страната.

2. Социално-икономическа характеристика

2.1. Средно-годишен доход на човек от населението, сравнение със средното за страната

Брутният вътрешен продукт на човек от населението в област Пловдив⁹ продължава да нараства с темп, подобен на средния за страната. През 2020 г. той достига 14,6 хил. лв., и е седмият най-висок в страната. Анализът на БВП на областта показва, че след незначителния му спад през 2014 г., се наблюдава тенденция към постоянен ръст.

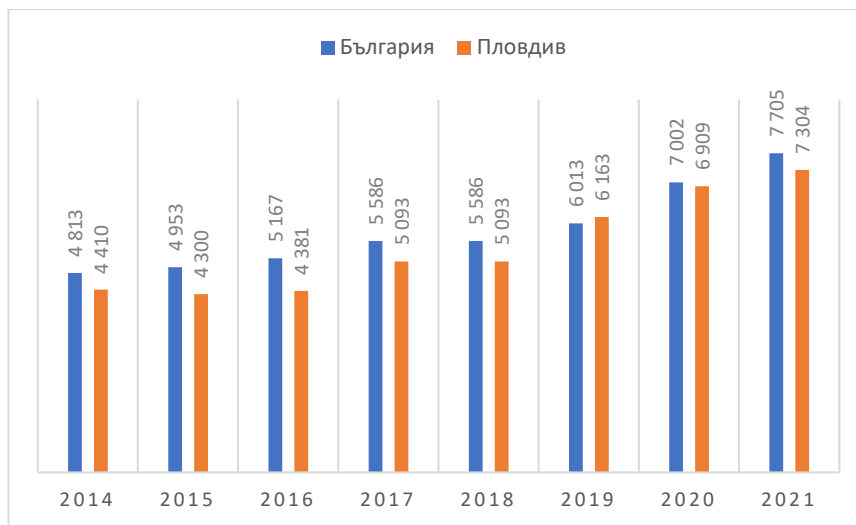
Фигура 59 БВП на човек от населението, лв.

Заплатите и доходите в областта също се повишават. През 2020 г. средната брутна годишна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение достига 14,2 хил. лв. (при 16,7 хил. лв. в страната). Нивото на бедност в областта остава по-високо от средното за страната. Делът на населението, живеещо с материални лишения, е 24,3% (при 19,4% в страната), а на населението живеещо под националната линия на бедност – 26,8% (при 22,1% в страната) през 2021 година. През 2021г. средногодишният доход на лице от домакинството в област Пловдив, достига 7,3 хил. лв. (при 7,7 хил. лв. в страната).

⁹ <https://www.regionalprofiles.bg/bg/regions/plovdiv/>

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 60 Средногодишен доход на лице от домакинството¹⁰, лв.

От 2001 до 2021 г. заплатите в Област Пловдив са нараснали с над 80%, като ръстът е малко по-бърз (3%) от този в страната.

2.2. Относителен дял на разходите за заплащаните такси за услуги по третиране на отпадъците и ВиК от средногодишните доходи

По данни на Водоснабдяване и канализация ЕООД - Пловдив фактурираното количество вода за 2022 г. е – 15 083 546 хил.м³/год. Средното потребление на услуги по пречистване на еквивалент жител от населението е 44 м³/год. или 3,6 м³ на месец.

Такса битови отпадъци за областта е 7.66%¹¹, много близо до средната стойност на ТБО от 7,6 промила върху данъчната оценка за страната. Същата е нараснала от 7,2 промила за 2021 г. с 0,4 пункта или с 13,9%. Това се дължи на ръста от 16% в размера на отчисленията по ЗУО, които достигнаха максималните 95 лв./тон, както и на нарастването на общите разходи за предоставяне на услугите по управление на отпадъците. В по-малка степен, този ръст се дължи и на продължаващите политики на общините по разширяване обхвата на услугите към нови населени места и нови територии, както и за повишаване на тяхното качество¹².

¹⁰<https://www.regionalprofiles.bg/bg/>

¹¹<https://www.regionalprofiles.bg/bg/regions/plovdiv/>

¹²<https://www.namrb.org/bg/aktualno/mestnite-danatsi-i-taksi-niva-za-2022-g-i-tendentsii-analiz-na-nsorb>

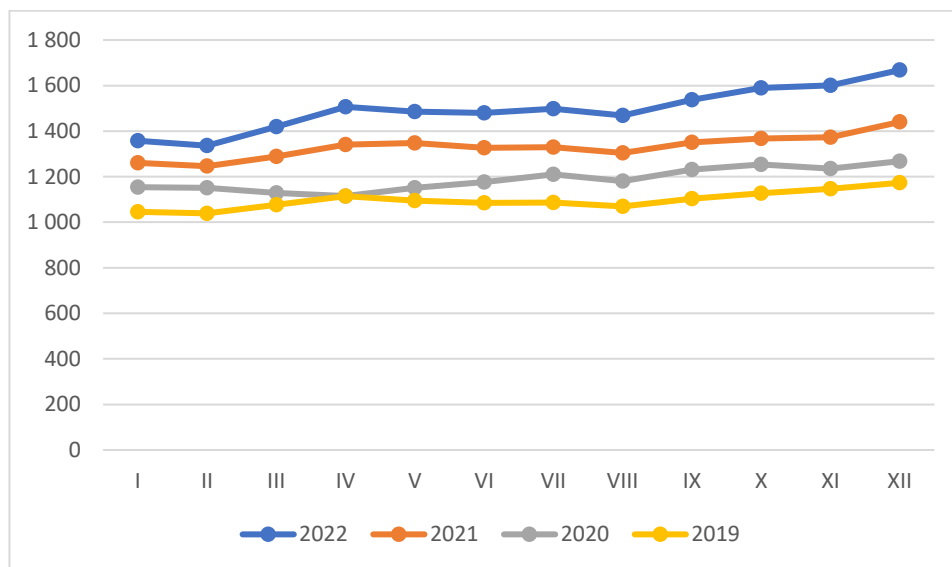

2.3. Подходна диференциация

Средногодишният доход на лице от домакинството в област Пловдив за 2021г. е 7304.00 лв.¹³ спрямо 7705 лв за страната. Към 2020г. средната работна заплата за областта представлява 84% от средната за страната.¹⁴

2.4. Размер на средната работна заплата

Средната брутна месечна работна заплата¹⁵ в област Пловдив за октомври 2022 г. е 1589 лв., за ноември - 1601 лв. и за декември - 1668 лева. През четвъртото тримесечие на 2022г. средната месечна работна заплата нараства спрямо третото тримесечие на 2022 г. със 7.9%, като достига 1 620 лева.

Фигура 61 Средна брутна заплата в лева общо за област Пловдив по месеци

Икономическите дейности, в които е регистрирано най-голямо увеличение на средната месечна заплата, са „Образование“ - с 19.7%, „Хуманно здравеопазване и социална работа“ - с 13.9% и „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива“ - с 11.0%. Намаление на средната месечна работна заплата е регистрирано само в дейността „Селско, горско и рибно стопанство“ - с 6.0 %.

През четвъртото тримесечие на 2022 г. средната месечна работна заплата нараства с 16.2% спрямо четвъртото тримесечие на 2021 г., като най-голямо е увеличението в „Селско, горско и рибно стопанство“ - с 41.0%, „Финансови и застрахователни дейности“ - с 40.2% и „Добивна промишленост“ - с 32.1%. Най-високо средно месечно трудово възнаграждение през четвъртото тримесечие на 2022 г. са получили наетите лица по

¹³<https://www.regionalprofiles.bg/bg/regions/plovdiv/>

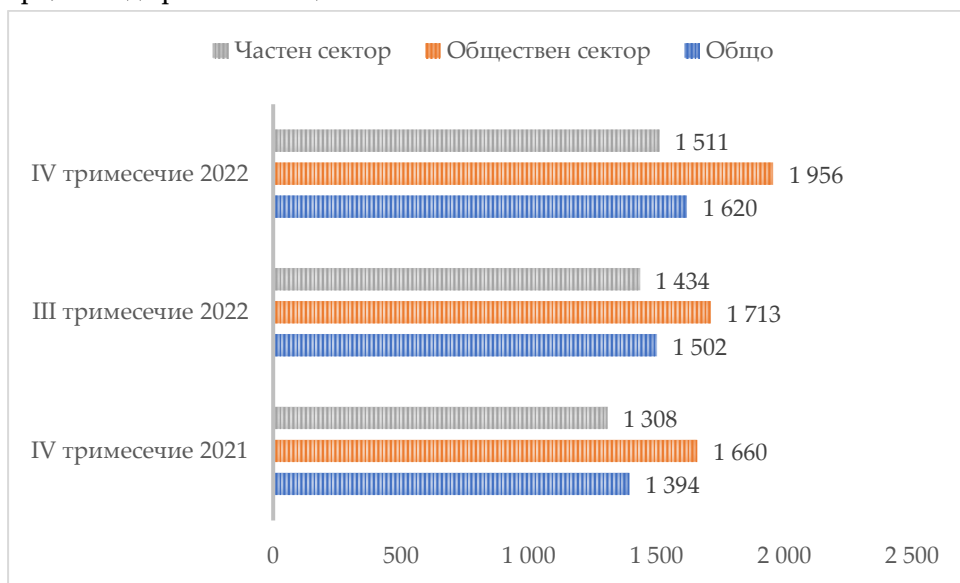
¹⁴https://esc.bg/wp-content/uploads/2022/10/ESC_4_025_2022.pdf

¹⁵https://www.nsi.bg/tsb/wp-content/uploads/2023/02/Trud_4_trim_2022_Pdv.pdf

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

трудова и служебно правоотношение в икономическите дейности: „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения“ - 3 452 лв., „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива“ - 2 825 лв. и „Хуманно здравеопазване и социална работа“ - 2 379 лева. Най-ниско платени са били наетите лица в икономическите дейности: „Хотелиерство и ресторантьорство“ - 1 002 лв., „Административни и спомагателни дейности“ - 1 011 лева и „Транспорт, складиране и пощи“ - 1 073 лева.

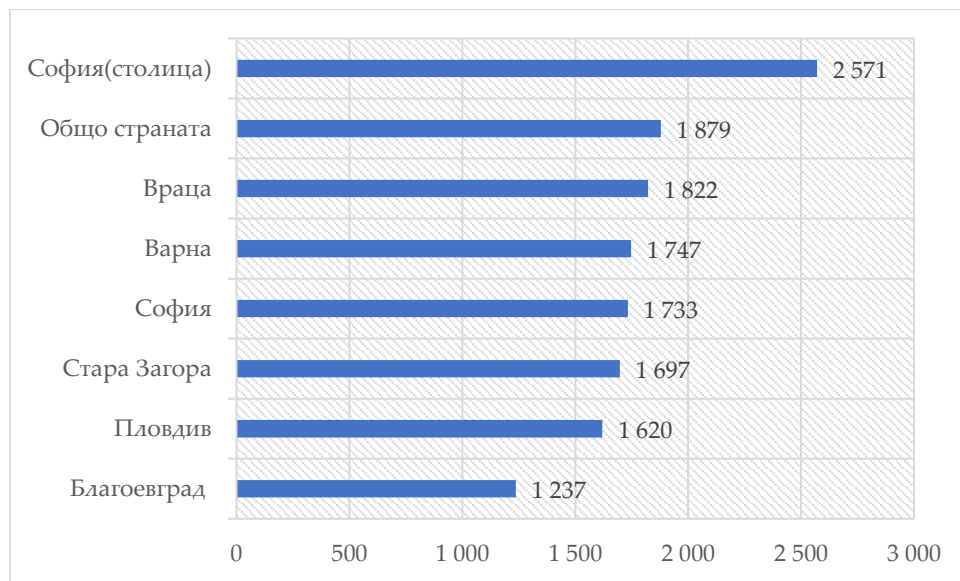

Фигура 62 Средна брутна месечна работна заплата по сектори в лева

Спрямо същия период на предходната година през четвъртото тримесечие на 2022 г., средната месечна работна заплата в област Пловдив в общественния сектор нараства със 17.8%, а в частния сектор - с 15.5%. По този показател Пловдивска област **заема шесто място сред 28-те области в страната**. С най-висока средна месечна работна заплата е област София (столица) - 2 571 лв., а с най-ниска е област Благоевград - 1 237 лв. За наблюдавания период средната месечна работна заплата за страната е 1 879 лв. - с 259 лв. или 16.0% по-висока от тази за област Пловдив.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 63 Средна брутна месечна работна заплата през IV тримесечие на 2022 година

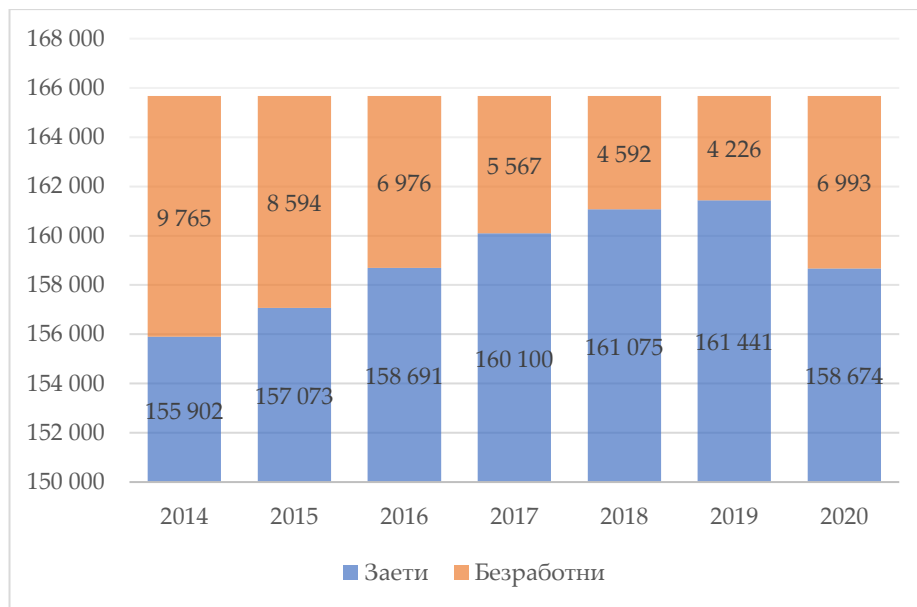
2.5. Заетост

Заетостта¹⁶ в община Пловдив в периода 2014-2020г. показва почти идеална устойчивост на дела на трудово заетите лица, като вариациите през годините са с по-малко от 1,5% на годишна база. Картината е значително по-различна при безработните лица, регистрирани в бюрата по труда на територията на административната единица. Промените там са много по-високи и с ясно изразена тенденция на намаляване (преди пандемията от COVID-19 през 2020 г.) – 56,72%, или над два пъти по-малко регистрирани безработни за 2014-2019 г.

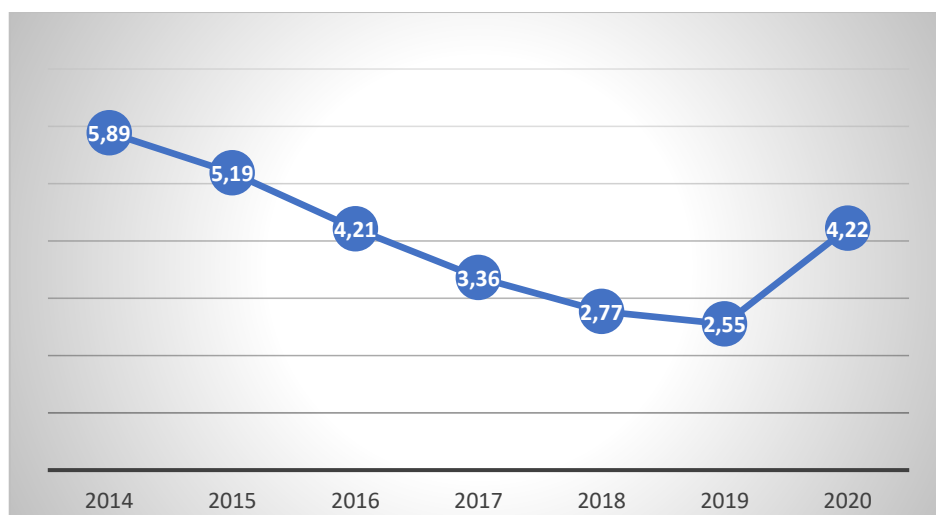
¹⁶ Данни: ПИРО Пловдив 2021-2027г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 64 Заети и безработни лица¹⁷

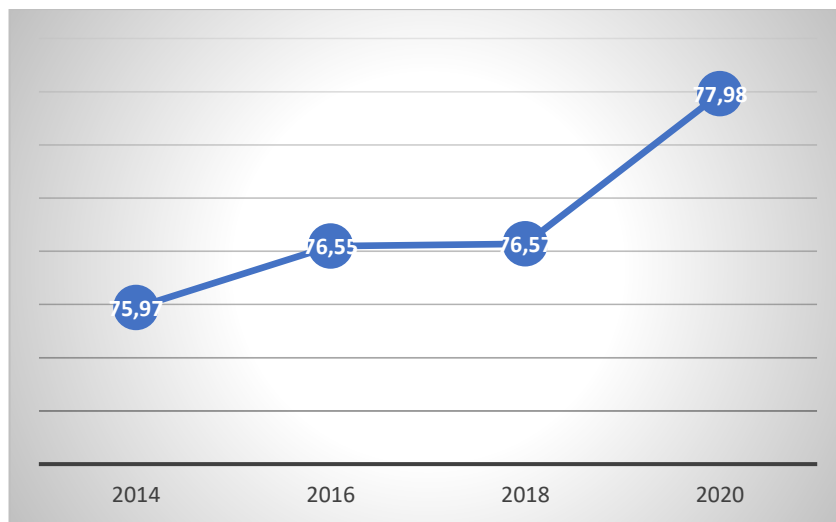
Фигура 65 Безработица в проценти

За периода 2014-2019 г. заетостта в община Пловдив, представена като процентно ниво безработица, логично бележи устойчив темп на намаляване до нива, които показват явна нужда на местния пазар на труда от работна ръка. Въпреки кризата породена от световната пандемия, нивата на безработица за 2020 г. не надвишиха най-високите за целия изследван период. Това показва, че въпреки редукцията на населението и общия брой трудоспособни жители на общината, пазарът на труда (засега) издържа на натиска.

¹⁷ Данни Дирекция „Бюро по труда Пловдив“ (2014-2020).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 66 Коефициент на икономическа активност в проценти

Показателят за Коефициент на икономическа активност (КИА) за община Пловдив показва изключително високи нива и устойчив растеж за 2014 – 2020г. Поради намаляване на населението в трудоспособна възраст, и в следствие от натиска на нуждите на пазара, този коефициент расте със сериозни темпове, дори в условията на пандемия, като за 2020 г. достига 77,98%.

2.6. Състояние и очаквано развитие на отделните отрасли в общината; структуроопределящи отрасли; относителен дял на отделните отрасли в икономиката на общината

Според данни, подробно анализирани в Плана за интегрирано развитие, икономиката на община Пловдив е доминирана от икономическите дейности на третичния сектор - услугите (особено при броя предприятия, инвестициите на фирмите и нетните приходи от продажби), а суровинният първичен сектор има изключително малко присъствие. Първичният суровинен сектор има малко значение за икономиката на Община Пловдив. Вторичният сектор заема доста сериозен, макар и намаляващ дял от местната икономика. Генерира малко под 1/3 от нетните приходи от продажби на нефинансовите предприятия, БДС, добавена стойност по факторни разходи, заети работни места и разходи в ДМА. Значително по-малко е присъствието на индустриалния сектор в броя на предприятията, но пък има значително по-висок дял в привличането на чуждестранни инвестиции (46%). Икономиката е ориентирана към сектора на услугите с по-висока добавена стойност. В последните години обслужващият сектор се оформя като водещ за местната икономика.

Заедно със сериозния ръст в обслужващия сектор, наблюдаваното развитие във вторичния сектор показва, че относително по-високото място на третичния сектор не се дължи на спад в останалите, а на много сериозен подем в него. Това още веднъж

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

подчертава от една страна положителното развитие на общината като цяло, а от друга - преориентирането и към по-интензивни от гледна точка на знанието и иновациите сектори, с по-висока вътрешна добавена стойност.

Най-голям дял в приходите от продажби имат потребителските услуги (48%), промишлеността и ИТ и аутсорсинг и бизнес услуги, които заемат съответно 25% и 12% от приходите от продажби през 2019 г. От гледна точка на брутната добавена стойност най-висок принос имат промишлеността (26%) и потребителските услуги (24%), ИТ, аутсорсинг и бизнес услуги (19%) и публичните услуги (17%).

Най-голяма заетост осигуряват предприятията в отрасъл промишленост, които през 2019 г. са едва 9%, но в тях работят 28% от заетите в Община Пловдив. Най-много, макар и намаляващи като дял, са предприятията в отрасъл потребителски услуги (43% през 2019 г.), които обаче осигуряват по-малко заетост от индустрията (26% през 2019 г.).

Най-висока инвестиционна активност и най-много привлечени преки чуждестранни инвестиции има в отрасъл бизнес услуги и ИТ аутсорсинг, при които се наблюдава и най-сериозно увеличение за периода 2014-2019 г. (съответно с 4 и 6 процентни пункта), най-вече за сметка на отрасъл публични услуги. Втори, и по двата индикатора, е отрасъл промишленост, със съответно 23% от разходите за придобиване на ДМА и 38% от привлечените ПЧИ.¹⁸

Структурата на икономиката на Община Пловдив е изключително разнообразна. Търговията и индустрията доминират местната икономика, като заемат почти половината по повечето показатели и близо 70% при нетните приходи от продажби. Наблюдава се спад в приноса на промишлеността за икономиката, въпреки че остава на челно място по много от показателите. Освен търговия и индустрия и промишленост, значителен дял в местната икономика имат и дейностите по строителство, транспорт, създаване и разпространение на информация и творчески продукти и професионални дейности и научни изследвания. Динамично развитие се наблюдава и в свързания, с развитието на туризма, отрасъл хотелиерство и ресторантьорство, което води до все по-сериозното му място в местната икономика.

Преработващата промишленост е причината за високия дял на индустриалния сектор в местната икономика на Община Пловдив. В този отрасъл работят 2508 фирми, от които 78% са микропредприятия, а 15% са малки предприятия. Заетите в сектор промишленост са 36554.

В сектор строителството оперират 1359 фирми с 10390 работници с 82% микро и 14% малки предприятия, като потенциалът за привличане на инвестиции е по-нисък в сравнение с този на бизнес услугите и промишлеността. Предпоставка за развитието на отрасъла е подобрената пътна инфраструктура.

¹⁸Бележка: Разделението на секторите е на база на обобщение на секторите по КИД по методология на Община Пловдив, както следва: Промисленост - С; ИТ, аутсорсинг и бизнес услуги - Н, J, К, L, М, N; Публични услуги и регулирани пазари - D, E, O, P, Q; Потребителски услуги - G, I, R; Строителство - F; Други - всички останали. Източник: По данни на Община Пловдив.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

С предмет на дейност транспорт и складиране са 1163 предприятия в общината, които осигуряват над 10% от заетите работни места в Община Пловдив. Броят на предприятията в сектора расте, но размерът на привлечените инвестиции спада, както и броят на заетите.

Наблюдава се постепенно преструктуриране на икономиката на Община Пловдив в посока създаване и разпространение на информационни и творчески продукти и далекосъобщения. Броят предприятия е 918, като 98% от тях са микро и малки. Повечето компании в отрасъла са местни или национални, а заплатите са над средните за общината.

По данни на общинската администрация, Пловдив е и втори в страната ИТ и Аутсорсинг център с над 100 компании и над 7000 заети в тези дейности. В тази сфера оперират над 40 чуждестранни компании. Ръстът на населението в работоспособна възраст позволява бързо развитие на сектора на услугите и по-специално на аутсорсинг индустрията, като заетите в сектора се очаква да нараснат с 5000 души в следващите 3-5 години. Най-активните работодатели в тази сфера в общината са Telus International, Modis, Sutherland, 60k, ScaleFocus, Accenture, ентърпрайз разработчикът MentorMate и други международни сървис и консултантски компании като Novarto, TSD Services, Strypes и т.н. Сред продуктовете компании в града, които наемат служители в момента, са компанията за облачни решения в хотелиерския бранш Sciant, платформата за корпоративно кредитиране VSG Bulgaria, продуктът за спортни събития Delasport и платформата за видео стрийминг решения iOiO.tv. В Пловдив има възможност да се работи както в типични service компании, така и в продуктови бизнеси, концентрирани върху финансови технологии в широкия смисъл, управление на човешките ресурси, платформи за спорт и развлечения.

Въпреки че е доста разнообразен като дейности има относително малък принос към нетните приходи от продажби (2%), генерирайки 385 млн. лв., но двойно по-голям дял в БДС (142 млн. лв.) и цели 6% от добавената стойност по факторни разходи (244 млн. лв.). И при трите показателя се наблюдава сериозен ръст, водещ до малко повишаване, като дял в местното стопанство. Отрасъл Професионални дейности и научни изследвания (юридически, счетоводни, архитектурни и инженерни дейности, технически изпитания и анализи, консултантски дейности по управление, реклама, НИРД) е сред водещите по брой предприятия, които обаче са предимно микро и малки, а заетите в тях лица са само 3,4% от всички.

Хотелиерството и ресторантьорството генерират едва 1,6%, 2% от брутна добавена стойност и 3% по факторни разход. С тази дейност са заети около 5% от работещите в общината, като 88% от фирмите са микро, а 11% са малки предприятия. Въпреки относително ниския принос на отрасъла за местната икономика, Община Пловдив заема трето място в България, по общо произведена продукция в този отрасъл, след Столична община и община Варна. Туристическият профил на общината е ориентиран към градски, бизнес, културен и развлекателен туризъм, които предполагат по-къс

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

престой и по-малко разходи, в които община Пловдив се налага като водеща туристическа дестинация в България.

Въпреки водещата роля на индустрията в стопанското развитие на общината, се наблюдава развитие в сферата на услугите и отраслите, свързани с иновациите, високите и информационните и комуникационните технологии.

По данни на ИАНМСП големите предприятия в общината са:

- Вюрт Електроник ИБЕ Бг ЕООД (457 служители),
- Ханон Системс Пловдив ЕООД (482 служители),
- Ес Би Тек (Глобъл) Лимитед - Клон България КЧТ (925 заети),
- МедияНетуъркс ЕООД (261 служители),
- Ваничи 2008 ЕООД (512 служители),
- ВП Брандс Интернешънъл АД (752 заети),
- Каменица АД (671 заети),
- Обединена Млечна Компания ЕАД (537 заети),
- Димитър Маджаров ЕООД (328 служители),
- Симид Агро ЕООД (427 служители),
- Зюдволе Груп Италия ЕАД - Клон Булсафил КЧТ (619 заети),
- Бокстер ЕООД (302 служители),
- ВиоМода ЕООД (255 служители),
- Декса Груп ООД (304 служители),
- Легия АД (361 служители),
- Сантинелли 2007 ЕООД (474 служители),
- Стани-89 ООД (351 служители),
- КЦМ 2000 АД (1497 служители),
- ЕВН България Електроразпределение (1507 служители),
- Тед Бед ЕАД (436 служители),
- Профилинк (406 служители),
- Мексон ООД (353 служители).

Общината е осигурила създаването на условия за инвестиции, чрез Наредбата за инвестициите в Община Пловдив и стимулите за бизнеса, в която са регламентирани процедурите, условията и редът за насърчаване на инвестициите с общинско значение на територията на Община Пловдив, както и тяхната закрила, в т.ч. - съкратени срокове и индивидуално административно обслужване.

Съществено значение за привличането на инвестиции - както чуждестранни, така и национални, има общинското звено за подпомагане на инвеститорите, встъпващи в Пловдив и региона, както и за популяризирането му като атрактивна бизнес дестинация, което поддържа и специализиран информационен портал за бизнеса - invest.plovdiv.bg.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Между 5 и 8 международни компании влизат средно на година в икономиката на Пловдив. Данните показват непрекъснато разкриване на нови работни места и ниска безработица в общината и функционалната ѝ зона, което превръща Пловдив във водещ индустриален и образователен център. Статистиката отчита и добър баланс между българските и чуждестранните компании, което означава, че българското производство се развива динамично, в партньорство с международните компании. В резултат от активното предприемачество и добрата среда за стартиране на бизнес в общината се наблюдава ръст на микро и малките предприятия.

На територията на общината и града има общо 9 университета, от които два специализирани в сферата на земеделието и управлението на земеделието, два икономически, медицински университет и академия по изкуствата, както и филиал на софийския Технически университет. С най-широк профил е Пловдивският университет, който подготвя кадри в области от физиката и химията до филологията, социално-икономическите науки и ИКТ.

Висшите училища и научните организации в Община Пловдив участват в два Центъра за компетентност - Център за компетентност „Интелигентни мехатронни, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“ (Технически Университет - София, филиал Пловдив, Централна лаборатория по приложна физика към БАН - Пловдив) и Център за компетентност „Персонализирана иновативна медицина (ПЕРИМЕД)“ (с водеща институция Медицински университет - Пловдив и участници ПУ „Паисий Хилендарски“ и Института по минералогия и кристалография, БАН)

В Община Пловдив се намира и първият в България международен научен център за върхови постижения в биологията и биотехнологията, с шест лаборатории и научноизследователски отдела („Биоинформатика“, „Молекулярна физиология на стреса“, „Развитие на растенията“, „Растителна клетъчна Биотехнология“, „Растителна метаболомика“ и „Селекция и зеленчукопроизводство“) - PlantAsyst. В тях се правят изследвания и анализ на растителните геноми, адаптация и устойчивост на растенията при стрес - засушаване, ниски температури, съединения, благоприятстващи здравето, създаване на нови сортове и зеленчукови култури с подобрени вкусови качества. Това е единственият български проект, одобрен във втори етап по програмата „Хоризонт 2020“ на Европейската комисия.

Концесии и общински дружества

Според Доклада за състоянието на концесиите от 2021г., към края на отчетната 2019г. действащите концесионни договори в България са 1268, като от тях 681 са за държавни концесии и 587 - за общински концесии. Област Пловдив заема пето място в страната с 50 концесии - 5 държавни и 45 общински, 12 за строителство, 28 за услуги и 5 за добив.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Към 2020 г. в общината има предоставени 17 концесии (под 3% от общинските концесии в България), като 8 от тях изтичат в периода 2021-2025г. Общината е страна по концесионни договори в областта на спорта и отбиха, транспорта, културата и др.

В Община Пловдив оперират 14 общински предприятия, с разнородна дейност, покриваща много широк кръг от социални и икономически услуги, които предоставят на гражданите на общината достъп до множество публични блага - ОП „Градини и паркове“, ОП „Жилфонд“ - Пловдив, ОП „Общински пазари“, ОП „Организация и контрол по транспорта“, ОП „Траурна дейност“, ОП „Радостни обреди“, ОП „Дезинфекционна станция“, ОП „Зооветеринарен комплекс“, ОП „Общинска охрана“, ОП „Чистота“, ОП „Паркиране и репатриране“, ОП „Многофункционална спортна зала“, ОП „Младежки център Пловдив“ и ОП „Социално предприятие за хора с увреждания -Пловдив“.

Всички общински предприятия в Община Пловдив осъществяват дейността си въз основа на нарочни Правилници за устройството и дейността, като работата на всяко от тях се координира и контролира от Кмета на общината или от определен от него заместник- кмет, съобразно Закона за общинската собственост и Наредбата за създаване, управление и контрол върху дейността на общинските предприятия. Всички общински предприятия оперират в съответствие със заложените, в годишния бюджет на Община Пловдив, бюджетни средства за тяхната издръжка. Информация за предмета на дейност на всички общински предприятия може да бъде намерена на сайта на Община Пловдив.

Община Пловдив е собственик на капитал в 22 търговски дружества. Редът и условията за упражняване правата на собственост на Община Пловдив в търговски дружества с общинско участие в капитала, е уреден в нарочна Наредба, приета с решение на Общинския съвет № 14, взето с протокол № 1 от 22. 01. 2019 г.

Община Пловдив е едноличен собственик на капитала на 14 общински търговски дружества, занимаващи се основно с дейности в областта на опазването на здравето, диагностиката, профилактиката и лечението на гражданите. Тези дружества включват две многопрофилни болници за активно лечение, седем диагностично-консултативни центъра, 5 специализирани центъра за диагностика и лечение и едно лечебно заведение за специализирана извънболнична помощ. Единственото общинско дружество, което не се занимава пряко със здравеопазване (въпреки че част от дейността му е свързана с допълващи го услуги), е „Инсинератор“ АД.

Община Пловдив има и частично участие в още 8 търговски дружества, чиято дейност е насочена най-вече към предоставянето на публични блага и услуги на гражданите и бизнеса, с допълващо държавно и частно участие в капитала.

Индустриални зони и паркове

Клъстер „Тракия икономическа зона“ (ТИЗ) е пример за успешна частна инициатива за развитието на индустриална зона. „Тракия икономическа зона“ е първото публично-частно партньорство в България, подкрепено от правителството и Министерството на икономиката.

Фигура 67 Тракия икономическа зона

За развитието на „Тракия икономическа зона“ през 2013 г. се обединяват 6 индустриални зони, Община Пловдив и още 8 местни общини (Асеновград, Калояново, Куклен, Марица, Първомай, Раковски, Родопи, Стамболийски), 2 клъстера („Клъстер проектиране и строителство“ и „Клъстер информационни и комуникационни технологии Пловдив“) и няколко сдружения. С повече от 20 години опит, към 2020 г., с площ от 10700000 м², реализирани над 2 милиарда евро инвестиции и открити над 35000 работни места, ТИЗ е най-мащабната и устойчиво развиваща се индустриална зона, не само в България, но и в Югоизточна Европа.

Зоната обхваща шест индустриални зони в и около Пловдив:

- Търговско-индустриална зона „Марица“
- Индустриална зона „Раковски“
- Промислено-търговска зона „Куклен“
- Парк „Иновации“
- Индустриална зона „Пловдив“
- Агроцентър „Калояново“

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

За производство се използват най-вече Индустриални зони „Марица“ и „Куклен“, за дейности, свързани със земеделието - Агроцентър „Калояново“, а за образование и иновации - високотехнологичен център „Тракия“ и Парк „Иновации“.

Освен тези шест зони на територията на общината функционират два промишлени парка - Логистичен парк „Родопи“ и Индустриален парк „Марково“.

В Община Пловдив оперират още две индустриални зони – Свободна зона Пловдив и Северна индустриална зона.

„Свободна зона Пловдив“ АД е дружество с общинско участие (със собственост на 85,47% от капитала от страна на Община Пловдив), което организира и осъществява с чуждестранно участие производство на стоки и извършване на търговска дейност, разнообразни услуги, свързани с износ на стоки, транспортна и експедиционна дейност на международни превози.

Северната индустриална зона има основно индустриални и складови функции.

В района на Пловдив, наред с „Тракия икономическа зона“, оперира и един от най-големите клъстери в областта на информационните и комуникационните технологии - Сдружение "Клъстер информационни и комуникационни технологии Пловдив" (ИКТ Клъстер Пловдив), създадено е през 2012 г., като в момента в него членуват 19 организации (фирми, средни и висши учебни заведения, както и Община Пловдив).

2.7. Състояние на инфраструктурата – пътища.

Благоприятното географско разположение и функциите на Пловдив като център не само на Южния централен район (ЮЦР), но и на Южна България обуславят сравнително доброто развитие на транспортните връзки и обслужващата ги инфраструктура.

Пловдив е един от важните транспортни центрове на България. Още от древността Тримонциум е главен град по римския път Виа Милитарис (Виа Диагоналис), с връзка към Виа Игнация и Бяло море. Днес през района минават основни автомобилни пътища с международно значение: Автомагистрала А1 – „Тракия“, част от Европейски път Е80, Паневропейски транспортен коридор 4 и Паневропейски транспортен коридор 8, преминаващ на 5 км северно от Пловдив.

А1 - автомагистрала „Тракия“ София – Пловдив - Бургас формира част от направлението на коридора от основната ТЕН-Т мрежа „Ориент/Източно – Средиземноморски“ през територията на страната. Магистралата е напълно изградена с обща дължина 360 км. Премахва извън границите на Общината и провежда основния транзит спрямо нея, но едновременно с това влияе и на транспортното обслужване на града чрез трите основни връзки за „прекъснат транзит“.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Първокласен път I-8 граница Сърбия – Драгоман – София – Пловдив – Свиленград – граница Турция (Е-80) формира част от коридора на основната TEN-T мрежа - „Ориент/Източно – Средиземноморски“, който вече се обслужва от АМ „Тракия“ и АМ „Марица“, а пътят има дублиращи функции. Освен тях, връзки в различни направления са осигурени по осем пътя от републиканската мрежа, в т.ч. околоръстния пръстен на Пловдив.

Допълнително, в широкообхватната TEN-T мрежа на територията на страната е включен второкласният път II-86 „Пловдив – Смолян – Рудозем“, който осигурява единствения транспортен достъп от вътрешността на страната до област Смолян. Предвижда се пътят да бъде изграден като скоростен, а в началото на 2020 г. стартира изграждането на ГКПП „Елидже- Ксанти“ като допълнителна връзка с Р. Гърция. Път II-58 от Пловдив през Асеновград осигурява връзка с Кърджали и Хасково.

Град Пловдив е разсечен от международния път ЕТК-10 „София – Свиленград“ и първокласния път I-36 „Карлово – Смолян“, път Е-773 (от Пловдив за Стара Загора, Сливен и Бургас) и по жп линия от София през Пловдив с разклонения за Свиленград и Бургас/Варна. Тринадесет радиално разположени направления осъществяват връзките на града с другите селища, страната и чужбина, което определя значението на града като важен транспортен възел с висока концентрация на транспортни потоци.

Републиканската пътна мрежа (РПМ) осигурява връзките между населените места в страната, както и тези със съседните страни, за извършване на превоз на пътници и товари. Републиканските пътища се класифицират според административно - стопанското им значение и функциите им в транспортната система в следните класове: автомагистрали и пътищата от първи, втори и трети клас, които осигуряват транспортни връзки от национално значение и образуват държавната пътна мрежа. Отделни републикански пътища са включени в трансевропейската пътна мрежа.

Таблица 44 Републиканска пътна мрежа според класа пътища (в километри) за Южен централен район

Статистически зони, райони и области	Пътища общо	Автомагистрали	Първо-класни	Второкласни	Третокласни и пътни връзки при кръстовища и възли
Общо	19 917	806	2883	4019	12209
Южен централен район	4 105	192	416	785	2712
Пловдив	1020	50	129	240	601

Автомагистралите са пътища от най-висок клас и са предназначени за движение на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

автомобили с високи скорости. Пътищата първи клас са предназначени за осъществяване на транзитно движение на големи разстояния (предимно от граница до граница). Те обслужват големи територии и съвпадат с направленията на основните транспортни потоци в страната. Пътищата втори клас са предназначени за осъществяване на транзитно движение на средни разстояния. Те изпълняват разпределителни функции в транспортната система, като осигуряват оптимални маршрути на транзитното движение към отделни региони в страната. Пътищата трети клас служат за разпределяне на движението във вътрешността на териториите, прилежащи към пътища от по-висок клас или осигуряват връзки между отделните общини, както и с местните пътища.

Таблица 45 Републиканска пътна мрежа според вида на настилка за Южен централен район¹⁹

Статистически зони, райони и области	Пътища общо	Пътища с настилка					Пътища без настилка
		Общо с настилка	Асфалтова	Паважна	Трошенокам ена	Баластрена	
Общо	19 917	19 599	19 431	36	109	23	318
ЮЦР	4 105	4 017	3 986	9	22	-	88
Пловдив	1 020	972	951	5	16	-	48

Формирането на комуникационно-транспортната система на Пловдив е резултат от историческото развитие на града и неговата функционално пространствена структура, както и от местоположението му на международните трасета на ЕТК- 8 и ЕТК-10, посока Изток- Запад и на регионалните национални връзки Север-Юг.

За определяне на функционалното предназначение на уличните отсечки, уличната мрежа е разделена на:

- ПУМ -първостепенна улична мрежа;
- ОУМ -обслужваща улична мрежа.

Първостепенната улична мрежа е формирана от историческото развитие на града първоначално като линеална спрямо р. Марица, а впоследствие с входно-изходните артерии, с растери се е оформила и като радиално-растерна. Улиците от ПУМ са класифицирани като II-ри, III-ти (А и В) и IV-то класни улици, съгласно Наредба № 2 на МРРБ - за планиране и проектиране на комуникационно-транспортните системи на урбанизираните територии. Общата дължина на ПУМ (II, IIIА, IIIБ и IV кл.) е 162,44 км. Площта на ПУМ в Общия баланс на гр. Пловдив е 157,82 ха.

Функционалната класификация включва:

¹⁹ Данни: ПИРО Пловдив 2021-2027г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- II-ри клас (градски магистрали) с обща дължина 40,68 км. Към тях са отнесени: бул. „Васил Априлов“, бул. „Васил Левски“, бул. „България“, бул. „Цариградско шосе“ - бул. „Мария Луиза“, бул. „Санкт Петербург“ - Кукленско шосе; булевард „Източен“ - шосе за Асеновград, бул. „Освобождение“ и бул. „Цар Борис III - Обединител“.
- III-ти клас (районни артерии). Третоκласните артерии са основната част от уличната мрежа, която осигурява локалните транспортни връзки между отделните градски части и провежда движението до по-високи класове улици. Общата им дължина е около 70,0 км, като са разделени на ША (22,7км) и ШБ (47,3км). Третоκласните улици са основен носител на масовия обществен пътнически транспорт (МОПТ) в града.
- IV-ти клас (главни улици) с обща дължина около 52,0 км. Те обслужват главния градски център и вторичните центрове, съвместно с районните артерии.

Трасетата на републиканската пътна мрежа навлизат по съгласувани трасета с Агенция „Пътна инфраструктура“ (АПИ) в градската ПУМ и я използват за провеждане на националните и регионални транзитни потоци (входно-изходни артерии) в регулационните граници. За гр. Пловдив плътността на ПУМ към 2012 г. е 3,0 км/км², а територията в регулация е 54,11 км². В дължината на ПУМ не е включен околоръстният пръстен III - 864.

Площта на второстепенната улична мрежа (ВУМ) е 651,61 ха. Включва улици V-ти и VI-ти класове, които директно обслужват прилежащите жилищни и производствени зони и отвеждат автомобилното движение до улици от по-високи класове.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 68 Схема на уличната мрежа по класове

Град Пловдив има актуализирана План-схема на Комуникационно-транспортната система (ПС-КТС) към Общия устройствен план (ОУП) на града към 2025г., като разработването е извършено в пълния обем, изискван от Наредба №01/8 към ЗУТ, за градове от I-ви функционален тип. За целите на проектирането са проведени широк набор проучвания на състоянието на комуникационно-транспортната система, основаващи се на богата фактологическа и анкетна информация - изследване на транспортните процеси по ПУМ, подвижността на населението и моторните превозни средства (МПС), товарното автомобилно движение, входящите, изходящите, циклични и транзитни транспортни потоци. Създадена е трайна информационна база за моделиране на процесите на движение и системите на МОПТ в града, която поддържа актуални данни. Проблемите по отношение на Актуализацията на ПС-КТС - Пловдив са представени в „Стратегически насоки за социално-икономическо и пространствено развитие на Община Пловдив“, разработени след изготвяне на „Комплексния анализ на функционалните подсистеми на Пловдив“.

Основен проблем в областта на пътната мрежа в страната и в частност в района е продължаващата липса на завършени магистрали и скоростни пътища по направленията на основната TEN-T мрежа. Основната мрежа, която по план трябва да

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

бъде завършена до 2030 г., се състои от участъците от широкообхватната мрежа, които имат най-голямо стратегическо значение за постигане на целите на трансевропейската транспортна мрежа. Съгласно Регламента за TEN-T, за да се считат за завършени, пътищата от основната мрежа трябва да бъдат изградени по стандарта за автомагистрали или високоскоростни пътища.

Завършването на участъците от основната пътна мрежа улеснява комуникациите между отделните държави като скъсява времето за достъп (респ. разстоянието) между тях. В България завършването на АМ „Тракия“ и АМ „Марица“ скъсява времето за пътуване с около 90 мин от София до Бургас и София -граница Турция и това разклонение на TEN-T коридора „Ориент/Източно-Средиземноморски“ функционира пълноценно. Степента на цялостната завършеност на коридора „Ориент/Източно-Средиземноморски“ се оценява на 88.2% и това до голяма степен се дължи на недовършени участъци по трасето Видин - София - Кулата. Трасето е част от направлението Лондон-Будапеща-Белград-Ниш-София- Пловдив-Истанбул-Калкута, което е най-краткият път, свързващ Западна Европа с Близкия и Среден Изток.

Състоянието на пътищата в региона е сравнително добро, но със съществени проблеми. Макар, че гъстотата на пътната мрежа тук е колкото средната за страната, транспортната система е добре изградена само в северните и централните части. Южните части не са добре транспортно осигурени. Дължината на изградените автомагистрали („Хемус“ и „Марица“) е значителна, в сравнение с останалите региони, но въпреки това е наложително да се доизградят пътищата по главните направления на европейските коридори.

Незадоволителното състояние на участъци от републиканската пътна мрежа и особено на общинската пътна мрежа допълнително влошава условията за комуникации в и между общините, попадащи в тези територии, за чието развитие транспортната мрежа е от решаващо значение.

1.12 Изводи и препоръки

- Социално-икономическият анализ на община Пловдив сочи, че политиката на общината за опазване на околната среда следва да бъде съобразена с основните параметри на демографските и социално-икономически характеристики, които се наблюдават.
- Основните характеристики, които следва да бъдат отчетени в тази връзка са тенденцията към намаляване на хората в трудоспособна възраст, отрицателен прираст на населението, но в същото време привличане на хора от съседните общини в областта и високи нива на заболяемост и смъртност. Следва да бъде отчетено и високото ниво на болести на дихателната система.
- По отношение на социално-икономическите показатели политиката на общината следва да вземе предвид тенденцията за повишаване на доходите на населението, а в същото време високите нива на такси за услуги, свързани с управлението на отпадъци и ВиК услуги. Структурата на местната икономика е доминирана от предприятия

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

опериращи във вторичния сектор на услугите по отношение на приходите, докато промишлеността осигурява най-голям дял от работните места. Отбелязва се тенденция към привличане на инвестиции в сектора на услугите с висока добавена стойност.

- Незадоволителното състояние на пътната мрежа в общината предполага бъдещи действия за ремонт, реконструкция и изграждане. В тази връзка общината следва да предвиди съответните мерки за опазване на компонентите на околната среда.

2 V. УПРАВЛЕНСКИ ФАКТОРИ

1. Административна структура на община Пловдив

Основната административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление, е общината.

Кметът е орган на изпълнителната власт в общината, ръководи цялата изпълнителна дейност на общината, като организацията и дейността на общинската администрация се утвърждава с устройствен правилник от Общинския съвет. Пловдивският общински съвет се състои от 51 общински съветници²⁰. Към Общинския съвет функционират 11 постоянни комисии, а при необходимост по актуални проблеми се сформират временни комисии. Общинският съвет определя политиката на Община Пловдив за изграждане и развитие в направление по опазване на околната среда и рационално използване на природните ресурси.

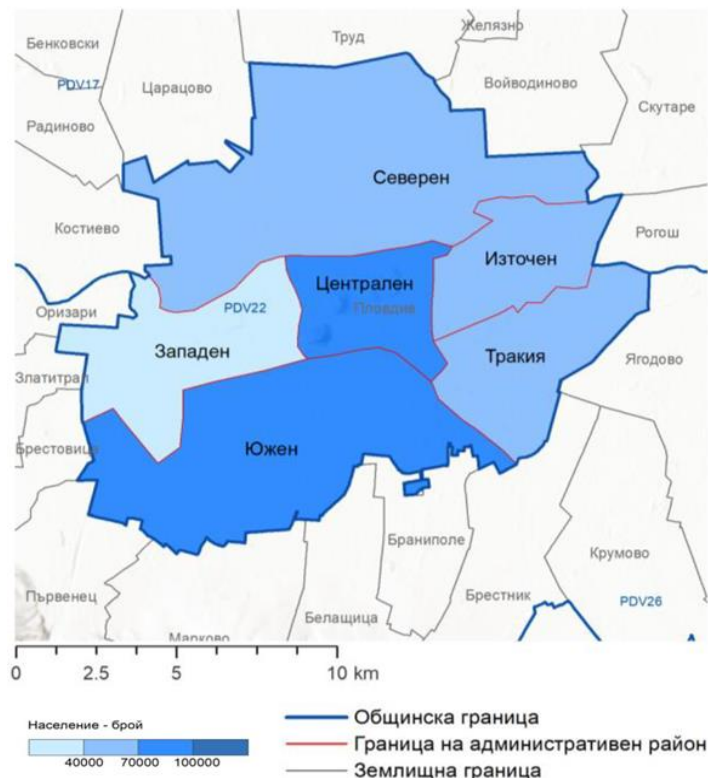
В съответствие с предоставената компетентност, общинската администрация осъществява своята дейност при спазване на принципите на законност, откритост, достъпност, отговорност, отчетност, ефективност, субординация, координация, предвидимост, обективност, безпристрастност и непрекъснато усъвършенстване на качеството. Общинската администрация осигурява изпълнението на законите, подзаконовите нормативни актове, решенията на общинския съвет, подпомага кмета на общината при осъществяване на правомощията му, осигурява технически дейността му, подпомага общинския съвет и осигурява дейността му, извършва дейности по административното обслужване на физическите и юридическите лица.

Законът за административно-териториалното устройство на Република България (ЗАТУРБ) (чл. 2, ал. 2) предвижда, че съставни административно-териториални единици в общините са кметствата и районите. Тези административно-териториални единици съществуват само в рамките на общините и в такъв смисъл тяхната самостоятелност е ограничена. Община Пловдив е административно -териториално е разделена на 6 района. („Централен“, „Източен“, „Западен“, „Северен“, „Южен“ и „Тракия“).

²⁰ Правилник за организацията и дейността на Пловдивския общински съвет, неговите комисии и взаимодействието му с общинската администрация, приет с решение № 175, взето протокол № 10 от заседание на Общински съвет – Пловдив, проведено на 9.07.2020 г., в сила от 1.09.2020 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 69 Райони в гр. Пловдив²¹ според броя на населението им към 31.12.2021 година

Кмет на общината: Кметът на общината е едноличен орган на изпълнителната власт в общината и е първостепенен разпоредител с бюджета на общината, като осъществява общото ръководство и контрол на общинската администрация и представлява общината като юридическо лице. В своята дейност кметът на общината се ръководи от Конституцията на Република България, законите, актовете на общинския съвет и решенията на населението.

Кмет на район: Кметът на район е орган на изпълнителната власт в района и второстепенен разпоредител с бюджет. Кметът на район се подпомага от заместник-кметове на района в съответствие с одобрената структура и численост на районната администрация. Кметът на район: организира изпълнението на актовете на общинския съвет и на кмета на общината, отнасящи се до територията и гражданите на района.

Заместник-кметове на общината: Заместник-кметовете подпомагат кмета на общината, съобразно възложените им с правилник функции. Със заповед на кмета на общината на заместник-кметовете могат да бъдат възлагани допълнителни организационни и координационни функции в рамките на действащата структура на

²¹https://nsi.bg/sites/default/files/files/pressreleases/ATTD_RB_2021_3IUPDJ1.PDF

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

общината. Заместник-кметовете са девет²², със следните ресори:

1. "Финанси и стопански дейности";
2. "Образование, бизнес развитие и европейски политики";
3. "Обществен ред и сигурност";
4. "Транспорт";
5. „Устройство на територията и общинска собственост“;
6. „Строителство и инвестиции“;
7. "Култура, археология и туризъм";
8. "Екология и здравеопазване";
9. "Спорт, младежки дейности и социална политика".

Секретар на общината: Секретарят на общината осъществява административното ръководство на администрацията – ръководи, координира и контролира функционирането на администрацията за точното спазване на нормативните и поднормативните актове.

Главен архитект: Осъществява ръководство и провежда стратегията на Община Пловдив по отношение устройство на територията; Организира разработването и провеждането на стратегията и политиката на Община Пловдив, по отношение устройството на територията и плановото ѝ обезпечаване, в т.ч. жилищни, обществено-обслужващи и транспортни територии, зони за отдих и др.; Ръководи методически и административно дейността на ЕСУТ при Община Пловдив; Координира и контролира дейностите по внасянето и одобряването на разработените инвестиционни проекти, издаването на скици, визи, строителни разрешения и въвеждане в експлоатация на обекти; Организира, координира и контролира дейността по актуализацията и поддържането на Общия устройствени план; Участва в разработването на стратегии в устройственото развитие на общината, популяризиране и визуализация на работата по устройственото планиране, с цел ангажиране на общественото мнение с устройствените проблеми на града.

Общинска администрация: Структурата и числеността на общинската администрация се одобряват от Общинския съвет по предложение на кмета на общината. Общинската администрация е обща и специализирана²³. Общата администрация осигурява технически дейността на органите на местната власт и на

²² Съгласно одобрената с Решение № 28, взето с протокол № 2 от 16.02.2021г. на Общински съвет Пловдив структура на общинска администрация Пловдив (считано от 01.03.2021г.)

²³ Устройствен правилник на общинска администрация Пловдив (в сила от 01.03.2021г., утвърден със заповед № 21 ОА-645/01.03.2021г. на кмета на общината), изм. и доп. със заповед № 21 ОА 3163/24.11.2021 г. в сила от 01.12.2021 г., изм. и доп. със заповед № 21 ОА 3240/1/01.12.2021 г. в сила от 01.12.2021 г.)


```

graph TD
    Mayor[Кмет на община Пловдив] --> Z1[Зам. кмет „Финанси и стопанска дейност“]
    Mayor --> Z2[Зам. кмет „Образование, бизнес развитие и европоски политики“]
    Mayor --> Z3[Зам. кмет „Транспорт“]
    Mayor --> Arch[Главен архитект]
    Mayor --> Z4[Зам. кмет „Устройство на територията и общинска собственост“]
    Mayor --> Z5[Зам. кмет „Строителство и инвестиции“]
    Mayor --> Z6[Зам. кмет „Култура, археология и туризъм“]
    Mayor --> Z7[Зам. кмет „Спорт, младежки дейности и социална политика“]
    Mayor --> Z8[Зам. кмет „Здравеопазване“]
    Mayor --> Z9[Зам. кмет „Обществено ред и сигурност“]
    Mayor --> Sec[Секретар]
    Mayor --> IA[Земно „Вътрешен одит“]

    Z1 --> D1[Дирекция „Финансова политика“]
    Z1 --> D2[Дирекция „Счетоводство“]
    Z1 --> D3[Дирекция „Местни дейности и такси“]
    Z2 --> D4[Дирекция „Стопанска дейност“]
    Z2 --> D5[Дирекция „Правно-коммунално обслужване“]
    Z2 --> D6[Дирекция „Обществена горичка“]
    Z4 --> D7[Дирекция „Устройство на територията“]
    Z4 --> D8[Дирекция „Общинска имоти и разпоредба“]
    Z4 --> D9[Дирекция „Строителство и инвестиции“]
    Z4 --> D10[Дирекция „Строителство и инфраструктура“]
    Z4 --> D11[Дирекция „Строителство и благоустройство“]
    Z4 --> D12[Дирекция „Техническа инфраструктура и инвестиционни проекти“]
    Z5 --> D13[Отдел „Култура, археология и културно наследство“]
    Z5 --> D14[Отдел „Туризъм“]
    Z5 --> D15[Отдел „Спорт и младежки дейности“]
    Z5 --> D16[Дирекция „Социална политика“]
    Z6 --> D17[Дирекция „Екология и управление на отпадъците“]
    Z6 --> D18[Дирекция „Здравеопазване“]
    Z7 --> D19[Отдел „РАО“]
    Z7 --> D20[Отдел „Екологично-техническо обслужване на общински обекти“]
    Z7 --> D21[Отдел „Оценка и управление на риска“]
    Z8 --> D22[Отдел „Канцелария на кмета и протокол“]
    Z8 --> D23[Отдел „Диспозитив, информатизация и документно обслужване“]
    Z8 --> D24[Отдел „Вътрешен контрол“]
    Z9 --> D25[Отдел „Обществено ред и управление при кризи“]
    Z9 --> D26[Отдел „Административно-назначателна дейност“]
    Z9 --> D27[Отдел „Комуникация и маркетинг“]
    Z9 --> D28[Отдел „Управление на човешки ресурси“]
    Z9 --> D29[Отдел „Материално-техническо обслужване“]

    D1 --> D25
    D2 --> D25
    D3 --> D25
    D4 --> D25
    D5 --> D25
    D6 --> D25
    D7 --> D25
    D8 --> D25
    D9 --> D25
    D10 --> D25
    D11 --> D25
    D12 --> D25
    D13 --> D25
    D14 --> D25
    D15 --> D25
    D16 --> D25
    D17 --> D25
    D18 --> D25
    D19 --> D25
    D20 --> D25
    D21 --> D25
    D22 --> D25
    D23 --> D25
    D24 --> D25
    D25 --> D26
    D26 --> D27
    D27 --> D28
    D28 --> D29
    
```

Основните функции по осъществяване политиката по опазване на околната среда в Община Пловдив се осъществяват от кмета на Общината, заместник-кмет Направление „Екология и здравеопазване“ и Дирекция „Екология и управление на отпадъците“ – част от специализираната администрация. Към дирекцията не са обособени структурни звена при вертикално структуриране. Политиката по опазване на околната среда се обезпечават правно, финансово, административно и пр. чрез спомагателни функции, възложени на други звена от общата и специализирана администрация. Изпълнението на част от дейностите по предоставяне на услуги, и контрол се извършва от Общински предприятия, а контролни функции се изпълняват и от инспекторат към община Пловдив.

209

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Политиката по управление на околната среда в Община Пловдив се осъществява от заместник-кмет с ресор „Екология и здравеопазване“ и Дирекция „Екология и управление на отпадъците“, в съответствие със законодателството, местните нормативни и стратегически документи.

Заместник-кмет "Екология и здравеопазване":

1. Организира разработването, съгласуването и актуализирането на местната нормативна уредба по отношение на здравеопазването, екологията и управлението на отпадъците на Община Пловдив.
2. Ръководи, координира и организира дейностите, извършвани от Община Пловдив по чл. 66, от ЗМДТ и отговаря за организацията и качеството на предоставяните от общината услуги по чл. 62 от ЗМДТ.
3. Координира дейностите, свързани с опазването, възстановяването, възпроизвеждането и развитието на околната среда и рационалното използване на природните ресурси с общинско значение.
4. Извършва проучване и анализ на разходите за дейностите по опазване на чистотата на територията на общината. Предлага размера на такса битови отпадъци въз основа на анализ на годишната план-сметка за дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения и поддържане чистотата на териториите за обществено ползване.
5. Координира, организира и контролира изпълнението на мерките в „Програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух на територията на Община Пловдив и План за действие към същата за периода 2018 - 2023 г.
6. Координира и контролира дейността на: - дирекция „Екология и управление на отпадъците“; - дирекция „Здравеопазване“.
7. Координира и контролира дейността на следните разпоредители с бюджет и търговски дружества с общинско участие:
 - ОП „Чистота“;
 - ОП „Градини и паркове“;
 - ОП „Траурна дейност“ в частта на дейността на предприятието, свързана с дейностите по чл. 66 от ЗМДТ;
 - ОП „Общинска охрана“ в частта на дейността на предприятието, свързана с дейностите по чл. 66 от ЗМДТ.

При осъществяване на конкретните правомощия за опазване на околната среда, зам.-кмет с ресор "Екология и здравеопазване" се подпомага и от другите зам.-кметове и

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

кметове на райони.

При разработването на общинския бюджет по дейности „Чистота“ и „Озеленяване“ водеща роля има заместник-кмет “Финанси и стопански дейности“, който ръководи, координира и контролира политиката на общината в областта на финансите и отговаря за поддържане на финансова стабилност на общината. Заместник-кмет с ресор “Финанси и стопански дейности“, координира и контролира дейността на следните разпоредители с бюджет и търговски дружества с общинско участие:

- Общинско предприятие „Зооветеринарен комплекс“;
- Общинско предприятие „Дезинфекционна станция“;
- „Инсинератор Пловдив“ ЕООД.

В администрацията на община Пловдив основните функции, свързани с политиката по опазване на околната среда, са възложени на дирекция „Екология и управление на отпадъците“.

Таблица 46 Административна структура по опазване на околната среда

Наименование на административната структура в общинската администрация, отговорна за политиката по опазване на околната среда	Общ брой на служителите, отговорни само за опазване на околната среда	Общ брой на служителите, отговорни както за опазване на околната среда, така и по други политики
Дирекция „Екология и управление на отпадъците“	16	16
Пловдивски общински инспекторат	15	40
Районни администрации	15	8
Район „Западен“	3	3
Район „Централен“	1	2
Район „Тракия“	3	3
Район „Източен“	1	0
Район „Северен“	4	0
Район „Южен“	3	0
Общо	46	64

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дирекция „Екология и управление на отпадъците“:

Съгласно чл. 54 от Устройствения правилник на общинска администрация Пловдив, дирекцията има следните основни функции:

- Организира и координира изпълнението на дейностите на общината в съответствие с разпоредбите на Закона за управление на отпадъците, Закона за опазване на околната среда, чл. 62 и чл. 66 от ЗМДТ и подзаконовата местна нормативна уредба.
- Контролира изпълнението на мерките и дейностите, заложи в „Програма за управление на отпадъците“ на Община Пловдив;
- Планира и контролира изпълнението и ефективността на дейностите, извършвани от Община Пловдив по чл. 66 от ЗМДТ и осъществява текущ контрол на средствата за изпълнението им.
- Следи и организира изпълнението на условията на Комплексно разрешително №355- НО/2008 1. на Министерството на околната среда и водите (МОСВ) за Регионално депо за неопасни отпадъци в землището на с. Цалапица;
- Координира дейностите свързани с изпълнение на условията на Комплексно разрешително №380-110/2009 г. за „Депо за неопасни отпадъци и Инсталация за биологично разграждане по закрит способ“, с. Шишманци, Община Раковски;
- Участва в осъществяване дейността на Регионално сдружение - Цалапица и Регионално сдружение - Шишманци;
- Оформя необходимите документи и справки за месечните отчисления от Закона за управление на отпадъците (ЗУО);
- Изготвя годишни отчети съгласно разпоредбите на Закона за опазване на околната среда и ЗУО;
- Съгласува предложените от районните администрации договори за заявени съдове за битови отпадъци и кратност на обслужване, съобразно постъпилите от дирекция “Местни данъци и такси” декларации по чл.19, ал.1 и 2 от НОАМТЦУ на територията на Община Пловдив;
- Обработва постъпилите декларации от дирекция “Местни данъци и такси” по чл.19В. ал.1, т.2 и 3 от НОАМТЦУ за освобождаване от такса за сметосъбиране и сметоизвозване;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Изготвя заповеди за определяне границите за организираното сметосъбиране и сметоизвозване, честотата на сметоизвозване и поддържане на чистотата по райони за всяка година;
- Обработва постъпилите документи във връзка с почистването и поддържането на дъждоприемните шахти;
- Осъществява проверки по жалби и сигнали на гражданите, съвместно с ОП „Чистота“ и др.;
- Обработва идентификационни карти и отчети по Наредба №9 от 24.09.2004 г. на предприятия и фирми на територията на Община Пловдив²⁴;
- Изготвя и контролира изпълнението на договори за приемане и обработка на производствени отпадъци, с неопасен характер в депата/инсталациите за неопасни отпадъци;
- Изготвя и контролира изпълнението на договори за приемане и депониране на битови отпадъци от други общини;
- Уведомява обществеността за издадените от РИОСВ Пловдив Решения за дейности с отпадъци по чл.12 от ЗУО²⁵;
- Подпомага и съдейства за провеждането на процедури по ЗОП и НВМОП в сферата на опазването на околната среда и управлението на отпадъците;
- Осъществява контакт и съвместни дейности с всички държавни институции (МОСВ, МЗ, МВР, МРРБ и др.), както и с неправителствени организации, имащи отношение към управлението на отпадъците;
- Участва в организирането и провеждането на национални кампании и прояви на територията на Община Пловдив, свързани с управлението на отпадъците;
- Участва при разработването на становища, програми и стратегии във връзка с управлението на отпадъците на територията на общината в съответствие с Националната програма за управление на отпадъците;
- Контролира изпълнението на “Програма за опазване на околната среда на територията на Община Пловдив”, в т.ч. съставляващите я “Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Община Пловдив”, ПСОУКАВ, “Планове за управление на природни забележителности -

²⁴ Следва да се актуализира с НАРЕДБА № 1 от 4.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри

²⁵ Да се актуализира с чл. 35 от ЗУОи/или да отпадне предвид това, че не е ангажимент на общината

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

“Данов хълм”, “Младежки хълм” и хълм “Бунарджик” и „План за действие към Стратегическа карта за шум за агломерация Пловдив” и изготвя годишни отчети за реализиране на мерките в “Планове за действие” към всяка една от тях;

- Координира цялостната дейност по проучване, проектиране, изграждане, стопанисване и опазване на всички зелени площи на територията на Община Пловдив включително и чрез разработването на проекти по Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ)²⁶;
- Изготвя становища по паркоустройствени проекти и инвестиционни намерения в част „Озеленяване”;
- Участва с постоянен представител в Експертен съвет по устройство на територията” (ЕСУТ); Организира дейността на междуведомствен Програмен съвет за оценка и управление на КАВ на територията на Община Пловдив
- Организира работата на постоянната общинска епизоотична комисия и следи за изпълнение на взетите решения;
- Координира подготовката и изпълнението на дейностите по осъществяване на външни масови обработки: деакаризация на тревни площи; дезинсекция срещу комари и бълхи; дератизация и други на територията на Община Пловдив;
- Контролира и координира дейността на районните администрации и ОП „Зооветеринарен комплекс”, по отношение регистрацията на безстопанствените кучета по Закона за защита на животните;
- Контролира дейността на районните администрации по отношение регистрацията на домашни кучета и заплащане “Такса за притежаване на домашно куче” в т.ч. работата с електронен регистър за административни регистрация на домашни кучета;
- Координира цялостната дейност по спазване на специфичните секторни изисквания към физически и юридически лица по отношение опазване и ползване на земните недра, опазване качеството на атмосферния въздух, шумовото натоварване и на повърхностните и подземните води; Анализира данните, постъпващи в Система за постоянен мониторинг на шум в околната среда -тип ENM на кмета на общината на територията на Община Пловдив, по отношение на шумовата характеристика и изготвя периодични доклади;

²⁶ Да се актуализира с Европейски фондове при споделено управление.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Анализира информацията за състоянието на околната среда и предлага решения за подобряването ѝ;
- Изготвя проекти и предложения за актуализиране на местните нормативни актове за опазване, възстановяване, възпроизвеждане и развитие на околната среда;
- Инициира и/или участва в рутинни или предизвикани проверки, касаещи замърсяване на територии и увреждане на околната среда;
- Изгражда и структурира проучвания и системи за прилагане за възобновяеми енергийни източници, като устойчива екологична политика на Община Пловдив;
- Координира и участва в съвместни мероприятия в ситуация на бедствия, аварии и катастрофи; анализира и контролира информация за компонентите на околната среда; прилага мерки за подобряването ѝ; извършва мониторинг на същите в рискови територии на Община Пловдив;
- Изготвя и предлага проектобюджета за екологични инициативи и мероприятия;
- Осъществява контакт и съвместни дейности с всички държавни институции (МОСВ, МЗ, МФ, МРРБ и др.), както и с неправителствени организации, имащи отношение към екологичната политика;
- Координира цялостната дейност по спазване на специфичните секторни изисквания към физически и юридически лица по отношение на процедурата по изготвяне на доклади за оценка на въздействието върху околната среда /ОВОС/;
- Участва в организирането и провеждането на национални кампании и прояви на територията на Община Пловдив, свързани с компонентите на околната среда;
- Координира разработването на планове, програми и проекти в направление "води" повърхностни и подземни, набелязва възможни източници за финансиране и организира провеждането на обществени обсъждания;
- Участва при разработването и усъвършенстването на местната нормативни уредба в частта качество на води, опазване и ползване на подземните води;
- Участва при разработването на становища, програми и стратегии за развитието на повърхностните и подземните води на територията на общината в

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

съответствие с Плановете за управление на речните басейни съвместно с БД - Източно беломорски район;

- Осъществява координацията по подготовката и реализацията на проекти, които се реализират с безвъзмездна помощ чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ)²⁷;
- Извършва публично обявяване на съобщението по ал.1²⁸ от Закона за водите на разрешителни за водовземане;
- Участва в приемателни комисии на съоръжения предназначени за водовземане;
- Оповестява на населението при поетапно изпускане на водни маси в коритото на повърхностни водни обекти;
- Участва в комисии по чл. 157а, ал.2 от ЗООС за проверки на обекти с висок и нисък рисков потенциал;
- Издава становища и препоръки при проектиране и експлоатацията на декоративни изкуствени водни съоръжения разположени на територията на Община Пловдив;
- Участва в съвместни проверки с Пловдивски общински инспекторат и Регионална инспекция по околна среда Пловдив;
- Организира и провежда кампания за почистване на зелените площи на града.
- Изготвя предложения до Общински съвет - Пловдив по проблеми, свързани с опазването на околната среда;
- Извършва проверки и подготвя отговори по сигнали и жалби, свързани с околната среда;
- Съвместно с дирекция „Местни данъци и такси“ изготвя проект на предложение до Общински съвет за определяне на размера на таксата за битови отпадъци и План-сметката за ТБО за съответната бюджетна година.

Функции в областта на околната среда имат и други дирекции от администрацията на Община Пловдив, дирекция „Финансова политика“, дирекция „Счетоводство“, дирекция „Стопански дейности“, дирекция „Правно-нормативно

²⁷ Да се актуализира с Европейски фондове при споделено управление

²⁸ Да се конкретизира и допълни

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

обслужване“, дирекция „Местни данъци и такси“, дирекция „Строителство и инвестиции“, дирекция „Устройство на територията“ и др. Контролни функции в областта на опазването на околната среда има и отдел „Обществен ред и управление при кризи“.

Пловдивски общински инспекторат:

Инспекторатът осъществява дейността си въз основа на Правилник за организацията и дейността на Пловдивски Общински инспекторат към Община Пловдив, Приет с Решение № 270, взето с протокол № 17 от 14.07.2011 г.; изм. и доп. с Р. № 309, взето с пр. № 14 от 02.08.2012 г.; изм. и доп. с Р. № 97, взето с пр. № 5 от 21.03.2013 г. и в съответствие със заложените в годишния бюджет на Община Пловдив бюджетни средства за неговата издръжка. Дейността му се координира от Заместник-кмет "Обществен ред и сигурност". Инспекторатът е създаден с цел организация, планиране и координация на контролната дейност за спазването от страна на всички физически и юридически лица, разпоредбите на действащите наредби на Общински съвет Пловдив, законовите и подзаконовите нормативни актове на територията на община Пловдив. Инспекторатът има за предмет следните дейности и правомощия при съобразяване на тематичната насоченост:

- Контрол по опазване на чистотата, околната среда и зелената система и обществения ред на територията на община Пловдив, съгласно:
 - Наредба за опазване на околната среда на територията на Община Пловдив,
 - Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Пловдив,
 - Наредба за развитие, поддържане и опазване на зелената система на Община Пловдив, 4) Наредба за осигуряване на обществения ред
 - Наредба № 2 за организацията и безопасността на движението и дисциплината на водачите на пътни превозни средства и пешеходците на територията на община Пловдив, Закон за опазване на околната среда,
 - Закон за защита от шума,
 - Закон за управление на отпадъците.
- Контрол по опазването на околната среда

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Контрол по строителните обекти за опазването на чистотата, общинската инфраструктура и организацията на движение, както и влияние върху компонентите и факторите на околната среда;
- Контрол по опазването на зелената система ;
- Извършва проверки по сигнали и предложения на граждани, организации и юридически лица;
- Контрол по опазването на общинската инфраструктура
- Съставяне на констативни протоколи и/или актове за установяване на административни нарушения, съответно налагане глоби срещу издаване на фиш по реда на чл.39, ал.2 от Закона за административните нарушения и наказания.

От гледна точка на целта на контролната дейност, контролът се разграничава в три групи:

- Текущ контрол. Това е контрол, който по предварително определен график периодично и превантивно се извършва на задължените лица по отношение на това дали спазват изискванията на закона и наредбите.
- Последващ контрол. Това е контрол за установяване от контролните органи дали са изпълнени дадените от тях предписания качествено и в срок, в случаите, в които са констатирани нарушения на нормативната уредба.
- Проверки по сигнал. Това са проверки, осъществявани при сигнали за нарушения, подадени от граждани, юридически лица и институции.

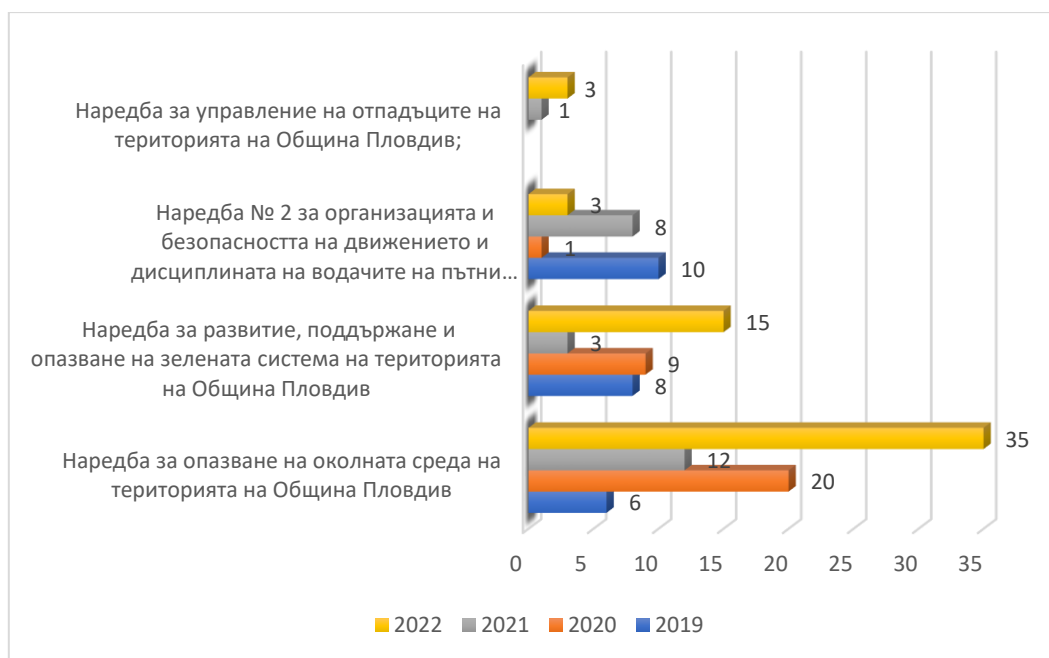
Инспекторатът осъществява своята административно наказателна дейност по реда на Закона за административните нарушения и наказания /ЗАНН/.

Контролът за спазване на нормативните изисквания за опазване на околната среда на територията на община Пловдив от страна на физическите и юридическите лица се осъществява чрез ежедневни проверки на инспекторите (търговски обекти, фирми, обществени институции и т.н.) и проверки по сигнали за нарушения, подадени от граждани, юридически лица и институции.

За периода 2019 - 2022 г., най-голям е броят на съставените актове за установени административни нарушения (АУАН), по реда на Наредбата за опазване на околната среда на територията на Община Пловдив, като през 2022г. съставените АУАН, са близо три пъти повече, спрямо предходната година.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 72 Брой съставени Актове за установени административни нарушения²⁹ за периода 2019г.- 2022г.

Таблица 47 Брой съставени констативни протоколи и дадени предписания по години

Нарушение	Общо за годината / КП с предписания							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Наредба за опазване на околната среда на територията на Община Пловдив								
По чл. 4 и чл. 5	15	8	16	14	116	34	75	61
По чл. 10 и чл. 11	2	2	5	5	42	15	13	11
По чл. 30	1	1	3	2	25	6	3	3
По Раздел VII			5	5	11	3	2	1
Общо	18	11	29	26	194	58	93	76
Наредба за развитие, поддържане и опазване на зелената система на територията на Община Пловдив								
По чл. 25	6	4	9	6	26	4	11	8
Общо	6	4	9	6	26	4	11	8
Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Пловдив								
По чл. 17	10	6	87	55	15	7	423	420
По чл. 17 и чл. 10, ал. 8			2	2			19	19

²⁹ Източник: Пловдивски Общински инспекторат към Община Пловдив

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Нарушение	Общо за годината / КП с предписания							
	2019		2020		2021		2022	
Общо	10	6	89	57	15	7	442	439

През 2022г. най-голям е броят на съставените констативни протоколи и дадени предписания на инспекторите към ползвателите на търговски обекти за спазване на нормативните разпоредбите за осигуряване на разделно събиране на отпадъците от опаковки и отпадъчни материали от хартия и картон, пластмаси, метали и стъкло на територията на съответния обект.

Кметове на райони в Община Пловдив:

Кметът на район, съгласно чл. 13 от Устройствения правилник³⁰, организира изпълнението на актовете на общинския съвет и на кмета на общината, отнасящи се до територията и гражданите на района. Изпълнява и функции, възложени му със заповед от кмета на общината. Координира, организира и контролира изпълнението на мерките в „Програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух на територията на Община Пловдив и План за действие към същата за периода 2018 - 2023 г., приета от Общински съвет-Пловдив с Решение № 293, взето с Протокол № 13 от 26.07.2018 г. на територията на съответния район. Кметът на район може да участва в заседанията на общинския съвет с право на съвещателен глас, като задължително се изслушва при обсъждане на въпроси, отнасящи се за района. На кмета на район могат да бъдат възлагани и други функции със закон или друг нормативен акт, както и с правилника за организацията и дейността на общинския съвет, неговите комисии и взаимодействието му с общинската администрация, в зависимост от конкретните особености на района.

Районни администрации:

По реда на Закона за териториалното деление на столичната община и големите градове, в Пловдив се създават шест района със следните наименования и граници:

³⁰ Утвърден със заповед № 21 ОА-645/01.03.2021 г. на кмета на общината в сила от 01.03.2021 г. (изм. и доп. със заповед № 21 ОА-3163/24.11.2021 г. в сила от 01.12.2021 г., изм. и доп. със заповед № 21 ОА 3240/1/01.12.2021 г. в сила от 01.12.2021 г.);

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

1. район "Централен" с граници: бул. Източен, бул. Асеновградско шосе, жп ареал и жп линия Централна гара Пловдив - Филипово, северният бряг на р. Марица, включително остров Адата;
2. район "Източен" с граници: жп линия Пловдив - Бургас, бул. Санкт Петербург, бул. Освобождение, бул. Независимост, бул. Източен, северният бряг на р. Марица;
3. район "Западен" с граници: жп линия Централна гара Пловдив - Филипово, северният бряг на р. Марица, землищната граница на Пловдив с община "Родопи", до и по землищната граница между кварталите Коматеве и Прослав, жп ареал;
4. район "Северен" с граници: землищната граница на Пловдив с община "Марица", северният бряг на р. Марица, землищната граница на Пловдив с община "Марица";
5. район "Южен" с граници: бул. Асеновградско шосе, землищната граница на Пловдив с община "Родопи", до и по землищната граница между кварталите Коматеве и Прослав, жп ареал до бул. Асеновградско шосе;
6. район "Тракия" с граници: жп линия Пловдив - Бургас, землищната граница на Пловдив с общини "Марица" и "Родопи", бул. Асеновградско шосе, бул. Санкт Петербург, бул. Освобождение, бул. Независимост.

В територията и землищните граници на Пловдив се включват землищата на Пловдив и на кварталите Коматеве и Прослав.

Районната администрация осигурява изпълнението на законите, подзаконовите нормативни актове, решенията на Общинския съвет, подпомага кмета при осъществяване на правомощията му, осигурява технически дейността му и извършва дейности по административното обслужване на гражданите и юридическите лица. При осъществяване на своята дейност, районната администрация, се ръководи от принципите на законност, равнопоставеност, прозрачност, достъпност, отговорност, целесъобразност и ефективност. Районната администрация е обща и специализирана.

Общинско предприятие "Чистота " :

Общинско предприятие "Чистота" е създадено на основание чл. 52 и следващите от Закона за общинската собственост и Наредбата за създаване, управление и контрол върху дейността на общинските предприятия на община Пловдив по глава VI от Закона за общинската собственост с Решение № 305, взето с Протокол № 22 от 03.08.2010 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Предприятието осъществява дейността си въз основа на Правилник³¹ за устройството и дейността на Общинско предприятие „Чистота“ към Община Пловдив, и в съответствие със заложените в годишния бюджет на Община Пловдив бюджетни средства за неговата издръжка. Целта на учредяването му е предоставяне на услуги по управление на отпадъците и поддържане чистотата на територията на община Пловдив. Предприятието не е юридическо лице със самостоятелна правосубектност.

Дейността на Предприятието се координира и контролира от кмета на община Пловдив или от определен от него заместник кмет с ресор „Екология и здравеопазване“, съобразно Закона за общинската собственост, Наредбата за създаване управление и контрол върху дейността на общинските предприятия на община Пловдив по глава VI от Закона за общинската собственост и относимото законодателство. Оперативно се управлява от директор, като директорът на предприятието е второстепенен разпоредител с бюджет. Числеността на персонала е 763 щатни бройки.

Предприятието се финансира от бюджета на Община Пловдив в рамките на утвърдения бюджет за годината. Източници на приходи на общинското предприятие са: приходи от дейността, приходи от наем на общинското имущество, такси по [ЗМДТ](#) и други приходи. Предприятието няма право да разходва приходите, придобити от осъществяваната от него стопанска дейност. Общинското предприятие извършва разходи за осъществяване на дейността си и за управление на предоставеното общинско имущество.

Дейността на предприятието включва:

1. Събиране на неопасни битови отпадъци от гражданите /домакински и подобни на домакински/ чрез изградената общинска система и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане;
2. Разделно събиране на неопасни строителни отпадъци от ремонтни дейности на граждани, отпадъци от опаковки, биоразградими растителни от домакинства и хранителни от кухни и обекти за обществено хранене, чрез изградените общински системи за разделно събиране и транспортиране до площадки за оползотворяване;
3. Механизирано и ръчно почистване на пътна инфраструктура /платна, тротоари, подлези, надлези, входно-изходни артерии в очертанията на Община Пловдив/ и други територии от населените места, предназначени за обществено ползване /площади, спирки за масов градски транспорт, общински паркинги, междублокови пространства/, с изключение на прилежащите площи на частни или наети имоти /задължение на собствениците или наемателите/;

³¹ приет с [Решение № 198](#), взето с Протокол № 11 от 3.08.2021 г. на Общински съвет - Пловдив, изм. - Решение № 235, взето с Протокол № 11 от 9.06.2022г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

4. Почистване на отпадъци, изхвърлени на неразрешени за това места и отстраняване на сметища;
5. Оператор на площадка за събиране и съхранение на безвъзмездно предадени, разделно събрани отпадъци от домакинства, съобразно обхвата на действащ разрешителен документ и предаване за рециклиране/оползотворяване на лица, които притежават необходимите документи по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците;
6. Поддържане при зимни условия и третиране с противообледенителни материали на пътна инфраструктура /платна, тротоари, подлези, надлези, входно-изходни артерии в очертаванията на Община Пловдив/ и други територии от населените места, предназначени за обществено ползване на територията на Община Пловдив /площади, спирки за масов градски транспорт, общински паркинги/, с изключение на прилежащите площи на частни или наети имоти /задължение на собствениците или наемателите/;
7. Предоставяне на съдове и транспорт за неопасни строителни отпадъци и други неопасни отпадъци, извън изградените общински системи, от физически/юридически лица срещу заплащане, съобразно нормативно регламентирания ред от националното законодателство;
8. Поддържане изправността на предоставените стационарни съоръжения за събиране на отпадъци от община Пловдив, включително и дезинфекцирането им;
9. Участие, организиране и контролиране на дейностите по сметопочистване, сметоизвозване, зимно поддържане и др. на територията на община Пловдив по възлагателни договори на община Пловдив;
10. Други обществено значими дейности, свързани с поддържане на чистотата и градската инфраструктура на територията на община Пловдив, включително със строителна, комунална и др. техника;
11. Установяване на административни нарушения по законови нормативни актове и наредби, приети от Общински съвет - Пловдив, чрез оправомощени служители от кмета на община Пловдив.

На ОП "Чистота" могат да бъдат възлагани от община Пловдив задължения за извършване на услуги от общи икономически интерес, в рамките на неговите компетенции по ред, определен със закон.

ОП „Градини и паркове “:

Общинско предприятие "Градини и паркове" е създадено на основание чл. 52 и следващите от Закона за общинската собственост и Наредбата за създаване, управление и контрол върху дейността на общинските предприятия на община Пловдив по глава

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

VI от Закона за общинската собственост, с Решение № 212, взето с протокол № 14 от 24.07.1997 г. на Общински съвет - Пловдив.

Предприятието осъществява дейността си въз основа на Правилник³² за устройството и дейността на ОП „Градини и паркове“ към Община Пловдив, и в съответствие със заложените в годишния бюджет на Община Пловдив бюджетни средства за неговата издръжка. Целта на създаването му е предоставяне на услуги по благоустройство и поддържане на парковете, зелените площи и уличните насаждения и производство на посадъчни материали. Предприятието е оператор на услуга по компостиране и опериране на компостираща инсталация. Предприятието не е носител на самостоятелна правосубектност.

Дейността на Предприятието се координира и контролира от кмета на община Пловдив или от определен от него заместник кмет с ресор „Екология и здравеопазване“, съобразно Закона за общинската собственост, Наредбата за създаване управление и контрол върху дейността на общинските предприятия на община Пловдив по глава VI от Закона за общинската собственост и относимото законодателство. Оперативно се управлява от директор, като директорът на предприятието е второстепенен разпоредител с бюджет. Числеността на персонала е общо 607 души, от които 547 щатни бройки и 60 сезонни работници средногодишно, съгласно Приложение № 1, неразделна част от Правилника, в това число:

- Дейност 283 „Превантивна дейност за намаляване вредните последствия от бедствия и аварии“ /Поддръжка на речните корита/ - 9 щатни бройки;
- Дейност 622 „Озеленяване“ - общо 325 бройки, в т. ч. 311 щатни бройки; 14 бройки сезонни работници средногодишно;
- Дейност 623 „Чистота“ - поддържане чистотата на алеи, паркове и зелени площи - общо 261 бройки, в т. ч. 215 щатни бройки и 46 души сезонни работници средногодишно;
- Дейност 627 „Управление на дейностите по отпадъците“ - управление на компостираща инсталация - общо 12 щатни бройки.

Предприятието се финансира от бюджета на Община Пловдив в рамките на утвърдения бюджет за годината. Източници на приходи на общинското предприятие са: приходи от дейността, приходи от наем на общинското имущество, такси по ЗМДТ и други приходи. Предприятието няма право да разходва приходите, придобити от осъществяваната от него стопанска дейност. Общинското предприятие извършва

³²Приет с [Решение № 263](#), взето с Протокол № 16 от 22.10.2020 г. на Общински съвет – Пловдив, в сила от 1.11.2020 г., изм. и доп. - Решение № 8, взето с Протокол № 1 от 26.01.2021 г. на ОбС Пловдив, в сила от 1.02.2021 г., изм. и доп. - Решение № 256, взето с Протокол № 14 от 29.09.2021 г., изм. и доп. - Решение № 103, взето с Протокол № 6 от 24.03.2022 г., в сила от 1.04.2022 г., изм. - Решение № 199, взето с Протокол № 9 от 12.05.2022 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

разходи за осъществяване на дейността си и за управление на предоставеното общинско имущество.

Дейността на предприятието включва:

1. Дейност "Озеленяване":

- Поддръжка на общински зелени площи - засаждане на декоративна растителност, косене, поливане, торене и други озеленителни манипулации, включително събиране на растителни отпадъци;
- Оформяне на короните на декоративни дървета и санитарни резитби;
- Производство на декоративен посадъчен материал - дървета, храсти и цветя за нуждите на зелената система на град Пловдив;
- Изграждане, експлоатация и поддръжка на поливни съоръжения;
- Експлоатация и поддръжка на фонтани и питейни фонтанки;
- Монтаж и поддръжка на паркова мебел (пейки, перголи, беседки и др.) и ремонт на детски съоръжения;
- Полагане и ремонти на паркови и пътни настилки;
- Изграждане на зелени площи въз основа на проект

2. Дейност "Поддържане на чистотата на алеи, паркове и зелени площи":

- Поддържане на чистотата на алеите, парковете и зелените площи на територията на общинските райони: Централен, Източен, Южен, Западен, Северен и Тракия.
- Поддържане чистотата на алеите и прилежащите зелени площи към спортните съоръжения, собственост на Община Пловдив.
- Обслужване на районите с транспортни средства за извозването на събраните отпадъци от алеите и парковете;

3. Дейност "Управление на компостираща инсталация"³³:

- Преработка на разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци и производство на компост;

³³ Изградена по проект № BG16M1OP002-2.005-0007 "Изграждане на компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци". Извършване на обществена услуга по компостиране и опериране на компостираща инсталация.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Експлоатация и поддръжка на съоръженията, машините и инсталациите на Компостиращата инсталация.

4. Превантивна дейност за намаляване вредните последствия от бедствия и авария - Поддръжка на речните корита:

- Превантивни мерки по поддръжка на нормалната пропускливост на речните корита (отстраняване на самонастанена растителност).

ОП „Дезинфекционна станция“:

Общинско предприятие „Дезинфекционна станция“ е създадено, на основание чл.52 и следващите от Закона за общинската собственост и Наредбата за създаване, управление и контрол върху дейността на общинските предприятия по гл.VI от ЗОС, с Решение № 406, взето с протокол №20 от 05.11.2009 г. на Общински съвет – Пловдив. Предприятието осъществява дейността си въз основа на Правилник за устройството и дейността на Общинско предприятие „Дезинфекционна станция“³⁴ към община Пловдив, и в съответствие със заложените в годишния бюджет на Община Пловдив бюджетни средства за неговата издръжка.

Предприятието е създадено с цел опазване здравето на хората и околната среда и частта предпазване от болестоприносни насекоми – комари, кърлежи и бълхи чрез дезакаризация и дезинсекция на откритите площи и дератизация на шахти и канали срещу мишки и плъхове, както и грижите за предпазване на декоративната дървесина от вредители. Предприятието има за предмет следните дейности:

1. Масови ДДД - дейности /дезинфекция, дезинсекция и дератизация/ периодични

а) Дезинфекция - на обекти и площи на Община Пловдив

- дезинфекция на външни площи;
- дезинфекция на затворени помещения.

б) Дезинсекция на обекти и площи на Община Пловдив

- организиране и извършване на дезинсекция срещу кърлежи на открити площи, с подходяща техника, препарати, транспорт и защитни облекла;
- организиране и извършване на дезинсекция срещу бълхи на открити площи и закрити помещения, с подходяща техника, препарати, транспорт и защитни облекла;

³⁴ приет с Решение № 257, взето с Протокол № 14 от 29.09.2021 г. на Общински съвет – Пловдив, изм. и доп. - Решение № 105, взето с Протокол № 6 от 24.03.2022 г., в сила от 1.04.2022 г., изм. и доп. - Решение № 322, взето с Протокол № 15 от 2.08.2022 г., в сила от 1.09.2022г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- организиране и извършване на дезинсекция срещу ларви на комарите в биотопи на комарите, с подходяща техника, препарати, защитни облекла и транспорт;

- организиране и извършване на дезинсекция срещу възрастна форма на комари /имаго на комарите/ с подходяща техника, препарати, защитни облекла и транспорт.

в) Дератизация - на обекти и площи на Община Пловдив

- организиране и извършване на дератизация на канални шахти;

- организиране и извършване на дератизация на решетъчни шахти - дъждарки;

2. Комплексни ДДД - дейности, представляващи комплексна обработка /дезинфекция, дезинсекция и дератизация/ целогодишни, извършвани на територията на обекти, собственост на Община Пловдив.

- организиране и извършване на ежемесечни ДДД-дейности на сграден фонд и прилежащи територии собственост на обекти на Община Пловдив;

- организиране и извършване на допълнителни ДДД-дейности при нужда /нашествие на насекоми или гризачи, създаване на епидемиологични обстановки/.

3. Растителнозащитни дейности (мероприятия)

- извършване на растителнозащитна обработка срещу насекоми вредители по дървесна и храстовидна растителност на територии - публична общинска собственост и структури общинска собственост.

4. Извършване на ДДД-дейности и растителнозащитни мероприятия на обекти на външни клиенти по сключени договори и еднократни заявки.

- съставяне и предоставяне на оферти по утвърдени цени за участие в конкурси, поръчки за извършване на ДДД-дейности.

- сключване на договори.

- организиране и извършване на ДДД-дейности и растителнозащитни мероприятия по договори или по еднократни заявки на граждани и организации.

5. Продажба на биоциди за нуждите на населението.

6. Консултации на граждани и клиенти.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

На ОП "Дезинфекционна станция" могат да бъдат възлагани от община Пловдив задължения за извършване на услуги от общ икономически интерес, в рамките на неговите компетенции по ред, определен със закон. Дейността на Предприятието се координира и контролира от Кмета на Община Пловдив или от определен от него заместник кмет, съобразно Закона за общинската собственост и Наредбата за създаване, управление и контрол върху дейността на общинските предприятия.

ОП „Траурна дейност“ в частта на дейността на предприятието, свързана с дейностите по чл. 66 от ЗМДТ:

Общинско предприятие "Траурна дейност" е създадено на основание чл. 52 и следващите от Закона за общинската собственост и Наредбата за създаване, управление и контрол върху дейността на общинските предприятия на община Пловдив по глава VI от Закона за общинската собственост, с Решение № 212, взето с Протокол № 14 от 24.07.1997 г. на Общински съвет – Пловдив.

Предприятието осъществява дейността си въз основа на Правилник³⁵ за устройството и дейността на ОП „Траурна дейност“, и в съответствие със заложените в годишния бюджет на Община Пловдив бюджетни средства за неговата издръжка. Предприятието не е самостоятелно юридическо лице. Дейността на Предприятието се координира и контролира от кмета на община Пловдив или от определен от него заместник-кмет, съобразно Закона за общинската собственост, Наредбата за създаване управление и контрол върху дейността на общинските предприятия на община Пловдив по глава VI от Закона за общинската собственост и относимото законодателство. Оперативно се управлява от директор, като директорът на предприятието е второстепенен разпоредител с бюджет. Числеността на персонала е 88 бр. Предприятието се финансира от бюджета на Община Пловдив в рамките на утвърдения бюджет за годината. Източници на приходи на общинското предприятие са: приходи от дейността, приходи от наем на общинското имущество, такси по ЗМДТ и други приходи. Предприятието няма право да разходва приходите, придобити от осъществяваната от него стопанска дейност. Общинското предприятие извършва разходи за осъществяване на дейността си и за управление на предоставеното общинско имущество.

Дейността на предприятието свързана с дейностите по чл. 66 от ЗМДТ, вкл. управление на траурните паркове на територията на Община Пловдив (в т. ч. почистване и поддържане на алеите и междугробните пространства в траурните паркове) и стопанисване на общинското имущество (административни, ритуални и обслужващи сгради, съоръжения и техника), предоставено на предприятието от Община Пловдив, с

³⁵ Приет с [Решение № 258](#), взето с Протокол № 14 от 29.09.2021 г. на Общински съвет – Пловдив, изм. - Решение № 201, взето с Протокол № 9 от 12.05.2022 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

изключение на траурен парк "Арменски гробища" и траурен парк "Католически гробища", които се стопанисват от съответните църковни управи.

ОП „Общинска охрана“ в частта на дейността на предприятието, свързана с дейностите по чл. 66 от ЗМДТ:

Общинско предприятие "Общинска охрана" е създадено на основание чл. 52 и следващите от Закона за общинската собственост и Наредба за създаване, управление и контрол върху дейността на общинските предприятия на Община Пловдив по гл. VI от Закона за общинската собственост, с Решение № 15, взето с Протокол № 1 от 19.01.2012 г. на Общински съвет - Пловдив. Предприятието осъществява дейността си въз основа на Правилник³⁶ за устройството и дейността на ОП „Общинска охрана“, и в съответствие със заложените в годишния бюджет на Община Пловдив бюджетни средства за неговата издръжка. Предприятието не е носител на правосубектност. Дейността на Предприятието се координира и контролира от кмета на община Пловдив или от определен от него заместник-кмет, съобразно Закона за общинската собственост, Наредбата за създаване управление и контрол върху дейността на общинските предприятия на община Пловдив по глава VI от Закона за общинската собственост и относимото законодателство. Оперативно се управлява от директор, като директорът на предприятието е второстепенен разпоредител с бюджет. Числеността на персонала е 290 1/2 бр. Предприятието се финансира от бюджета на Община Пловдив в рамките на утвърдения бюджет за годината. Източници на приходи на общинското предприятие са: приходи от дейността, приходи от наем на общинското имущество, такси по ЗМДТ и други приходи. Предприятието няма право да разходва приходите, придобити от осъществяваната от него стопанска дейност. Общинското предприятие извършва разходи за осъществяване на дейността си и за управление на предоставеното общинско имущество.

Дейността на предприятието свързана с дейностите по чл. 66 от ЗМДТ, вкл Организация и осъществяване на физическа охрана на имущество и обекти - Охрана чрез патрулиране на обществено важни обекти (площади, Главна улица и др.), зелени зони, паркове и градини, с пълномощия за упражняване на контрол и съставяне на актове за установяване на нарушения. На ОП "Общинска охрана" могат да бъдат възлагани от община Пловдив задължения за извършване на услуги от общ икономически интерес, в рамките на неговите компетенции по ред, определен със закон.

ОП „Зооветеринарен комплекс“:

Общинско предприятие "Зооветеринарен комплекс" е създадено на основание чл. 52 и следващите от Закона за общинската собственост и Наредбата за създаване, управление и контрол върху дейността на общинските предприятия по гл. VI от ЗОС, с Решение №

³⁶Приет с [Решение № 280](#), взето с Протокол № 15 от 13.10.2021 г., изм. с Решение № 200, взето с Протокол № 9 от 12.05.2022 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

203, взето с Протокол № 10 от 28.05.2009 г. на Общински съвет – Пловдив. Предприятието осъществява дейността си въз основа на Правилник³⁷ за устройството и дейността на ОП „Зооветеринарен комплекс“, и в съответствие със заложените в годишния бюджет на Община Пловдив бюджетни средства за неговата издръжка. Предприятието не носител на правосубектност. Предприятието е създадено с цел: Овладяване популацията на безстопанствените животни - кучета и котки в гр. Пловдив и управление и стопанисване на Зоопарка на гр. Пловдив. Дейността на Предприятието се координира и контролира от кмета на община Пловдив или от определен от него заместник-кмет, с ресор “Финанси и стопански дейности“, съобразно Закона за общинската собственост, Наредбата за създаване управление и контрол върху дейността на общинските предприятия на община Пловдив по глава VI от Закона за общинската собственост и относимото законодателство. Оперативно се управлява от директор, като директорът на предприятието е второстепенен разпоредител с бюджет. Числеността на персонала е 22 щатни бр. Предприятието се финансира от бюджета на Община Пловдив в рамките на утвърдения бюджет за годината. Източници на приходи на общинското предприятие са: приходи от дейността, приходи от наем на общинското имущество, такси по ЗМДТ и други приходи. Предприятието няма право да разходва приходите, придобити от осъществяваната от него стопанска дейност. Общинското предприятие извършва разходи за осъществяване на дейността си и за управление на предоставеното общинско имущество.

Предприятието има за предмет следните дейности:

Дейност "Улов и обработка на безстопанствени животни"

- Улов на безстопанствени животни - кучета и котки на територията на община Пловдив;
- Улов на безстопанствени животни - кучета и котки на територията на други общини;
- Ветеринарномедицински манипулации, регламентирани в Закона за защита на животните и Закона за ветеринарномедицинската дейност, осъществявани във ветеринарна амбулатория;
- Настаняване и грижи на животните в приюта;
- Въвеждане и поддържане на актуална информация в Електронен регистър на безстопанствените кучета и котки в гр. Пловдив;
- Събиране на трупове на умрели животни на територията на община Пловдив и предаването им за последващо обезвреждане;

³⁷ Приет с Решение № 259, взето с Протокол № 14 от 29.09.2021 г. на Общински съвет - Пловдив

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Улавяне на кучета по искане на стопанина им или по заявки на заводи, фабрики, предприятия, хотели и други, в които няма общинско участие.

Дейност "Зоопарк"

- Управление и стопанисване на Зоопарка на гр. Пловдив (Зоопарк с изградените хабитати, прилежаща площ, обслужващи сгради, съоръжения и техника).
- Поддържане на Зоопарка - хранене на животните, почистване на клетките, поддържане и почистване на прилежащата територия;
- Лечение и превантивни ветеринарномедицински грижи за здравния статус на животните, предотвратяване състояние на стрес и нараняване;
- Отглеждане и размножаване на животни от световната и българската фауна, на редки и застрашени видове животни и представянето им в среда близка до естествената.
- Осъществяване на контакти и обмен на животни и информация с други зоопаркове в Република България и по света.
- Съвместна работа по природозащитни проекти с неправителствени природозащитни организации от Република България и света, както и с професионални организации, свързани със зоопарковете (Европейска асоциация на зоопарковете и аквариумите и др.);
- Осъществяване на други незабранени от закона стопански дейности, свързани с предмета на дейност на предприятието, в т. ч. търговия със стоки и услуги, свързани с предмета на дейност;
- Осигуряване на пълноценен отдых на посетителите, организиране на образователно-развлекателни мероприятия, курсове и обучения.
- Осъществяване на маркетинг и рекламно-информационна дейност на Зоопарка.

На ОП "Зооветеринарен комплекс" могат да бъдат възлагани от община Пловдив задължения за извършване на услуги от общ икономически интерес, в рамките на неговите компетенции по ред, определен със закон.

„Инсинератор Пловдив“ ЕООД:

В община Пловдив е създадено и Едноличното дружество с ограничена отговорност "ИНСИНЕРАТОР ПЛОВДИВ" ЕООД, собственост на община Пловдив, като правата на собственик върху капитала на същото се упражняват от Общински съвет – Пловдив. Дружеството има следния предмет на дейност:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Приемане, транспортиране, складиране и съхраняване на болнични отпадъци;
- Обезвреждане на болнични отпадъци, чрез екологобезопасно изгаряне с инсинератор, при непрекъснат технологичен процес;
- Екологосъобразно депониране на генерираните отпадъци от дейността на инсинератора (пепели, утайки от филтрите на газо-очистващото съоръжение, отпадъчни води от инсталацията и дезинфекция на контейнерите и автомобилите);
- Регулярен мониторинг на отпадъчните фракции - връзки с РИОСВ, РЗИ, Национален център за опазване на общественото здраве и други подобни институции;
- Управление на дейностите по събиране, приемане, съхраняване, транспортиране, предварително третиране, оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъци от излезли от употреба гуми, след получаване на съответното разрешение;
- Извършване на услуги в полза на лицата, които пускат на пазара гуми и отговарят за разделното събиране, съхраняването, транспортирането, оползотворяването и/или обезвреждането на излезли от употреба гуми;
- Други дейности свързани с осъществяването на основната дейност по управление на отпадъци от излезли от употреба гуми и постигането на съответните цели за оползотворяването им;
- Търговска дейност с получените от обезвреждането на излезлите от употреба гуми продукти;
- Както и всяка друга дейност незабранена с нормативен акт и непротиворечаща на основния предмет на дейност.

2. Нормативна уредба на национално ниво

Законодателството по опазване на околната среда в България може условно да се раздели на общо (хоризонтално) и секторно (вертикално). Вертикалното законодателство обхваща секторите: Води; Въздух; Природа; Почви; Климат; Отпадъци и Превантивна дейност.

Основни нормативни документи, имащи отношение към опазване на околната среда са следните:

2.1. ЗАКОНИ

ЗАКОН ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА (ЗООС) - Обн., ДВ, [бр. 91](#) от 25.09.2002 г., попр., [бр. 98](#) от 18.10.2002 г., изм., [бр. 86](#), посл. изм. и доп., [бр. 54](#) от 16.06.2020 г., [бр. 102](#) от 1.12.2020 г., в сила от 27.11.2020 г., изм., [бр. 21](#) от 12.03.2021 г., изм. и доп., [бр. 42](#) от 7.06.2022 г., в сила от 7.06.2022 г., изм., [бр. 96](#) от 2.12.2022 г., в сила от 27.11.2022 г., бр. 102 от 23.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Законът за опазване на околна среда е рамковият закон на екологичното законодателство, който урежда принципните общи постановки (ОВОС, КПКЗ, право на обществен достъп до екологична информация, икономически регулатори и др.), и специалните секторни изисквания към компонентите на околната среда (въздух, води, почви, отпадъци и др.). С този закон се уреждат обществените отношения свързани с опазване на околната среда за сегашните и бъдещите поколения и защита здравето на хората, съхраняване на биологичното разнообразие, опазване и ползването на компонентите на околната среда, контрол и управление на факторите увреждащи околната среда и източниците на замърсяване; предотвратяване и ограничаване на замърсяването. Създаване и функциониране на Национална система за мониторинг на околната среда; стратегиите, програмите и планове за опазване на околната среда; събирането и достъпа до информация за околната среда; правата и задълженията на държавата, общините, юридическите и физическите лица по опазване на околната среда.

За прилагане на ефективни мерки за опазване на околната среда, ЗООС залага на спазването на принципите за устойчиво развитие, предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве; предимство на предотвратяване на замърсяването пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него; участие на обществеността и прозрачност в процеса на вземане на решения в областта на околната среда; информиране на гражданите за състоянието на околната среда; замърсителя плаща; съхранение, развитие и опазване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие; възстановяване и подобряване на качеството на околната среда в замърсените и увредени райони; предотвратяване замърсяването и увреждането на чисти райони и на други неблагоприятни въздействия върху тях; интегриране на политики по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики за развитие на икономиката и обществените отношения; достъп до правосъдие по въпроси, отнасящи се до околната среда.

Съгласно чл.79 ал. 1 от ЗООС, кметовете на общините разработват програми за опазване на околната среда в съответствие с указания на Министъра на околната среда и водите. Съгласно ал. (2), програмите по ал. (1) обхващат период на изпълнение не по-малък от 3 години. (3) Териториалните административни звена към съответните министерства и държавни агенции, които събират и разполагат с информация за околната среда, подпомагат разработването на програми чрез участие на своите експерти и предоставяне на информация. При разработването, попълването и актуализирането на програмите се привличат и представителите на неправителствени организации, на фирми и на браншови организации. (4) Програмите се приемат от общинските съвети, които контролират изпълнението им. (5) Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

необходимост – и предложения за нейното допълване и актуализиране. (6) Отчетите по ал. 5 се представят за информация в РИОСВ.

ЗАКОН ЗА ЧИСТОТАТА НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ (ЗЧАВ) - Обн., ДВ, [бр. 45](#) от 28.05.1996 г., в сила от 29.06.1996 г., попр., [бр. 49](#) от 7.06.1996 г., изм., [бр. 85](#) от 26.09.1997 г., изм. и доп., [бр. 27](#) от 31.03.2000 г., [бр. 102](#) от 27.11.2001 г., в сила от 1.01.2002 г., посл. [бр. 18](#) от 2.03.2021 г., в сила от 1.01.2022 г., изм., [бр. 20](#) от 11.03.2022 г., бр. 102 от 23.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.

Законът за чистотата на атмосферния въздух е основният нормативен акт, регламентиращ политиката по отношение качеството на атмосферния въздух. Целта на закона е да се защити здравето на хората и на тяхното потомство, животните и растенията, техните съобщества и местообитания, природните и културните ценности от вредни въздействия, както и да предотврати настъпването на опасности и щети за обществото при изменение в качеството на атмосферния въздух в резултат на различни дейности. Със закона се урежда: определянето на показатели и норми за качеството на атмосферния въздух; ограничаването на емисиите; правата и задълженията на държавните и общинските органи, на юридическите и физическите лица по контрола, управлението и поддържането на качеството на атмосферния въздух; изискванията за качеството на течните горива, в това число контролът за спазване на изискванията за качеството на течните горива при пускането им на пазара, и тяхното разпространение, транспортиране и използване; ограниченията в емисиите на серен диоксид при използването на течни горива, ограниченията за допустимо сярно съдържание на петролните деривати и начинът на тяхното изгаряне от плавателни средства, които се намират в пристанищата на Република България в българския участък на р. Дунав, вътрешните морски води, териториалното море и в изключителната икономическа зона; изискванията за качеството на твърдите горива, използвани за битово отопление, в т. ч. контролът за спазване на изискванията за качеството на твърдите горива при тяхното пускане или предоставяне на пазара, и разпространението им. Съгласно разпоредбите на чл. 27, ал. 1 от ЗЧАВ, в случаите, когато в даден район общата маса на емисиите довежда до превишаване на нормите за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух и на нормите за отлагания, кметовете на общини разработват и изпълняват програми за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми по [чл. 6](#). Програмите се приемат от общинските съвети.

ЗАКОН ЗА ВОДИТЕ (ЗВ) - Обн., ДВ, [бр. 67](#) от 27.07.1999 г., в сила от 28.01.2000 г., изм. и доп., [бр. 81](#) от 6.10.2000 г., в сила от 6.10.2000 г., [бр. 34](#) от 6.04.2001 г., [бр. 41](#) от 24.04.2001 г., изм., [бр. 108](#) от 14.12.2001 г., посл. изм., [бр. 52](#) от 9.06.2020 г., в сила от 9.06.2020 г., доп., [бр. 13](#) от 16.02.2021 г., изм. и доп., [бр. 17](#) от 26.02.2021 г., [бр. 20](#) от 11.03.2022 г., изм., бр. 102 от 23.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Закона за водите е рамковия закон, който урежда собствеността и управлението на водите на територията на Р.България, като общонационален неделим природен ресурс и собствеността на водностопанските системи и съоръжения. Целта на закона е да осигури интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението, като създаде условия за: - намаляване на замърсяването на водите; - опазване на повърхностните и подземните води и водите на Черно море; - прекратяване на замърсяването на морската среда с естествени или синтетични вещества; - намаляване на заустванията, емисиите и изпускането на приоритетни вещества; - предотвратяване или намаляване на вредните последици за човешкия живот и здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност, свързани с вредното въздействие на водите.

ЗАКОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ (ЗУО) - Обн., ДВ, [бр. 53](#) от 13.07.2012г., в сила от 13.07.2012 г., изм., [бр. 66](#) от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г.; изм. с [Решение № 11](#) от 10.07.2014 г. на КС на РБ - [бр. 61](#) от 25.07.2014 г.;, посл. изм., бр. 105 от 11.12.2020 г., в сила от 1.01.2021 г., (*) [бр. 14](#) от 17.02.2021 г., в сила от 17.02.2021 г., доп., [бр. 18](#) от 2.03.2021 г., в сила от 2.03.2021 г., изм. и доп., [бр. 19](#) от 5.03.2021 г., в сила от 5.03.2021 г., [бр. 17](#) от 1.03.2022 г., в сила от 1.01.2022 г., доп., бр. 11 от 2.02.2023 г., в сила от 1.07.2024 г.

Закона за управление на отпадъците е основния документ, който регламентира мерките и контрола за защита на околната среда и човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на образуването на отпадъци, както и на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване, което ще способства за прехода към кръгова икономика и за гарантиране на дългосрочната конкурентоспособност. Със ЗУО се определят изискванията към продуктите, които в процеса на тяхното производство или след крайната им употреба образуват опасни и/или масово разпространени отпадъци, както и изискванията за разширена отговорност на производителите на тези продукти с цел насърчаване на повторната употреба, предотвратяването, рециклирането и друг вид оползотворяване на образуваните отпадъци. Управлението на отпадъците има за цел да се предотврати или намали вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда и се осъществява в съответствие с изискванията на нормативните актове относно: - опазване на водата, въздуха, почвата, растенията и животните- шума и миризмите, и опазване на природната среда и местата, които са обект на специална защита.

ЗАКОН ЗА ПОЧВИТЕ (ЗП) - Обн., ДВ, [бр. 89](#) от 6.11.2007 г., изм., [бр. 80](#) от 9.10.2009 г., [бр. 98](#) от 14.12.2010 г., в сила от 1.01.2011 г., [бр. 92](#) от 22.11.2011 г., [бр. 66](#) от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г., [бр. 98](#) от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г., [бр. 58](#) от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г., изм. и доп., [бр. 98](#) от 27.11.2018 г., в сила от 27.11.2018 г., изм., бр. 102 от 23.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Закона за почвите урежда обществените отношения, свързани с опазването на почвите и техните функции, както и тяхното устойчиво ползване и трайно възстановяване като компонент на околната среда. Почвите са национално богатство, ограничен, незаменим и практически невъзстановим природен ресурс и опазването им е приоритет и задължение на държавните и общинските органи и на физическите и юридическите лица. Целите на закона са: 1. предотвратяване увреждането на почвите и нарушаването на техните функции; 2. трайно запазване на функциите на почвите; 3. възстановяване на нарушените функции на почвите. Опазването, ползването и възстановяването на почвите се основават на следните принципи:- екосистемен и интегриран подход;- устойчиво ползване на почвите;- приоритет на превантивния контрол за предотвратяване или ограничаване увреждането на почвите и на техните функции;- прилагане на добри практики при ползването на почвите;- замърсителят плаща за причинените вреди;- информираност на обществеността за екологичните и икономическите ползи от опазването на почвите от увреждане и за мерките за опазването им. Съгласно чл. 11, т. 1 и [чл. 26](#) от ЗП, кметовете на общини разработват и изпълняват програми за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите за общината, в съответствие с програмите по [чл. 25, ал. 1](#), за период не по-кратък от три години. Програмите са неразделна част от общинските програми за опазване на околната среда.

ЗАКОН ЗА ОПАЗВАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ – Обн., ДВ, [бр. 35](#) от 24.04.1996 г., изм. и доп., [бр. 14](#) от 18.02.2000 г., доп., [бр. 26](#) от 29.03.2000 г., изм. и доп., [бр. 28](#) от 23.03.2001 г., в сила от 23.03.2001 г., доп., [бр. 112](#) от 23.12.2003 г., в сила от 1.01.2004 г., посл. изм. и доп., [бр. 17](#) от 23.02.2018 г., в сила от 23.02.2018 г., [бр. 77](#) от 18.09.2018 г., в сила от 1.01.2019 г., [бр. 83](#) от 9.10.2018 г., доп., [бр. 21](#) от 12.03.2021 г., изм., бр. 102 от 23.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.

Закона за опазване на земеделските земи урежда опазването от увреждане, възстановяването и подобряването на плодородието на земеделските земи, вкл. условията и редът за промяна на тяхното предназначение. Земеделските земи са основно национално богатство и се използват само за земеделски цели. Предназначението на земеделските земи е за производство на растителна продукция и паша на добитък по начин, неувреждащ почвеното плодородие и здравето. Промяната на предназначението на земеделските земи се допуска само по изключение при доказана нужда и при условия и по ред, определени с този закон. Законът забранява употребата на пестициди, минерални, листоподхранващи и микроторове, както и на биологично активни вещества, които не са получили биологична и токсикологична регистрация от специализираните комисии и съвети към Министерството на земеделието, Министерството на здравеопазването и Министерството на околната среда и водите; изгарянето на стърнищата и други растителни остатъци в земеделските земи; използването на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

вносяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието; унищожаването или промяната на изградени противоерозионни и хидромелиоративни съоръжения без изрично съгласие на съответните държавни органи. Не могат да се използват за напояване води, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми. Организацияте, които стопанисват и доставят води за напояване, извършват периодично проверки за качеството на водите и в случаите, когато се установят вредни вещества и остатъци над пределно допустимите норми, уведомяват ползвателите и спират подаването на водата до възстановяването на нейното качество. Ползвателите на водите за периода на спиране имат право да искат обезщетение за претърпени вреди и пропуснати ползи по исков ред. Законът регламентира основните изисквания при рекултивация на нарушени терени, включително на депа за отпадъци. Министърът на околната среда и водите или от оправомощено от него длъжностно лице съгласува проектите за рекултивация на сгуроотвали, както и на сметища и други депа за отпадъци по смисъла на Закона за управление на отпадъците.

ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА НА РАСТЕНИЯТА - Обн., ДВ, [бр. 61](#) от 25.07.2014 г., изм., [бр. 12](#) от 13.02.2015 г., изм. и доп., [бр. 44](#) от 10.06.2016 г., в сила от 10.06.2016 г., посл. изм., бр. 102 от 23.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.

Закона за защита на растенията урежда отношенията, свързани със: - фитосанитарни мерки Международната конвенция по растителна защита, одобрена от Конференцията на Международната организация по земеделие и прехранване – ноември 1997 г. - опазването на растенията и растителните продукти от икономически важни вредители; - наблюдението, диагностиката, прогнозата и сигнализацията в растителната защита; - интегрираното производство на растения и растителни продукти и контрола върху интегрираното производство; - фитосанитарния контрол върху растенията и растителните продукти и защитните мерки срещу въвеждането в страната на карантинни вредители по растенията и растителните продукти, и защитните мерки срещу тяхното разпространение в страната съгласно изискванията на Директива 2000/29/ЕО на Съвета от 8 май 2000 г. относно защитните мерки срещу въвеждането в Общността на вредители по растенията или растителните продукти и срещу тяхното разпространение в Общността; - мерките по прилагане на Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета (ОВ, L 309/1 от 24 ноември 2009 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 1107/2009"; - изискванията към продуктите за растителна защита с цел защита на здравето на хората и животните и опазване на околната среда, биологичното им изпитване, тяхната употреба съгласно изискванията на Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди (ОВ, L 309/71

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

от 24 ноември 2009 г.), наричана по-нататък "Директива 2009/128/ЕО", и контрола върху производството, пускането на пазара, търговията, преупаковането и употребата им; - изискванията за извършване на специализирани растителнозащитни услуги и последващия контрол върху тях; - мерките по прилагане на Регламент (ЕО) № 2003/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. относно торовете, наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 2003/2003"; - изискванията към торовете, подобрителите на почвата, биологично активните вещества и хранителните субстрати и контрола при производството, пускането на пазара и употребата им; специалните правила за официалния контрол върху растения, растителни продукти и други обекти и за действията, предприемани от компетентните органи във връзка със здравето на растенията, съгласно чл. 22 от Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, за изменение на регламенти (ЕО) № 999/2001, [\(ЕО\) № 396/2005](#), (ЕО) № 1069/2009, [\(ЕО\) № 1107/2009](#), [\(ЕС\) № 1151/2012](#), [\(ЕС\) № 652/2014](#), [\(ЕС\) 2016/429](#) и [\(ЕС\) 2016/2031](#) на Европейския парламент и на Съвета, [регламенти \(ЕО\) № 1/2005](#) и [\(ЕО\) № 1099/2009](#) на Съвета и [директиви 98/58/ЕО](#), [1999/74/ЕО](#), [2007/43/ЕО](#), [2008/119/ЕО](#) и [2008/120/ЕО](#) на Съвета и за отмяна на [регламенти \(ЕО\) № 854/2004](#) и [\(ЕО\) № 882/2004](#) на Европейския парламент и на Съвета, [директиви 89/608/ЕИО](#), [89/662/ЕИО](#), [90/425/ЕИО](#), [91/496/ЕИО](#), [96/23/ЕО](#), [96/93/ЕО](#) и [97/78/ЕО](#) на Съвета и [Решение 92/438/ЕИО](#) на Съвета (Регламент относно официалния контрол) (ОВ, L 95/1 от 7 април 2017 г.), наричан по-нататък "[Регламент \(ЕС\) 2017/625](#)"; - контрол и за действията, предприемани от компетентните органи във връзка с продуктите за растителна защита, съгласно [чл. 24 от Регламент \(ЕС\) 2017/625](#).

ЗАКОН ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА - Обн., ДВ, [бр. 22](#) от 11.03.2014 г., в сила от 11.03.2014 г., изм., [бр. 14](#) от 20.02.2015 г., посл. изм. [бр. 25](#) от 20.03.2020 г., [бр. 19](#) от 5.03.2021 г., в сила от 5.03.2021 г., бр. 102 от 23.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.

Законът за ограничаване изменението на климата урежда обществените отношения, свързани със: провеждането на държавната политика по ограничаване изменението на климата; прилагането на механизмите за изпълнение на задълженията на Република България по Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата и Протокола от Киото към Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата и Споразумението от Париж към Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата, наричано по-нататък "Парижкото споразумение"; функционирането на Националната схема за зелени инвестиции (НСЗИ); функционирането на Националната система за инвентаризации на емисии на вредни

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

вещества и парникови газове в атмосферата; прилагането на Европейската схема за търговия с емисии (ЕСТЕ); администрирането на Националния регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове (НРТКЕПГ); мерките за намаляване емисиите на парниковите газове от използваните течни горива и енергия за транспорта; изпълнението на задълженията, произтичащи от Решение № 406/2009/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно усилията на държавите членки за намаляване на техните емисии на парникови газове, необходими за изпълнение на ангажиментите на Общността за намаляване на емисиите на парникови газове до 2020 г. и от Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021 – 2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение, и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013; отчитане на емисиите и поглъщанията и изпълнението на задълженията в сектора на земеползването, промените в земеползването и горското стопанство, произтичащи от Регламент (ЕС) 2018/841 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за включването на емисиите и поглъщанията на парникови газове от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство в рамката в областта на климата и енергетиката до 2030 г. и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013 и Решение № 529/2013/ЕС (ОВ, L 156/1 от 19 юни 2018 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2018/841"; функционирането на Схемата за доброволно намаление на емисии (СДНЕ).

Законът има за цел чрез предприемането на национални мерки и въвеждането на европейски и международни механизми да гарантира намаляване на емисиите на парникови газове като основен елемент в политиката по ограничаване изменението на климата и да осигури дългосрочното планиране на мерките за адаптация към климатичните

ЗАКОН ЗА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ (ЗБР) - Обн., ДВ, [бр. 77](#) от 9.08.2002 г., изм. и доп., [бр. 88](#) от 4.11.2005 г., изм., [бр. 105](#) от 29.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., [бр. 29](#) от 7.04.2006 г., [бр. 30](#) от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., изм. и доп., [бр. 34](#) от 25.04.2006 г., в сила от 1.01.2008 г. посл. изм., [бр. 98](#) от 27.11.2018 г., в сила от 27.11.2018 г., бр. 102 от 23.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.

Законът за биологичното разнообразие урежда отношенията между държавата, общините, юридическите и физическите лица по опазването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие в Република България. Биологичното разнообразие е многообразието на всички живи организми във всички форми на тяхната естествена организация, техните съобщества и местообитания, на екосистемите и процесите, които протичат в тях. Биологичното разнообразие е неразделна част от националното богатство и опазването му е приоритет и задължение за държавните и общинските

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

органи и гражданите. Със закона се цели: опазването на представителни за Република България и за Европа типове природни местообитания и местообитания на застрашени, редки и ендемични растителни, животински и гъбни видове в рамките на Национална екологична мрежа; - опазването на защитените растителни, животински и гъбни видове от флората, фауната и микотата на Република България, както и на тези, които са обект на ползване и търговия; - опазването на генетичните ресурси и разнообразието на растителни и животински видове извън естествената им среда; - регулиране на въвеждането на неместни и повторното въвеждане на местни растителни и животински видове в природата; регулиране на търговията с екземпляри от застрашени видове от дивата флора и фауна; - опазването на вековни и забележителни дървета.

ЗАКОН ЗА ЛЕЧЕБНИТЕ РАСТЕНИЯ (ЗЛР) - Обн., ДВ, [бр. 29](#) от 7.04.2000 г., изм., [бр. 23](#) от 1.03.2002 г., [бр. 91](#) от 25.09.2002 г., в сила от 1.01.2003 г., [бр. 30](#) от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., [бр. 65](#) от 11.08.2006 г., в сила от 11.08.2006 г., доп., [бр. 94](#) от 16.11.2007 г., посл. [бр. 17](#) от 26.02.2021 г., бр. 102 от 23.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.

Закона за лечебни растения урежда управлението на дейностите по опазване и устойчиво ползване на лечебните растения, включително събирането и изкупуването на получаваните от тях билки. Разпоредбите на закона се прилагат за лечебните растения по списък съгласно приложението, независимо от собствеността им. За опазване и устойчиво ползване на лечебните растения се разработват: Национална стратегия за лечебните растения; раздел "Лечебни растения" към планове за управление съгласно Закона за защитените територии ; раздел "Лечебни растения" към общинската програма за опазване на околната среда ; раздел "Лечебни растения" към горскостопанските планове и програми съгласно Закона за горите.

ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ (ЗЗТ) - Обн., ДВ, [бр. 133](#) от 11.11.1998 г., изм., [бр. 98](#) от 12.11.1999 г., в сила от 12.11.1999 г., изм. и доп., [бр. 28](#) от 4.04.2000 г., изм., [бр. 48](#) от 13.06.2000 г., доп., [бр. 78](#) от 26.09.2000 г., посл. изм. и доп., [бр. 45](#) от 17.06.2022 г., в сила от 17.06.2022 г., изм., бр. 102 от 23.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.

Със закона се уреждат категориите защитени територии, тяхното предназначение и режим на опазване и ползване, обявяване и управление. Законът цели опазването и съхраняването на защитените територии като национално и общочовешко богатство и достояние и като специална форма на опазване на родната природа, способстващи за развитието на културата и науката и за благополучието на обществото. Опазването на природата в защитените територии има предимство пред другите дейности в тях.

ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА ОТ ШУМА В ОКОЛНАТА СРЕДА (ЗЗШОС) - Обн. Дв, бр. 74 от 13.09.2005г., изм. и доп. бр. 52 от 2.07.2019 г., доп., [бр. 60](#) от 30.07.2019 г., в сила от 30.07.2019 г., изм. и доп., бр. 101 от 27.11.2020 г., в сила от 27.11.2020 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Със закона се урежда: - оценката, управлението и контрола на шума в околната среда, причинен от автомобилния, железопътния, въздушния и водния транспорт, както и от промишлените инсталации и съоръжения, включително за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда, и от локални източници на шум; - определянето на степента на шумовото натоварване в околната среда чрез измерване, оценка и картотекиране на шумовите нива в околната среда и разработването на стратегически карти за шум; - акустичното планиране чрез разработването на планове за действие въз основа на резултатите от картотекирането с оглед предотвратяване и намаляване на шума в околната среда, най-вече в случаи, при които превишаването на стойностите на даден показател за шум може да предизвика вредно въздействие върху здравето на хората, или за запазване стойностите на показателите за шума в околната среда в районите, в които стойностите не са надвишени; - достъпа и предоставянето на информация на обществеността за шума в околната среда и неговото въздействие; - компетенциите на държавните органи и органите на местното самоуправление, правата и задълженията на юридическите лица и едноличните търговци, свързани с оценката, управлението и контрола на шума в околната среда.

ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА ОТ ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ХИМИЧНИТЕ ВЕЩЕСТВА И СМЕСИ (ЗЗВВХВС) - Обн., ДВ, [бр. 10](#) от 4.02.2000 г., в сила от 5.02.2002 г., изм., [бр. 91](#) от 25.09.2002 г., [бр. 86](#) от 30.09.2003 г., изм. и доп., [бр. 114](#) от 30.12.2003 г., в сила от 31.01.2004 г., [бр. 100](#) от 13.12.2005 г., в сила от 14.01.2006 г., посл. доп., [бр. 19](#) от 5.03.2021 г., в сила от 5.03.2021 г., изм., бр. 102 от 23.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.

Със закона се урежда: - правата и задълженията на физическите и юридическите лица, които произвеждат, пускат на пазара, употребяват, съхраняват, изнасят химични вещества в самостоятелен вид, в смеси или в изделия и смеси с цел защита на човешкото здраве. - Правомощията на държавните органи, осъществяващи контрол върху производството, пускането на пазара, употребата, съхранението и износа на химични вещества в самостоятелен вид, в смеси или в изделия и смеси.

2.2. НАРЕДБИ

2.2.1. АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

- Наредба № 1 от 27.06.2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Наредба № 2 от 19.02.1998 г. за норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчни газове) на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници;
- Наредба № 3 от 25.02.1998 г. за условията и реда за утвърждаване на временни норми за емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни действащи обекти, свързани с националния горивно-енергиен баланс на страната
- Наредба № 4 от 5.04.2013 г. за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци;
- Наредба № 5 от 15.04.2003 г. за предотвратяване и намаляване на замърсяването на околната среда с азбест;
- Наредба № 6 от 26.03.1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници;
- Наредба № 6 от 07.10.2019г. за изискванията и контрола върху дървесината, която се използва за битово отопление
- Наредба № 7 от 3.05.1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух;
- Наредба № 10 от 6.10.2003 г. за норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчни газове) на серен диоксид, азотни оксиди и общ прах, изпускани в атмосферния въздух от големи горивни инсталации;
- Наредба № 11 от 14.05.2007 г. за норми за арсен, кадмий, живак, никел и полициклически ароматни въглеводороди в атмосферния въздух;
- Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух;
- Наредба № 14 от 23.09.1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места;
- Наредба № 15 от 28.07.2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия;
- Наредба за изискванията за качеството на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Наредба за критериите за устойчивост на биогоривата и течните горива от биомаса
- Наредба за намаляване на националните емисии на определени атмосферни замърсители;
- Наредба за норми за допустими емисии на серен диоксид, азотни оксиди и прах, изпускани в атмосферата от големи горивни инсталации;
- Наредба за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти;
- Наредба за ограничаване на емисиите на определени замърсители, изпускани в атмосферата от средни горивни инсталации;
- Наредба за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти;
- Наредба за установяване на мерки по прилагане на Регламент (ЕО) №1005/2009 относно вещества, които нарушават озоновия слой;
- Наредба за установяване на мерки по прилагане на Регламент (ЕО) № 842/2006 относно някои флуорирани парникови газове;
- Наредба за устройството и безопасната експлоатация на преносните и разпределителните газопроводи и на съоръженията, инсталациите и уредите за природен газ.

Инструкции:

- Инструкция № 1 от 3.07.2003 г. за изискванията към процедурите за регистриране, обработка, съхранение, представяне и оценка на резултатите от собствените непрекъснати измервания на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници;
- Инструкция за разработване на програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества, в районите за управление и оценка на качеството на атмосферния въздух, в които е налице превишаване на установените норми, утвърдена със Заповед №РД-996/20.12.2001г. на МОСВ;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Ръководството за изготвяне на програми КАВ, изготвено в резултат от прокет „Трансфер на знания относно прилагане на Директива 2008/50/ЕО в България: разработване, изпълнение, оценяване и адаптирана на програмите за качество на въздуха и мерките, заложиени в тях“
- Инструкция за предварителна оценка качеството на атмосферния въздух, утвърдена със Заповед № РД - 76/07.02.2002г. на МОСВ;
- Инструкция за информиране на населението при превишаване на установените алармени прагове за нивата на серен диоксид, азотен диоксид и озон, утвърдена със Заповед № РД-353/29.05.2009г. на МОСВ;
- Инструкция за реда за попълване на протоколите за извършени контролни / собствени измервания и протоколи от изпитване на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници;
- Ръководство за разработване на програми за качеството на атмосферния въздух, изготвен в резултат от проект „Трансфер на знания относно прилагането на Директива 2008/50/ЕО в България: разработване, изпълнение, оценяване и адаптиране на програмите за качество на въздуха и мерките, заложиени в тях“
- Наръчник по оценка и управление на качеството на атмосферния въздух на местно ниво за SO₂, PM₁₀, РВ и NO₂ (от октомври 2002г.), разработен в рамките на съвместен проект по Програма ФАР 1999г. за административно изграждане (с Немското министерство на околната среда);

2.2.2. ВОДИ

- Наредба № 1 от 10.10.2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води;
- Наредба № 1 от 11.04.2011 г. за мониторинг на водите;
- Наредба № 1 от 1.07.2016г. за одобряване на Методика за прилагане на изключенията по чл. 156б – 156е от Закона за водите;
- Наредба № 2 от 13.09.2007г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници;
- Наредба № 2 от 8.06.2011г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Наредба № 3 от 16.10.2000г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди;
- Наредба № Н-3 от 28.11.2011г. за предоставяне на информация от ведомства и научни институти с бюджетно финансиране и водоползвателите, чиято дейност оказва значимо въздействие върху състоянието на водите;
- Наредба № 4 от 20.10.2000 г. за качеството на водите за рибовъдство и за развъждане на черупкови организми;
- Наредба № Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризиране на повърхностните води;
- Наредба № 5 от 30.05.2008 г. за управление качеството на водите за къпане;
- Наредба № 6 от 9.11.2000г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти;
- Наредба № 7 от 14.11.2000 г. за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места;
- Наредба № 8 от 25.01.2001 г. за качеството на крайбрежните морски води;
- Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели;
- Наредба № 11 от 25.02.2002 г. за качеството на водите за къпане;
- Наредба № 12 от 18.06.2002 г. за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване;
- Наредба № 18 от 27.05.2009 г. за качеството на водите за напояване на земеделските култури;
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието;
- Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители;
- Наредба за ползването на повърхностните води;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Наредба № 37 от 10.11.2008 г. за ползването на язовирите – държавна собственост, в рибностопанско отношение и правилата за извършване на стопански, любителски риболов и аквакултури в обектите – държавна собственост по чл. 3, ал. 1 от Закона за рибарството и аквакултурите
- Наредба за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях, както и на контрол за техническото им състояние

2.2.3. ПОЧВИ

- Наредба № 26 от 2.10.1996 г. за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт;
- Наредба № 3 от 1 август 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите;
- Наредба № 4 от 12 януари 2009 г. за мониторинг на почвите;
- Наредба за инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на реализираните възстановителни;
- Наредба за реда и начина за инвентаризация, проучвания, извършване и поддържане на необходимите възстановителни мероприятия на площи с увредени почви;
- Наредба № 36 от 18.08.2004 г. за условията и реда за биологично изпитване, регистрация, използване и контрол на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати.

2.2.4. ОТПАДЪЦИ

- Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци;
- Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения;
- Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали;
- Наредба за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда;
- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки;
- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване;
- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства;
- Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори;
- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми;
- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти;
- Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса;
- Наредба № 1 от 4.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри;
- Наредба 2 от 2014 г. за класификация на отпадъците;
- Наредба № 4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци;
- Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци;
- Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци;
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието;
- Наредба № 3 от 05.08.2014 г. за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Наредба № 3 от 22 май 2013 г. за изискванията към инсталации, произвеждащи титанов диоксид;
- Наредба за реда и начина за изчисляване на размера на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка и за предоставяне на годишни справки-декларации при трансграничен превоз на отпадъци.

2.2.5. ШУМ

- Наредба № 4 от 27 декември 2006 г. за ограничаване на вредния шум чрез шумоизолиране на сградите при тяхното проектиране и за правилата и нормите при изпълнението на строежите по отношение на шума, излъчван по време на строителството;
- Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт;
- Наредба за изискванията към разработването и съдържанието на стратегическите карти за шум и към плановете за действие;
- Наредба № 54 от 13.12.2010 г. за дейността на националната система за мониторинг;
- Наредба № 3 от 25.04.2006 г. за изискванията за създаването, поддържането и съдържанието на регистрите;
- Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на машини и съоръжения, които работят на открито;
- Наредба № 16 от 14.01.1999 г. за авиационния шум и за газовите емисии на авиационните двигатели.

2.2.6. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ

- Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Наредба за условията и реда за издаване на комплексни разрешителни.

2.2.7. БИОРАЗНООБРАЗИЕ И ЗАЩИТА НА ПРИРОДАТА

- Наредба № 1 от 9.05.2006г. за условията и реда за лицензиране на зоологическите градини, издадена от министъра на околната среда и водите;
- Наредба № 2 от 20.01.2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения;
- Наредба № 3 от 31.10.2008 г. за маркирането и етиктирането на екземпляри от видовете съгласно Регламент 338/97 за опазване на видовете от дива фауна и флора чрез регулиране на търговията с тях;
- Наредба № 4 от 8.07.2003 г. за условията и реда за издаване на разрешителни за въвеждане на неместни или повторно въвеждане на местни животински и растителни видове в природата;
- Наредба № 5 от 1.08.2003 г. за условията и реда за разработване на планове за действие за растителни и животински видове;
- Наредба № 5 от 19.07.2004г. за изискванията, на които трябва да отговарят билкозаготвителните пунктове и складове за билки;
- Наредба № 6 от 23 октомври 2003 г. за минималните изисквания и условия за отглеждане на животни в зоологически градини и центрове за отглеждане и размножаване на защитени видове животни;
- Наредба № 8 от 12.12.2003 г. за реда и за условията за издаване на разрешителни за изключенията от забраните, въведени със Закона за биологичното разнообразие за животинските и растителните видове от приложение № 3, за животинските видове от приложение № 4, за всички видове диви птици, извън тези от приложение № 3 и приложение № 4 и за използване на неселективните уреди, средства и методи за улавяне и убиване от приложение № 5;
- Наредба за работа с генетично модифицирани организми в контролирани условия
- Наредба за освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда и пускането им на пазара;
- Наредба за разработване на планове за управление на защитени територии;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Правилник за условията и реда за управлението, възлагането на дейностите по поддържане и възстановяване, възлагането на туристически дейности, охраната и контрола в горите, земите и водните площи в защитените територии – изключителна държавна собственост;
- Правилник за устройството и дейността на дирекциите на националните паркове;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони;
- Наредба за условията и реда за разработване и утвърждаване на планове за управление на защитени зони;

2.3. Нормативна уредба на местно ниво

Местната нормативна уредба в областта на опазване на околната среда включва следните нормативни актове, приети от Общински съвет Пловдив:

1. НАРЕДБА за опазване на околната среда на територията на Община Пловдив, приложение към Решение № 199, Взето с Протокол № 10 от 28.05.2009 г., в сила от 1.07.2009 г.; изм. и доп. с Решение № 204, взето с Протокол № 10 от 31.05.2012 г.; изм. и доп. с Решение № 500, взето с Протокол № 22 от 20.12.2012 г.; изм. и доп. с Решение № 367, взето с Протокол № 18 от 13.11.2014 г.; изм. и доп. с Решение № 345, взето с Протокол № 19 от 22.12.2020 г.; изм. и доп. с Решение № 211, взето с Протокол № 10 от 26.05.2022г.;

С Наредбата са уредени обществените отношения, свързани с осигуряването, опазването и поддържане на природосъобразна екологична среда и чистотата. Наредбата се прилага по отношение на: всички лица, които живеят постоянно или временно пребивават на територията на Община Пловдив; собствениците, наемателите и ползвателите на жилищни сгради;-управителите на етажната собственост, по отношение на предназначенията за общо ползване части на сгради и прилежащите терени;-управителите и представляващите търговски дружества, едноличните търговци, предприятията, учрежденията, организациите, юридическите лица с нестопанска цел, а така също и лицата, развиващи търговска дейност на открито; ръководствата на търговски дружества фирми, предприятия, учреждения, организации и лица, ползващи територия в промишлените зони; собствениците на домашни любимци. Определени от Кмета на Община Пловдив длъжностни лица, Районните администрации и други упълномощени по съответния ред органи са задължени да упражняват контрол по спазване на регламентирания изисквания в Наредбата и да налагат глоби и имуществени санкции на нарушителите по отношение на:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- поддържане на чистотата при извършване на строителна и ремонтна дейност;
- поддържане на чистота и снегочистване;
- опазване, възстановяване и развитие на биологично разнообразие, почви и лечебни растения;
- опазване на водите, водните обекти и водостопански системи и хидротехнически съоръжения;
- опазване чистотата на атмосферния въздух;
- реда и условията за отглеждане на селскостопански животни и гълъби на територията на Община Пловдив.

Нарушенията на изискванията регламентирани в Наредбата се установяват с актове, съставени от длъжностни лица, определени със заповед на Кмета на Община Пловдив. Физическите лица се наказват с глоба в размер от 100 до 2 000 лева, а едноличните търговци и юридическите лица с имуществена санкция в размер от 1 000 до 20 000 лева, ако размерът на наказанието не е определен за конкретното нарушение, съгласно таблица (Приложение № 1), която е неразделна част от Наредбата.

2. НАРЕДБА за управление на отпадъците на територията на Община Пловдив, приета с Решение 215, взето с Протокол 12 от 10.07.2014 г., изм. - Решение № 2198 от 31.10.2019 г. на Адм. С - Пловдив по адм. д. № 1580/2019г., изм. - Решение № 365, взето с Протокол № 16 от 16.09.2022 г.;

Основният действащ нормативен акт, регламентиращ обществените отношения свързани с управлението на отпадъците на територията на община Пловдив, е Наредбата за управление на отпадъците на територията на община Пловдив, приета с цел отразяване на изискванията на чл.22, ал.1 от Закона за управление на отпадъците. Наредбата отговаря на съществените изисквания, произтичащи от ЗУО и подзаконовите нормативни актове към него. С наредбата са определени условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци и производствени отпадъци от физически и юридически лица на територията на Община Пловдив. В наредбата са регламентирани задълженията и отговорностите на: домакинствата, юридическите лица, вкл. търговски обекти, производствените и стопанските субекти, болниците, училищата, административни сгради и други обекти разположени на територията на Община Пловдив по отношение управление на отпадъците, съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и подзаконовите нормативни актове по прилагането

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

му. Определени са също така изискванията към площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, условията за регистрацията им, както и условията за предаване на отпадъци на площадките почл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО. В наредбата са регламентирани задължения и начин за предоставяне на информация на гражданите, чрез оповестяване на интернет страницата на общината. В Наредбата са определени изискванията към площадките за третиране на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в това число едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други отпадъци. Нарушения на изискванията регламентирани в Наредбата се установяват с актове за установяване на административни нарушения (АУАН), съставени от длъжностни лица, оправомощени със заповед на кмета на община Пловдив. Във основа на съставените актове Кметът на общината или оправомощени от него длъжностни лица издават наказателни постановления.

3. НАРЕДБА за развитие, поддържане и опазване на зелената система на Община Пловдив, приложение към Решение № 225 взето с Протокол № 11 от 11.06.2009 г., изм. и доп. с Р. № 501, пр. № 22 от 20.12.2012 г.; изм. и доп. с Р. № 129, пр. № 7 от 24.04.2014 г.; изм. и доп. с Р. № 196, пр. № 11 от 04.06.2015 г., изм. с Решение № 1390 от 2019г.;

С Наредбата се урежда планирането, изграждането, устойчивото поддържане, опазването и развитието на зелената система на територията на община Пловдив, независимо от формите на собственост. Зелената система на община Пловдив включва всички озеленени площи, в т. ч.: всички паркове, градини, улично озеленяване, извън селищни и горски паркове, гробищни паркове, ботанически градини, дендрариуми, защитни насаждения и разсадници. Органите за управление на зелената система са: Общинският съвет, Кмета на Община Пловдив и оправомощени длъжностни лица от общинска администрация. Кметът, чрез оправомощени длъжностни лица от общинска администрация, управлява качеството на зелената система на Община Пловдив въз основа на функционалното предназначение, интензитета на поддържане и териториалното разположение на озеленените площи. Поддържането и изграждането на общинските зелени площи се изпълнява от ОП "Градини и паркове", съгласно предписанията на Дирекция "ЕУО", Дирекция "УТ" и компетентните служители на районната общинска администрация, в рамките на планираният годишен бюджет за развитие и поддържане на зелената система на Община Пловдив. Предложения за изготвяне на планове и проекти на обекти на зелената система, съобразени с предвижданията на ОУП и ПУП, се изготвят от общинската администрация, а средствата за тяхното изготвяне се осигуряват от общинския бюджет, приет по съответния ред. Контролът по разходването на средствата за поддържането на общинските озеленени площи, се извършва от съответните длъжностни лица от Община Пловдив и районните администрации. В наредбата е регламентирано опазването на зелената система на община Пловдив. Определени са случаите и реда,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

при които се налага отсичане, преместване или резитба на дълготрайна декоративна растителност и унищожаване на тревни площи (след издаване на писмено разрешение от Кмета на общината или упълномощени от него лица). По реда на Наредбата се установяват и обезщетяват всички вреди причинени на озеленените площи и растителността от граждани, стопански и не стопански организации, органи на местното самоуправление и държавни органи. Също така по реда на Наредбата се определят и присъждат обезщетения срещу юридически и физически лица, които солидарно с причинителя отговарят за неговите действия, като не подлежат на установяване и обезщетения вреди причинени от природни бедствия. Контролът по изпълнението на Наредбата се осъществява от Кмета на общината или упълномощени от него лица. По изпълнението на Наредбата се осъществява и Независим контрол от "Обществен експертен съвет по озеленяване" учреден със Заповед на Кмета на Община Пловдив. Общественият експертен съвет по озеленяване представя ежегоден доклад пред Кмета на Общината и Общински съвет – Пловдив за прилагането на Наредбата. За всички щети, причинени на озеленените площи и декоративна растителност по смисъла на Наредбата, виновните лица се санкционират по реда на чл. 28, чл. 39 и чл. 44 от Наредбата.

4. НАРЕДБА за осигуряване на обществения ред, приложение № 1 към Решение № 198, взето с Протокол № 10 от 28.05.2009 г., Изм. и доп. с Решение № 427, взето с Протокол № 18 от 25.10.2012 г.; Изм. и доп. с Решение № 498, взето с Протокол № 22 от 20.12.2012 г.; Изм. и доп. с Решение № 366, взето с Протокол № 18 от 13.11.2014 г.; Изм. и доп. с Решение № 60, взето с Протокол № 3 от 25.02.2016 г.; Изм. и доп. с Р. № 480, взето с пр. № 21 от 18.12.2018 г.; Изм. - Решение № 2191 от 11.12.2017 г. на АдмС - Пловдив по адм. д. № 1495/2017 г., потвърдено с Решение № 7508 от 21.05.2019 г. на ВАС по адм. д. № 804/2018 г., III о.; Изм. и доп. с Решение № 290, взето с Протокол № 15 от 17.09.2019 г.; Изм. с Решение № 2361 от 20.11.2019 г. на АдмС - Пловдив по адм. дело № 2184 от 2019 г., оставено в сила с Решение № 12252 от 5.10.2020 г. на ВАС по адм. д. № 1133/2020 г., V о.

Наредбата урежда обществените отношения, свързани с осигуряването и опазването на обществения ред и създаване на условия за спокойствие, труд и отдих на гражданите на територията на Община Пловдив. За осигуряване на условия за спокойствие, труд и отдих на гражданите и за осигуряване на подгранични стойности на шум, както и за спазване изискванията на ЗЗШОС в тихите зони и урбанизираните територии на община Пловдив, са въведени забранителни разпоредби в чл.4, ал.1-9. В Наредбата е регламентирана забрана за складирането в сгради, в режим на етажна собственост, на строителни и лесно запалими материали, отпадъци и предмети в общите части на сградата (коридори, стълбищни и етажни площадки, тавани, подпокривни пространства, мазета, шахти и др.), които трябва да се поддържат свободни и проходими. (Чл.7, ал.6, т.2). С ал. 2 на чл. 13 от Наредбата се забранява изхвърлянето на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

семки, люспи, черупки, утарки, опаковки, употребени билети и други отпадъци, извън определените за целта места. Нарушенията на изискванията регламентирани в Наредбата се установяват с актове, съставени от длъжностните лица, определени със заповед на Кмета на Община Пловдив. За нанасяне на щети на елементите на градската среда и инфраструктура, както и за нарушаване разпоредбите на Наредбата, за които не са предвидени конкретни санкционни разпоредби, на физическите лица се налагат глоби в размер от 100 лв. до 2000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налагат имуществени санкции в размер от 2 000 лв. до 12 000 лв.

5. НАРЕДБА за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Пловдив, приета с Решение № 80, взето с Протокол № 6 от 4.03.2003 г., посл. изм. и доп. - Р. № 5, Пр. № 1 от 26.01.2021 г., в сила от 1.02.2021 г.; Изм. и доп. - Р. № 31, Пр. № 3 от 23.02.2021 г.; Изм. и доп. - Р. № 299, Пр. № 16 от 27.10.2021 г.; Изм. и доп. - Р. № 90, Пр. № 6 от 24.03.2022 г., в сила от 1.04.2022 г.; Изм. и доп. - Р. № 226, Пр. № 11 от 9.06.2022г.

Наредбата урежда реда и начина за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги, предоставяни от общинска администрация Пловдив и разпоредителите с бюджет на територията на община Пловдив на физически и юридически лица. На територията на община Пловдив се събират следните местни такси, имащи отношение към опазването на околната среда:

- a. за битови отпадъци;
- b. за притежаване на куче;
- c. за технически и административни услуги;
- d. други местни такси, определени със закон.

Размерите на горепосочените такси по т. b-d са определени с решение на Общински съвет – Пловдив в Приложения към Наредбата.

Такса битови отпадъци

В Глава втора „Местни такси“, Раздел I „Такси за битови отпадъци“ на Наредбата са посочени услугите, за които се събира такса за битови отпадъци, както и начина на определяне на размера на таксата за всяка услуга поотделно. Такса битови отпадъци, съгласно чл. 14 от Наредбата се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на Общинския съвет, въз основа на одобрена план-сметка, включваща необходимите разходи за:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- 1) Осигуряване на съдове за съхранение на битови отпадъци - контейнери, кофи и др.;
- 2) Събиране, включително разделно на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им.
- 3) Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията почл. 60 и чл. 64 от Закона за управление на отпадъците;
- 4) Почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

Определени са данъчно задължените лица, които заплащат таксата, както и случаите, в които не се събира таксата, за някои от съставните ѝ компоненти –сметосъбиране и сметоизвозване (чл. 15а, ал. 1, чл. 19в).

Такса за притежаване на куче

За притежаване на куче собственикът заплаща годишна такса в Общината, на чиято територия е постоянният му адрес/седалище. Собствениците на кучета почл. 175, ал. 2 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и членовете на Пловдивско киноложко дружество се освобождават от такса, като членството се удостоверява със съответните официални легитимни документи. Размерът на годишната такса за притежаване на куче се определя, съгласно приложение № 7 към Наредбата.. Приходите от събраните такси постъпват в общинския бюджет и се използват за мероприятия, свързани с намаляване броя на безстопанствените кучета.

Такси за технически и административни услуги

В Приложение № 8.7 – 7 други цени на услуги и права, предоставяни от община Пловдив към Наредбата са посочени услугите и цените, извършвани от Дирекция „Екология и управление на отпадъците“, както следва:

- Обработка на декларация за сключване на договор за определяне на ТБО според количеството на отпадъците
- Издаване на разрешение за третиране на отпадъци от производствена дейност на юридически и физически лица на обекти „Регионално депо за неопасни отпадъци, в землището на с. Цалапица" и „Депо за неопасни отпадъци и Инсталация за биологично разграждане по закрит способ"

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- Съставяне и анализ на баланс на земни маси и строителни отпадъци на строителните обекти на територията на Община Пловдив, изчисляване на съответните очаквани обеми на същите и издаване на Разрешение за направление за тяхното третиране и транспортиране"
- Регистрационен номер /табела и регистрационен талон/ за ППС с животинска тяга
- Издаване на превозен билет за транспортиране на дървесина /чл.131б (2)ППЗГ/
- Разглеждане на документи и проверка на място от комисия по чл. 32 от НРПОЗСОП.
- Издаване на разрешение за премахване, преместване или резитба на декоративна растителност по чл.34, ал.2 от НРПОЗСОП.
- Одобряване на План за управление на строителните отпадъци (чл. 11, ал. 6 от ЗУО и чл. 156 б, ал.1, т. 1 от ЗУТ)

В Приложение 8.1. към Наредбата, са определени цените на услугите предоставяни от общински предприятия в община Пловдив, както следва:

- Приложение № 8.1.1 ОП „Зооветеринарен комплекс“;
- Приложение № 8.1.2 ОП „Градини и паркове“;
- Приложение № 8.1.6 ОП „Дезинфекционна станция“;
- Приложение № 8.1.8 ОП „Чистота“.

Други местни такси, определени със закон

Ползването на лечебните растения по чл. 20, ал. 1, т. 1 и 3 от Закона за лечебните растения, представляващо стопанска дейност, се извършва въз основа на разрешително. Съгласно чл. 22, т.2 от ЗЛР, разрешително за ползване на лечебните растения се издава от кмета на общината, когато ползването е от:

- а) земеделски земи от поземления фонд и такива, включени в строителните граници на населените места - общинска собственост, след заплащане на такса в общината;
- б) територии в строителните граници на населените места - общинска собственост, независимо от предназначението им, след заплащане на такса в общината;
- в) земеделски земи от поземления фонд - частна собственост; разрешително се издава на собственика/арендатора или упълномощено от него лице, без заплащане на такса с възможност за преотстъпването му на трети лица - възмездно или безвъзмездно, при свободно договаряне.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Позволително не се изисква при събиране на билки за лични нужди от земи, гори и водни обекти - държавна и общинска собственост. Позволително не се изисква и когато лечебните растения са култивирани от собственици или ползватели на земи, гори или водни обекти, освен когато са култивирани от общината. Позволителното задължително придружава събраните билки до и в билкозаготвителния пункт и складовете към него.

В действащата Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Пловдив, липсват разпоредби относно таксите дължими за ползването на лечебни растения, които се заплащат по Закона за лечебните растения. Съгласно чл.24, ал.2 от ЗЛР, таксите за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти - общинска собственост, се определят от съответните общински съвети в размер не по-голям от размера на таксите за държавна собственост, определени с тарифа, одобрена от Министерския съвет. В тази връзка е препоръчително в Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Пловдив, общинският съвет да определи тарифа за таксите, които се заплащат за ползването на лечебни растения при издаване на позволително.

6. НАРЕДБА за организацията на движението и паркирането на територията на община Пловдив, (Загл. изм. - Р. № 350, пр. № 19 от 22.12.2020 г.), приета с Решение № 14, взето с Протокол № 1 от 19.01.2012 г., в сила от 1.02.2012 г.; посл. изм. и доп. с Р. № 350, пр. № 19 от 22.12.2020 г.; Изм. с Р. № 329, пр. № 17 от 9.11.2021 г.; Изм. - Решение № 666 от 18.04.2022 г. на АдмС - Пловдив по адм. д. № 2855/2021 г.; Изм. и доп. с Р. № 313, пр. № 15 от 2.08.2022 г.; Изм. - Решение № 17 от 6.01.2023 г. на АдмС - Пловдив по адм. д. № 2407/2022 г.

Наредбата урежда въпросите за местните изисквания за ограничения, забрани, санкции и контрол, свързани със спирането, престоя и паркирането на пътни превозни средства /ППС/ на територията на град Пловдив. Контролът по наредба се осъществява от:

- Кметът на Общината или чрез определено с негова писмена заповед звено на общината и длъжностни лица;
- Лица, определени и упълномощени с решение на Общинския съвет;
- Началника на ОД на МВР – Пловдив или определените от него с писмена заповед длъжностни лица.

Осъществяващите контрол по Наредбата контролират спазването на изискванията на Закона за управление на отпадъците по отношение на изоставените или снетите от отчет моторни превозни средства на територията на общината (чл.35, ал.2, т.5). За установените нарушения по Наредбата, лицата извършили нарушението се наказват с глоба в размер до 150 (сто и петдесет) лева, ако за констатираното нарушение не е предвидено друго наказание.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

7. НАРЕДБА за управление на местните пътища в Община Пловдив, приета с Решение № 395, взето с Протокол № 22 от 4.12.2008 г.

С Наредбата са определят редът и условията само на въпроси и отношения, свързани със собствеността, ползването, управлението, изграждането, ремонта и поддържането на общинските пътища, както правата и задълженията на общинските органи и правомощията на Кмета на общината, произтичащи от разпоредбите на Закона за пътищата и Правилника за неговото прилагане. Наредба не се прилага за: републиканските пътища, с изключение на участъците от тях, които са в населените места и селищни територии; селскостопанските пътища, осигуряващи достъп до земеделски земи; горските пътища; частните пътища, неотворени за обществено ползване. В обхвата на пътя се забранява влизането в пътищата с непочистени машини и замърсяването на пътното платно, пътните съоръжения и пътните принадлежности с кал и други отпадъчни материали (чл. 15, ал. 2, т. 5).

8. НАРЕДБА на ОбС Пловдив за принудителното изпълнение на заповеди за премахване на незаконни строежи или части от тях по чл. 225а, ал. 3 от ЗУТ на територията на Община Пловдив, приета с Р. № 291, пр. № 14 от 27.08.2015 г.

С тази наредба се уреждат условията и редът за принудително изпълнение на заповеди за премахване на незаконни строежи или части от тях, по смисъла на чл. 225, ал. 2 от Закона за устройство на територията /ЗУТ/, от четвърта до шеста категория на територията на Община Пловдив. По реда на тази наредба принудително се изпълняват и разпореждания за поправяне или възстановяване на незаконно премахнати строежи, части от тях или отделни видове строителни работи. В чл. 15 от Наредбата е предвиден ред при окончателното почистване на строителната площадка от строителните отпадъци, получени при премахването на незаконния строеж, и възстановяването на терена да се извършва от избран изпълнител по реда на чл. 7 от същата наредба, и да е за сметка на адресата/адресатите на заповедта.

9. НАРЕДБА за поправяне, заздравяване или премахване на строежи, които създават непосредствена опасност за живота или здравето на гражданите на територията на Община Пловдив, приета с Решение № 146, взето с протокол № 7 от 16.05.2013 г.

Наредбата е приета на основание чл. 196, ал. 5 и ал. 8 от Закона за устройство на територията (ЗУТ) и има за цел да регламентира реда за поправяне, заздравяване или премахване на строежите, за които са налице условията, посочени в закона, във връзка с чл. 196, ал. 3 и чл. 195, ал. 4, 5 и 6 от ЗУТ, и чл. 72–76 от ЗКН, които се намират на територията на Община Пловдив. В Наредбата са регламентирани разпоредби, относими към управлението на строителните отпадъци. Съгласно чл. 13, ал. 4 и ал. 5, когато при премахване на строежи е необходимо представяне на План по безопасност и здраве, при неосигуряването му от собственика (собствениците) на сградата, разходите

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

за неговото изготвяне също се включват в общата сума на количествено-стойностната сметка. В стойността на проекта се включва и изготвянето на проект за управление на строителни отпадъци по чл. 11 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), когато такъв е необходим.

Всеки собственик може да премахне свой законен строеж, след като уведоми писмено общинската (районната) администрация и Агенцията по геодезия, картография и кадастър. В Чл.19 от Наредбата е предвидено, уведомлението по ал. 1 (за премахване на свой законен строеж) да се придружава задължително от План по безопасност и здраве за премахването, документи за собственост на сградата, както и от одобрен проект за управление на строителни отпадъци по чл. 11 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), когато такъв е необходим. В уведомлението по ал. 1 задължително се посочва краен срок за премахването на строежа, изчистването на терена от строителните отпадъци и ограждането му. Съгласно чл.23, ал.3, след получаване на изготвената експертна оценка от независими оценители, инвестиционния проект за КРР (консервационно-реставрационни работи), който се придружава от План за безопасност и здраве и Проект за управление на строителните отпадъци по чл. 11 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), комисия назначена от кмета на общината със заповед по чл. 22, ал. 3, изготвя окончателна количествено-стойностна сметка за цялостното изпълнение на всяка отделна заповед.

3. Сътрудничество с други общини и организации

3.1. Регионално сдружение за управление на отпадъците Пловдив

Деятелността на регионалните сдружения по управление на отпадъците е регламентирана в чл. 24 – чл. 28 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), където са включени конкретни изисквания и правила за създаването и функционирането им, за да се подпомогнат общините за общо управление на битовите отпадъци, и особено за изграждането и експлоатацията на съоръжения за битовите отпадъци и подготовка и реализация на проекти с европейско и национално финансиране.

Регионалното сдружение е юридическо лице със седалище в общината, която е собственик на терена, върху който е изградено или се предвижда изграждането на съоръжението за третиране на отпадъци, или която има учредено право на строеж. То възниква от датата на неговото първо общо събрание, протоколът от което се изпраща на министъра на околната среда и водите и на съответния областен управител. Членове на РСУО могат да бъдат само общини. Целта на РСУО да се постигне ефективно събиране, транспортиране и третиране на отпадъците в общините съобразно изискванията на ЗУО, както и изпълнение на задълженията по ЗУО на общините при минимизирани съвкупни разходи. Добрата организация на дейността на РСУО е основен фактор за постигане на целите от общините за оползотворяване и рециклиране

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

на отпадъците, тъй като съгласно ЗУО целите са регионални, изпълняват се съвместно от общините, които разпределят задълженията си за изпълнение на тези цели. Общини, които не участват в РСУО, нямат право да получават европейско и национално финансиране за управление на отпадъците. Това ограничение не се прилага в случаите на съгласие между две учредени РСУО дадена община да премине в РСУО, различно от определеното от Националния план. В случай че община откаже да участва, предизвиква забавяне, осуети създаването или функционирането на РСУО, тя следва да заплати вредите и пропуснатите ползи на останалите общини от съответния регион.

Към настоящия момент община Пловдив е част от РСУО „Пловдив“, в което членуват още осем общини - Марица, Родопи, Стамболийски, Съединение, Кричим, Перуцица, Раковски и Брезово.

Съгласно Решение № 1 от 23.11.2017 г., на Регионалното сдружение, РСУО –Пловдив, включва изградената към момента инфраструктура - Регионално депо за неопасни отпадъци, в землището на с. Цаланица и Депо за неопасни отпадъци и Инсталация за биологично разграждане по закрит способ, с. Шишманци.“ Съгласно Протокол от 23.11.2017 г., са приети и „Вътрешни правила за работа на Регионалното сдружение за управление на отпадъците (РСУО – Пловдив)“.

Определено е на:

- Регионално депо за неопасни отпадъци, в землището на с. Цаланица да се транспортират отпадъци за третиране на общините: Пловдив, Марица, Родопи, Стамболийски, Съединение, Кричим и Перуцица;
- Депо за неопасни отпадъци и Инсталация за биологично разграждане по закрит способ, с. Шишманци да се транспортират отпадъци общините Пловдив, Марица, Раковски и Брезово;

Органи на управление на регионалното сдружение са общото събрание и председателят на сдружението. За Председател на Регионално сдружение за управление на отпадъците – Регион Пловдив (РСУО – Пловдив) е избран кмета на община Пловдив за периода на неговия мандат. Общото събрание на регионалното сдружение се състои от кметовете на участващите в него общини. Правомощията на общото събрание на регионалното сдружение за вземане на решения са регламентирани в чл. 26, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците. Решенията на общото събрание са неразделна част от протоколите, които се публикуват на страниците в интернет на общините, включени в РСУО, в срок от една седмица след провеждане на заседанието и се изпращат на министъра на околната среда и водите и на съответния областен управител. Община, която не изпълни решение на общото събрание в определения ѝ за това срок, отговаря за нанесените вреди и пропуснатите ползи на членовете на регионалното сдружение.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Общините членове на регионалното сдружение определят собствеността на регионалното депо и/или друго съоръжение за третиране на отпадъците. Собствеността може да бъде:

1. на общината, която е собственик на терена или има учредено право на строеж върху определения за изграждане терен;
2. съсобственост на общините - членове на сдружението;
3. съсобственост между финансиращия частен партньор и общината - собственик на терена, и/или общините - членове на сдружението;
4. собственост на финансиращия частен партньор за съоръженията за подготовка преди оползотворяване или обезвреждане и оползотворяване на отпадъците.

Цената за третиране на тон отпадък, постъпил в регионалната система за управление на отпадъците, е еднаква за всички членове на регионалното сдружение и в нея не може да бъде калкулирана печалба за сдружението. Община, неучастваща в регионалната система за управление на отпадъците, може да ползва същата или друга такава при условия и цени, определени от съответното регионално сдружение.

Общините могат да получат финансиране на проекти в областта на управление на отпадъците от европейските фондове, държавния бюджет, Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) към Министерството на околната среда и водите или други национални публични източници на финансиране само след създаването на регионално сдружение (чл.24, ал. 9 ЗУО).

От учредяването РСУО – Регион Пловдив до момента са взети следните по-важни решения на общото събрание:

- Даване на съгласие за кандидатстване пред ПУДООС за финансиране на проект „Депо за неопасни отпадъци, с. Шишманци, община Раковски – II етап“ (Решение № 2, взето с Протокол от 09.02.2022 г.)
- Даване на принципно съгласие за реализиране на инвестиционно предложение „Втори етап на РДНО, с. Цалапица до кота +30 м (+36 м. в билото) и изграждане на инсталация за предварително третиране и сепариране на постъпващи отпадъци в имоти № 001398 стар и № 001388 стар, землище на с. Цалапица, Община Родопи“, в обхвата на заявеното предложение и в посочения на капацитет, за което РИОСВ – Пловдив се е произнесло с Решение №15-ПР/2019 г. (Решение № 3, взето с Протокол от 09.02.2022 г.);
- Одобряване изграждането на трета клетка на Депо за неопасни отпадъци (ДНО) в с. Шишманци – „Депо за неопасни отпадъци в с. Шишманци, община Раковски – Клетка 3“ и изразходване на средствата от натрупаните изчисления

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

по чл.20 от наредба №7 от 19.12.2013 г. за депонирани отпадъци на ДНО в с. Шишманци от общините членове на РСУО – Пловдив, за изграждане на Клетка 3 на ДНО в с. Шишманци.

3.2. Взаимодействие с държавни институции и техните регионални структури

По редица въпроси в областта на опазването на околната среда администрацията на община Пловдив си сътрудничи и осъществява обмен на информация със следните държавни институции и техните регионални структури:

- Министерство на околната среда и водите;
- Регионална инспекция по околната среда и водите – Пловдив;
- Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ (БДИБР)– Пловдив;
- Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС) и Регионална лаборатория – Пловдив към ИАОС;
- Областна администрация – Пловдив;
- "В и К" ЕООД – Пловдив;
- Регионална здравна инспекция – Пловдив;
- Министерство на земеделието;
- Областна дирекция „Земеделие“ – Пловдив;
- Регионална дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" - Пловдив към ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“, МВР;
- Регионална дирекция по горите – Пловдив към ИАГ;
- Областна дирекция по безопасност на храните към Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ);
- Териториално статистическо бюро – ЮГ, към НСИ.

4. Предлагани дейности и услуги от община Пловдив

Ангажиментите, задълженията и отговорностите на местните власти в областта на опазването на околната среда пораждат необходимостта от осигуряване на финансиране с оглед организиране изпълнението на конкретни дейности. Предоставяните услуги и дейности на територията на община Пловдив могат да се разделят на следните групи:

- Дейности и услуги в областта на управлението на отпадъците:
 - ✓ Събиране и транспортиране на битови отпадъци;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- ✓ Третиране на битови отпадъци в инсталации и съоръжения за оползотворяване или обезвреждането им;
- ✓ Поддържане чистотата на териториите за широко обществено ползване; • Дейности и услуги по озеленяване.
- Дейности и услуги по водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчни води;
- Дейности по осигуряване качеството на въздуха
- Издаване на разрешително за ползване на лечебни растения
- Други дейности, определени със закон.

4.1. Дейности и услуги в областта на управлението на отпадъците

Задълженията на кмета на общината в областта на управлението на отпадъците са регламентирани в чл.19, ал.3 от ЗУО и включват:

- осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
- събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;
- почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
- избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;
- организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;
- разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;
- организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- изпълнението на решенията на общото събрание на регионалните сдружения и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;
- организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите почл. 13, ал. 1от ЗУО и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;
- разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;
- осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;
- почистването от отпадъци на общинските пътища;
- осигуряването на информация на обществеността, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин;
- поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община;
- предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им.

Независимо, че отговорностите на кмета на общината, които произтичат от чл.19, ал.3 от Закона за управление на отпадъците, видът на услугите, които могат се финансират от приходите от такса битови отпадъци, е регламентиран в Закона за местните данъци и такси. Одобрената план-сметка за определяне разходите на общините за всяко населено място за всяка от дейностите подлежат на проверка от Сметна палата.

Таксата за битови отпадъци се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет, въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност, на основание чл.66, ал.1 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ), таксата за битови отпадъци за годината се определя, в съответствие с необходимите разходи за осигуряване на услугите по събиране и извозване на битовите отпадъци, обезвреждането им в депа или други съоръжения, както и за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване. Средствата от таксата за битови отпадъци имат целеви характер, т.е. те могат да се събират и разходват само и единствено за дейностите, посочени в чл. 62 и 66 от ЗМДТ.

4.2. Дейности и услуги по събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране

Община Пловдив чрез ОП „Чистота“³⁸ извършва следните дейности и услуги:

- ✓ Събиране на неопасни битови отпадъци от гражданите /домакински и подобни на домакински/ чрез изградената общинска система и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане;
- ✓ Разделно събиране на неопасни строителни отпадъци от ремонтни дейности на граждани, отпадъци от опаковки, биоразградими растителни от домакинства и хранителни от кухни и обекти за обществено хранене, чрез изградените общински системи за разделно събиране и транспортиране до площадки за оползотворяване;
- ✓ Събиране и съхранение на безвъзмездно предадени, разделно събрани отпадъци от домакинства, на шест броя площадки на територията в общината, съобразно обхвата на документ по чл. 35 от ЗУО и предаване за последващо рециклиране/оползотворяване на лица, които притежават необходимите документи по ЗУО;
- ✓ Предоставяне на съдове и транспорт за неопасни строителни отпадъци и други неопасни отпадъци, извън изградените общински системи, от физически/юридически лица срещу заплащане, съобразно нормативно регламентирания ред от националното законодателство.

Системата за сметосъбиране и сметоизвозване в Община Пловдив обхваща всички жители на общината, което е 100% от общият им брой.

4.3. Разделно събиране на биоразградими отпадъци:

Община Пловдив предоставя съдове за домашно компостиране (компостери) на домакинства, които желаят да се включат в изпълняваната от общината програма за предотвратяване образуването на отпадъци. Предоставянето на компостер за домашно ползване се осъществява чрез подаването на заявление до администрацията на Община Пловдив или в деловодството на ОП „Чистота“ или на официалния имейл на Дирекция „Екология и управление на отпадъците“ към Община Пловдив или на ОП „Чистота“.

По отношение на разделното събиране на биоразградими отпадъци, към настоящия момент Общината е въвела система за разделно събиране на растителни отпадъци в

1.1.1 ³⁸ Правилник за устройството и дейността на Общинско предприятие "ЧИСТОТА" към община Пловдив, приет с Решение № 198, взето с Протокол № 11 от 3.08.2021 г. на Общински съвет - Пловдив, изм. - Решение № 235, взето с Протокол № 11 от 9.06.2022г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

кварталите „Коматев“ и „Прослав“. Биоразградимите отпадъци, образувани при поддържане на паркове, градини и други обществени площи, от дейността на ОП „Градини и паркове“ се събират разделно и се транспортират за третиране до компостиращата инсталация за разделно събрани зелени и биоразградими отпадъци, която експлоатира от ОП „Паркове и градини“. През 2021г. е било планирано да бъдат обхванати от системата за разделно събиране и допълнителни обекти, които генерират зелени отпадъци – дворовете на детски градини и училища, траурните паркове в града и др.

4.4. Разделно събиране на строителни отпадъци от ремонти дейности в домакинствата:

Общинско предприятие „Чистота“ е разположило съдове тип „Лодка“ за строителни отпадъци от ремонти дейности в домакинствата на общо 10 локации, разположени в 4-ри района на територията на община Пловдив. В тях гражданите могат да изхвърлят строителни отпадъци от ремонтни дейности в домакинствата си, като еднократното количество не може да надвишава 1 куб. м. Целта е да се предотврати нерегламентираното изхвърляне на строителни отпадъци.

4.5. Разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата:

Чрез процедури за избор на изпълнители по реда на Закона за обществените поръчки, община Пловдив предоставя услуги на жителите на общината за разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите почл. 13, ал. 1от ЗУО и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане. Ежегодно общината организира за гражданите кампания за безвъзмездно предаване на опасни отпадъци от домакинствата чрез Мобилен събирателен пункт, като основните групи отпадъци, които се приемат са:

- ✓ Живак и живаксъдържащи уреди (с изключение на луминесцентни лампи);
- ✓ Лакове и бояджийски материали;
- ✓ Домакински препарати;
- ✓ Мастила и замърсени опаковки – опаковки, съдържащи опасни вещества;
- ✓ Маслени филтри, спирачни течности и антифриз;
- ✓ Фармацевтични продукти – лекарства с изтекъл срок на годност.

4.6. Дейности и услуги по третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации

Дейностите по експлоатация на регионалното депо за неопасни отпадъци в с. „Цалапица“, община Пловдив е възложила на „Водстрой - Пловдив“ АД, съгласно договор за експлоатация от 1990 г. и допълнително споразумение от 30.07.2009г. На регионалното депо за неопасни отпадъци, в землището на с. Цалапица се предават за обезвреждане отпадъци от общините: Пловдив, Марица, Родопи, Стамболийски, Съединение, Кричим и Перущица.

Дейностите по експлоатацията на „Депо за неопасни отпадъци и Инсталация за биологично разграждане по закрит способ“, с. Шишманци се осъществяват в съответствие с условията на издадено КР № 380-НО/2009г. с оператор на депото Община Пловдив. Депото се стопанисва от „Консорциум Екологичен Завод“. Съоръженията за третиране обслужват общините: Пловдив, Марица, Раковски и Брезово.

Община Пловдив чрез ОП „Градини и паркове“ извършва дейности и услуги по управление на компостираща инсталация³⁹, в т. ч. преработка на разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци и производство на компост. Експлоатация и поддръжка на съоръженията, машините и инсталациите на Компостиращата инсталация са възложени на ОП „Градини и паркове“.

Чрез процедури за избор на изпълнители по реда на Закона за обществените поръчки, община Пловдив възлага дейностите свързани с проучване, проектиране, изграждане на инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци и рекултивация депата за битови отпадъци.

4.7. Дейности и услуги по поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината.

Община Пловдив чрез ОП „Чистота“⁴⁰ извършва следните дейности и услуги:

³⁹Изградена по проект № BG16M1OP002-2.005-0007 "Изграждане на компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци". Извършване на обществена услуга по компостиране и опериране на компостираща инсталация.

1.1.1 ⁴⁰ Правилник за устройството и дейността на Общинско предприятие "ЧИСТОТА" към община Пловдив, приет с Решение № 198, взето с Протокол № 11 от 3.08.2021 г. на Общински съвет - Пловдив, изм. - Решение № 235, взето с Протокол № 11 от 9.06.2022г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- ✓ Механизирано и ръчно почистване на пътна инфраструктура /платна, тротоари, подлези, надлези, входно-изходни артерии в очертанията на Община Пловдив/ и други територии от населените места, предназначени за обществено ползване /площади, спирки за масов градски транспорт, общински паркинги, междублокови пространства/, с изключение на прилежащите площи на частни или наети имоти /задължение на собствениците или наемателите/;
- ✓ Почистване на отпадъци, изхвърлени на неразрешени за това места и отстраняване на сметища;
- ✓ Поддържане при зимни условия и третиране с противообледенителни материали на пътна инфраструктура /платна, тротоари, подлези, надлези, входно-изходни артерии в очертанията на Община Пловдив/ и други територии от населените места, предназначени за обществено ползване на територията на Община Пловдив /площади, спирки за масов градски транспорт, общински паркинги/, с изключение на прилежащите площи на частни или наети имоти /задължение на собствениците или наемателите/;
- ✓ Поддържане изправността на предоставените стационарни съоръжения за събиране на отпадъци от община Пловдив, включително и дезинфекцирането им;
- ✓ Участие, организиране и контролиране на дейностите по сметопочистване, сметоизвозване, зимно поддържане и др. на територията на община Пловдив по възлагателни договори на община Пловдив;
- ✓ Други обществено значими дейности, свързани с поддържане на чистотата и градската инфраструктура на територията на община Пловдив, включително със строителна, комунална и др. техника;

Установяване на административни нарушения по законови нормативни актове и наредби, приети от Общински съвет - Пловдив, чрез оправомощени служители от кмета на община Пловдив.

Чрез ОП „Градини и паркове“, община Пловдив извършва услуги по поддържане на чистотата на алеи, паркове и зелени площи", в т.ч: поддържане на чистотата на алеите, парковете и зелените площи на територията на 6- те райони и поддържане чистотата на алеите и прилежащите зелени площи към спортните съоръжения, собственост на Община Пловдив. Дейностите по почистване и поддържане на алеите и междугробните пространства в траурните паркове, Общината е възложила на ОП „Траурни паркове“.

4.8. Други дейности и услуги по разделно събиране на отпадъци

2.1.1 Разделно събиране на дървесни отпадъци:

Община Пловдив, чрез сключено Споразумение за сътрудничество с „Кроношпан България“ ЕООД, е организираща система за разделно събиране, съхранение, сортиране и/или оползотворяване на дървесни отпадъци. Всички граждани на общината, които притежават дървесни отпадъци (дървени плоскости, стари мебели, дървени дограми и др. с произход от домакинствата) могат да се освободят от тях напълно безплатно, като ги транспортират до базата на ОП „Чистота“, където е разположен специализиран контейнер. Отпадъчната дървесина се предава за рециклиране и се използва за производство на плочи (плоскости) от дървесни частици.

2.1.2 Разделно събиране на събиране и оползотворяване на текстил и обувки:

Община Пловдив, съвместно с „М-текс рециклиране на текстил“ ООД, в началото на 2023г. е организираща система за разделно събиране на стари дрехи и обувки. Организираната система е насочена към последващо изхвърляне и рециклиране на стари текстилни материали и обхваща всички видове кожени и текстилни отпадъци. Общо 25 контейнера за разделно събиране на стари дрехи и обувки са разположени в 4-ри района на територията на община Пловдив. Контейнерите са разположени на удобни за гражданите места – до жилищни сгради и до съществуващи локации за разделно събиране на смесени битови отпадъци. Системата ще бъде разширявана, съобразно потребностите на гражданите.

2.1.3 Разделно събиране на отпадъци от опаковки (ОО):

В Община Пловдив в сътрудничество с организациите по оползотворяване - „Екопак България“ АД и „Булекопак“ АД е изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, чрез разполагане на цветни съдове за разделно събиране на отпадъци на места определени от общината. ОП „Чистота“ е подизпълнител на „Екопак България“ АД за районите „Централен“ и „Тракия“ с три цвята контейнери за разделно събиране на отпадъците: син - за хартиени и картонени опаковки; жълт - за пластмасови и метални опаковки; зелен - за стъклени опаковки. Предприятието е подизпълнител и на „Булекопак“ АД за районите „Южен“ и „Западен“, с два цвята контейнери за разделно събиране на отпадъците: жълт - за хартиени, картонени, пластмасови и метални опаковки; зелен - за стъклени опаковки. Общият брой на контейнерите за разделно събиране, разположени на територията на общината надхвърля 400 броя. С цел да не се затруднява функционирането на общинската система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, Община Пловдив е създала организация за събиране на отпадъци от опаковки директно от малките търговски обекти на територията на районите „Централен“, „Тракия“, „Южен“ и „Западен“.

2.1.4 Разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА):

Община Пловдив има сключен договор за сътрудничество с „ЕКОБАТЕРИ“ АД , за разполагане на контейнери за разделно събиране на портативни батерии и акумулатори на територията на общо 29 места (точки), разположени в 6-те района на територията на община Пловдив.

2.1.5 Разделно събиране на Излезли от употреба гumi (ИУЕЕО):

Община Пловдив има сключен договор за изграждане на система за събиране на отпадъци от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване с „Елтехресурс“ АД. Непотребните електроуреди могат да бъдат предадени за понататъшна обработка и рециклиране от гражданите на общината чрез отправянето на заявка за посещение от мобилен екип на „Елтехресурс“ АД. Също така на територията на общината в 85 търговски обекта са разположени контейнери, в които гражданите могат да изхвърлят отпадъци от типа на мобилни телефони, МРЗ, зарядни устройства и др.

Електрическото и електронно оборудване, което попада в обхвата на договора за оползотворяване включва:

- ✓ Големи домакински уреди (хладилници, перални машини, готварски печки, котлони, микровълнови, ел. радиатори, ел, вентилатори и др.).
- ✓ Малки домакински уреди (прахосмукачки, тостери, ютии, фритюрници, кафе машини, и др.).
- ✓ Информационно и телекомуникационно оборудване (печатащи устройства, компютри, лаптопи, принтери, телефонни апарати, факс апарати, безжични телефони, клетъчни телефони и др.)
- ✓ Потребителски уреди (радиоприемници, телевизори, видеокамери, видеокасетофони, музикални инструменти и др.).
- ✓ Газоразрядни лампи (прави луминесцентни лампи).
- ✓ Електрически и електронни инструменти, с изключение на големи стационарни единици промишлено оборудване /бормашини, триони, шевни машини, градинарски инструменти и др.).
- ✓ Електрически и електронни играчки, артикули за забавление или за спорт (ел. влакчета, състезателни коли, спортни уреди с електрически и електронни компоненти и др.).

2.1.6 Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС):

Община Пловдив има сключен договор за сътрудничество с „Българска рециклираща компания“ АД за организиране и управление на дейностите по събиране,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

транспортиране, съхраняване и разкомплектоване на излезли от употреба моторни превозни средства. На територията на общината има 4 основни центъра за събиране и съхраняване, в които гражданите могат да си предадат своите ИУМПС.

2.1.7 Разделно събиране на излезли от употреба гуми (ИУГ):

Община Пловдив няма сключен договор с организация по оползотворяване на излезли от употреба гуми и/или други лица притежаващи документ по чл. 35 ЗУО за извършване на дейности по събиране на ИУГ и предаването им на инсталации за оползотворяване и/или обезвреждане.

При смяна на автомобилните гуми гражданите на Община Пловдив могат да се освободят от ИУГ на местата на продажбата и на смяната им. Информация до крайните потребители относно възможностите за приемане се осигурява чрез обява на интернет страницата или на видно място в обекта от лицата, извършващи продажба и смяна на гуми. За предаването на ИУГ крайните потребители не дължат заплащане. Лицата, извършващи продажба и/или смяна на гуми, в т.ч. мобилните сервизи за гуми, са длъжни да осигурят възможност за приемане на ИУГ от крайните потребители в местата на продажба и смяна на гумите.

Освен на тези места ИУГ могат да се предават и на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци на базата на ОП „Чистота“, като съблюдават ограничение за предаване на не повече от 6 бр. гуми наведнъж.

2.1.8 Разделно събиране на Отработени масла (ОМ):

Община Пловдив няма сключен договор с организация по оползотворяване на отработени масла и/или други лица притежаващи документ по чл. 35 ЗУО за извършване на дейности по събиране на отработени масла и предаването им на инсталации за оползотворяване и/или обезвреждане.

Лицата, които извършват продажба на масла на крайните потребители, предназначени за употреба в моторни превозни средства, са длъжни да осигурят безплатно на крайния потребител информация, поставена на видно място на територията на обекта, относно местата за смяна на маслата след употребата им и възможните опасности за здравето и риска за околната среда при неправилно манипулиране. Събирането и/или съхраняването на отработени масла и/или отпадъчни нефтопродукти се извършва:

1. в места за смяна на отработени масла;
2. на площадки за предварително съхраняване по смисъла на § 1, т. 27 от допълнителните разпоредби на ЗУО - в резултат на експлоатацията на техника и оборудване;
3. в събирателни пунктове, обособени самостоятелно или като част от площадките, на които са разположени съоръжения и инсталации за оползотворяване и/или обезвреждане на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти.

2.1.9 Площадки за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон

По отношение на разделното събиране на отпадъци на територията на Община Пловдив действат 26 площадки на юридически лица притежаващи документ по чл. 35 ЗУО за предаване на разделно събрани отпадъци.

В изпълнение на разпоредбите на чл. 19, ал. 3, т. 14 от ЗУО на сайта на общината е публикуван Регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на Общината, достъпен на следния на интернет адрес:

<https://www.plovdiv.bg/item/ecology/waste/%d1%80%d0%b5%d0%b3%d0%b8%d1%81%d1%82%d1%80%d0%b8/>

2.1.10 Дейности и услуги по озеленяване

Основата на Зелената система на Пловдив се формира от паркови елементи, включващи хълмовете, по-големите паркови площи, крайречната зеленина на р. Марица и множество по-малки градини и скверове, формиращи “мозаечна структура”, неравномерно покриваща градската територия. Тя се допълва от зелените площи със специално предназначение (преди всичко гробищните паркове и ботаническа градина) и зелените площи за ограничено обществено ползване (реализирани към жилищните комплекси и обществените сгради, зелените площи в имотите на частните физически и юридически лица), както и уличното озеленяване. Зелените площи на всяко населено място могат да се класифицират в няколко вида:

- Зелени площи за широко обществено ползване;
- Зелени площи за ограничено ползване;
- Зелени площи със специфично предназначение;
- Улично озеленяване;
- Защитни и мелиоративни зелени площи;
- Защитени територии;
- Лесопаркови площи.

Органите за управление на зелената система в община Пловдив са: Общинският съвет, Кмета на Община Пловдив и оправомощени длъжностни лица от общинската администрация. Кметът, чрез оправомощени длъжностни лица от общинска администрация, управлява качеството на зелената система на Община Пловдив въз основа на функционалното предназначение, интензитета на поддържане и териториалното разположение на озеленените площи.

Озеленени площи, които представляват публична общинска собственост, не могат да бъдат продавани, преотстъпвани и обременявани с вещни тежести, както и да бъдат използвани за други цели. Ежегодно в бюджета на Общината се предвиждат финансови

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

средства за предоставяне на услуги по благоустройство и поддържане на парковете, зелените площи и уличните насаждения и производство на посадъчни материали.

Община Пловдив изпълнява дългосрочна „Програма за развитие, поддържане и опазване на зелената система на гр. Пловдив“ и План за действие за периода 2012 - 2025 г., приета с Решение № 147, взето с Протокол № 7 от 16.05.2013 г. на Общински съвет – Пловдив. Програмата включва етапен план, който набелязва последователността на всички мерки засягащи този елемент на градската структура. Етапния план е в три части - спешни действия до 2014 година, и етапи 2015-2020 и 2021-2025 година. Програмата за развитие, поддържане и опазване на зелената система на гр. Пловдив включва дейности, насочени към повишаване качеството на зелената система, обединени в няколко основни групи:

- Териториално опазване и разширяване на Зелената система;
- Поддържане на съществуващите площи;
- Придобиване на нови площи за зелената система;
- Проектна готовност и етапност на проектиране на елементите на Зелената система;
- Изграждане на нови зелени площи и реконструкция на съществуващи;
- Набелязване на видов състав, подходящ за климатичните условия на района и отделните компоненти на зелената система (улично озеленяване, паркови площи и др.).

Контрол по изпълнението на програмата се извършва от Кмета на Община Пловдив, който със своя заповед да сформира поименна работна група с вменени задължения да следи за изпълнението на приоритетите заложи в плановия документ и прави ежегодни оценки относно изпълнението. Отчетът се изпраща и до Общински съвет – Пловдив. Ангажираните с управлението на зелената система и съответно с изпълнение на заложените в Програмата дейности и произтичащи от тях задачи, служби в Община Пловдив са:

- Дирекция „Екология и управление на отпадъците“;
- Дирекция „Устройство на територията“;
- Дирекция „Строителство, мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура“;
- ОП „Градини и паркове“.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

ОП „Градини и паркове“ към Община Пловдив се финансира от бюджета на Община Пловдив в рамките на утвърдения бюджет за годината. Дейностите на предприятието по „Озеленяване“ включват:

- Поддръжка на общински зелени площи - засаждане на декоративна растителност, косене, поливане, торене и други озеленителни манипулации, включително събиране на растителни отпадъци;
- Оформяне на короните на декоративни дървета и санитарни резитби;
- Производство на декоративен посадъчен материал - дървета, храсти и цветя за нуждите на зелената система на град Пловдив;
- Изграждане, експлоатация и поддръжка на поливни съоръжения;
- Експлоатация и поддръжка на фонтани и питейни фонтанки;
- Монтаж и поддръжка на паркова мебел (пейки, перголи, беседки и др.) и ремонт на детски съоръжения;
- Полагане и ремонти на паркови и пътни настилки;
- Изграждане на зелени площи въз основа на проект

В Приложение № 8.1.2 към Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Пловдив, са определени цените на услугите предоставяни от ОП „Градини и паркове“.

2.1.11 Дейности и услуги по водоснабдяване, канализация и пречистване на води

Дружеството, което поддържа, експлоатира и стопанисва водоснабдителни и канализационни мрежи и системи, съоръжения и пречиствателни станции на територията на област Пловдив е "ВиК" ЕООД – Пловдив. "ВиК" ЕООД – Пловдив е еднолично дружество с ограничена отговорност, с принципал Министерството на регионалното развитие, което се представлява от Управител. Предметът на дейност на Дружеството е експлоатация, поддръжка и ремонт на ВиК мрежи и системи, вземане на проби и изпитване на води за питейно-битови цели, подземни, индустриални, повърхностно-течащи и отпадъчни и пречистване на отпадъчни води. „ВиК“ ЕООД, гр. Пловдив обслужва 209 населени места, от които 191 села и 18 града с население 667 924 души от Общини Пловдив, Карлово, Първомай, Асеновград, Хисар, Съединение, Раковски, Брезово, Марица, Родопи, Кричим, Куклен, Стамболийски, Сопот, Перущица, Садово, Калояново, Лъки. Водоснабдяването, което „ВиК“ ЕООД – Пловдив осигурява като вик оператор е 95 % от помпена вода. В малка степен, предимно в Пловдив област, се осигурява от повърхностни водоизточници. Дружеството поддържа 516 км канализационна мрежа в гр. Пловдив и 485 км в регионите. Основната канална мрежа на Пловдив е формирана от 7 главни колектора. Водопроводната мрежа в гр.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Пловдив е 672 км, в регионите 3673 км. Водоснабдяването на гр. Пловдив е напълно автоматизирано и се осъществява от 4 бр. помпени станции : ПС Юг, ПС Север, ПС Изток-1 и ПС Изток-2. В системата на “ВиК” ЕООД-Пловдив има Пречиствателна станция за питейна води намираща се в с. Храбрино и Пречиствателна станция за отпадни води – Пловдив.

Кметът на общината контролира:

- изграждането, поддържането и правилната експлоатация на канализационните мрежи и съоръженията за пречистване на битови отпадъчни води;
- изграждането, поддържането и експлоатацията на водостопанските системи на територията на общината с изключение на тези, които са включени в имуществото на търговски дружества различни от ВиК операторите с държавно и/или общинско участие в капитала.

Комисията за енергийно и водно регулиране осъществява регулирането на цените и качеството на ВиК услугите, извършвани от ВиК операторите и утвърждава следните цени на ВиК услугите:

- цена за доставяне на вода на потребителите в левове за кубически метър;
- цена за отвеждане на отпадъчни води в левове за кубически метър;
- цена за пречистване на отпадъчни води в левове за кубически метър.

Прилаганите от В и К операторите цени не могат да бъдат по-високи от утвърдените от комисията. Управлението на ВиК системите се осъществява от:

- министъра на регионалното развитие и благоустройството, който координира управлението на ВиК системите на национално ниво;
- асоциацията по ВиК, в която участват държавата и една или повече общини – когато собствеността на ВиК системите в границите на обособената територия е разпределена между държавата и общините или между няколко общини.

Органи на управление на асоциацията по ВиК са:

- общо събрание, което се състои от представители на държавата и общината/общините;
- председател, който е представител на държавата.

Асоциацията по ВиК чрез общото събрание:

- определя ВиК оператора;
- съгласува бизнес плана на ВиК оператора.

С Решение № Ц-32 от 30.12.2022г., Комисията за енергийно и водно регулиране е утвърдила, считано от 01.01.2023 г., цените на водоснабдителните и канализационните

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

услуги, предоставяни от „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Пловдив, на следните ВиК услуги:

- доставяне на вода на потребителите;
- отвеждане на отпадъчните води;
- пречистване на отпадъчните води за битови и приравнени към тях потребители;
- пречистване на отпадъчните води за промишлени и други стопански потребители.

Другите дейности и услуги предлагани от дружеството са обществено достъпни на следния интернет адрес: <https://www.vik.bg/pages/VIK-uslugi.html>

2.1.12 Дейности по осигуряване качеството на въздуха

Целта на Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ) е да се защити здравето на хората и на тяхното потомство, животните и растенията, техните съобщества и местообитания, природните и културните ценности от вредни въздействия, както и да предотврати настъпването на опасности и щети за обществото при изменение в качеството на атмосферния въздух в резултат на различни дейности.

В случаите, когато в даден район общата маса на емисиите довежда до превишаване на нормите за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух и на нормите за отлагания, кметовете на общини разработват и изпълняват програми за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми по чл. 6от ЗЧАВ. Общинските органи могат да предлагат за утвърждаване по-строги норми от утвърдените по ал. 1 на чл. 6 от ЗЧАВ, в определени селища, общини или райони в зависимост от нивото и характера на замърсяване на атмосферния въздух над тях.

Програмата за подобряване на качеството на атмосферния въздух на територията на Община Пловдив за периода 2018-2023г., приета с Решение № 293, взето с Протокол №13 от 26.07.2018 г. и последващо изм. с Решение № 52, взето с Протокол № 4 от 24. 02. 2022г. на Общински съвет – Пловдив, представлява единен документ за четирите замърсители с констатирано превишение на нормите през последните години.

Основната цел, която трябва да се постигне чрез изпълнението на Програмата и Плана за действие към нея, е продължаването на процеса на привеждане на качеството на атмосферния въздух на територията на община Пловдив по отношение на съдържанието на вредни вещества в него в съответствие с изискванията на нормативната уредба по опазване на чистотата на атмосферния въздух и по този начин осигуряване на здравословна среда за населението.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Конкретната цел, която се поставя с Програмата, е поетапно достигане и поддържане на установените норми за съдържание на вредни вещества в атмосферния въздух за ФПЧ10, ФПЧ2.5, ПАВ и NO₂ на територията на община Пловдив.

Програмата и Плана за действие за намаляване нивата на замърсителите и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух на територията на Община Пловдив е неразделна част от общинската Програма за опазване на околната среда по чл. 79 от Закона за опазване на околната среда. Изпълнението на мерките, включени в Плана за действие към Програмата за подобряване на качеството на атмосферния въздух на територията на Община Пловдив за периода 2018-2023г., приета с Решение № 293, взето с Протокол №13 от 26.07.2018 г. и последващо изм. с Решение № 52, взето с Протокол № 4 от 24. 02. 2022г. на Общински съвет – Пловдив в частта срок на изпълнение на 5 мерки посочени в плана, като краткосрочни, средносрочни, ще допринесе за осигуряване чистотата на въздуха на територията на община Пловдив.

2.1.13 Издаване на разрешително за ползване на лечебни растения

Разрешително за ползване на лечебните растения се издава от кмета на общината, когато ползването е от:

- а) земеделски земи от поземления фонд и такива, включени встроителните граници на населените места - общинска собственост, след заплащане на такса в общината;
- б) територии встроителните граници на населените места - общинска собственост, независимо от предназначението им, след заплащане на такса в общината;
- в) земеделски земи от поземления фонд - частна собственост; разрешително се издава на собственика/арендатора или упълномощено от него лице, без заплащане на такса с възможност за преотстъпването му на трети лица - възмездно или безвъзмездно, при свободно договаряне.

Разрешително не се изисква при събиране на билки за лични нужди от земи, гори и водни обекти - държавна и общинска собственост.

Разрешително не се изисква и когато лечебните растения са култивирани от собственици или ползватели на земи, гори или водни обекти, освен когато са култивирани от общината. Разрешителното задължително придружава събраните билки до и в билкозаготвителния пункт и складовете към него.

За издаване на разрешително лицата заплащат такси, като в действащата Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Пловдив, липсват разпоредби относно таксите дължими за ползването на лечебни растения, които се заплащат по Закона за лечебните растения. Таксите за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти - общинска собственост, се определят от съответните общински съвети в размер не по-голям от

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

размера на таксите за държавна собственост, определени с тарифа, одобрена от Министерския съвет.

Изводи и препоръки

- Ангажиментите на кмета на Община Пловдив по отношение политиката по опазването на околната среда са възложени на заместник-кмет с ресор „Екология и здравеопазване“ и на Дирекция „Екология и управление на отпадъците“, която е част от специализираната администрация.
- По отношение на контролната дейност за спазването, разпоредбите на действащите наредби на Общински съвет - Пловдив, законовите и подзаконовите нормативни актове на територията на община Пловдив, е създаден Пловдивски Общински инспекторат. Инспекторатът осъществява дейността си въз основа на Правилник за организацията и дейността, приет с решение на ОбС-Пловдив. Дейността му се координира от Заместник-кмет "Обществен ред и сигурност".
- Анализът на събраната информация показва, че са обхванати и обезпечени функциите на администрацията на община Пловдив, които произтичат, като нормативни ангажименти от националното законодателство.
- Въз основа на направения анализ на нуждите на общината в дейностите по опазване на околната среда се установи, че съществуващият кадрови потенциал и административни структури отговаря на нуждите, поради което не се препоръчва промяна броя и отговорностите на съответните административни структури.
- Броят на служителите в звената към ресор „Екология и здравеопазване“ е достатъчен за изпълнение на възложените функции. Не се наблюдават проблеми, свързани с текучество или затруднения при набиране на персонал.
- С цел формулировките да бъдат по-ясни и точни в анализа са дадени конкретни препоръки за актуализиране на функциите на дирекция „Екология и управление на отпадъците“ в Устройствения Правилник на общинска администрация Пловдив.
- Във функционалната характеристика на специализираната дирекция „Екология и управление на отпадъците“ липсват функции за обществени консултации и информиране на обществеността по въпроси свързани с компонентите на околната среда (въздух, отпадъци и др.). Препоръчително е Дирекция „Екология и управление на отпадъците“ да прави публично достояние отчетите за изпълнение на дейностите по опазване на околната среда, които представя на общинския съвет – Пловдив, по подобие на публикуването на отчетите по компонент „Въздух“, като осигурява информацията на обществеността чрез интернет страницата на общината, както и по друг подходящ начин и за останалите компоненти на околната среда, за които изготвят отчети до Общински съвет Пловдив. Препоръчително е също така Пловдивския Общински инспекторат да публикува на интернет страницата на общината годишни отчети за изпълнение на възложените му функции и задачи.
- Квалификацията на служителите е много добра. Ежегодно се прилагат мерки за повишаване на квалификацията чрез изготвяне на планове за специализирани обучения в

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Института по публична администрация (ИПА) и чрез обучения по други проекти и програми.

- В действащата Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Пловдив, липсват разпоредби относно таксите дължими за ползването на лечебни растения, които се заплащат по Закона за лечебните растения. В тази връзка е препоръчително в цитираната по-горе Наредба, общинският съвет – Пловдив да определи тарифа за таксите, които да се заплащат за ползването на лечебни растения при издаване на разрешително и съответно общинската структура, която ще администрира извършването на услугата.
- Наредбата за поправяне, заздравяване или премахване на строежи, които създават непосредствена опасност за живота или здравето на гражданите на територията на Община Пловдив, приета с Решение № 146, взето с протокол № 7 от 16.05.2013 г. по отношение управлението на строителните отпадъци предвижда изготвянето и одобряването на „проект“ за управление на строителни отпадъци, което е в противоречие с чл. 11 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), според който се изисква „план“ . Препоръчително е да се предприемат действия за изменения на общинската Наредба, в съответствие с действащите законови и подзаконови нормативни актове.
- Препоръчително е местната нормативна уредба имаща отношение към управлението на отпадъците своевременно да бъде актуализирана, съобразно настъпващите промени в националното законодателство.
- По въпросите в областта на опазването на околната среда администрацията на община Пловдив си сътрудничи и осъществява обмен на информация с отговорните държавни институции и техните териториални структури.
- На територията на община Пловдив е създадена добра организация и стабилна основа по отношение предоставяне на услуги в областта на управлението на отпадъците, водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчни води, осигуряване качеството на въздуха и други дейности, определени със закон.
- В община Пловдив се осъществява разделно събиране на всички видове битови отпадъци, за които общината има ангажименти, произтичащи от националното законодателство.
- Създадена е организация за разделно събиране на 5 групи МРО, като общината е сключила договори за сътрудничество с организации за оползотворяване и с "М-текс рециклиране на текстил" ООД за разделно събиране на текстил обувки.

3 VI. ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

1 Бюджет

Общинският бюджет представлява финансов план, който „се съставя, приема, променя, изпълнява и отчита съгласно Закона за публичните финанси“. Също така, включва всички постъпления и плащания за дейността на общината за съответната бюджетна

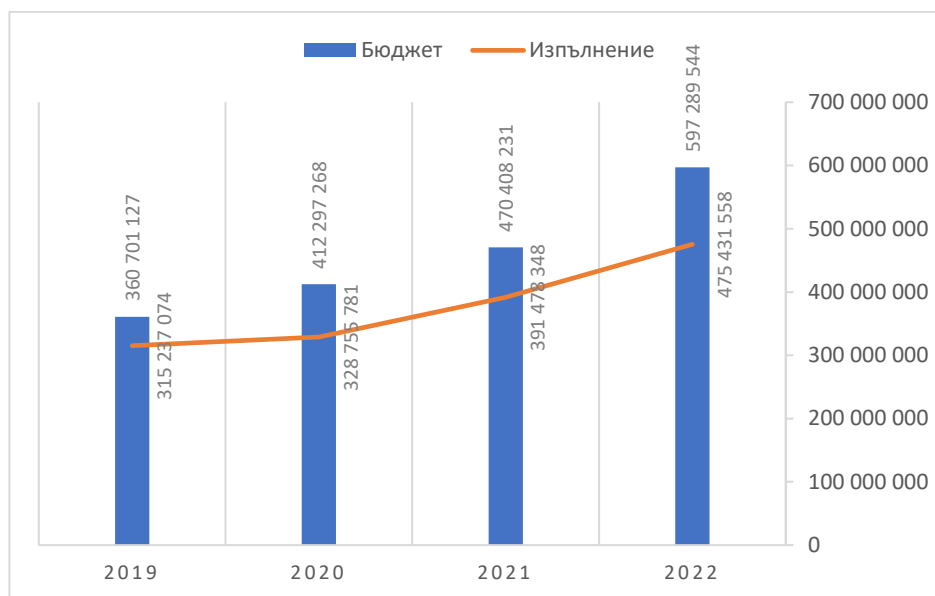

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

година, с изключение на постъпленията и плащанията, за които се прилагат сметки за средства от Европейския съюз и на операциите с чужди средства, за които са обособени сметки за чужди средства, съгласно изискванията на Закона за публичните финанси.

В разходната част на общинския бюджет се предвиждат бюджетни кредити за финансиране на местни и делегирани от държавата дейности.

Бюджетът на Община Пловдив за 2022г., е в общ размер на 597 289 554 лева, като изпълнението му към 31.12.22г. е 80 %

Фигура 73 Сравнителен анализ на бюджета на община Пловдив по години в лева

Анализът на данните по-горе показва трайна тенденция за ежегодно нарастване на бюджета на община Пловдив през последните четири години, като през 2022г. се наблюдава ръст от 27 %, спрямо предходната година. Изпълнението на бюджета през последните три години се запазва относително стабилно в рамките на 80%.

1.1 Разходи на общината, свързани с опазване на околната среда

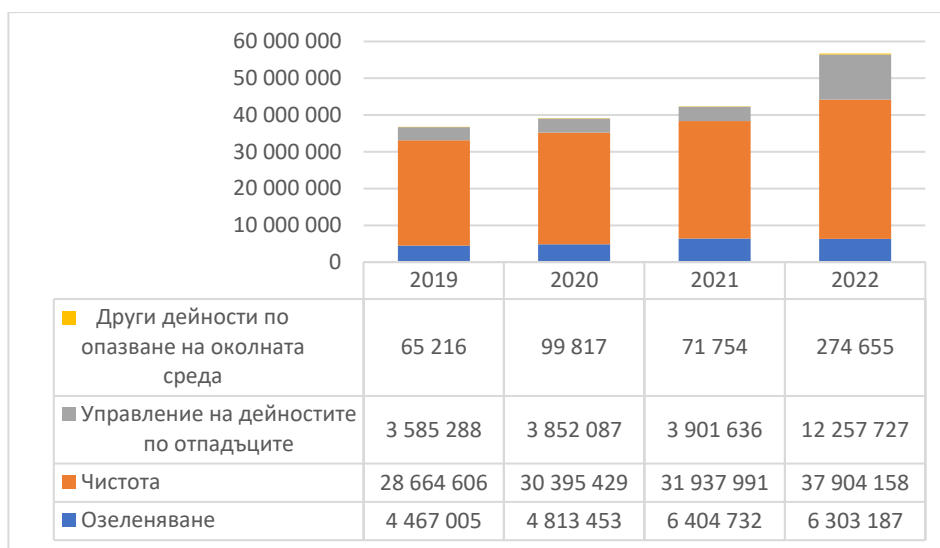
Извършените разходи⁴¹ от община Пловдив, свързани с опазване на околната среда през последните четири години са за дейности по: озеленяване, чистота, управление на дейностите по отпадъците и други дейности по опазване на околната среда.

В следващата фигура е представена информация за извършените разходи през последните 4 години.

⁴¹Източник: Отчети за изпълнение на бюджета на община Пловдив, <https://www.plovdiv.bg/item/budget-and-finance/>

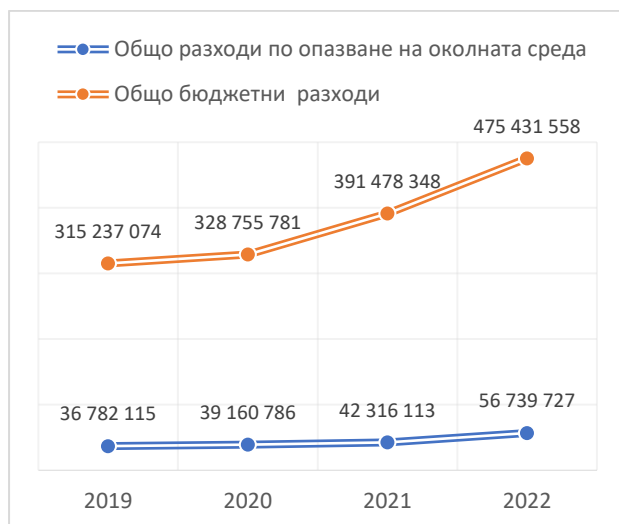

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

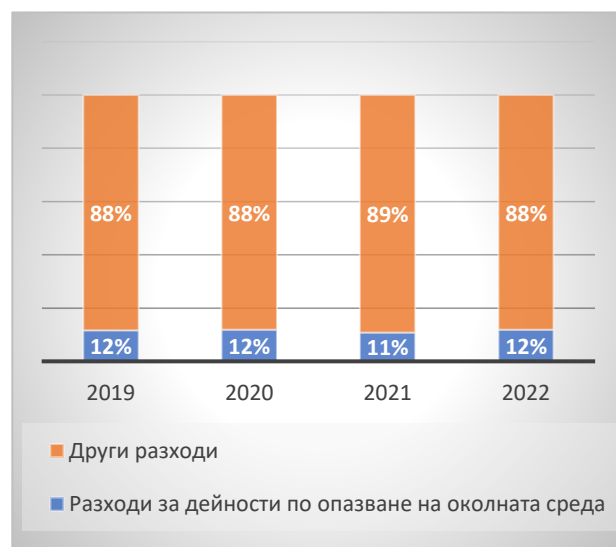

Фигура 74 Разходи за дейности по опазване на околната среда по години в лева

В периода 2019-2022г. разходите за управление на отпадъците имат най-висок дял в общите разходи за опазване на околната среда в община Пловдив, като този дял непрекъснато нараства през анализирания период. Преобладаващата част от разходите по управление на отпадъците в общината през този период се формират от оперативни (експлоатационни) разходи. Динамиката на разходите свързани с опазване на околната среда показва трайна тенденция на нарастване на същите през последните години, като през 2022г. се наблюдава ръст от 54 %, спрямо 2019г.

Фигура 75 Динамика и дял на разходите⁴² по години в лева и %

⁴²Източник: Отчети за изпълнение на бюджета на община Пловдив, <https://www.plovdiv.bg/item/budget-and-finance/>

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

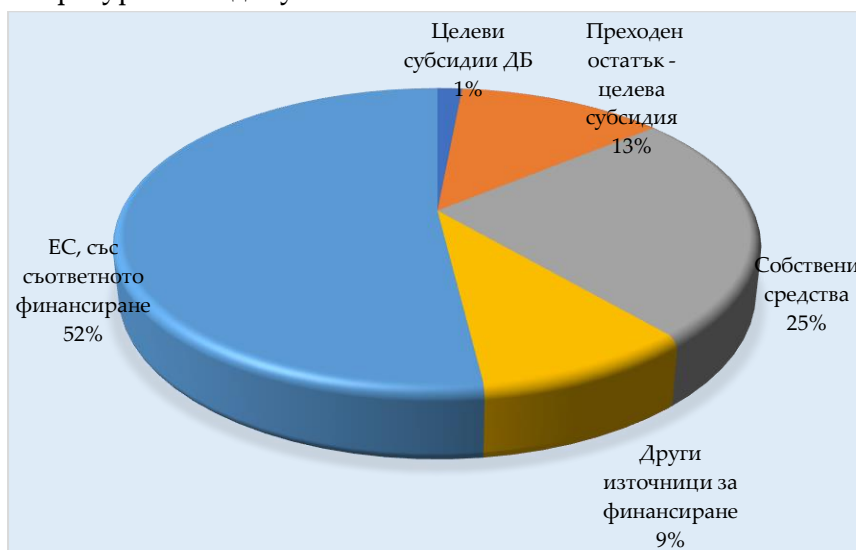
Разходите за опазване на околната среда в община Пловдив са с относителен дял от 11 - 12 % от общите бюджетни разходи на общината. Динамиката на извършените разходи през годините, следва динамиката на общите бюджетни разходи.

Фигура 76 Сравнителен анализ на разходите свързани с опазване на околната среда⁴³ на един жител в лева

Сравнителният анализ на данните показва, че в община Пловдив извършените разходи свързани с опазване на околната среда средно на жител са много по-малки, в сравнение със средните за страната.

Планираните капиталовите разходи през 2022г. на община Пловдив са общо в размер на 248 888 744 лв., като дяловото разпределение по източници на финансиране е представено на фигурата по-долу:

Фигура 77 Капиталови разходи за 2022г. по източници за финансиране в %

⁴³Източник - Източник: НСИ <https://www.nsi.bg>, собствени изчисления

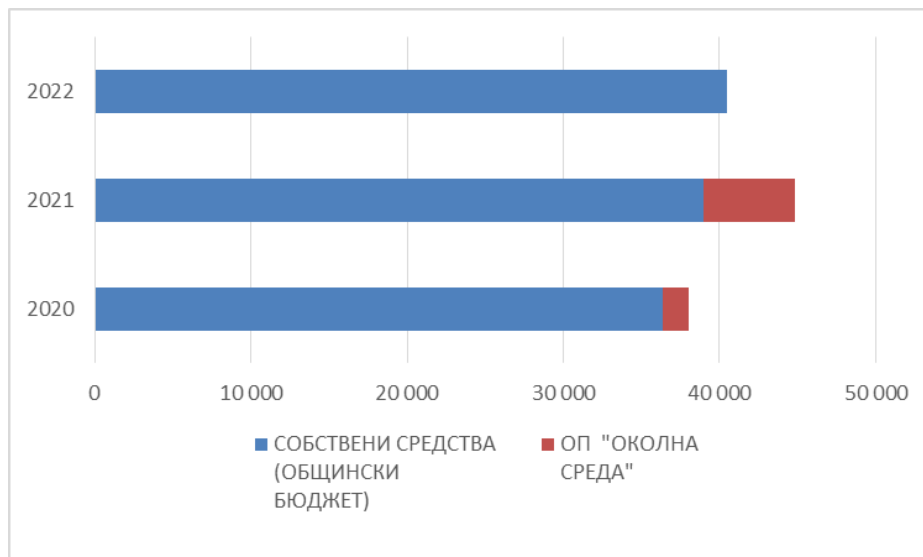
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Видно от данните в горната фигура с най- голям дял (52%) е финансирането с Европейски средства.

ОПОС е водещият източник за финансиране на публична инфраструктура в опазването на околната среда. През програмен период 2014-2020г. чрез ОПОС са финансирани следните проекти:

Таблица 48 Списък проекти⁴⁴, в които организацията участва като бенефициент

Наименование на проекта	Обща стойност	БФП	Собствено съфинансиране от бенефициента	Реално изплатени суми	Статус на изпълнение на договора за БФП
Разработване на "Програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух на територията на Община Пловдив" и План за действие към същата за периода 2018 - 2023 г.	72 676	72 676	0	72 676	Приключен
Интегриран проект за водите на град Пловдив - Етап 1	114 622 505	80 046 184	34 576 321	63 996 721	В изпълнение
Изграждане на компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци	5 653 078	5 086 639	566 438	5 086 639	Приключен)

Фигура 78 Източници на средства за финансиране на разходите за поддържане на дълготрайни материални активи с екологично предназначение в лева

През последните три години водещият източник за финансиране на инвестиционните разходи за поддържане на дълготрайни материални активи с екологично

⁴⁴ Източник: <https://2020.eufunds.bg/>

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

предназначение⁴⁵ са собствени средства на община Пловдив и безвъзмездно финансиране по линия на ОПОС 2014-2020г. За дейности свързани с опазване на околната среда в капиталовата програма на община Пловдив за 2022г. са планирани и усвоени следните разходи:

- ПСОВ – Пловдив - 40 309 916 лв., усвоени: 25845805 лв.
- Транспортна техника, Пловдив ОП Чистота – 9 000 лв., усвоени 7000 лв.
- Резервни части, депо за неопасни отпадъци и инсталация за биологично разграждане по закрит способ, с. Шишманци - 239 094 лв., усвоени 228 335 лв.
- Метални контейнери тип „Лодка“ - 29 910 лв., усвоени 0,00 лв.
- Поливни системи – 45 648 лв., усвоени 0,00 лв.
- Съдове за битови отпадъци – 70 000 лв., усвоени 0,00 лв.
- Самоходни машини за метени, дезинфекция и раздробяване на отпадъци – 1 020 449 лв., усвоени 0,00 лв.
- Био шредер за зелени отпадъци - 414 000 лв., усвоени 412 800 лв.
- Машини и оборудване за ПСОВ – Пловдив 20 714 794 лв., усвоени 17 781 053 лв.
- Специализирана транспортна техника – 1551073 лв., усвоени 0,00 лв.
- Специализирани автомобили ОП „Чистота“ – 90 000 лв., усвоени 0,00 лв.
- Зоологическа градина, Пловдив – 841519 лв., усвоени 811518 лв.
- Гребла за сняг – 27 600 лв., усвоени 0,00 лв.
- Видеонаблюдение за контрол на нерегламентирани сметища - 19 700 лв., усвоени 4038 лв.
- Товарни автомобили ОП „Чистота“ – 108 000 лв., усвоени 108 000 лв.
- Климатизи Пловдив – 2 718 286 лв., усвоени 819 618 лв.
- Отоплителни устройства за битово отопление на пелети и радиатори – 2 090 690 лв., усвоени 227 984 лв.

1.2 Приходи в т.ч. свързани с околната среда

Приходите в общинския бюджет са:

1. собствени приходи от:

- a) местни данъци при условия, по ред и в граници, установени със закон;
- b) местни такси по ред, установен със закон;
- c) услуги и права, предоставяни от общината;
- d) общинска собственост;
- e) глоби и имуществени санкции;

⁴⁵Източник: *Отчети на община Пловдив до НСИ/Разходи за опазване и възстановяване на околната среда*

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- f) лихви и неустойки;
- g) други постъпления;

2. държавни трансфери за:

- a) субсидии;
- b) субвенции;
- c) безлихвени заеми от централния бюджет за финансиране на разходи, в т.ч. за данък върху добавената стойност, до възстановяването им по одобрени проекти и програми, финансирани от Европейския съюз;

3. трансфери между разпоредители с бюджетни кредити.

Държавата компенсира изцяло намалението в собствени приходи, получено вследствие на провеждането на държавна политика.

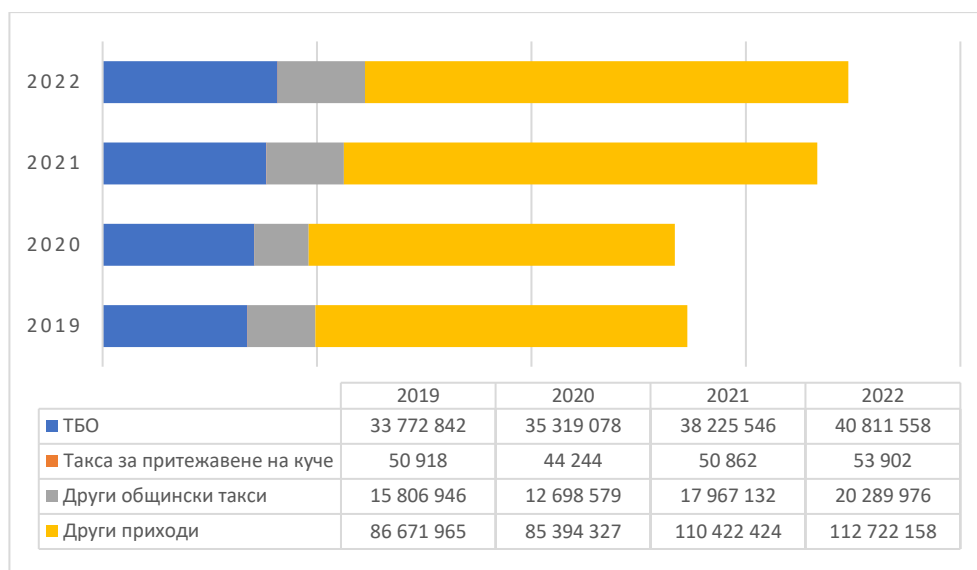
Приходите в бюджета на община Пловдив за финансиране на дейности в областта на опазване на околната среда се осигуряват посредством:

1. Приходи от такса битови отпадъци;
2. Глоби и санкции - Осемдесет на сто от санкциите за увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми по реда на ЗООС от наказателни постановления, издадени от министъра на околната среда и водите или от оправомощени от него лица, постъпват по бюджета на общината, на чиято територия се намира санкционираният субект (чл.65, ал.1 ЗООС). Осемдесет на сто от имуществените санкции за административни нарушения по чл. 164, ал. 1 ЗООС за неизпълнение на условия в комплексно разрешително, свързани със замърсяване на атмосферния въздух, постъпват по бюджета на общината, на чиято територия се намира инсталацията (чл.65, ал.3 ЗООС);
3. Приходи от такси за притежаване на куче;
4. Приходи от други такси, регламентирани с местни нормативни актове. В общинския бюджет на Община Пловдив постъпват приходи от такси за услуги, определени с Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Пловдив, приета от Общински съвет – Пловдив;
5. Приходи за предоставяни на целеви субсидии и трансфери от държавния бюджет и др. бюджетни организации, други източници за финансиране на проекти със средства от ЕС и от други международни програми и договори, безлихвени заеми, ПУДООС и др.
6. Други общински приходи.

В следващата фигура е представена информация за приходите в общинския бюджет в т. ч. такси свързани с околната среда.

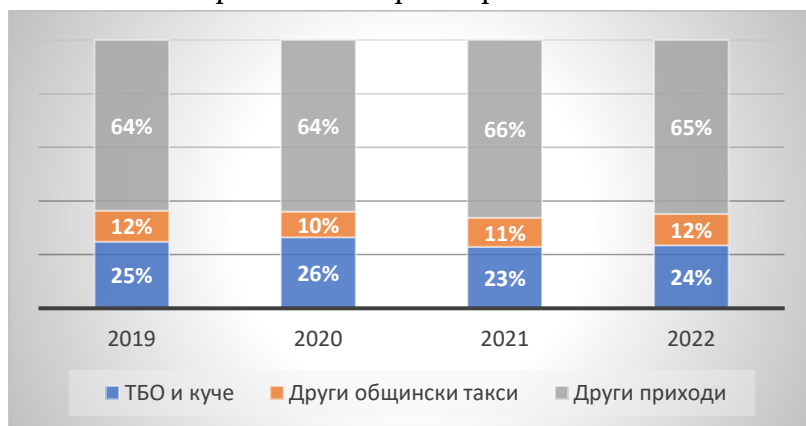

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 79 Приходи в общинския бюджет, в т. ч. свързани с околната среда⁴⁶ по години в лева

Анализът на данните показва тенденция за увеличаване на приходите в бюджета на община Пловдив. Приходите от такса битови отпадъци и такса за притежаване на куче през 2022г. са се увеличили с 20 %, спрямо 2019г. Дяловото разпределение на постъпленията от такса битови отпадъци и такса за притежаване на куче спрямо другите общински такси изброени по-горе е представено на следващата фигура.

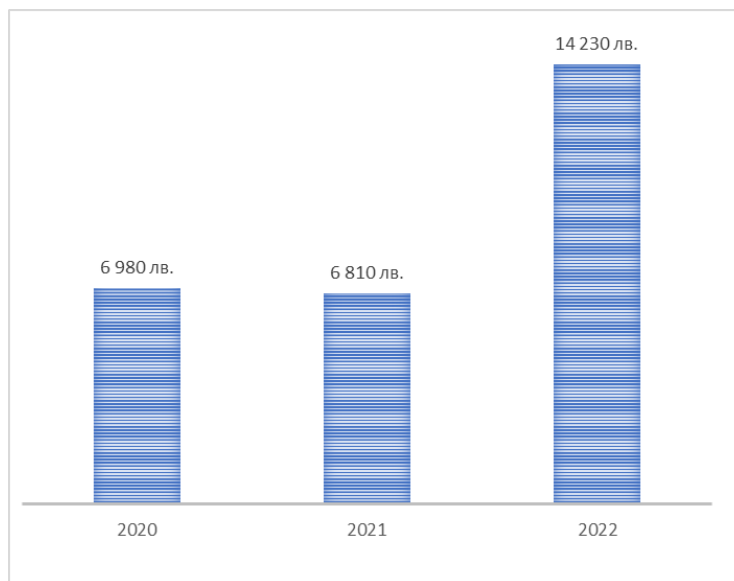
Фигура 80 Разпределение на дяловете от приходи в общинския бюджет по години в %

Приходите от таксите за битови отпадъци и за притежаване на куче през последните години са с относителен дял между 23-26 % от общите приходи на община Пловдив. В бюджета на община Пловдив приходите за финансиране на дейности в областта на опазване на околната среда се осигуряват основно от такса битови отпадъци. Постъпления от глоби и санкции за нарушения на нормативни актове в областта на околната среда през 2022г. са се увеличили с 109%, спрямо предходната година.

⁴⁶Източник: Отчети за изпълнение на бюджета на община Пловдив, <https://www.plovdiv.bg/item/budget-and-finance/>

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 81 Постъпления от глоби и санкции⁴⁷ по години в лева

2 Ниво на такси за услуги в областта на управление на отпадъците и водите

1.1 Такси за услуги в областта на управление на отпадъците

Начинът на определяне и размерът на такса битови отпадъци (ТБО) в община Пловдив е регламентиран в Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Пловдив, приета на основание чл. 21 ЗМСМА, чл. 8 и чл. 9 ЗМДТ от ОбС - Пловдив.

Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на Общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка, включваща необходимите разходи за:

1. осигуряване на съдове за съхранение на битови отпадъци - контейнери, кофи и др.;
2. събиране, включително разделно на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им.
3. проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и чл. 64 от Закона за управление на отпадъците;
4. почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

Размерът на таксата се определя за всяка услуга поотделно - сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения, чистотата на териториите за обществено ползване.

⁴⁷ Източник: Община Пловдив

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

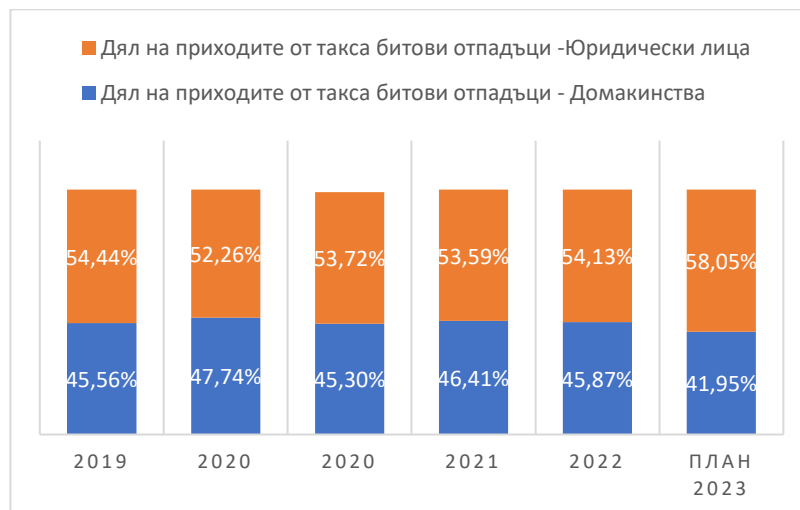
В община Пловдив има няколко подхода за определяне на такса битови отпадъци, които са регламентирани в Глава втора, Раздел I - Такси за битови отпадъци от Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Пловдив, приета от ОбС Пловдив.

В следващата таблица е представена информация за планираните приходи от такса битови отпадъци от домакинствата и физическите лица на територията на община Пловдив за периода 2019 г. – 2022г.

Таблица 49 Приходи от такса битови отпадъци по години в лева

	2019	2020	2021	2022	2023
Общо приходи от такса битови отпадъци (лв.):в т.ч. от:	33 772 842	38 058 029	37 885 480	41 576 982	47 778 363
Домакинства	15 386 687	17 239 247	17 583 904	19 069 995	20 040 980
Юридически лица	18 386 155	20 445 065	20 301 576	22 506 987	27 737 383

Сравнителният анализ на данните от структурата на постъпленията от такса битови отпадъци, показва, че в община Пловдив постъпленията от бизнеса през последните пет години са малко по-високи от постъпленията от домакинствата. В анализа към НПУО 2021-2028г., за много големите общини (над 100 хил. жители) данните за постъпленията от бизнеса са в диапазон от 53-54%, каквато е тенденцията и в община Пловдив. Видно от данните по-горе в община Пловдив този процент е равен на процента за много големите общини и е по-нисък от средният процент за страната (67,8 – 69,2%).

Фигура 82 Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2019 -2023 г.

Приходите от такса битови отпадъци от домакинствата в община Пловдив, отнесени към населението, са по-ниски от 5 до 15 лв., в сравнение със средните разходи на домакинствата в страната през последните четири години.

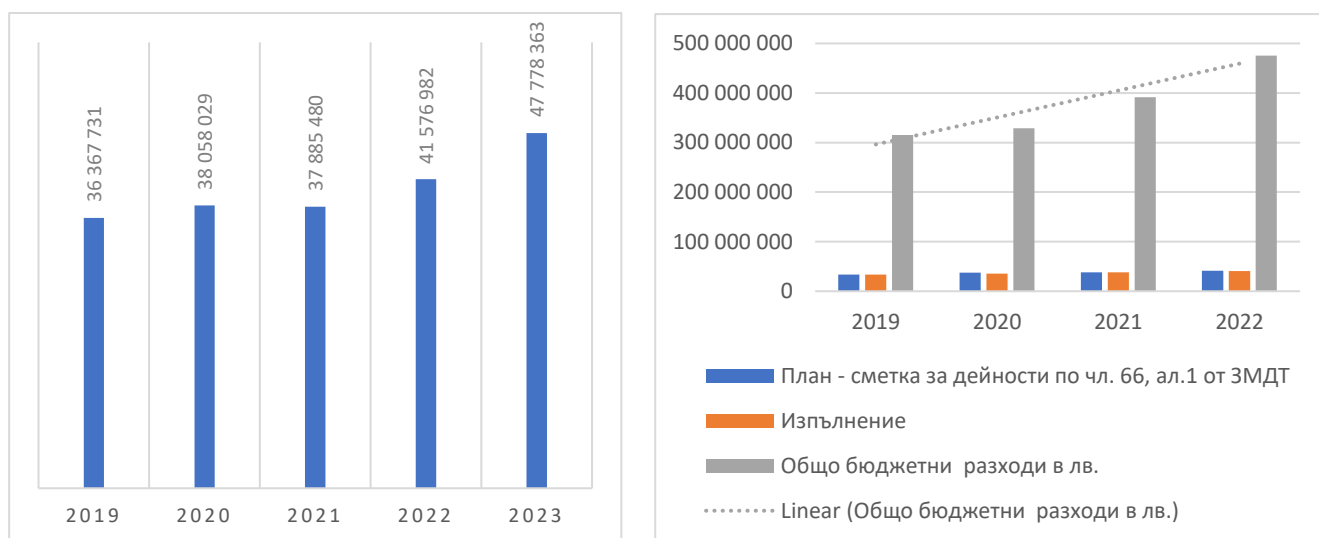

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Таблица 50 Сравнителен анализ за показателите от ТБО на жител

	2017	2018	2019	2020	2021
Разходи на домакинствата ⁴⁸ (за такса битови отпадъци) - средно на жител за България	52 лв.	53 лв.	59 лв.	55 лв.	-
Приходи от ТБО от домакинствата средно на жител община Пловдив ⁴⁹	43 лв.	44 лв.	44 лв.	50 лв.	51 лв.

Годишните разходи за управление на отпадъците се извършват съобразно приета от Общинския съвет – Пловдив годишна план-сметка. От представените данни относно извършените разходи за управление на отпадъците, през периода 2019 – 2023г. се установява трайна тенденция на нарастване на същите, като през 2023г., разходите

Фигура 83 Разходи за управление на отпадъците по години в лева

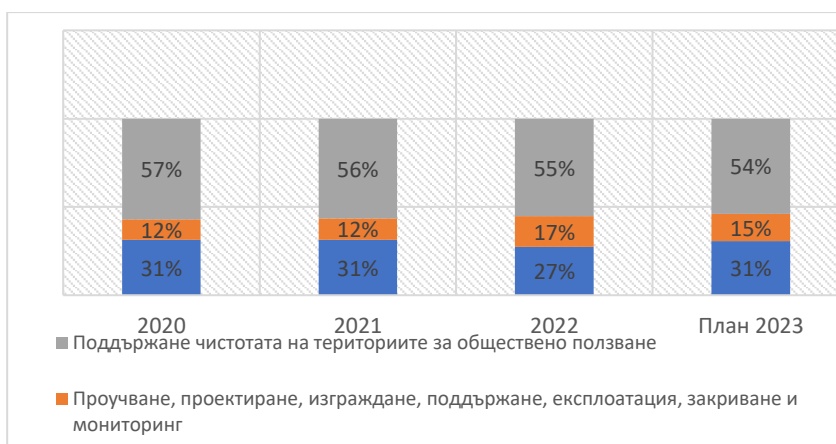
са се увеличили с 15%, спрямо предходната година. Планираните разходи за управление на отпадъците в община Пловдив, през последните години са между 8 и 10 % от общите разходи на общината.

⁴⁸Източник: НСИ <https://www.nsi.bg>, собствени изчисления

⁴⁹План –сметки за дейности по чл. 66, ал. 1 от ЗМДТ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Фигура 32 Структура на разходите за управление на отпадъците по дейности⁵⁰ по години в %

Структурата на разходите за събиране и транспортиране на битови отпадъци на община Пловдив се запазва относително стабилна за разглеждания период, като през 2022г. делът на разходите за дейности по чл. 66, ал.1, т. 2 от ЗМДТ, нараства с 5%, спрямо 2021г.

Таблица 51 Покритие на разходите за управление на отпадъците⁵¹ с приходи от такса битови отпадъци по години в лева и %

Година	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Общо разходи за управление на отпадъците (лев.)	31 275 411	33 931 183	36 367 731	38 982 992	35 121 323	39 542 851
Общо приходи от ТБО (лев.)	31 822 326	31 637 501	33 772 842	35 319 078	38 225 546	40 811 558
Покриване на разходите с приходи от ТБО (%)	101,75%	93,24%	92,86%	90,60%	109%	103%

Данните по-горе показват, че за осигуряване на услугите по чл. 62 от ЗМДТ, за периода от 2018г. до 2020г. община Пловдив е разходвала повече средства отколкото са постъпленията от такса битови отпадъци. Община Пловдив е дофинансирала дейностите с отпадъци със средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО и други общински приходи.

За финансовото осигуряване на пълния обем на работата по събиране, извозване и обезвреждане в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, проектиране и изграждане на нови инсталации, както и за поддържане чистотата на териториите за

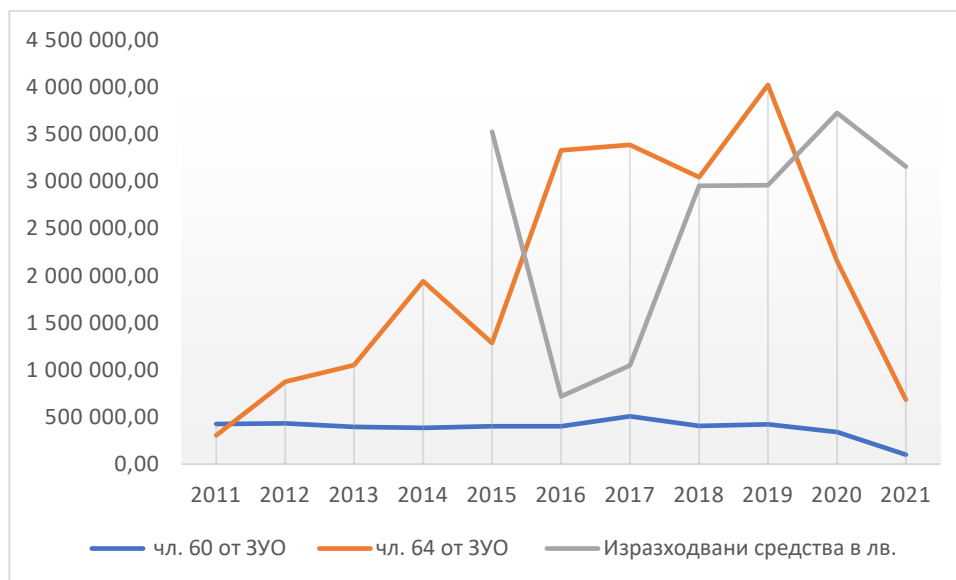
⁵⁰План-сметка за дейности по чл. 66, ал. 1 ЗМДТ

⁵¹Източник: Отчети за изпълнение на бюджета на община Пловдив <https://www.plovdiv.bg/item/budget-and-finance> и информация от община Пловдив за разходите 2021 и 2022г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

обществено ползване, размерът на таксата за битови отпадъци може да бъде определен при условията на чл.8, ал.3 от Закона за местните данъци и такси. Съгласно цитираната разпоредба, размерът на таксата може да не възстановява пълните разходи на общината по предоставяне на определена услуга, когато общинският съвет реши, че това се налага за защита на обществения интерес, като в този случай разликата между разходите и размера на таксата е за сметка на други общински приходи.

Фигура 33 Постъпили в сметката на РИОСВ⁵² отчисления по чл. 60 и чл. 64 ЗУО и изразходвани средства по години в лева

Данните в таблицата по-долу показват, че разходите за управление на отпадъците на един жител в община Пловдив надвишават средните разходи за страната⁵³ (95,91 лв./жител) и за много големи общини (над 100 хил. жители) – 85,33 лв./жител. Разходите на 1 тон отпадък в общината също надвишават средното за страната (143,97 лв./тон отпадък) и разходите за много големи общини (над 100 хил. жители) – 163,83 лв./тон отпадък.

Таблица 52 Разходи за управление на отпадъците в абсолютна сума и на 1 жител, на тон отпадъци

Година	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Разходи за управление на отпадъците (лв.)	31 275 411	33 931 183	36 367 731	38 982 992	35 121 323	39 542 851
Брой жители	345 213	346 893	347 851	342 048	343 070	...

⁵²Източник: РИОСВ – Пловдив

⁵³Анализ на финансовите потоци в управлението на отпадъците в България към НПУО 2021-2028г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Година	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Разходи на един жител, лв.	90,6	97,8	104,6	114,0	102,4	
Количество битови отпадъци (т)	150 300,00	147 338	149 376	148 169,00		
Разходи на един тон отпадъци, лв.	208,09	244,63	259,02	263,1		
Разходи на един тон отпадъци, без разходите за поддържане на обществените пространства лв.	118.13	134.52	146.48	131.11		

Оценката на поносимостта на разходите за управление на отпадъците, които населението на община Пловдив заплаща, при тествани две възможности за оценка, съгласно използваните методи при разработването на НПУО 2021-2028 г. и проекта на Програмата за управление на отпадъците на община Пловдив 2021-2028г., показва че заплащаната такса битови отпадъци от населението в община Пловдив за периода 2017-2020 г. е под прага на социалната поносимост, при което събираните от населението средства са в рамките на поносимостта. Изчисленията в анализа на финансовите потоци в управлението на отпадъците в България към НПУО 2021-2028г. показват, че понастоящем средствата от такса за битови отпадъци, които населението плаща за управлението на отпадъци, са по-ниски от тавана на поносимост. Разликата между понастоящем заплащаните средства на 1 жител и тавана на поносимост са 20,40 лв./1 жител. Средствата, които биха се събрали от населението ако се вдигнат таксите до тавана на поносимост, са много по-ниски от средствата, които са разчетени като необходими за разходи за инфраструктура за управление на отпадъците. Всичко това показва, че за изграждане на инфраструктура за управление на отпадъците са необходими допълнителни източници на средства, извън общинските бюджети.

1.2 Такси за услуги в областта на управление на водите

С Решение № Ц-32 от 30.12.2022г. Комисията за енергийно и водно регулиране утвърди, считано от 01.01.2023 г., цени без ДДС на водоснабдителните и канализационните услуги, предоставяни от „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Пловдив, както следва:

Таблица 53 Цени на ВиК услуги, предоставяни от „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Пловдив

Цени на ВиК услуги	лв./куб. м. без ДДС
Цена за услугата доставяне на вода на потребителите	1,687
Цена за услугата отвеждане на отпадъчните води	0,180

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Цени на ВиК услуги		лв./куб. м. без ДДС
Цена за услугата пречистване на отпадъчните води		
Битови и приравнени към тях потребители		0,671
Промислени и други стопански потребители	степен на замърсяване 1	0,784
	степен на замърсяване 2	1,096
	степен на замърсяване 3	1,602

По данни от ВиК фактурираното количество вода за 2022 г. е – 15 083 546 хил.м³ /год. Общото водопотребление на община Пловдив за 2022г. е 113 588,1 куб. м. Средното потребление на услуги по пречистване на еквивалент жител от населението е 44 м³/год. или 3,6 м³ на месец. При оценка на разходи за вода по норма 150 л/жител/ден годишната сума за 1 лице възлиза на 166,75 лева или на около 2, 28 % от средния доход.

Изводи и препоръки

- Динамиката на разходите свързани с опазване на околната среда на община Пловдив показва трайна тенденция на нарастване на същите през последните години, като през 2022г. се наблюдава ръст от 54 %, спрямо 2019г.
- Разходите за опазване на околната среда в община Пловдив са с относителен дял от 11 - 12 % от общите бюджетни разходи на общината. Динамиката на извършените разходи през годините, следва динамиката на общите бюджетни разходи.
- В община Пловдив извършените разходи свързани с опазване на околната среда средно на жител са много по-малки, в сравнение със средните за страната.
- Разходите за управление на отпадъците имат най-висок дял в общите разходи за опазване на околната среда в община Пловдив, като този дял непрекъснато нараства.
- Анализът на данните за приходите от такса битови отпадъци и такса за притежаване на куче, показва тенденция за увеличаване, като през 2022г. приходите от таксите са се увеличили с 20 %, спрямо 2019г.
- Динамиката на приходите показва увеличаване на приходите от такса битови отпадъци (ТБО) през последните три години. Приходите за финансиране на дейности в областта на опазване на околната среда в бюджета на общината се осигуряват основно от такса битови отпадъци
- Постъпленията от глоби и санкции за нарушения на нормативните актове в областта на околната среда през 2022г. са се увеличили с 109%, спрямо предходната година.
- Разходите по управление на отпадъците се финансират от приходите от такса битови отпадъци, като за периода от 2018г. до 2020г. община Пловдив е разходвала повече средства отколкото са постъпленията от ТБО. Община Пловдив е дофинансирала дейностите с отпадъци със средства от отчисления по чл.64 от ЗУО и други общински приходи.
- В структурата на разходите за управление на отпадъците на-висок дял имат разходите за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване, следвани от разходите за събиране и транспортиране на битови отпадъци до депа и други съоръжения за третиране.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

- *Разходите за управление на отпадъците на един жител в община Пловдив надвишават средното за страната (95,91 лв./жител) и разходите за много големи общини (над 100 хил. жители) – 85,53 лв./жител.*
- *Разходите на 1 тон отпадък в община Пловдив надвишават средното за страната (143,97 лв./тон отпадък) и разходите за много големи общини (над 100 хил. жители) – 163,83 лв./тон отпадък.*
- *Заплащаната такса битови отпадъци от населението в община Пловдив за периода 2017-2020 г. е под прага на социалната поносимост.*
- *С оглед на измененията в ЗМДТ и въвеждането на принципа "замърсителят плаща" е необходимо да бъдат разработени подходящи схеми за заплащане на такса битови отпадъци, отчитайки спецификите на районите и прага на социална поносимост. Постъпленията от ТБО от бизнеса, са малко по-високи от домакинствата. Такса за битови отпадъци е икономически инструмент, който трябва да материализира прилагането на принципа „Замърсителят плаща“ по отношение на домакинствата и фирмите, генериращи битови отпадъци.*
- *Обезпеченията по чл.60 и отчисленията по чл.64 от ЗУО са икономически инструменти, насочени към намаляване на количествата на депонираните отпадъци и акумулиране на финансови ресурси за финансиране на дейности с отпадъци. Анализът на данните за постъпленията и изразходваните средства от отчисленията през годините показва ефективността на този инструмент.*

4 VII. АНАЛИЗ НА СИЛНИ И СЛАБИ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗАПЛАХИ (SWOT АНАЛИЗ)

SWOT анализът изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегически анализ от средата, в която той функционира. Всички фактори, които зависят от действията на общината се определят като силни и слаби страни. Средата, или външните фактори, които не са под контрола на община Пловдив се анализират от гледна точка на възможностите и заплахите, пред които общината е изправена.

Силни страни. Силните страни са ресурс, умение или друго преимущество, които дават сравнително предимство на община Пловдив.

Слаби страни. Слабите страни представляват ограничения или недостиг на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на общината в сектор околна среда.

Възможности. Възможностите представляват благоприятни външни фактори, от които общината би могла да се възползва с цел подобряване качеството на околната среда.

Заплахи. Заплахите са факторите, които поставят под риск настоящото или бъдещото (желаното) състояние на околната среда в община Пловдив.

На база изготвените анализи в предходните точки от доклада, изводите са класифицирани според дали представляват силни и слаби страни или възможности и заплахи за община Пловдив.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Климат

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
- От 2021 г. община Пловдив изпълнява грант за техническа помощ по програма LIFE на ЕС за подготовка на интегриран проект BULADAPTECOS – Екосистемен подход за адаптация към изменението на климата и управление на риска от наводнения в Източнореломорски район на басейново управление в България. Проектът предвижда създаването на ретензионен обем в терасата на р. Марица на десния бряг преди гр. Пловдив, възстановяване на крайречни природни местообитания, изграждане и рехабилитация на предпазни диги, в комбинация с биологично брегоукрепване, подобро управление на дрениранияте дъждовни води и други дейности. - Елемент за борба с климатичните промени, представляват зелените площи за обществено ползване, които в община Пловдив съставляват 75,3% от общата площ на зелените площи. Гръбнакът на зелената система на Пловдив се формира от паркови елементи, включващи озеленените хълмове („Данов хълм“, „Бунарджика“ и „Младежки хълм“), парк „Отдох и култура“, парк „Лаута“, крайречната зеленина на р. Марица, „Цар Симеонова градина“, „Дондукова градина“ и др. - Значителен капацитет за водни запаси. Всички райони на община Пловдив (р-н „Централен“, р-н „Източен“, р-н „Западен“, р-н „Северен“, р-н „Южен“ и р-н „Тракия“) са водоснабдени (присъединени) на 100%. При използване пълния капацитет на довеждащите магистрални водопроводи и водоизточници, могат да се подадат до 196 128 куб. м./ден към водоснабдителната система.	- Повишаване на институционалния капацитет в общината за адаптация към климатичните промени, вкл. координация и сътрудничество на общината с други отговорни институции, не само на регионално, но и на национално ниво, и активна работа със заинтересовани страни; - Извършване на насочена научно-изследователска дейност и мониторинг за повишаване на знанията и събиране на данни за адекватно и ефективно планиране и прилагане на адаптационни мерки; извършване на насочени анализи за намаляване на уязвимостта; - Провеждане на информационни кампании и повишаване на знанията и ангажираността на обществото към промените в климата; - Търсене на допълнителни ползи и синергии – извършване на проактивни дейности за превенция на риска и намаляване на уязвимостта, чрез превръщане на предизвикателствата вследствие от климатичните промени във възможности за позитивни промени - повишаване качеството на живот, развитие за местната икономика, прилагане на ефективни решения и добри практики. - Повишен потенциал за производство на енергия от възобновяеми източници (слънчева енергия, биомаса) и производство на енергия от биогорива, чрез улавяне и преобразуване в биогаз, с последващи екологични ползи и потенциални финансови ползи за потребителите;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
■ Наблюдава се обществено разбиране на необходимостта от предприемане на мерки за адаптация в някои сектори на икономиката (особено в селското стопанство, управлението на водите, туризма)	

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	Заплахи
■ Град Пловдив се характеризира с висок процент урбанизирана територия, което води до по-висока плътност на застрояване, по-голяма височина на сградите, намаление на процента зелени площи. Всички тези фактори са условия за възникване на така наречения „градски топлинен остров“, при който температурата във вътрешността на града е осезаемо по-висока в сравнение с периферията му. ■ Висок дял на амортизирани водоснабдителни мрежи, предизвикваща значителни загуби на вода. ■ Ограничени човешки ресурси и недостатъчно професионално обучение по въпросите, свързани с адаптацията към изменение на климата (АИК); ■ Недостатъчен финансов ресурс, осигурен за дейности по АИК в засегнатите сектори (селско стопанство, туризъм и др.).	■ Повишаване на средната годишна температура на въздуха, повишаване на броя дни в годината с високи температури, над зоната на „топлинен комфорт“ от 15-25 °C и над границата на прегряване от 30°C със съответните негативни ефекти върху здравето на жителите; ■ Усилване на ефекта на „градския топлинен остров“, поради повишена честота на екстремно високите летни температури; Повишаване на съответните рискове за човешкото здраве; ■ Намаляване на средното годишно количество на валежите с особено силен негативен ефект върху растителността през втората половина от вегетационния сезон; ■ Увреждане на пътната инфраструктура (улична мрежа и пътищата с асфалтобетонена настилка) поради по-дълготрайни периоди на екстремно високи летни температури; ■ Влошено количествено и качествено състояние на водните тела, използвани като източници на питейни води и води за напояване; ■ Повишен стрес и възможни повреди върху ВиК мрежите поради ниски водни нива във водоизточниците при суша и екстремнен повърхностен отток при интензивни валежи, който трябва да бъде отведен чрез канализацията от смесен тип;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	Заплахи
	- Негативни въздействия върху биологичното разнообразие, вкл. върху благоприятния природозащитен статус на видовете и местообитанията от Националната екологична мрежа, на територията на общината; - Очаквано повишаване на смъртността поради екстремни метеорологични явления, летни горещини, наводнения и пожари.

Атмосферен въздух

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
- Община Пловдив е изготвила „Програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух на територията на Община Пловдив и План на действие към същата за периода 2018-2023 г.“, приети от Общинския съвет на Община Пловдив. Планът за действие включва приоритетни краткосрочни, средносрочни и дългосрочни мерки за изпълнение по дейности, с конкретни задачи, отговорници, срокове за изпълнение, финансиране, индикатори за изпълнение и ефект от изпълнението. - Общината изпълнява мерки, част от Програмата за подобряване качеството на атмосферния въздух, в резултат на които се наблюдава значително намаляване на замърсяването на атмосферния въздух в последните години. От 2019 г. до 2021 г. се наблюдава тенденция към намаляване на регистрираните брой превишения във всички пунктове за мониторинг в града по: - критерий средно годишна стойност за измерваните показатели ФПЧ₁₀, бензен, ПАВ, Cd и NO₂, изпълнението на мерките е довело до изпълнение и достигане на утвърдените норми по тези показатели.	- Община Пловдив има общинската програма за подобряване и управление на КАВ за периода 2018-2023г. Наличието на този стратегически документ, помага на община Пловдив да структурира и планира своите намерения за подобрене в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен период, като ги обвържат с конкретни мерки, срокове за изпълнение, източници на финансиране, отговорни лица и показатели за наблюдение на изпълнението на заложените цели и мерки. - Последните изменения в Закона за чистотата на атмосферния въздух от месец март 2021 г., предоставят на кметовете на общини и общински съвети по-големи правомощия за справяне с наднорменото атмосферно замърсяване, чрез създаване на зони с ниски емисии, ограничаване употребата на определени видове горива и др. (чл. 28а от ЗЧАВ). - Община Пловдив е идентифицирана като бенефициент по редица програми насочени към мерки за намаляване на емисиите в атмосферния въздух.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
- критерий брой превишения за показатели ФПЧ_{10} и NO_2 се наблюдава устойчиво намаляване на броя регистрирани превишения на средногодишната и средночасовата норма. - показател серен диоксид се отчетат стойности, които са далеч под нормативно определената средночасова норма за опазване на човешкото здраве – 350 mg/t^3 и няма регистрирани превишения на СЧН за опазване на човешкото здраве. ■ Сформиран е междуправителен Програмен съвет за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух и Обществен съвет за КАВ, които подпомагат управлението на дейностите на територията на общината, свързани с подобряване на КАВ. ■ Качеството на атмосферния въздух, както и метеорологичните параметри се оповестяват пред обществеността на интернет страницата на Община Пловдив, както и на електронното табло на площада пред Общината, което е елемент от общинската местна система за КАВ;	○ Намаляване на дела на домакинствата в общината, които използват за отоплителни устройства на твърдо гориво (дърва и въглища) и увеличаване дела на домакинствата, използващи екологични алтернативи за отопление; ○ Устойчиво развитие на транспорта и градската мобилност. Увеличаване дела на автомобилния електрически и/или хибриден транспорт.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	Заплахи
■ Замърсяването с ФПЧ_{10} продължава да бъде основен проблем за качеството на атмосферния въздух в община Пловдив. ■ Динамиката на средномесечните концентрации на ФПЧ_{10}, показва ясна тенденция за увеличаване през зимните месеци. Особено осезаемо е	■ Превиишенията на средногодишната норма за опазване на човешкото здраве по показател ФПЧ_{10}, може да се дължи и на други фактори от неантропогенен характер – природни източници, включително замърсяване от пустинен прах. ■ Увеличаване на цената на алтернативните екологични варианти за отопление в домакинствата – природен газ, електроенергия и др.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	Заплахи
повишаването на концентрациите през месеците с битово отопление - ноември, декември, януари и февруари. - По данни от доклада за състоянието на околната среда през 2021 г на РИОСВ Пловдив, в двата пункта за мониторинг на КАВ (АИС „Каменица“ и АИС „ж.к. Тракия“) са регистрирани превишения на СДН на ФПЧ₁₀, като и за двата пункта се наблюдава превишаване на СДН за опазване на човешкото здраве над допустимите 35 пъти в рамките на календарната година. - Разположението на община Пловдив в съседство с общините Марица и Родопи, съставени от населени места от селски тип, в състава на които има обширни селскостопански територии, оказва допълнително негативно въздействие върху замърсяването на въздуха в района на общината.	- Висока цената на присъединяване към газопреносната и топлопроводна схема; - Увеличаване на пътния трафик и недоброто поддържане на пътни настилки, което би довело до увеличение на емисиите на ФПЧ₁₀ от вторичния унос.

Води

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
- Подземните водни тела, които попадат частично в границите на община Пловдив са в добро количествено състояние. - Питейното водоснабдяване осигурява води с добро качествено и количествено състояние, които отговарят на нормативните изисквания. Всички райони на община Пловдив са водоснабдени (присъединени) на 100% към водоснабдителната мрежа на града. - ВиК инфраструктурата е с добро покритие на обслужваната територия и население, като 99% от районите на гр. Пловдив са обхванати с канализационна мрежа и 100% са водоснабдени.	- ВиК инфраструктурата е с добро покритие на обслужваната територия и население, но се нуждае от инвестиции за рехабилитация на амортизирани водоснабдителни и канализационни мрежи, преодоляване на загуби във водопреносната мрежа, инфилтрация на канализационни води и наводнения при интензивни валежи. - Необходимо е в общината да продължи подмяната на водопроводната мрежа от страна на „ВиК“ ЕООД, гр. Пловдив, с цел да се минимизират загубите на питейна вода; - Необходимо е в община Пловдив да се осъществи подмяна/изграждане на цялостната канализационна система.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
На територията на община Пловдив и в обхвата на „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив се реализира проект за реконструкция на ПСОВ-Пловдив. Проект, чрез който ПСОВ-Пловдив ще осъществява третично пречистване с отстраняване на биогенни елементи – общ азот и общ фосфор. При завършването на проекта се очаква съществен напредък по отношение на третирането на отпадъчни води от града и оползотворяването на утайките.	Развитие на балнеолечение и балнеотуризм, нарастване количеството на бутилиране на минерална вода за питейни цели, увеличаване количеството на откритите и закрити плувни басейни и къпални, използване на геотермалната енергия за отопление на обществени сгради и др

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	Заплахи
- Непречистени или недостатъчно пречистени отпадъчни води от населени места и промишленост водят до замърсяване на повърхностните водни тела. - Дифузно замърсяване от земеделието и хидроморфологични изменения; - Точково и дифузно замърсяване на подземните води е в резултат от инфилтрация от депа за битови отпадъци, индустриални депа за отпадъци, животновъдни ферми, складове за пестициди, земеделие и количествен натиск от прекомерна експлоатация; - Канализационната система на гр. Пловдив страда от висок процент на инфилтрация. Все още отводняването се извършва от голям брой маломерни колектори, които са били изградени в миналото и които не успяват да осигурят оттичането на смесените води в дъждовно време, водещи до наводнения.	- Повърхностният отток на територията на общината се формира от дъждовни води и в малка степен от топенето на снеговете. Честите и продължителни летни засушавания и високите изпарения през летния период могат да доведат до пресъхване на малките притоци, а поголемите реки силно могат да намалят водните си количества - Зависимостта на гр. Пловдив от плитко разположени подземни води носи риск от замърсяване. - Невъзможност от подмяна на всички водопроводни и канализационни мрежи, за които това е необходимо.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Почви

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
- Добре проучени типове почви за разпространението им на територията на Пловдив. - Почвите за района на общината се намират в добро екологично състояние по отношение на запасеност с биогенни елементи, няма данни за замърсявания над пределно допустимите норми. - Почвени ресурси, позволяващи развитие на земеделие (в т.ч. и биоземеделие) и алтернативно земеделие. - На територията на община Пловдив се е наложила практиката за прилагане на добрите земеделски практики вследствие на което, почвите в района не са замърсени с нитрати, както и в резултат на предозирано и/или безконтролно наторяване на земеделски земи. - На територията на общината липсват територии с вкислени и/или засолени площи. - Действителният риск от плоскостна водна ерозия на почвата за община Пловдив е оценен от слаб до умерен, а ветровата ерозия в община Пловдив е с много слаб риск до 0-0,1 t/ha/y.	- Увеличаване на дела на рекултивираните терени. - Подобряване на почвените характеристики чрез изпълнение на мероприятия, водещи до намаляване на ветровата ерозия. В местата, където съществува опасност от ерозионни процеси, има възможност за следните превантивните мерки: - своевременно залесяване на площите с ерозионна опасност с подходящи дървесни видове; - при строеж на нови пътища да се предвидят мерки за недопускане развитието на ерозионни процеси чрез изграждането на отводнителни съоръжения.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	Заплахи
Проблеми по отношение състоянието на почвите се явяват периодичните паления на стърнища и замърсявания с отпадъци, в резултат на което се нарушават почвените функции в най-плодородния (хумусен) слой и намаляват плодородието и самопочистващата способност на почвите;	Допускане замърсяване на почвите с тежки метали и др. в следствие на нерегламентирано изхвърляне на отпадъци и др.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	Заплахи
- Град Пловдив и районът около него са силно антропогенно повлияни и съответно почвите и земите са повлияни от това. - Почвените ресурси са подложени на естествена и антропогенна деградация, която се отразява неблагоприятно върху функционирането на екосистемите; - Все още съществуват нерегламентирани сметища на входовете и изходите на населените места, земеделските площи и зелените площи в самите населени места.	- Нецелесъобразното устройствено планиране, свързано с разрастване на инфраструктурата в града за сметка на селското и горско стопанство, което представлява заплаха за запечатване на почвите. - Прилагането на интензивно земеделие и употребата на високи дози минерални торове; - Монокултурното отглеждане на енергийни култури, което може да доведе до загуба на хранителни елементи и изтощаване на почвата.

Защитени зони и биоразнообразие

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
- Община Пловдив се характеризира с богато биологично разнообразие и висок процент на площите заети от защитени местности и защитени зони. - От орнитологична гледна точка поречието на р. Марица е изключително важно място. Островите и пясъчните коси в реката, дървесната и храстова растителност по бреговете приютяват редица водоплаващи и водолюбиви птици, значими в консервационно отношение. - Наличие на естествени местообитания на територията на община Пловдив и в близост до населените места, даващи възможност за ефективна почивка и рекреация на населението. - Община Пловдив традиционно провежда силно отговорна политика за защита и възстановяване на биологичното разнообразие в градските	- Подобряване на природозащитното състояние на видове и местообитания от мрежата Натура 2000; - Проучване на биоразнообразието на територията на общината извън защитени територии; - Провежда на активни информационни кампании с цел запознаване на населението в общината с биологичното разнообразие на нейната територия, както и с неговия природозащитен и законов статут и начините за опазването му; - Използване потенциала и даденостите на природните забележителности – „Младежки хълм“, „Данов хълм“ и „Хълм на освободителите“, без да се допуска нарушаване на биоразнообразието и естествения облик;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
паркове и градини и околградската територия. Тя е една от малкото местни власти, инициирали изработване на Планове за управление на защитени територии и е пряко ангажирана в прилагането им.	

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	Заплахи
- Намаляване на общите зелени площи в Община Пловдив под влиянието на голям антропогенен натиск в силно урбанизирана територия; - Намаляване на биоразнообразието поради процеса на влошаване на състоянието на някои екосистеми, местообитания, микроклиматичните условия и естествената хранителна верига. - Значителна част от западните територии на общината са били заети от вековни дъбови гори. Поетапно през годините, тези горски масиви са били напълно унищожени. Сега дъбовете се срещат поединично и/или на групи заедно с полски бряст и полски клен.	- Строителството може да доведе до безпокойство на видовете, нарушаване/унищожаване на местообитания, фрагментация на природни местообитания или местообитания на видове. - Нарушаване на баланса между урбанизирани територии и обработваеми земи, горски територии и озеленени територии.

Зелена система

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
Поддържането на зелените площи се ръководи и осъществява от специалисти по озеленяването при община Пловдив и ОП Градини и	Обогатяване на вътрешно кварталните паркове и градини и системното им поддържане във всички райони на общината;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
паркове, осигуряващ необходимите условия за комплексно функциониране на елементите на зелената система ; - Разработена е Наредба за развитие, поддържане и опазване на зелената система на Община Пловдив, съгласно която при причинени щети на елементите на зелената система на община Пловдив – растителност, съоръжения и др. на виновните лица се налагат глоби. - Зелените площи за обществено ползване в община Пловдив съставляват 75,3% от общата площ на зелените площи. Гръбнакът на зелената система на Пловдив се формира от паркови елементи, включващи озеленените хълмове („Данов хълм“, „Бунарджика“ и „Младежки хълм“), парк „Отдых и култура“, парк „Лаута“, крайречната зеленина на р. Марица, „Цар Симеонова градина“, „Дондукова градина“ и др. - Река Марица е структуроопределящ елемент с основна роля за свързаността на зелената система. - Междублоковите пространства са припознати в голяма степен от гражданите като обекти за ежедневен отдих.	- Организиране на доброволчески инициативи, залесителни акции, както и прилагането на практики с безвъзмездно предоставяне на посадъчен материал на гражданите, с цел облагородяване на междублокови прилежащи пространства. - Възможност за използване на коритото на р. Марица и прилежащите към него зелени зони за развитие на „зелена“ и „синя“ инфраструктура, която предоставя нови места за отдих, запазва биологичното разнообразие и адаптация към изменението на климата. - Увеличаване на площите със защитни дървесни насаждения, т.нар. - защитни „зелени пояси“, по периферията на града, както и покрай най-натоварените транспортни връзки и обособяването на „зелени клинове“, които ще спомогнат за подобряване на въздушната циркулация като позволяват нахлуването на по-хладен и чист въздух от крайградските територии към централната градска част.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	Заплахи
- Зелената система на град Пловдив е неравномерно разпределена, характеризираща се с т.нар. „мозаечна структура“, неравномерно покриваща градската територия. - Силно редуциране на храстовата растителност в някои от градските паркове и градини, което води до намаляване защитата от шум, запрашаване, визуална изолация и понижава биоразнообразието - Липсата на поливни системи за много от зелените площи в град Пловдив; - При планирането и изграждането на елементи от техническата инфраструктура, уличната растителност се пренебрегва, а на много места липсва изцяло. Това често е резултат от недостатъчно добрата координация между различни институции и субекти, включени в процеса на поддръжката и изграждането на публичната инфраструктура. Липсата на синхронизирани действия между институции, експлоатационни дружества и изпълнители води до неоптимално ползване на ограниченото улично пространство, в резултат на което уличната растителност бива повреждана, не се поддържа грижливо или изобщо не се проектира и изгражда. - Дървесната растителност на уличното озеленяване е в лошо фитосанитарно състояние, с което е необходимо поетапна реконструкция, или цялостното им подновяване.	- Нарушаване на баланса между урбанизирани територии и обработваеми земи, горски територии и озеленени територии. - Продължаваща урбанизация на града, която води до намаляване на общите зелени площи; - Изграждането или поставянето на обекти върху тревни площи, или пък използването на определени настилки (бетон, асфалт), което води до намаляване на положителния ефект от зелените площи.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Ландшафт

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
- Общината притежава разнообразни типове ландшафти, при което доминират типове с подчертано естествен характер. - Ландшафтните системи, с особено локално значение са Младежки хълм, Данов хълм и Хълма на освободителите, градската градина – Цар Симеон, Дондукова градина, Парк „Лаута“ и др., като същите имат своята рекреационна стойност и важно значение за жителите на града.	- Проектите за изграждане на нови пътища и други линейни обекти на техническата инфраструктура следва да осигуряват решения, съхраняващи ценните и характерни елементи на ландшафта – скални масиви, земни форми, съществуващо естествено или изкуствено едроразмерно озеленяване. - Запазването на характера на селищните ландшафти чрез определяне на подходящи режими за бъдещото устройство, изисквания към последващите подробни планове за съхраняване на традиционната за населеното място градоустройствена структура; - Рехабилитиране на растителността и увеличаване на общите естетически качества на ландшафта.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	Заплахи
- Ландшафтите с висока естествена устойчивост в границите на общината заемат по-малко от 10% от общата територия на общината. - Преобладава делът на антропогенно трансформирани ландшафти, което налага прилагане на устройствени мерки за повишаване относителния дял на ландшафтите с висока естествена устойчивост. - Наблюдава се промяната на ландшафтите, вследствие на урбанизация на града и строителството;	Увеличаване дела на антропогенизираните ландшафти, свързани с настъпването на трансформационни състояния на естествено възникнал природен ландшафт под влиянието на антропогенна намеса.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Акустична среда

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
- Разработена е стратегическа карта за шум (СКШ), която периодично се актуализира. Тя предоставя актуална информация за състоянието на акустичната среда, на територията на община Пловдив. - Община Пловдив, е разработила уеб портал, който предоставя възможност за публичен достъп и визуализация на измервателни данни за шум в околната среда от пет броя терминали, собственост на общината, и е част от системата за мониторинг на шум на гр. Пловдив. - Ежегодно се изграждат нови и/или се извършва подмяна на съществуваща пътна инфраструктура, вкл. ремонтни дейности, както и подмяната на паважна настилка с асфалтобетон. - Изготвен е идеен проект, в чийто обхват с предвидени мероприятия по изграждане на шумозащитни екрани, както и влагане на материали за горно строене на железния път намаляващи максимално нивата на шум и вибрации при движение на подвижен състав, за модернизация на железопътно направление Пловдив – Скуtare, както и технически проект за обект „Комуникационно – транспортен пробив под жп ареала на Централна гара Пловдив, свързващ бул. „Васил Априлов“ и бул. „Македония. - Провеждане на информационни кампании, насочени към привличане вниманието на обществеността, в това число ежегодно организиране на “Седмица на мобилността” и “Ден без автомобили”, като стремежът е да се включат най-разнообразни обществени групи.	- Акустично планиране на урбанизираните територии, включващо правилно териториално устройство, инженеринг на системите за управление на трафика, планиране на трафика, намаляване на шума чрез мерки за шумова изолация и борба с шума при източника, изготвяне на акустични проекти за сгради, подлежащи на усилен шумова защита; - При сгради, подлежащи на усилен шумова защита, разположени на натоварени пътни артерии, решаване на проблема с шума чрез изграждане на шумозащитни съоръжения, регулиране на интензивността и структурата на автомобилните потоци, изграждане на обходни пътни участъци и др.; - Изпълнения на мероприятията, водещи до намаляване на емисионния шум, заложен в Общия устройствен план на гр. Пловдив; - Актуализиране и оптимизиране на организацията на движение на моторни превозни средства ;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	Заплахи
- През 2021г. допустимите шумови нива са превишени в 80% от общия брой контролирани пунктове, което води до извода, че шумовия фон на гр. Пловдив е със запазена тенденция към влошаване, въпреки предприетите мерки на общинско ниво. - Шумовите нива, измерени в пунктовете върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик запазват тенденцията да са трайно в стойности над нормата. - Не е постигнато значително и трайно понижаване на шумовите нива около силно натоварените улици.	- Повишаване на шума по входните артерии на града. - Повишаване нивото на шума от автомобилния трафик. - Недостиг на средства за реализиране на набелязаните мерки за ограничаване на шумовото въздействие;

Отпадъци

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
- Наблюдава се положителна тенденция в посока намаление на количествата депонирани отпадъци, за сметка на количествата третираны такива, което е в съответствие и с приоритетният ред на ЗУО. - Системата за разделно събиране на отпадъци е успешно внедрена в сметосъбирането на община Пловдив, диверсифицирана е в повече видове рециклируеми отпадъци, контейнерите са много на брой и винаги в близост до жилищните сгради, удобно разположени за жителите на общината. - Всички 6 района на Община Пловдив са обхванати от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло.	- Възможности за интегрирани инвестиции съвместно с други общини - Възможности за изпълнение на мерки, които допринасят за постигането на цели по национални и общински стратегически документи не само в областта на отпадъците, но и съгласно препоръките в анализа на останалите стратегически стратегическите документи на общината - Промяна на обществените нагласи за намаляване образуването и ефективно управление на отпадъците. - Въвеждане на нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на отпадъци - Предприемане на вътрешни правила за управление на информационната система за отпадъците, събирана на текуща база, в които ясно да са разписани задълженията на структурните звена за събиране, обработка и

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
- Обособени са 6 броя площадки за безвъзмездно предаване на разделно събирани отпадъци от домакинствата по чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО - В община Пловдив е въведена система за разделно събиране на растителните отпадъци. Предоставят се и съдове за домашно компостиране (компостери) на домакинства, които желаят да се включат в програмата за предотвратяване образуването на отпадъци - Община Пловдив е постигнала степен на рециклиране 65% за календарната 2019 г., което се явява изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО.	предоставяне на информация в информационната система за отпадъците, както и сроковете съобразно специфичните нормативни и оперативни изисквания

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	Заплахи
- Процентното участие на хранителните отпадъци в смесения битов отпадък остава все още високо; - Към настоящият момент на територията на община Пловдив не се изпълняват административни или нормативни мерки, които да стимулират физически и юридически лица на нейна територия, да прилагат мерки за предотвратяване образуването на отпадъци. - Община Пловдив не покрива изцяло разходите си за управление на отпадъците от такса битови отпадъци. Недостига се финансира от натрупаните отчисления по чл. 20 от Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за Ред и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци и от други общински приходи.	- Санкции в случай, че не бъде променена основата за изчисляване на такса ТБО. - Високи разходи по прилагане на екологичното законодателство за достигане на високите изисквания на ЕС и набелязаните цели; - Спиране финансирането по оперативните програми, с което да се затрудни реализацията на проекти на общината; - Неизпълнение или забавяне на инвестиционни проекти в инфраструктурата, важни за развитието на общината; - Недостатъчна информираност и стимули за населението, които да осигурят активното му включване в инициативите и системите на общината за разделно събиране на битовите отпадъци.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	Заплахи
Липса на целенасочени мерки и стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци.	

Социално-икономическа среда

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
- Разкриване на нови работни места и ниска безработица в общината и функционалната ѝ зона, което превръща Пловдив във водещ индустриален и образователен център. - Тенденцията за повишаване на доходите на населението. - Предприятията опериращи във вторичния сектор на услугите осигуряват най-голям дял от приходите. - Промислеността осигурява най-голям дял от работните места. - Заплатите и доходите в област Пловдив се повишават; - Общината е осигурила създаването на условия за инвестиции, чрез Наредбата за инвестициите в Община Пловдив и стимулите за бизнеса, в която са регламентирани процедурите, условията и редът за насърчаване на инвестициите с общинско значение на територията на Община Пловдив, както и тяхната закрила	- Привличане на инвестиции в сектора на услугите с висока добавена стойност. - Заетостта в община Пловдив, представена като процентно ниво безработица, бележи устойчив темп на намаляване до нива, които показват явна нужда на местния пазар на труда от работна ръка. - Клъстер „Тракия икономическа зона“ (ТИЗ) е пример за успешна частна инициатива за развитието на индустриална зона, която има възможност предоставя условия за развитие на икономиката в общината.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	Заплахи
- Устойчива тенденция на понижаване на броя на хората в трудоспособна възраст и минимално увеличение на броя на жителите в трудоспособна възраст през 2021 г. - Високи нива на такси за услуги, свързани с управлението на отпадъци и ВиК услуги. - Незадоволителното състояние на пътната мрежа в общината и очаквани действия за ремонт, реконструкция и изграждане.	- Тенденцията към намаляване на хората в трудоспособна възраст - Отрицателен прираст на населението - Високи нива на заболяемост и смъртност - Високото ниво на болести на дихателната система.

Управленски фактори

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
- Административната структура обезпечава функциите на община Пловдив, произтичащи от националното законодателство. - Броят на служителите в звената към ресор „Екология и здравеопазване“ е достатъчен за изпълнение на възложените функции. - Не се наблюдават проблеми, свързани с текучество или затруднения при набиране на персонал. - Квалификацията на служителите е много добра. - Добро ниво на сътрудничество и обмен на информация на общинската администрация с отговорните държавни институции. - Добра организация на предоставяните услуги в областта на управлението на отпадъците, водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчни води, осигуряване качеството на въздуха и други дейности, определени със закон.	- Повишаване на капацитета на общинската администрация за разработване и управление на проекти; - Залагане на функции за обществени консултации и информиране на обществеността по въпроси свързани с компонентите на околната среда (въздух, отпадъци и др.) на служители в Дирекция „Екология и управление на отпадъците“; - Създаване на висококачествени и разнообразни социални услуги, отговарящи на интересите и потребностите на обществеността в община Пловдив;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	Заплахи
- Недостатъчно добро структуриране и систематизиране на много големия набор от данни, които общинската администрация събира. - Установена е необходимост от актуализиране на функциите на дирекция „Екология и управление на отпадъците“ в Устройствения Правилник на общинска администрация Пловдив. - Във функционалната характеристика на специализираната дирекция „Екология и управление на отпадъците“ липсват функции за обществени консултации и информиране на обществеността по въпроси свързани с компонентите на околната среда (въздух, отпадъци и др.). - В действащата Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Пловдив, липсват разпоредби относно таксите дължими за ползването на лечебни растения, които се заплащат по Закона за лечебните растения.	- Рискови фактори, свързани с управлението на персонала, оказващи негативно влияние върху дейността в общината - текучество на персонала, недостиг на квалифицирани специалисти за укрепване на административния капацитет, слаби политики, които не могат да мотивират качественото изпълнение на служебните, или трудови задължения, повишаване на нивото на квалификация на персонала и др.; - Липса на координация и неефективна комуникация може да доведе до неизпълнение на оперативните дейности, или до загуба на ефективен фонд работно време поради паралелно осъществяване на идентична дейност от повече от едно лице; - Рискови фактори, свързани с качеството на информацията -остаряла, неточна и непълна база данни може да доведе до вземане на погрешни управленчески решения;

Финансови показатели

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
Динамиката на извършените разходи през годините, следва динамиката на общите бюджетни разходи.	- Възможност за повишаване на ТБО до социалната поносимост. - Възможност за използване на натрупаните средства по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
- В община Пловдив извършените разходи свързани с опазване на околната среда средно на жител са много по-малки, в сравнение със средните за страната. - Заплащаната такса битови отпадъци от населението в община Пловдив за периода 2017-2020 г. е под прага на социалната поносимост.	- Покриване на разходите за поддържането на чистотата на публичните площи от постъпленията от данък недвижими имоти. - Промяна в определянето на ТБО, така че да отговори на принципа „плащаш колкото изхвърляш“.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	Заплахи
- Разходите по управление на отпадъците се финансират от приходите от такса битови отпадъци, като за периода от 2018г. до 2020г. община Пловдив е разходвала повече средства отколкото са постъпленията от ТБО. - В структурата на разходите за управление на отпадъците най-висок дял имат разходите за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване, следвани от разходите за събиране и транспортиране на битови отпадъци до депа и други съоръжения за третиране. - Разходите за управление на отпадъците на един жител в община Пловдив надвишават средното за страната (95,91 лв./жител) и разходите за много големи общини (над 100 хил. жители) – 85,53 лв./жител.	- Намаляване на събираемостта ако продължи нарастването на таксата на ТБО - лошо управление на финансите - превишаването на бюджетните лимити, неуспех да се съберат текущо местните приходи, недобори, прекомерно натрупване на задължения, общински дълг и др. - Рискови фактори свързани с начисляване на амортизационните отчисления на нефинансовите активи, като неточно класифициране и амортизиране на дълготрайни материални и нематериални активи, неправилното начисляване, отчитане, оповестяване и прилагане на методи за амортизиране и др.

5 VIII. ВИЗИЯ НА ОБЩИНАТА

Програмата за опазване на околната среда на община Пловдив има за цел да постигне устойчиво решаване на екологичните проблеми на територията на община Пловдив, запазване на доброто състояние на околната среда и формиране на адекватна политика на общината за ефективно и целесъобразно използване на наличните ресурси.

Визията за околната среда описва перспективите в следващите 7 години и дава обща представа за характеристиките на околната среда в общината в контекста на концепцията за устойчиво развитие. Визията е обобщената представа за развитието на общината за периода до 2030 г. Направените изводи от анализа на прилаганата политика за опазване на околната среда на територията на община Пловдив, SWOT анализа и предложенията за мерки служат за основа за определяне на визията, приоритетите и стратегическите цели на Програмата. Съгласно Плана за интегрирано развитие на община Пловдив, визията за регионално и пространствено развитие общината е: „Развитие на Община-град Пловдив и утвърждаването ѝ като международен икономически и културен център с високо качество на живот.“

Визията за развитието на община Пловдив, формулирана в действащите на местно ниво планови и програмни документи, може да се реализира само в условията на устойчиво развитие в благоприятна и здравословна околна среда. Настоящата Програма представлява рамката за опазване и управление на ресурсите и компонентите на околната среда, в която общината планира мерки за повишаване на икономическата си жизнеспособност, да надгради постигнатото в областта на опазване на средата и да създаде предпоставки за подобряване на качеството на живот и повишаване благосъстояние на населението.

В тази връзка визията, която отразява виждането за развитие на общината по отношение опазване на околната среда е: „Община Пловдив се е утвърдила като модел за община с устойчиво развитие и икономически растеж, съобразен с природния потенциал. Опазването и рационалното използване на природните ресурси, гарантира здравословни условия за живот и повишаване на благосъстоянието на населението.“

Така формулираната визия отразява виждането за развитие на общината съобразено с наличния природен потенциал при отчитане на интересите на местното население. Визията на Общината може да се постигне чрез формулирането на адекватни цели и съответстващи на тях мерки за съхраняване и подобряване на състоянието на околната среда.

6 IX. ПРИОРИТЕТИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

С оглед определянето на конкретните мерки за опазване и възстановяване на околната среда на базата на съществуващото състояние и очакваното развитие на икономиката и инфраструктурата в общината, и с оглед на определената визия, главната стратегическата цел на програмата за периода 2022-2031 г. може да бъде определена по следния начин:

***Генерална цел:** Поддържане и подобряване на качеството на живот на населението в община Пловдив, чрез осигуряване на здравословна и благоприятна околна среда и запазване на богатото природно наследство, чрез устойчиво управление на околната среда.*

С оглед на постигане на главната стратегическа цел, Общинската програма за опазване на околната среда на община Пловдив за периода 2022-2031 г. определя следните специфични цели и приоритети:

Стратегическа цел 1: Съхраняване на природните ресурси и подобряване на екологичните показатели на територията на общината.

Приоритет 1.1: Ограничаване изменението на климата, чрез дейности насочени към опазване на околната среда;

Приоритет 1.2: Опазване и подобряване качеството на въздуха и акустичната обстановка;

Приоритет 1.3: Опазване и подобряване качеството на водите;

Приоритет 1.4: Опазване на качеството на земите и почвите;

Приоритет 1.5 Опазване и поддържане на биоразнообразието;

Стратегическа цел 2: Подобряване на състоянието и развитието на инфраструктурата, свързана с опазване на околната среда;

Приоритет 2.1: Екологосъобразно управление на отпадъците

Приоритет 2.2: Развитие на системата за управление качеството на водите;

Приоритет 2.3: Развитие и поддръжка на зелените площи;

Стратегическа цел 3: Повишаване на институционалния капацитет и обществената ангажираност в опазването на околната среда.

Приоритет 3.1: Повишаване на институционалния капацитет на общината;

Приоритет 3.2: Повишаване на обществената информираност и ангажираност.

Приоритет 3.3: Повишаване осведомеността за кръгова и нисковъглеродна икономика

Програмата за опазване на околната среда следва стратегическата цел и приоритетите, заложили в редица стратегически планови и програмни документите, разработени на местно и национално ниво – Национален план за управление на отпадъците (НПУО) 2021 – 2028 г., Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

(2018 – 2024 г.), Национална Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020-2030 г.), Стратегия за преход към кръгова икономика (2022-2027 г.), Дългосрочна стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050 г. на Р. България, Плана за интегрирано развитие на общината (ПИРО), Програма за управление на отпадъците (ПУО) за периода 2021 – 2028 г., Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на община Пловдив 2018-2023 г.; Краткосрочна програма за ВИЕ за периода 2020-2023 г., Дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от ВИЕ и биогорива в Община Пловдив за периода 2020 – 2030 г. и др.

Таблица 54 Връзката между целите и приоритетите на Програмата за опазване на околната среда със стратегическите документи на национално и общинско ниво

Стратегически цели за опазване на околната среда	Стратегически документи на общината в областта на ОС
Специфична цел 1: Съхраняване на природните ресурси и подобряване на екологичните показатели на територията на общината.	
Приоритет 1.1: <i>Ограничаване изменението на климата, чрез дейности насочени към опазване на околната среда;</i>	■ Дългосрочна стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050 г. на Р. България; ■ Национален план за възстановяване и устойчивост; ■ Национална стратегия за адаптация към изменение на климата; ■ Национален план за защита при бедствия; ■ Национален план за действие по изменение на климата; ■ План за управление на риска от наводнения (ПУРН) 2016-2021 г. в ИБР и неговата актуализация; ■ Програма за енергийна ефективност на Община Пловдив за периода 2020 – 2025 година ■ Краткосрочна програма за ВИЕ за периода 2020-2023 ■ Дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от ВИЕ и биогорива в Община Пловдив за периода 2020 – 2030 година ■ Програма за развитие, поддържане и опазване на зелената система до 2025г. ■ Програмата за намаляване на риска от бедствия на община Пловдив до 2025г. ■ План за интегрирано развитие на община Пловдив: ✓ ПИРО 14.1. Група проекти за смекчаване изменението на климата чрез въвеждане на мерки за енергийна ефективност ✓ ПИРО 1.4.2. Група проекти за адаптация към изменението на климата, чрез екосистемни решения и изграждане на зелена инфраструктура в Община Пловдив ✓ ПИРО 1.4.3. Група проекти за адаптация към изменението на климата, чрез управление на риска от наводнения
Приоритет 1.2: <i>Опазване и подобряване</i>	■ Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г.);

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Стратегически цели за опазване на околната среда	Стратегически документи на общината в областта на ОС
качеството на въздуха и акустичната обстановка;	- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха, България (2020-2030 г.) - Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на община Пловдив за периода 2018-2023 г. - План за устойчива градска мобилност. - Стратегическа карта за шум. - План за действие за управление, предотвратяване и намаляване на шума в околната среда в агломерация Пловдив. - План за интегрирано развитие на община Пловдив: ✓ ПИРО 1.1.1. Проект за Интегриран градски транспорт (ИГТ) на гр. Пловдив ✓ ПИРО 1.1.2. Група проекти за намаляване замърсяването на въздуха и въглеродните емисии чрез въвеждане на зони с ниски емисии и осъществяване на мониторинг и контрол на КАВ ✓ ПИРО 1.1.3. Група проекти за подобряване на КАВ, чрез намаляване на замърсяването от битово отопление
Приоритет 1.3: Опазване и подобряване качеството на водите;	- План за управление на речните басейни в ИБР (2016-2021 г.) и неговата актуализация; - План за управление на риска от наводнения (ПУРН) в ИБР (2016-2021 г.) и неговата актуализация; - План за интегрирано развитие на община Пловдив: ✓ ПИРО 1.3.1. Група проекти за намаляване загубите на питейна вода, съхраняване на водните ресурси и опазване на околната среда ✓ ПИРО 1.4.3. Група проекти за адаптация към изменението на климата, чрез управление на риска от наводнения
Приоритет 1.4: Опазване на качеството на земите и почвите;	- Национална Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020-2030 г.); - Дългосрочна стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050 г. на Р. България; - Програма за развитие, поддържане и опазване на зелената система в община Пловдив, 2025г. - Програмата за намаляване на риска от бедствия на община Пловдив до 2025г.
Приоритет 1.5 Опазване и поддържане на биоразнообразието;	- Програми за овладяване популациите на безстопанствените животни - План за интегрирано развитие на община Пловдив: ✓ ПИРО 1.2.1. Група проекти за опазване на биологичното разнообразие и екосистемите, чрез подобро управление на защитените територии и защитените зони от НЕМ / Натура 2000 ✓ ПИРО 1.2.2. Група проекти за управление на популациите на бездомни животни и съпътстващите здравни и ветеринарни рискове - План за управление на хълм „Бунарджик“. - План за управление на хълм „Младежки хълм“.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Стратегически цели за опазване на околната среда	Стратегически документи на общината в областта на ОС
	План за управление на хълм „Данов хълм“.
Специфична цел 2: Подобряване на състоянието и развитието на инфраструктурата, свързана с опазване на околната среда;	
Приоритет 2.1: <i>Екологосъобразно управление на отпадъците</i>	- Национален план за управление на отпадъците (НПУО) 2021 – 2028 г. - Стратегия за преход към кръгова икономика (2022-2027 г.); - Програма за управление на отпадъците на община Пловдив 2021 – 2028 г. - План за интегрирано развитие на община Пловдив ✓ ПИРО 1.5.1. Група проекти за устойчиво управление на битовите отпадъци ✓ ПИРО 1.5.2. Група проекти за повишаване осведомеността относно възможностите за управление на битовите отпадъци ✓ ПИРО 1.5.3. Група проекти за изграждане на съоръжения за оползотворяване на автомобилни гуми
Приоритет 2.2: <i>Развитие на системата за управление качеството на водите;</i>	- План за управление на речните басейни в ИБР (2016-2021 г.) и неговата актуализация; - План за управление на риска от наводнения (ПУРН) в ИБР (2016-2021 г.) и неговата актуализация; - Регионален генерален план на ВиК оператора; - План за интегрирано развитие на община Пловдив: ✓ ПИРО 1.3.1. Група проекти за намаляване загубите на питейна вода, съхраняване на водните ресурси и опазване на околната среда ✓ ПИРО 1.4.3. Група проекти за адаптация към изменението на климата, чрез управление на риска от наводнения
Приоритет 2.3: <i>Развитие и поддръжка на зелените площи;</i>	- Програма за развитие, поддръжане и опазване на зелената система на гр. Пловдив - Програмата за намаляване на риска от бедствия на община Пловдив до 2025г - План за управление на хълм „Бунарджик“. - План за управление на хълм „Младежки хълм“. - План за управление на хълм „Данов хълм“.
Специфична цел 3: Повишаване на институционалния капацитет и обществената ангажираност в опазването на околната среда.	
Приоритет 3.1: <i>Повишаване на институционалния капацитет на общината;</i>	- Националната програма за развитие: България 2030; - Национален план за възстановяване и устойчивост; - Национален план за защита при бедствия; - Национален план за управление на отпадъците 2021 – 2028 г.;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Стратегически цели за опазване на околната среда	Стратегически документи на общината в областта на ОС
<i>Приоритет 3.2: Повишаване на обществената информираност и ангажираност.</i>	■ Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на община Пловдив за периода 2018-2023 г. ■ Програма за управление на отпадъците на община Пловдив 2021 – 2028 г. ; ■ Програма за енергийна ефективност на Община Пловдив за периода 2020 – 2025 г ■ Краткосрочна програма за ВИЕ за периода 2020-2023 ■ Дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от ВИЕ и биогорива в Община Пловдив за периода 2020 – 2030 година
<i>Приоритет 3.3. Повишаване осведомеността за кръговата и нисковъглеродна икономика</i>	■ Национална програма за управление на отпадъците (НПУО) 2021-2028 г. ■ Стратегия за преход към кръгова икономика (2022-2027 г.), ■ Програма за управление на отпадъците на община Пловдив 2021 – 2028 г. ; ■ План за интегрирано развитие на община Пловдив ✓ ПИРО 1.6.1. Група проекти за чист енергиен преход на местната индустрия, зелени инвестиции, кръгова и нисковъглеродна икономика ✓ ПИРО 1.6.2. Група проекти за повишаване осведомеността за кръговата и нисковъглеродна икономика

7 X. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Планът за действие към Програмата за опазване на околната среда на Община Пловдив за периода 2022 – 2031 г. предвижда изпълнението на конкретни мерки и дейности по отделните компоненти и фактори на околната среда, реализацията на които ще доведе до изпълнението както на законови изисквания, вменени на кмета на Общината, така и до постигане на главната и специфичните цели на Програмата. Крайната цел на изпълнението на плана за действие е подобряване на състоянието на компонентите и факторите на околната среда на територията на община Пловдив и здравето на населението.

Планът за действие към настоящата Програма представя необходимите мерки, средства, източниците на финансиране и отговорностите институции, свързани с реализиране на определените приоритети и мерки за тяхното постигане, представен в следващата таблица:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Таблица 55 План за действие в изпълнение на ПООС 2022-2031

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 1 : Съхраняване на природните ресурси и подобряване на екологичните показатели на територията на общината									
Приоритет 1.1: Ограничаване изменението на климата чрез дейности насочени към опазване на околната среда									
Краткосрочни мерки									
1	Създаване на зони за отдих – изграждане на зелени пояси, паркови пространства, рекреационни зони около водоизточници и др. за възстановяване на съществуващите екосистеми и осигуряване на равнопоставен достъп;	Съгласно проект	Общински бюджет, Европейски фондове и други международни и национални финансиращи структури	постоянен	Подобряване на градския микроклимат чрез създаване на благоприятни условия за всекидневен отдих във всички селищни части	м² съществуващи зелени площи;	м² обновена/изградена площ	Община	УО на ПОС 2021 – 2027г., частни инвестиции и
2	Промяна на правилата за подготовка на обществени поръчки с цел залагане в техническите спецификации за СМР на изисквания към издръжливостта на материалите за пътищата и сградите, предвид очакваните климатични изменения.	н/п	н/п	постоянен	Влагане в строителството на материали, които ще устоят на измененията на климата	Актуализирани правила за подготовка на обществени поръчки на община Пловдив	Всички ТС за СМР съдържат изисквания за издръжливост	Община	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
3	Повишаване на информираността на населението чрез провеждане на информационни кампании, за ползите от въвеждането на мерки за енергийна ефективност за намаляване на парниковите газове и опасностите от климатичните промени с цел създаване на култура и модел на поведение, свързан с опазването на околната среда;	20 (на кампания)	Общински бюджет, Европейски фондове и други международни и национални финансиращи структури	ежегодно	Повишаване на информираността на населението, относно климатичните промени и създаване на култура и модел на поведение	1 кампания на година	Брой проведени кампании, минимум 9	Община	НПО, Научни организации, РИОСВ
Средносрочни мерки									
4	Оценка на изпълнението на Краткосрочна програма за ВИЕ за периода 2020-2023 и актуализация на дългосрочната програма на база резултатите от оценката.	30	Общински бюджет	2024 г.	Извличане на научени уроци и добри практики и използването им за насърчаване използването на възобновяеми енергийни източници	Възложе на поръчка	Актуализирана дългосрочна програма за ВИЕ	Община	
5	Организиране на конкурс за проект за р. Марица и прилежащите към нея зелени зони за развитие на „зелена“ и „синя“ инфраструктура, с цел предоставяне на нови места за отдих, запазване на биологичното разнообразие и адаптация към изменението на климата.	120	Общински бюджет Европейско финансиране на Bauhaus	2025 г.	Внедрени нови модели на строителство, които са по-екологични, включващи използването на устойчиви материали и енергоспестяващи технологии.	Обявен конкурс	Изработен проект, съответстващ на изискванията на европейската инициатива за „Нов европейски Bauhaus“	Община	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Дългосрочни мерки									
6	Оценка на изпълнението на Програмата за намаляване на риска от бедствия на община Пловдив до 2025г. и подготовка на програма за периода до 2030г.	40	Общински бюджет	2026 г.	Извличане на научени уроци и добри практики и използването им за намаляване на риска от бедствия	Възложе на процедура	Изготвена програма за намаляване на риска от бедствия до 2030 г.	Община	
7	Оценка на изпълнението на Програма за енергийна ефективност на Община Пловдив за периода 2020 – 2025 г. и подготовка на нова програма за периода 2026-2031г.	70	Общински бюджет	2026 г.	Извличане на научени уроци и добри практики и използването им за постигане на енергийна ефективност	Възложе на процедура	Изготвена програма за енергийна ефективност за периода 2026-2031 г.	Община	
8	Организация на семинари и кампании за осведомяване на гражданите за последиците от климатичните промени и как те могат да се адаптират и помогнат в тази област.	50.	Общински бюджет	2027 г.	Повишаване на информираността на обществеността за рисковете от климатичните изменения и ангажирането им в борбата с тях	Възложе на поръчка	Минимум 5 семинара/кампании	Община	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
9	Енергийни обследвания и сертифициране на сгради общинска собственост до получаване на удостоверения за енергийни спестявания. Реконструкция и обновяване на съществуваща общинска социална, здравна, спортна, културна, образователна и административна инфраструктура и въвеждане на пакети от енергоспестяващи мерки;	Съгласно проект	Общински бюджет, Европейски фондове и други международни и национални финансиращи структури	2031 г.	Подобряване на безопасността и физическите характеристики на градската среда.	н/п	Бр. енергийни обследванияБрой реновирани сгради, кв. метра санирана площ; бр. издадени енергийни паспорти;	Община	н/п
10	Мерки за управление на риска от природни бедствия и за превенция на риска за живота и здравето на населението (в т.ч. повишаване на готовността на населението и силите за реагиране в случай на наводнения, пожари, земетресения, и др.) - изграждането на капацитет за действия на отговорните органи и на населението при природни бедствия. Повишаване на степента на информираност на населението за посочените бедствия.	Съгласно проект	Общински бюджет, Европейски фондове и други международни и национални финансиращи структури	2031 г.	Повишаване на информираността на населението, относно климатичните промени и създаване на култура и модел на поведение	н/п	Брой проведени мероприятия	Община	ПОС 2021 – 2027 г.,
11.	Разработване/разширяване на общински системи за ранно предупреждение и оповестяване с АИК, с база данни, които да осигуряват достъп до националната система за ранно предупреждение и оповестяване и националната система с база данни за АИК.	3 000	Общински бюджет, Европейски фондове и други международни и	2031	Предотвратяване на неблагоприятни последици, свързани с живота и здравето на гражданите. Предотвратяване възникването на материални	н/п	Брой изградени/разширени системи	Община	БДИБР

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
			национални финансиращи структури		и нематериални щети, в следствие на наводнения.				
12.	Изграждане/разширяване на системи за ранно предупреждение, за поройни наводнения в градска среда и информационна система с база данни за дъждовни води, в т.ч. чрез иновативни мерки и технологии.	1500	Общински бюджет, Европейски фондове и други международн и и национални финансиращи структури	2031	Предотвратяване на неблагоприятни последици, свързани с живота и здравето на гражданите. Предотвратяване възникването на материални и нематериални щети, в следствие на поройни наводнения.	н/п	Бр. изградени системи	Община	БДИБР
13	Изготвяне и изпълнение на проект за ремонт и модернизация на съществуващо и изграждане на ново енергийно ефективно улично осветление във всички населени места от община;	Съгласно проект	Общински бюджет, Европейски фондове и други международн и и национални финансиращи структури	2031 г.	Намаляване на емисиите и подобряване на енергоефективността и качеството на уличното осветление	Изготвен проект	Подменено енергийно ефективно улично осветление	Община	н/п
14	Екобазирани решения за адаптация към изменението на климата и риска от наводнения.	30000	Европейски програми и ПОС	2031 г.	Опазване на околната среда от въздействието на климатичното изменение	Изготвен и проекти	Изпълнение проекти	Община	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Приоритет 1.2: Опазване и подобряване качеството на въздуха и акустичната обстановка в общината									
Краткосрочни мерки									
15	Системно през цялата година машинно миене на основната улична мрежа.	Съгласно план- сметка	Общински бюджет, служебен ангажимент на общината	постоянен	Намаляване на замърсяването с ФПЧ ₁₀ и поддържане на уличната мрежа чиста	н/п	Брой измивания, кв. метра измита площ	Община	
16	Осъществяване на контрол за възстановяване на улици и тротоари при ремонт/ изграждане на елементи на техническата инфраструктура.	н/п	В рамките на контролната дейност на общината	постоянен	Недопускане на замърсявания, водещи до увеличаване на пътния нанос или ветрово запрашаване	Контрол за Недопуск ане замърсяв ането на въздуха	Брой извършени проверки, бр. съставени констативни протоколи	Община	
17	Контрол за недопускане замърсяване от строежите, вкл. по спазването на маршрутите за транспортиране на отпадъците от строителните обекти.	н/п	В рамките на контролната дейност на общината	постоянен	Недопускане на замърсявания, водещи до увеличаване на пътния нанос или ветрово запрашаване	Контрол за Недопуск ане замърсяв ането на въздуха	Брой извършени проверки, бр. съставени констативни протоколи	Община	-
18	Провеждане на информационна кампания сред населението за вредата от отоплението на твърдо гориво върху	Прогнозно -20. на кампания	Общински бюджет, Европейски	ежегодно	Намаляване на замърсяването с ФПЧ ₁₀	една кампани	Брой проведени	Община	НПО, научни

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
					Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
качеството на атмосферния въздух в приземния въздушен слой.		фондове и други международни и национални финансиращи структури			я на година	кампании, минимум 10		организации
19 Провеждане на информационни кампании и мероприятия сред населението, относно: -Необходимост от подобряване на енергийната ефективност в еднофамилни и многофамилни жилищни сгради; -Вредни ефекти върху ОС и човешкото здраве от използването на твърди горива и необходимостта от прилагане на нови и енергоефективни уреди за отопление; -Съществуващи европейски и национални практики за подобряване на КАВ.	10 на кампания	Общински бюджет	ежегодно	Подобряване състоянието на качеството на атмосферния въздух	1 кампания на година	Брой кампании, минимум 10	община	население
20 Оценка на изпълнението на Плана за устойчива градска мобилност и актуализация при необходимост с цел да се намали нуждата от автомобилни пътувания и да се запазят естествените ресурси и биоразнообразието.	н/п	н/п	ежегодно	Подобряване качеството на атмосферния въздух чрез оптимизация на градската мобилност	Ежегоден отчет за изпълнението на плана	Упражнен текущ мониторинг върху резултатите от изпълнение на ПУТМ	Община	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
					Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
21 Изготвяне на проектно предложение по Приоритет 5 "Въздух". Мерки за справяне с вторичното разпрашаване – зелена инфраструктура в градските зони / кални петна /.	360	ПОС 2021-2027 г.	2024 г.	Подобряване на качеството на атмосферния въздух чрез зелена инфраструктура в градска среда	Изготвен о проектно предложение	Подадено проектно предложение	Община	
22 Мерки за подобряване на качеството на атмосферния въздух, чрез подмяна на транспортните средства на община Пловдив и общинските дружества с нулево-емисионни.	4500	ПУДООС	2023 г.	Подобряване на КАВ	Одобрен о проектно предложение	Изпълнено проектно предложение	Община	
23 Изготвяне на проектно предложение по Приоритет 5 "Въздух", "Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Пловдив чрез намаляване на емисиите от ФПЧ10 от битово отопление"	53	Общински бюджет	2023 г.	Намаляване на емисиите на ФПЧ10 от битовото отопление и подобряване на КАВ.	Изготвен о проектно предложение	Подадено проектно предложение	Община	
24 Изграждане на "Платформа за интелигентен мениджмънт за смяна на уреди за отопление"	70	Проект № BG16M1OP002 -5.003-0006 "Мерки за подобряване на качеството на атмосферния въздух в Община Пловдив, чрез намаляване на	2023 г	Подобряване качеството на атмосферния въздух чрез подмяна на уреди на твърдо гориво с екологични алтернативи		Работеща платформа по време на изпълнение на проекта	Община	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
			емисиите от ФПЧ 10 от битовото отопление"						
25	Ежедневно проучване относно вида и начина на отопление, използвано от домакинствата с цел подобряване на качеството на атмосферния въздух на територията на Община Пловдив.	140	Общински бюджет	2025 г.	Подобряване на планирането на мерки за КАВ	Възложени задачи по събиране на данни	Събрани данни за периода до 2025 г.	Община	
26	Изготвяне на анализ и предложения относно верификация местоположението на пунктовете за мониторинг на КАВ	70	Общински бюджет	2024 г.	Верификация на пунктовете за мониторинг	Възложена на дейност по анализ и верификация	Актуализиран о местоположение на пунктовете за мониторинг	Община	
27	Разширяване на сайт за мониторинг на околна среда.	70	Общински бюджет	2023 г.	Подобряване на планирането на мерки за КАВ		Изготвено проучване	Община	
28	Разработване на анализ за определяне на средното ниво за отлаганията на ФПЧ върху основните пътни артерии на територията на Община Пловдив	70	Общински бюджет	2024 г.	Подобряване на планирането на мерки за КАВ	Възложена на поръчка	Изготвен анализ	Община	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
29	Закупуване на мобилен анализатор/станция/ за мониторинг и контрол на атмосферния въздух	1800	Общински бюджет	2024 г.	Подобряване мониторинга на КАВ	Възложена поръчка	Доставена мобилна станция	Община	
30	Изграждане на система за собствен мониторинг на КАВ с информационно приложение за гражданите, в т.ч. станция за мониторинг и контрол на атмосферния въздух	1000	Общински бюджет	2024 г.	Подобряване мониторинга на КАВ	Възложена поръчка	Доставена и монтирана станция	Община	
Средносрочни мерки									
31	Актуализация на Стратегическа карта за шум и План за действие за управление, предотвратяване и намаляване на шума в околната среда в агломерация Пловдив, в т.ч.: -Акустично планиране на урбанизираните територии, правилно териториално устройство, инженеринг на системите за управление на трафика, планиране на трафика, намаляване на шума, чрез мерки за шумова изолация и борба с шума при източника, изготвяне на акустични проекти за сгради, подлежащи на усилен шумова защита и др.; -Оценка на ефекта от изграждане на шумозащитни съоръжения, регулиране на интензивността и структурата на автомобилните потоци, изграждане на обходни пътни участъци и др.;	140	Общински бюджет	2024 г.	Подобряване на състоянието на акустичната среда		Актуализирана Стратегическа карта за шум и План за действие за управление, предотвратяване и намаляване на шума в околната среда в агломерация Пловдив	Община	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
					Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
-Оценка на ефекта от мероприятията, водещи до намаляване на емисионния шум, заложен в Общия устройствен план на гр. Пловдив;								
32 Оценка на изпълнението на програма за КАВ до 2023 г. и подготовка на програма за качеството на атмосферния въздух за периода от 2024 г. – 2030 г.	120	Общински бюджет	2024 г.	Подобряване качеството на атмосферния въздух	Възложено на поръчка	Изготвена програма за КАВ до 2030 г.	Община	
33 Оценка ефективността на въведените ЗНЕ на територията на Община Пловдив на база моделиране и инвентаризация на емисии по основните източници.	70	Общински бюджет	2025 г.	Подобряване на планирането на мерки за КАВ.	Възложено на поръчка	Изготвена оценка	Община	
34 Изготвяне на Прогноза за условията за замърсяване на атмосферния въздух и създаване на архив от анализи КАВ. Създаване на нови функционалности - сайт за мониторинг на околната среда.	300	Общински бюджет	2025 г.	Подобряване на мониторинга на КАВ	Възложено на поръчка	Създаден архив и подобрена версия на сайта	Община	
35 Създаване и поддържане на комплексен регистър за ползвателите на твърди горива в Община Пловдив.	300	Общински бюджет	2025 г.	Подобряване на мониторинга на КАВ	Възложено на поръчка	Създаден софтуерен регистър	Община	
36 Оперативен план с мерки за опазване здравето на населението при превишаване на пределните стойности на допустимите замърсители в АВ на територията на Община Пловдив	50	Общински бюджет	2025 г.	Подобряване на планирането на мерки за КАВ.	Възложено на поръчка	Изготвен план с мерки	Община	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Дългосрочни мерки									
37	Поетапна подмяна на старите и неефективни стационарни индивидуални и многофамилни горивни устройства на твърдо гориво, с нови и модернизирани, отговарящи на изискванията за екодизайн	Съгласно проект Прогнозна стойност 28 млн. лв.	ПОС 2021-2027 г Общински бюджет, Европейски фондове и други международни и национални финансиращи структури	2031 г.	Подобряване състоянието на качеството на атмосферния въздух	Брой идентифицирани домакинства	Брой домакинства с подменени отоплителни устройства	Община	Домакинства, ПОС и др.
38	Намаляване на замърсяването на открити терени, премахване на т.нар. „кални петна“, облагородяване на зелени площи, залесяване в града, покриване с дишащи настилки на открити паркинги без покритие и др.	Съгласно проект – индикативна стойност 10 млн. лв.	ПОС 2021-2027 г Общински бюджет, Европейски фондове и други международни и национални финансиращи структури	2031 г.	Подобряване състоянието на качеството на атмосферния въздух	Бр. подходящи площи за облагородяване/озеленяване	Изградена зелена инфраструктура (ха), брой засадена дървесна и храстова растителност	Община	Население, ПОС

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции		
					Текущи	Целеви	Водеща	Партньор	
Приоритет 1.3: Опазване и подобряване качеството на водите									
Краткосрочни мерки									
39	Ежегодно възлагане на машинно и ръчно почистване на речни корита, дерета и отводнителни канали.	Съгласно проект (прогнозно 250 000 лв.)	Общински бюджет, Европейски фондове и други международни и национални финансиращи структури	ежегодно	Подобряване състоянието на водите и превенция от наводнения		Кв. м почиствена площ	Община	-
40	Периодично изследване качеството на водата на включените в регистъра местни водоизточници.	Съгласно проект	Общински бюджет	ежегодно	Подобряване състоянието на водите		Протоколи от измерване	РЗИ	Община, БДИБР
41	Поддържане на контакт с ВиК Пловдив и публикуване на съобщения до гражданите по повод напредъка и предстоящите работи по изпълнението на проект BG16M1OP002-1.016-0007 „Доизграждане и реконструкция на водоснабдителни и канализационни системи в обособена територия, обслужвана от „ВиК“ ЕООД, гр. Пловдив, България”.	н/п	н/п	До приключване на проекта	Информираност на гражданите и подобряване на нагласите им към мерките за опазване на околната среда	Публикувани съобщения за предстоящи работи		Община	ВиК Пловдив

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Приоритет 1.4: Опазване на качеството на земите и почвите;									
Краткосрочни мерки									
42	Прилагане на мерки за недопускане развитието на ерозионни процеси, чрез контрол върху изискването за изграждането на отводнителни съоръжения при строеж на нови улици в района на тепетата	н/п	н/п	постоянен	Недопускане на ерозия покрай пътищата		Всички проекти с разрешения за строеж на общински пътища предвиждат отводнителни съоръжения	Община	
43	Своевременно залесяване на площите с ерозионна опасност с подходящи дървесни видове, намиращи се на хълмовете разположени на територията на град Пловдив.(Младежки хълм; Хълм на освободителите, Данов хълм, Небет тепе, Джамбаз тепе, Таксим тепе)	По данни на план за залесяване	ОПОС 2014-2020	ежегодно	Намален риск от ерозия	Изготвен план за залесяване	Посадени минимум 10 000 дървета	Община	ДГП
			ПОС 2021-2027						
			Общински бюджет ПУДООС Държавно горско предприятие						
44	Провеждане на информационни кампании, свързани с популяризиране на въпросите за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите сред населението на община Пловдив	10 (на кампания)	Общински бюджет	ежегодно	Информирана и ангажирана общественост, земеделски стопани и дребен бизнес по въпросите, свързани с опазване, устойчиво ползване и възстановяван е на почвите	брой на проведените семинари и/информационни кампани	Брой проведени информационни кампании за периода	Община	НПО, Научни организации

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
						и, 1 на година			
45	Засилване на контрола върху спазване на забраната за палене на стърнища, намиращи се в не урбанизираните площи в община Пловдив	Служебен ангажимент	н/п	ежегодно	Предотвратена загуба на органично вещество вследствие от незаконно палене на стърнища.	Недопускане на пожари в стърнищата	Брой проверки, Брой изпратени предписания Брой санкции за периода	Община	Областни управители, РИОСВ
Дългосрочни мерки									
46	Възстановяване на почвеното плодородие на установените нарушени терени; почистване и рекултивация на нарушени терени на територията на община Пловдив.	Съгласно проект	Общински бюджет, Европейски фондове и други международни и национални финансиращи структури	2031г.	Опазване чистотата на почвите, водите и въздуха възстановяване на функциите на почвите	Контрол на осъществяването на техническа и биологична рекултивация	Брой закрити и рекултивиран и сметища за периода	Община	РИОСВ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции		
					Текущи	Целеви	Водеща	Партньор	
Приоритет 1.5: Опазване и поддържане и биоразнообразието									
Краткосрочни мерки									
47	Изготвяне на годишни справки за издадените разрешителни за добив на лечебни растения.	Служебен ангажимент, съгласно ЗЛР	н/п	ежегодно	Опазване на ресурсите от лечебни растения	-	Брой издадени разрешителни	Община	-
48	Провеждане на информационни кампании с цел запознаване на населението в общината с биологичното разнообразие на нейната територия, както и с неговия природозащитен и законов статут и начините за опазването му;	10 на година	общински бюджет	ежегодно	Опазване на биологичното разнообразие	Една кампания на година	Бр. проведени кампании/семинари, минимум 9 кампании	Община	НПО, Научни организации
49	Разработване на проектно предложение за своевременно кандидатстване и последващо финансиране на инвестиционен проект по за ремонт/реконструкция на зоологическата градина с цел изпълнение на консервационната ѝ роля	200	ПОС 2021-2027 г.	Края на 2023	Консервационни дейности	Изготвен формуляр за кандидатстване	Сключен договор за БФП	Община	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Средносрочни мерки									
50	В Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Пловдив, общинският съвет – Пловдив да определи тарифа за таксите, които да се заплащат за ползването на лечебни растения при издаване на разрешително и съответно общинската структура, която ще администрира извършването на услугата.	н/п	н/п	2024 г.	Опазване на биоразнообразието, в частност лечебните растения	Проект на изменение на наредбата	Одобрена Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Пловдив	Община	
51	Оценка на изпълнението на програмите за безстопанствени кучета и изготвяне на план за периода до 2030г.	70	Общински бюджет	2024	Опазване състоянието на екосистемите	Възложена поръчка	Изготвени програми за безстопанствени животни	Община	
52	Актуализация и разширяване на общинската наредба за опазване на околната среда с текстове, в които да се включва конкретика за лечебните растения – забрана за събиране или ползване, начини на издаване на разрешително, както и срокове и такси за издаване на разрешително.	н/п	н/п	2024	Опазване на лечебните растения	Подготвен проект на наредба	Одобрена наредба	Община	
53	Изготвяне на оценка на ресурса от лечебни растения на територията на община Пловдив.	30	Общински бюджет	2025	Опазване на биоразнообразието	Възложен договор	Изготвен доклад за оценка	Община	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
54	Подготовка на проучване на биоразнообразието на територията на общината извън защитени територии и зони, като специално внимание следва да се обърне на биологичното разнообразие в агроценозите и в урбанизираните територии. Данните следва да бъдат систематизирани и публично достъпни;	70	Общински бюджет ПОС 2021-2027	2025 г.	Подобряване природозащитното състояние на природни местообитания и видове	Възложе на поръчка	Изготвено проучване	Община	НПО сектор
55	Оценка на изпълнението на планове за управление на природните забележителности – „Младежки хълм“, „Данов хълм“ и „Хълм на освободителите“ и планиране на мерки за периода до 2030г.	170	Общински бюджет ПОС 2021-2027	2026	Поддържане на природозащитното състояние на природни местообитания	Възложе на поръчка	Изготвени планове за управление на хълмовете	Община	
Дългосрочни мерки									
56	Опазване, възстановяване и устойчиво използване на зони по „Натура 2000	Съгласно проект и обявена стойност на мярката по ПОС 2021-2027	Общински бюджет ПОС 2021-2027	2029	Опазени и възстановени защитени зони по „Натура 2000“,	н/п	Площ на защитените зони по „Натура 2000“, обхванати от мерки за опазване и възстановяване	Община	ПОС 2021-2027
57	Подобряване природозащитното състояние на природни местообитания и видове предмет на опазване в мрежата	Съгласно проект и обявена	Общински бюджет ПОС 2021-2027	2029	Местообитания с подобрен природозащитен статус (или с тенденция за подобряване)	н/п	2,5 % от местообитанията		

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	Натура 2000 на територията на община Пловдив	стойност на мярката по ПОС 2021-2027			Видове с подобрен природозащитен статус(или с тенденция за подобряване)				
58	Провежда на активни информационни кампании с цел запознаване на населението в общината с биологичното разнообразие на нейната територия, както и с неговия природозащитен и законов статут и начините за опазването му	Съгласно проект и обявена стойност на мярката по ПОС 2021-2027	Общински бюджет ПОС 2021-2027	ежегодно	Опазване на биологичното разнообразие	Една кампания на година	Бр. проведени кампании/семинари, минимум 9 кампании	Община	ПОС 2021-2027
59	Проучване, опазване/възстановяване на екосистемите и присъщото им биологичното разнообразие извън Натура 2000 на територията на общината	Съгласно проект и обявена стойност на мярката по ПОС 2021-2027	Общински бюджет ПОС 2021-2027	2029	Опазване на биологичното разнообразие	Изготвен проект	Площ на проучените опазени/ възстановени екосистеми – ха	Община	ПОС 2021-2027
60	Създаване на информационен портал за одомашняване на бездомни кучета	70	Общински бюджет	2029	Намаляване на популацията на бездомните животни	Възложено на поръчка	Създаден и функциониращ портал	Община	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 2: Подобряване на състоянието и развитието на инфраструктурата, свързана с опазване на околната среда									
Приоритет 2.1: Екологосъобразно управление на отпадъците									
Краткосрочни мерки									
61	Стриктен контрол за недопускане изгарянето на нерегламентирано замърсяване и периодично почистване на локално образувани натрупвания на отпадъци на нерегламентирани за целта места, в т.ч. чрез иновативни методи и технологии.	Съгласно проект	Общински бюджет	постоянен	Предотвратяване замърсяването с отпадъци	Брой нерегламентирани замърсявания	% или брой намаление нерегламентирани замърсявания	Община	-
62	Провеждане на информационните кампании сред обществеността, относно ОО и МРО.	10 на година	Общински бюджет	ежегодно	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Брой проведен и информационни кампании и, 1 кампания на година	Повишена информираността на обществеността по въпросите на управлението на МРО, отчетена при проучвания на общественото мнение; минимум 10 кампании	Община	Организации по оползотворяване

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
63	Проследяване на напредъка и оценка на резултатите от изпълнението на Програмата за управление на отпадъците.	н/п	н/п	ежегодно	Извличане на поуки и добри практики и постигане на целите в управлението на отпадъци	Публикуван годишен отчет за изпълнението	Публикувани годишни отчети и подготвени препоръки за следващия период	Община	
	Изготвяне на АРП за оценка на ползите от новите практики по управление на отпадъци за намаляване на количеството на депониране на рециклируеми отпадъци.	36	Общински бюджет	2024	Подобрено планиране на мерките за управление на отпадъците и постигане на целите на общината по ЗУО	Възложена поръчка	Изготвен АРП	Община	
Средносрочни мерки									
64	Изменение на общинската Наредба за поправяне, заздравяване или премахване на строежи с цел осигуряване на съответствие с действащите законови и подзаконовни нормативни актове.	н/п	н/п	2024 г.	Осигуряване на съответствие с националното законодателство	Изготвен проект за изменението на наредбата	Одобрен проект на наредба	Община	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
65	Разработване на подходящи схеми за заплащане на такса битови отпадъци, отчитайки спецификите на районите и прага на социална поносимост във връзка с принципа „замърсителят плаща“, заложен в ЗМДТ.	н/п	н/п	2024 г.	Готовност за въвеждане на принципа „замърсителят плаща“	Апробирани схеми в различни те райони Изготвен проект за изменени е на Наредба за определя нето и админист рирането на местните такси и цени на услуги на територи ята на община Пловдив	Одобрена Наредба за определянето и администрира нето на местните такси и цени на услуги на територията на община Пловдив в съответствие с изискванията на ЗМДТ	Община	
66	Създаване на информационна система с база данни за контрол на проектите за управление на строителни отпадъци	800	Общински бюджет и Европейски програми	2028	Подобряване на контрола на управлението на строителните отпадъци на територията на община Пловдив	Възложе на поръчка	Създадена и функционира ща система	Община	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции		
					Текущи	Целеви	Водеща	Партньор	
Дългосрочни мерки									
67	Изграждане на нови и разширяване на съществуващите системи за разделно събиране на битови отпадъци.	Съгласно проект	ПОС 2021-2027, общински бюджет, Европейски фондове и други международни и национални финансиращи структури	2031 г.	Изградена нова система и разширена съществуваща система за разделно събиране на битови отпадъци	Изготвено проектно предложение	Изградени нови системи или разширени съществуващи системи	Общини, РСУО	УО на ПОС
68	Надграждане на системата за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците от обществени зелени площи, паркове и градини, чрез закупуване на съдове и закупуване на специализирани транспортни средства за събиране, ведно с интелигентни решения за събиране, контрол и управление на биоразградими отпадъци.	Съгласно проект	ПОС 2021-2027, общински бюджет, Европейски фондове и други международни и национални финансиращи структури	2031 г.	Изградена нова система и разширена съществуваща система за разделно събрани зелени/ биоотпадъци	Изготвено проектно предложение	Изградени нови системи или разширени съществуващи системи	Общини, РСУО	УО на ПОС

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
					Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
69 Широко информирание на населението за точните местонахождения на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци, вид и количество на отпадъците, които да се оставят на тези площадки и др.	10 на кампания	Общински бюджет	2031 г.	Обществеността е информирана относно местонахождението на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци и вида и количествата на отпадъците, които могат да бъдат предавани	Публикуване на страница та на общинат а на информация за локацията на площадк и за разделно събрани отпадъци и вид и количество на събираните отпадъци до актуализирането и.	Публикуване на интернет страниците си информация за местонахождението на площадките за разделно събрани отпадъци и вида и количествата на събираните отпадъци	Общини	-
70 Разработване на информационна система за контрол и управление на отпадъците	1500	Общински бюджет	2029	Подобрена базата данни за вземане на решения за подобряване управлението на отпадъци	Възложена поръчка	Функционираща система	Община Пловдив	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции		
					Текущи	Целеви	Водеща	Партньор	
Приоритет 2.2: Развитие на системата за управление качеството на водите;									
Краткосрочни мерки									
71	Поддържане проводимостта на оттоците и дъждоприемните шахти.	Съгласно план-сметка	Общински бюджет	постоянен	Подобряване състоянието на водите и превенция от наводнения	-	Бр. проверки, обследвани и почистени райони	Община	ВиК Оператор
Дългосрочни мерки									
72	Рехабилитация и/или доизграждане на водоснабдителна мрежа в гр. Пловдив	Съгласно проект	ПОС 2021-2027, общински бюджет, Европейски фондове и др. международни и национални финансиращи структури	2031 г.	Подобряване състоянието на водопроводната система в града. Предотвратяване загубата на питейна вода	-	км рехабилитира на/доизграден а мрежа	ВиК оператор, Община	ПОС, ПУДОС, ПЧП и др.
73	Реконструкция и поддръжка на съществуващи съоръжения от канализационната система на града, с цел подобряване на експлоатационното състояние на мрежата, повишаване на капацитета ѝ, и подобряване на качествата на водните тела	Съгласно проект	ПОС 2021-2027, общински бюджет, Европейски фондове и други международни и национални	2031 г	Предотвратяване замърсяването на повърхностните и подземните води в следствие замърсяването им от дифузно замърсяване		Км рехабилитира на/доизграден а мрежа	ВиК оператор, Община	ПОС, ПУДОС, ПЧП и др.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
			финансиращи структури						
74	Въвеждане на изисквания за използване на „зелени покриви“, „зелени стени“ и други иновативни методи за улавяне на дъждовните води при ново строителство и насърчаване, използването им при съществуващи сгради.	н/п	н/п	2031 г.	Предотвратяване замърсяването на повърхностните и подземните води в следствие на дифузно замърсяване		Издадени разрешения за строеж	Община	Бизнес, население
75	Изграждане на нова земнонаситна дига в комбинация с биологично укрепване по левия бряг на р. Марица, нагоре по течението от съществуващата масивна подпорна стена - дължина 2500 м, височина 2 м, площ на укрепването - 15 дка.	5 376,1	общински бюджет, Европейски фондове и други международн и и национални финансиращи структури	2031	Предотвратяване риска от наводнения от разливането на р. Марица след поройни дъждове	н/п	15 дка площ на укрепването	Община	БДИБР
76	Надграждане на дясна защитна дига на р. Марица в зоната над моста на Републикански път II-86 - 1500 м, височина на надграждането - 1 м	3 125	общински бюджет, Европейски фондове и други международн и и национални финансиращи структури	2031	Предотвратяване риска от наводнения от разливането на р. Марица след поройни дъждове	н/п	15 дка площ на укрепването	Община	БДИБР

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
					Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
77 Реконструкция/възстановяване на масивна подпорна стена по левия бряг на р. Марица, в зоната на гр. Пловдив, нагоре по течението от жп моста в западната част на града - 700 м, височина на стената - 1.5 м.	3 315	общински бюджет, Европейски фондове и други международни и национални финансиращи структури	2031	Предотвратяване риска от наводнения от разливането на р. Марица след поройни дъждове	н/п	Реконструира на/възстанове на масивна подпорна стена – л.м.	Община	БДИБР
78 Надграждане на подпорни стени по двата бряга на р. Марица в гр. Пловдив с 0.5 м, общо 500 м	3 300	общински бюджет, Европейски фондове и други международни и национални финансиращи структури	2031	Предотвратяване риска от наводнения от разливането на р. Марица след поройни дъждове	н/п	Надградени подпорни стени – л.м.	Община	БДИБР
79 Изграждане на нова земнонасипна дига в комбинация с биологично укрепване по левия бряг на р. Марица, надолу по течението от вливането на р. Пясъчник - дължина 1150 м, височина 1 м, площ на укрепването - 3 дка	1 862, 7	общински бюджет, Европейски фондове и други международни и национални финансиращи структури	2031	Предотвратяване риска от наводнения от разливането на р. Марица след поройни дъждове	н/п	3 дка площ на укрепване	Община	БДИБР

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
80	Изграждане на нова земнонасипна дига в комбинация с биологично укрепване по левия бряг на р. Пясъчник с височина 1 м - дължина 550 м, площ на укрепването - 1.2 дка.	1 412, 6	общински бюджет, Европейски фондове и други международн и и национални финансиращи структури	2031	Предотвратяване риска от наводнения от разливането на р. Пясъчник след поройни дъждове	н/п	1,2 дка площ на укрепване	Община	БДИБР
81	Периодично почистване на коритото на р. Пясъчник от растителност, битови и строителни отпадъци - 2000 м, площ 40 дка	800	общински бюджет,	2031	Предотвратяване риска от наводнения от разливането на р. Пясъчник след поройни дъждове	н/п	Площ 40 дка почистено корито	Община	БДИБР
82	Периодично почистване коритото на мръсния канал, вливащ се в р. Марица източно от гр. Пловдив от дървета, храсти и блатна растителност - дължина 2500 м, площ ок. 50 дка.	950	общински бюджет,	2031	Предотвратяване риска замърсяването на р. Марица	н/п	Площ 50 дка почистено корито	Община	БДИБР
83	Изграждане на дъждоотливници за отвеждане на повърхностни води като компонент на УОС (бул. Марица)	1 000	общински бюджет, Европейски фондове и др. международн и и национални финансиращи структури	2031	Отвеждане на дъждовни води от пътната инфраструктура след поройни дъждове в р. Марица.	н/п	Бр. изградени дъждоотливн ици	Община	БДИБР

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
84	Третиране с екологосъобразни биологично активни препарати, за отстраняване на отлагания на биоразградими субстанции в колекторната мрежа.	2 500	общински бюджет,	2031	Повишаване на пропускливостта на колекторната мрежа при интензивни валежи, без извършване на СМР	н/п	Л.м. третирани колектори а територията на гр. Пловдив	Община	ВиК
85	Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Марица в гр. Пловдив - 4500 м по левия бряг и 6200 по десния, и дигата по десния бряг - 4000 м	2323	общински бюджет, Европейски фондове и други международн и и национални финансиращи структури	2031	Предотвратяване на риска от наводнения от разливането на р. Марица след поройни дъждове	н/п	Л.м. поддържани подпорни стени	Община	БДИБР
86	Основно и ежегодно почистване на коритото и бреговете на р. Дермендере в зоната на гр. Пловдив от дървета, храсти, битови и строителни отпадъци - дължина 4000 м, площ ок. 80 дка.	1 300	общински бюджет, Европейски фондове и други международн и и национални финансиращи структури	2031	Предотвратяване на риска от наводнения от разливането на р. Дермендере след поройни дъждове	н/п	Площ 80 дка почистени корито и брегове	Община	БДИБР

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
87	Изграждане/надграждане на нова земнонасипна дига в комбинация с биологично укрепване по десния бряг на р. Марица, от вливането на десен приток след с. Оризари до вливането на р. Дермендере - височина 1 м, 1500 м над моста на Републикански път II-86 и 2000 м след него, площ на укрепването - 20 дка.	4 626,5	общински бюджет, Европейски фондове и други международн и и национални финансиращи структури	2031	Предотвратяване риска от наводнения от разливането на р. Марица след поройни дъждове	н/п	20 дка площ на укрепването	Община	БДИБР
Приоритет 2.3: Развитие и поддръжка на зелените площи									
Краткосрочни мерки									
88	Стриктно следене за наличие на част „Озеленяване“ към подробните устройствени планове	н/п	н/п	постоянен	Увеличаване на зелените площи на територията на общината		Брой издадени разрешения за строеж	Община	
89	Да не се допуска въвеждане в експлоатация обекти без изпълнен проект за озеленяване	н/п	н/п	постоянен	Подобрен контрол за развитие на зелените площи		Всички обекти имат проект за озеленяване	Община	
90	Поддържане и изграждане на зелени площи, резитба и отсичане на дървета на територията на община Пловдив	Съгласно годишен бюджет	Общински бюджет	ежегодно	Поддържане на естетична и здравословна околна среда	-	Поддържане на естетична и здравословна околна среда	Община	-
91	Създаване и обогатяване на вътрешно кварталните паркове и градини и системното им поддържане във всички населени места.	Съгласно годишен бюджет	Общински бюджет	ежегодно	Поддържане на естетична и здравословна околна среда	-	Кв.м изградена зелена площ	Община	-

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
92	Организиране на доброволчески инициативи, залесителни акции с безвъзмездно предоставен посадъчен материал на гражданите, с цел облагородяване на междублокови прилежащи пространства.	Индикатив ен бюджет 30 на кампания	Общински бюджет	ежегодно	Увеличаване на зелените площи и ангажиране на обществеността		Брой засадени растения	Община	ДГП
93	Изготвяне на програма за озеленяване	70	Общински бюджет	2024 г.	Подобряване на процеса на планиране на озеленяването	Възложе на поръчка	Изготвена и одобрена програма	Община Пловдив	
94	Съставяне на експертен съвет по озеленяване	НП	НП	2024 г.	Подобряване на процеса на планиране на озеленяването	Издадена заповед	Сформиран съвет	Община Пловдив	
Средносрочни мерки									
95	Оценка на ефекта от мерките в ОУП за повишаване на относителния дял на ландшафтите с висока естествена устойчивост. Актуализация на ОУП в частта ландшафт при необходимост с цел осигуряване на решения, съхраняващи ценните и характерни елементи на ландшафта – скални масиви, земни форми, съществуващо едроразмерно озеленяване и определяне на подходящи режими за бъдещото устройство, изисквания към последващите подробни планове за съхраняване на традиционната за Пловдив градоустройствена структура	70	Общински бюджет	2025 г.	Осигуряване на устойчив ландшафт	Оценка на мерките от ОУП	Одобрени мерки за съхраняване на ландшафта	Община	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Дългосрочни мерки									
96	Оценка на изпълнението на Програма за развитие, поддържане и опазване на зелената система до 2025г. и подготовка на програма за периода до 2030г. с цел разширяване на елементите на зелената система със защитни функции: зелени клинове, защитни озеленени пояси по периферията на града, както и покрай натоварени транспортни артерии;	На база проект	Общински бюджет	2026 г.	Разширяване на елементите на зелената система със защитни функции	Изготвена оценка Възложено изготвяне на програма за периода след 2026г.	Изготвена и одобрена програма за развитие, поддържане и опазване на зелената система за периода 2026-2031	Община	
97	Изграждане и поддържане на публичен уеб базиран публичен регистър на озеленените площи, на дълготрайните декоративни дървета и на дърветата с историческо значение (чл. 63 от ЗУТ) в община Пловдив.	150	Общински бюджет	2028 г.	Поддържане на естетична и здравословна околна среда	-	Създаден регистър	Община	-
98	Създаване на нови зелени площи, опазване и подобряване на съществуващи зелени площи в града и крайградската среда.	Съгласно проект и обявена стойност на мярката по ПОС 2021-2027	Общински бюджет ПОС 2021-2027	2029	Осигуряване на устойчив ландшафт	н/п	Ха създадени нови зелени площи	Община	ПОС 2021-2027

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел №3 Повишаване на институционалния капацитет и обществената ангажираност в опазването на околната среда.									
Приоритет 3.1: Повишаване на институционалния капацитет на общината									
Краткосрочни мерки									
99	Осигуряване на отдалечен достъп до споделени ресурси, в т.ч. бази данни на служителите от общинската администрация, като https://www.namrb.org/bg/za-obshtinite/konsultativni-materiali/kragova-ikonomika--predizvikatelstva-i-azmozhnosti	н/п	Общински бюджет	постоянен	Повишаване на капацитета на служителите	Изграден а база данни	Актуализиран а база данни от споделени ресурси	Община	
100	Изменение на функционалната характеристика на дирекция „Екология и управление на отпадъците“ с цел включване на функции за обществени консултации и информирание на обществеността по въпроси свързани с компонентите на околната среда (въздух, отпадъци и тн.)	н/п	н/п	2024 г.	Повишаване на капацитета за поддържане на контакт със заинтересованите страни	Изготвен проект на изменени е на характеристиката на дирекция „Екология и управление на отпадъците“	Одобрена характеристик а в която влизат функции по информирание на обществеността	Община	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Дългосрочни мерки									
101	Запазване на високото ниво на квалификация на служителите чрез системи от обучения, вкл. на новопостъпващите в сектора	10 на година	Общински бюджет, Европейски фондове и др. международни и национални финансиращи структури	2031 г.	Повишаване административния капацитет на общинската администрация	н/п	Бр. обучения/ семинари	Община	-
Приоритет 3.2: Повишаване на обществената информираност и ангажираност									
Краткосрочни мерки									
102	Публикуване на обяви за консултации, провеждане на срещи, обществени обсъждания и други в процеса на вземане на решения по общински нормативни актове, ОВОС и ЕО на планове и програми в областта на околната среда.	н/п	н/п	постоянен	Ангажиране на обществеността в процесите на вземане на решения в общината	постоянен	Публикувани съобщения за всяко решение на общината	Община	НПО
103	Публикуване на актуална информация на интернет страницата на община Пловдив относно услуги за повторна употреба, предоставяни от МСП, както и добри практики за предотвратяване образуването на отпадъците и линкове към електронни сайтове за търговия и/или подаряване на стоки втора употреба	н/п	н/п	постоянен	Намаляване на количествата образувани отпадъци	Публикации на страницата на общината	Минимум 1000 посещения на страницата годишно	община	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
104	Информиране на обществеността за възможностите за финансиране на проекти за развиване на екотуризм	н/п	н/п	постоянен	Подобряване на нагласите на населението на опазване на биоразнообразието и защитените зони	Минимум по 1 публикация на година	Минимум 9 публикации за развитие на екотуризма на страницата на общината	Община	НПО в сектор биоразнообразие
105	Осигуряване на публично участие в планове и програми, свързани с околната среда.	н/п	н/п	постоянен	Повишаване на обществената информираност	Публикувана информация,	Бр. информационни кампании/семинари, бр. брошури, дипломи и др.	Община	НПО, общественост
106	Публикуване ежегодно на интернет страницата на общината на отчет за изпълнението на приетите от Общински съвет – Пловдив стратегически и програмни документи – Програма за КАВ и др.	н/п	н/п	ежегодно	Повишаване на обществената информираност	Публикувани годишни отчети по всички програми и на общината до юни всяка година	Публикувани отчети по програмите за всяка година за целия период	Община	-

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
107	Своевременно разпространяване на актуална информация за околната среда сред обществеността, в т. ч. за напредъка по проекти в областта на околната среда	н/п	н/п	ежегодно	Повишаване на обществената информираност	Публикувана информация,	Бр. информационни кампании/семинари, бр. брошури, дигитални и др.	Община	НПО, общественост
108	Ежегодно организиране на информационни кампании за опазване на околната среда – международен ден на земята и опазването на околната среда, европейски ден без автомобили, разделно събиране на МРО и др.	20 на кампания	Общински бюджет, Европейски фондове и др. международни и национални финансиращи структури	ежегодно	Повишаване на обществената информираност	1 кампания на година	Бр. информационни кампании/семинари, бр. брошури, дигитални и др.	Община, организации по оползотворяване	НПО, граждани
109	Публикува на интернет страницата на общината годишни отчети за изпълнение на възложените на Пловдивски общински инспекторат функции и задачи.	н/п	н/п	ежегодно	Прозрачност и отчетност на изпълняваните от инспектората функции	До края на март всяка година е качен отчет за предходната година	Качени отчети за всяка една година	Пловдивски и Общински инспекторат	Община Пловдив

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки		Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Дългосрочни мерки									
110	Организирана бази данни в областта на опазването на околната среда, лесно достъпна за обществеността.	Съгласно проект	Общински бюджет, Европейски фондове и други международни и национални финансиращи структури	2028 г.	Повишаване на обществената информираност	Публикувана информация	Създадена база данни	Община	
Приоритет 3.3: Повишаване осведомеността за кръгова и нисковъглеродна икономика									
Краткосрочни мерки									
111	Изготвяне на годишни планове за специализирани обучения на служители в общинската администрация с функции за опазване на околната среда, в т.ч. климатични изменения и кръгова икономика.	н/п	н/п	постоянен	Повишаване на капацитета и знанията на общинските служители в областта на кръговата икономика и климатичните изменения	Изготвен годишен план до края на януари всяка година	Минимум 9 годишни плана	Община	
112	Информирание на бизнеса за възможностите за финансиране на проекти за кръгова икономика	н/п	н/п	постоянен	Повишаване информираността на местния бизнес за възможностите за реализиране на кръгови модели	Минимум 1 публикация на година	Минимум 9 публикации за целия период	Община	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

Дейности/мерки	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очакван резултат	Индикатор за изпълнение		Отговорни институции	
					Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
113 Въвеждане на награди за училища и детски градини на база предадени количества разделно събрани отпадъчни материали от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло.	Индикативен бюджет - 5 хил. лв.	Бюджет на ООп, Община	ежегодно	Повишаване на информираността и ангажираността на децата в инициативи за екологосъобразно поведение	Проведен ежегоден конкурс	Проведени минимум 9 конкурса за целия период на програмата	Община Пловдив ООп Други лица притежаващи разрешения за дейности с отпадъци по ЗУО	Детски градини Училища

8 XI. ОРГАНИЗАЦИЯ, КОНТРОЛ И МОНИТОРИНГ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Органът за контрол по изпълнение на програмата за опазване на околната среда е общинският съвет. Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране. Отчетът следва да се представя за информация и на РИОСВ - Пловдив. Целта на отчета за изпълнение на програмата е да се проследи напредъкът при изпълнението през предходната календарна година и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година на изпълнение.

Организацията на изпълнението се извършва от заместник-кмет с ресор „Екология и здравеопазване“ и служителите на дирекция „Екология и управление на отпадъците“ на община Пловдив. Отчетът за изпълнението се подготвя от служителите на дирекцията на достъпен език, използвайки общоприета и общо позната терминология, като се препоръчва да включва графики, фигури, таблици и други елементи, чрез които да се илюстрират по леснодостъпен начин напредъкът по изпълнение на мерките и поставените с програмата цели.

Мониторингът е инструмент за контрол на изпълнението. Целта на мониторинга е да отбелязва отклоненията от плана за действие достатъчно рано, за да бъде възможно тяхното коригиране, преди последствията от тях да доведат до невъзможност за преодоляването им.

Периодичността на наблюденията следва да отчита много фактори свързани със същността на програмата, както и да бъде съобразена с възможностите на екипа, така че да не възпрепятства изпълнението на ежедневните им задължения.

Системата за мониторинг трябва да отговаря и на други изисквания, като например:

- да бъде ясна за хората, които ще я използват и прилагат;
- да съобщава за отклоненията от плана през определени интервали от време така, че да бъде възможно предприемането на коригиращи действия преди последиците да са станали прекалено сериозни;
- да посочва характера на коригиращите действия, които да върнат изпълнението на програмата обратно към плана;
- Резултатите от мониторинга трябва да бъдат представени на познат и лесно разбираем език;
- Системата трябва да бъде разработена с активното участие на служителите, ангажирани с дейностите по опазване на околната среда на община Пловдив.

Мониторингът на програмата за опазване на околната среда включва:

1. Преглед на изпълнението на мерките при подготовка на годишен отчет.
2. Обобщен преглед на изпълнените средносрочни мерки в рамките на годишния отчет в края на 2025г. и решение за това необходима ли е актуализация на програмата в дългосрочен план.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2022-2031 Г.

3. Обобщен преглед на изпълнението на програмата през целия период от приемането ѝ до 2031 г. при подготовка на годишния отчет за 2031 г., в т.ч. мерките включени в програмата при актуализацията ѝ, ако е имало такава. Предоставяне на информацията за подготовка на програма за опазване на околната среда за периода след 2031 г.